

Miracula & Myſteria
CHYMICO-MEDICA

Libris quinque (quorum ſummam pagina verſa exhibet,) enucleata.

Studio & operâ

PHILIPPI MULLERI FRI-

burg. Briſgoi Philoſ. & Med. D.

Editio tertia.

Cum Gratia & Privilegio S. C. M. ad decennium.

Державна історична
БІБЛІОТЕКА УРСР

Accesserunt his

1. TYROCINIUM CHYMICUM.
2. NOVUM LUMEN CHYMICUM.

*Summa horum, juxta ſeriem Capitulum & Tra-
ctat. ad calcem inveniendâ eſt.*

Impenſis Clementis Bergeri Bibliop.

Листів

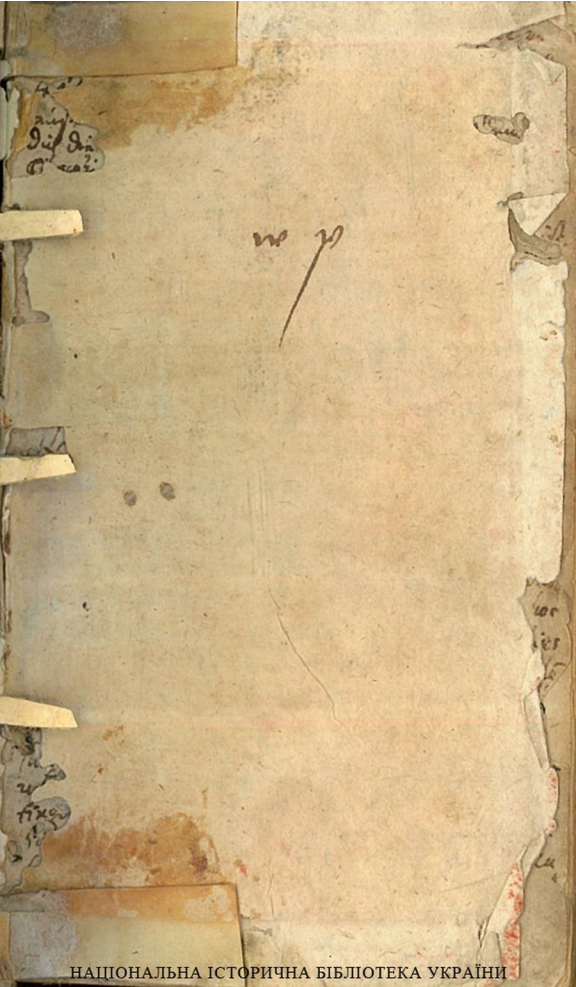
54

М 94

1616 +

100. 1111

14 1111
100

so basti' mir augment, das und thwill reducir in
unser Dm & stucht dem 5 wellgengest und galen.
tut sein, du hast das augment mit 3 stuchst
angewand und ist mit 6 Dmirs gegengest und sind
die die Prachia unfer gschicklich lasten. Und weil die
Gilespri wilschley, was fides ist die dieser Dmirs lissen
et, gibt dem 8 den animam vegetatam 8 ist
Dmirs 8 8 opera fuminum unfer autia.

D. Andreas Brevius Reipul. Clampus,
sis Tub. Med. in farrafi. Gilespri.
pag. 105. hanc habet.

Sequitur processus adacta coagulandi per
in f. animam 5.

2. O limbi aut filia 3i. 8i purgat. 3i fac
tada: hoc super maxillare in centro et catervato
integrū liem quatuor 3 de anima 5 misce. Hanc in
a mpre vari mistar pūctis, obteg os cum uno fano
f. filio et tabulam superpone sup Am lampas, calid
et singulis septimanis vas ut obtege: Continua hoc
per dies 30: Pa fure in aliud vas, et rege et post dies
60 invenies nigredinem, pa albedinem, pa citrinitatem
pa rubedinem: Hanc pm fac in phiolam cum longu col
pa plutatum et p dies 15, ea Δa medietatem
sub et supra et invenies pa ad supremā sanguinem
rubedinem, et pfectam mātā, sedendum, 8 passua
fingit pūctis cudi 8 50 velocissime in O pfectum.
Platy. in ipis ad alium cicly quadraginta, ad tu
quem v. cicly unagata pūctis ascript

Anima t̄ sic extēditur
Minio affunde .i. N. ut quatuor digitis emine
ut ligere lris .i. p̄ affunde .i. affunde aliud
et fac ut prius, idē tempore repete, donec sufficien
ter de anima extēderis ad placitum. P̄ affunde
i. Conne et abstrahē usq̄ dum nēreat O crysal
i. q̄ est calce.

Hanc animam citis soluat, atq̄ rursus p̄ aq̄
abstractionem cōiugulat, donec leat̄ s̄mo Δ
fluat, ut Cora. Et hī p̄ferendy alijs.
ad pag. 85. Regulus

~~Am~~ t̄ variē paratur, vel cum additionibus, bonitate
ferri quade de auctor non loquitur vel p̄ se .i. absq̄ me
tallis si sumatur O et Q̄ cinis an part. j. et ij part
t̄ t̄ t̄ et rubro in crucibulum magnum Δ t̄ m̄ iustā
tur: tunc in fundum descendit pulcherr ~~Am~~ t̄ q̄ hūc
t̄ adhiberi: Sicut q̄ t̄ fundat et t̄ m̄ sup̄iciant t̄ t̄
D coell. ij m̄ t̄ t̄. p̄ā in magnam infundunt.

Doctor Albernig falsū gloriat̄ R: si sumatur
par part̄ carbonum rubrum f. suffusib et t̄ t̄ t̄ et
m̄ t̄ fundantur in crucibulo tunc pulcherrimū ~~Am~~
in m̄a quantitate fieri conde v̄z f̄ t̄ t̄ t̄ carbo
nibus s̄miniscentē et a ~~Am~~ separante.

10 29 (W)

Miracula & Myſteria
CHYMICO-MEDICA

Libris quinque (quorum ſummam pagina verſa exhibet,) enucleata.

Studio & operâ

PHILIPPI MULLERI FRI-

burg. Briſgoi Philoſ. & Med. D.

Editio tertia.

Cum Gratia & Privilegio S. C. M. ad decennium.

16

16.

Державна історична
БІБЛІОТЕКА УРСР

Accesserunt his

1. TYROCINIUM CHYMICUM.
2. NOVUM LUMEN CHYMICUM.

*Summa horum, juxta ſeriem Capitulum & Tra-
ctat. ad calcem inveniendâ eſt.*

Impenſis Clementis Bergeri Bibliop.

LIBER PRIMUS.

DE

LAPIDE PHILOSOPHICO

& ejus præparatione.

LIBER SECUNDUS.

DE

PARTICULARIBUS TRANS-
mutationibus.

LIBER TERTIUS.

DE

PRÆPARATIONIBUS RARIO-

ribus ex mineralibus præcipuis, ♂, ♀,

Vitriol. Tart. Arsen.

LIBER QUARTUS.

DE

MODIS SECRETIORIBUS EX
vegetabilibus simplicibus faciendi Extra-
cta, Aquas destillatas, Balsamos, Essentias
& Sales Philosophicos, item ex qui-
buscunque lapidibus tinctu-
cas elicere.

LIBER QUINTUS.

DE

MEDICAMENTIS VARIIS SE-
cretioribus & rarioribus ad omnes
morbos totius corporis
humani.

REVERENDISS. ET
SERENISS.

MAXIMIL-
LIANO

III.

AUSTRIÆ ARCHIDUCI,
DUCI BURG. THEUTONI-
CI ORDINIS PRINCI-
PI, &c.

Domino Clementissimo

S. D.

Nihil in universo hoc, sub
sole aut supra solem immuta-
bile esse, Illustriss. Princeps, adeo
decantatum est apud politiores re-
rum naturalium scrutatores: ut du-
bitare hac de re, hominis aphilo-
phi esse, non immerito dicatur. Quā-
quam enim coelestia corpora vulga-
ri Peripateticorum opinione tan-
quam corruptionis & omnis muta-
tionis expertia celebrantur: acta ē

LIBER PRIMUS.

DE

LAPIDE PHILOSOPHICO

& ejus præparatione.

LIBER SECUNDUS.

DE

PARTICULARIBUS TRANS-
mutationibus.

LIBER TERTIUS.

DE

PRÆPARATIONIBUS RARIO-

ribus ex mineralibus præcipuis, ♂, ♀,

Vitriol. Tart. Arsen.

LIBER QUARTUS.

DE

MODIS SECRETIORIBUS EX
vegetabilibus simplicibus faciendi Extra-
cta, Aquas destillatas, Balsamos, Essentias
& Sales Philosophicos, item ex qui-
buscunque lapidibus tinctu-
cas elicere.

LIBER QUINTUS.

DE

MEDICAMENTIS VARIIS SE-
cretioribus & rarioribus ad omnes
morbos totius corporis
humani.

REVERENDISS. ET
SERENISS.

MAXIMILIANO

III.

AUSTRIÆ ARCHIDUCI,
DUCI BURG. THEUTONI-
CI ORDINIS PRINCI-
PI, &c.

Domino Clementissimo

S. D.

Nihil in universo hoc, sub
sole aut supra solem immuta-
bile esse, Illustriss. Princeps, adeò
decantatum est apud politiores re-
rum naturalium scrutatores: ut du-
bitare hac de re, hominis aphilo-
phi esse, nō immeritò dicatur. Quā-
quam enim cœlestia corpora vulga-
ri Peripateticorum opinione tan-
quam corruptionis & omnis muta-
tionis expertia celebrantur: acta ē

EPISTOLA

qui altioribus nituntur principijs : longè aliter , dum in ijs mutationem deprehendunt , sentiunt. Sub Sole mutationem subire omnia , apud omnes extra controversiæ aleam positum est. Et quemadmodum in macrocosmo , ita & in microcosmo , omnibusque ad eum pertinentibus , non minores deprehenduntur mutationes. Oritur homo & moritur. Mutatur moribus , ætate , corporis statura , temperie , animi habitibus , bonis fortunæ , & quibus non ? Hodie hic dives , ille pauper. Cras inverso ordine rotam volvit fortuna. Regna omnia & ditiones mutationem subeunt , nec diu uni hero submittunt fasces : quod cuivis manifestum , qui cunctos mundi angulos animo saltem perlustrat. & quàm pluribus abhinc annis varijs paruerint dominis , attentius examinat. Neque regna tantum mutantur , sed hominum lingue etiam ; adeo ut nostri seculi homines , sive

Ger

DEDICATORIA.

Germani five Itali, five alij majores suos ante aliquot sæcula, qui vixerunt, si reviviscerent, nequaquam intelligerent. Mutantur & religiones: Imò artes & scientiæ præclaræ omnes mutantur atque hinc inde migrant. Olim Ægyptij claruere variarum rerum noticia & doctrinâ excellenti. Ab his migrarunt Musæ in Græciam. Græcis deinde relictis in Italiam & vicinas regiones avolarunt. His retro actis sæculis Alpes transvolarunt in Germaniam & ultiores regiones septentrionales, quibus hodierno sæculo nulla regio cultior est moribus & scientijs. Econtra, quæ olim politæ regiones, modò barbariei cœno miserè volutantur. Ægyptijs & Græcis hodie quæ gens barbarior? at quondam quæ cultior & politior? Italis olim qui doctiores, qui bellicosiores? Hodie Germani & vicini Boreales palmam panè in omnibus præripiunt.

EPISTOLA

Et nisi ingratitude notas subterfugere votis modisque omnibus cupimus, verendum utique, ne & nos simili poena Deus ille summus artium & scientiarum autor afficiat. Atque quodmodò de artibus in genere pronuncietur; vel maximè de arcanis naturæ Chymicis & Medicis dici potest. Hæc enim moderno seculo gelidam ad Arcton florent vigenque; sub Solis ardore jacent rorpenque. Cujus rei testes esse possunt volumina de his artibus hic neglecta, ibi benè multa hæcenus edita: quibus non pauca naturæ arcana aperiuntur. His si ego nonnulla adjungo antea non publicata; talentum mihi à DEO commissum non malè me servasse arbitror. Cui verò potissimum hunc laborem meum consecrarem, non diu deliberandum fuit. Occurrebat enim vel antequam ad hoc me opus accinxi, T. C. Illustr. Princeps; qui Pater patriæ nostræ &

Dux

DEDICATORIA.

Dux à Deo Opt. Max. constitutus
es: quo nomine cum tibi me meaq;
omnia debeam, in submissionis si-
gnum hanc lucubrationem meam
tibi offerre volui debuiq;. Accedit
& hoc, quod præter sapientiam &
pietatem incredibilem in C. T. elu-
centem; amor quoque variarum &
arcanarum scientiarum imò & no-
ticia non vulgaris C. T. radicitus in-
hæreat. Quamobrem tum has ob-
causas, tum ob innatam C. T. toti-
que domui Austriacæ benignita-
tem, hunc foetum meum licet im-
maturum te fronte serenâ susceptu-
rum haud diffido. Deus Opt. Max.
C. T. nobis diutissime sospitem &
florentem tueatur. Datum Fribur-
gi Brisgojæ, 4. Augusti, Anno 1710.

C. T.

Subjectiss.

Philippus Weisser.

LECTORI
CANDIDO.

Rationem instituti mei, Lector Candide, ut te edocerem, opera pratum esse duxi. Et initio quidem cur librum hunc tali titulo praefixo in lucem prodire volui. Etenim non sum dubius, videri multis pomposum nimis & fastuosum: sed nomina hic rebus suis convenire deprehendet is; qui libellum totum animo & oculis percurrere non gravabitur. Quae enim semiracula non pandunt in Lapide Philosophico, particularibus transmutationibus, salibus Philosophicis, extractis, aquis destillatis, &c. faciendis? Quae non mysteria Medica in parte opusculi huius ultima? Lege ergo primum & intellige, deinde iudica; nec prius. Non equidem sum nescius, artis huius magistro non esse miracula nec mysteria. Sic enim & in omni arte vel abstrusissima nihil perito admirandum aut rarum est. Sed haec transeant. Quare autem luci publicae dare volui hunc laborem meum; sola
caussa

caussa est utilitas publica : quam ut re-
spicerem , monuere amici complures &
editionem rogavere. Neq; ignotum est
doctioribus, quantâ laborent in charyb-
di hodie Pharmacopaei, suas illas opero-
sas & numerosas receptas venditantes,
crudo modo confectas ; quibus si melio-
res nos aliquas exhibemus: Apollini gra-
tiam : imò Hygia & Panacea parenti,
Deo ter. opt. ter. max. Idem tibi Le.

Et or faveat; & tu mihi.

vale.

Viro Clariss. & excellentiss.

Dn. D. PHILIPPO
MULLERO FRIBUR-
GENSI, CHYMIA-
tro peritissimo.

S. P.

CASP. BARTHOLINUS
*Danus, Doct. Philosophus &
Medicus.*

ERgò tandem diffusurum te
inaudio, MULLEREM oculi-
ssime, ingenij monumenta; satis
diu hucusq; occultata Numero cen-
sebis, sat scio, in lucem efferri. At
censet præter te nemo alius. Cùm
juncti olim fuimus sermonibus in
Italiâ, regionum illâ regnâ; me-
moriâ tibi refrico, quid condixe-
ris. nempe ut de editione non tar-
dares, ob operis argumentum; quod
pro publico bono. Præsta age fi-
dem! Mihi verò amorem: qui, quo-
niam corpo renon licet, animo tibi
junctus sum, optimâ illâ parte mei.

Coi-

Coitum illud inter nos amicitiae
foedus, fac non nisi nobiscum mo-
riatur. De me, ita me sancta Hy-
geja nostra amet, hunc affectum ti-
bi spondeo: qui vehemens (Ami-
citiae genium juro) in te fuit, sta-
tim ac concepì. Quia verò virtutis
causâ, quæ æterna; æternùm alam:
quamquam & ob mei amorem re-
ciprocum, quo pluris me facis & æ-
stimas, quàm in ea mediocritas me-
retur. Præsta, inquam, fidem &
Miracula illa tua Chymica ede. E-
de: ne talentum tibi à Deo com-
missum humi servasse videare. Me-
tus ab obstreperorum quorundam,
ad nascentem Famam tuam obruën-
dam conatibus? Ride, vicissim ir-
ride, & solo contentu, ut facis, ab
istis te vindica. Immo fecilitatis
loco habe. Quò enim plures in ra-
mos luxuriavit arbor; eò strepitum
densiorem ab aurâ vehementiori
commota edit; fortiùs verò, quàm
paucioribus à ramis instructa alia,

resistit : Ita Fama, Virtus, Eruditio,
quò se expandunt magis, augentur,
multiplicantur ; eò magis etiam in-
vidorum tempestate , & malivolo-
rum turbine premuntur, turbantur,
rapiuntur, non opprimuntur, non
exturbantur, non abripiuntur.
Per eam causam optabis potius vel
coeli & terræ in te commotionem :
ecce infallibile signum virtutis den-
sioris, Famę explicatioris. Interea
ita Famam capta, quasi contemtu-
rus : ita contemne, quasi captatu-
rus. Ut mundum perlustrando ,
mundum contemnere discimus :
sic Famę blandientem auram an-
xiè captando ; eandem pro aurâ,
umbrâ, nihilo habere. Interim Fa-
mæ & Glorię contemptu, in horum-
dem præmium, utut non affecta-
tum, nolentes volentes incurri-
mus. De me scire vis, & rebus ami-
ci, quo versentur in cardine? Habe
pauca. Fervere modò sub manibus
meis Medica varia, quæ exire ge-
stiunt

stiunt; & in ijs præire: Paradoxo-
rum Philosophicorum & Medico-
rum Centuriæ aliquot; opuscula
nonnulla Anatomica; Tractatus de
Cauterijs; de Opio & Laudanis O-
piatis Liber, &c. Utinam cum bo-
no aliquo publico! Conor quidem
magis, quàm efficio; volo, quàm
possum, in publicum prodesse. Præ
me fero. Nec tamen omnem desti-
tuit conatum effectus; nec omnem
potestas voluntatem. Tu ecquid
jam agas, & cum primis ecquid va-
leas, fac me scitiorum: atque in me
sis, quem ostendisti; certus à Bar-
tholino eadem tibi fore: Salve à
me ex animo; qui ex animo tibi cu-
pio: & parentem tuum, senatorem
amplissimum, naturæque amato-
rem & indagatorem haut po-
tremum à me saluta.

Viro clarissimo

DN. PHILIPPOMULLER-
RO, PHIL. ET MED. DOCTORI,
Chymica Miracula & Medica my-
steria edenti, &c.

E De tuum Chymicum Medicumque, PHI-
LIPPE, libellum:

Et subtile ampli profer opus Genij.

*Exigua molis liber est, Sed mystica rerum
Pondera si video, grande volumen erit.*

*Immenso lapidi seu gemma minutula prestat:
Sic liber ingenti prevalet iste Libro.*

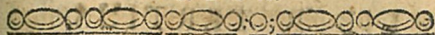
*Ne dubita quæso venientem admittere laudem.
Dignus es ut curæ præmia digna feras.*

*Digna feres etiam: tantum hæc mysteria pro-
Cui tu das, famam dat Medicina tibi. (mas.*

Frankfurti ad Moenum scrib.

*Ianus Hermannus Sil,
Poet. Laur. Cæs.*

INDEX.

LIBER PRIMUS.

DE

LAPIDE PHI-

losophorum.

PROOEMIUM. pag. 1.

Cap. 1. De Instrumentis ad opus Philo-
sophicum idoneis 8

Cap. 2. De materia Lapidis in genere. 16

Cap. 3. De ☿. 19

Cap. 4. De Preparatione & purificatione ☿. 27

Cap. 5. De ☽ & ☉, & eorum prepara-
tione. 28

Cap. 6. De opere ipso 29

LIBER SECUNDUS.

DE

PARTICULARIBUS TRANS-

mutationibus. 39

Modus Primus. 41

Modus Secundus magis vulgaris. 44

Modus tertius. 45

LIBER

INDEX.

LIBER TERTIUS.

DE.

**PRÆPARATIONIBUS RA-
rioribus ex mineralibus præcipuis ,**
 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, Vitriol. Tart.

Arsen. 49

Cap. I. De Preparationibus ex $\frac{1}{2}$. 52

1. Preparatio $\frac{1}{2}$, quæ dicitur *Aqui-
la alba.* Ibid.

2. *Mercurius vita.* 53

3. *Turbith minerale sine vomitu.* 54

4. *Pulvis albus, optimus.* 55

5. *Balsamus $\frac{1}{2}$.* 56

Cap. II. De Preparationibus ex $\frac{1}{3}$. 57

1. *Preparatio $\frac{1}{3}$ optima* Ibid.

2. *Oleum $\frac{1}{3}$ dulce pro medicina hu-
mana, secretum secretorum.* 58

3. *Oleum $\frac{1}{3}$ ad externa, mirabile.* 59

4. *Ol. $\frac{1}{3}$ ad vulnera.* 60

Cap. III. De Preparationibus ex Vitri.

1. *Spiritus Vitrioli verus.* 61

2. *Oleum Vitriol. probatissimum, &
secretissimum.* 62

Cap. IV. De Preparationib. ex Tart. 63

1. *Spiritus Tart. nec non oleum.* ibid.

2. *Tart.*

INDEX

2. Tart. album vitriolatum calcina-
tum. 64
3. Nobilis Tart. preparatis ad fugan-
das maculas in quacungq; cor-
poris parte. 65
4. Terra foliata Tart. secretissima. 66
5. Arcanum Tart. ad ulcera maligna
omnia. 67
- Cap. V. De Preparationib. ex arsen. 68
 1. Preparatio Arsenici ad ulcera can-
crofa, f. birrofa, maligna,
hypercarcomata, &c. Ibid.
 2. Aliaprep ad Cancrum. 69
 3. Baccyrium Arsenici. 70

LIBER QUARTUS.

DE

*Modis secretiorib9 ex vege-
tabilibus faciendi Extracta, A-
guas Destillatas, Balsamos, Essen-
tias & Sales Philoso-
phicos.*

- Cap. I. modo faciendi ex quovis
simplici E X T R A C T U M. 74.
- Cap. II.

INDEX.

Cap. II. De modo faciendi A Q U A S D E S T I L L A T A S ex sim- plicibus, retentis horum co- lore, odore & sapore.	80
Alius modus faciliior sed ignobilior.	82
Cap. III. De modo faciendi ex simpli- cibus B A L S A M O S.	85
Cap. IV. De veris simplicium Essentiis, & S A L I B U S P H I L O - S O P H I C I S.	88
Cap. V. De modo essentias & tincturas ex quibuscunque Lapidibus eliciendi.	95

LIBER QUINTUS ET ULTIMUS.

D E

Remediis variis varioribus & se- cretioribus ad omnes morbos corpo- ris humani à capite ad calcem.	98
Pro dolore capitis.	100
In defluvio capillorum ob luem ♀.	103
Ut crines decidant.	104
Ad	

I N D E X.

<i>Ad clarificandos crines.</i>	105
<i>Ad faciem clarificandam & dealbandam.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad capitis tineas.</i>	106
<i>Ad barbam augendam.</i>	107
<i>Ad vertiginem.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Apoplexiam.</i>	108
<i>Contra Epilepsiam</i>	111
<i>Ad delirantes & amentes</i>	114
<i>In Melanchol. hypochon.</i>	115
<i>Ad Memoriam.</i>	116
<i>Ad sopores & affectus.</i>	118
<i>Ad somnum conciliandum.</i>	119
<i>Contra Paralyfin.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Contra spasmus,</i>	120
<i>Ad visus imbecillitatem, obscuritatem & cecitatem.</i>	121
<i>Ad conservationem visus diutiss. oculosq. ab omnibus maculis purgans.</i>	122
<i>Ad inflammationem oculorū, dolorem, epiphoram, &c.</i>	123
<i>Ad suffusionem.</i>	124
<i>Ad fistulam oculi.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad phlyctenas pustulas & maculas oculorum.</i>	125
<i>Ad ob-</i>	

I N D E X.

<i>Ad obstructionem nervi Optici.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad rubedinem oculorum.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad surditatem & tinnitum.</i>	126
<i>Ad hamorrhagiam narium & aliarum partium.</i>	127
<i>Ad Catarrhum.</i>	128
<i>Ad raucedinem.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad vocem recuperandam.</i>	129
<i>Ad dentium dolorem.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad dealbandos & firmandos dentes.</i>	130
<i>Ad casum Vvulae.</i>	131
<i>Ad scrophulas.</i>	132
<i>Ad Anginam.</i>	133
<i>Ad Dyspneam & Asthma.</i>	134
<i>Ad Pleuritidem.</i>	135
<i>Pro hamoptoicis & phthisicis.</i>	137
<i>Ad Empyema.</i>	139
<i>Ad affectiones Cordis, Syncopen Cardiacam, &c.</i>	140
<i>In febris malignis.</i>	144
<i>In peste.</i>	145
<i>Ad febres omnes in genere.</i>	149
<i>Ad Tertianam.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Quartanam.</i>	150
<i>Ad habendam Lactis abundantiam.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad ab-</i>	

I N D E X.

<i>Ad abscindendum Lac.</i>	151
<i>Ad duritiem mammarum.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad mamillas ulcerosas & Cancrosas ob lactis redundantiam.</i>	151
<i>Ad Ventriculi affectus.</i>	152
<i>Ad nauseam & vomitum.</i>	153
<i>Ad ciendum vomitum.</i>	155
<i>Ad oxyreuma.</i>	156
<i>Ad singultum.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad obstructions Hepatis & Icterū.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>& seq.</i>	
<i>Ad Hyaropem.</i>	158
<i>Ad Lienosos.</i>	160
<i>Ad Calculosos.</i>	161
<i>Ad Diabeten.</i>	163
<i>Ad dolores colicos & iliacos.</i>	164
<i>Ad fluxus veneris.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad dysenteriam.</i>	165
<i>Ad Lumbricos.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad vermes puerorum.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Hemorrhoides.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Hernias.</i>	166
<i>Ad Stranguriam & Ischuriam.</i>	168
<i>Ad mictionem sanguinis.</i>	169
<i>Ad ardorem Urinae.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Go-</i>	

INDEX.

<i>Ad Gonorrhœam.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Impotentiam & lesam virilitatē</i>	170
<i>Ad uteri strangulatum.</i>	171
<i>procidentiam.</i>	172
<i>Ad mensium suppressionem.</i>	173
<i>Ad menses immodicos & fluxum album.</i>	174
<i>Ad Conceptionem.</i>	175
<i>Ad gignendum gemellos.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad prohibendum abortum.</i>	176
<i>Ad partum facilitandum, secundinas retentas & fœtum mortuum ejciendum.</i>	<i>Ibid.</i>
<i>Ad Podagricos, & quovis modo artbri- ticos.</i>	178
<i>Ad luem veneream.</i>	181
<i>Ad ulcera.</i>	182
<i>Ad Cancrum.</i>	183
<i>Ad Fistulam.</i>	184
<i>Ad Vulnera.</i>	185
<i>Ad sanguinem coagulatum ex casu ab alto.</i>	186
<i>Ad ambusta.</i>	189

4 FIXUM.

℞ Pulverisatum 4 flammum fundo leuip in botia
 mica a Ol. peritus de Glematum ut suspicauer
 s. digitus et bi agita: qd dte. Ita ex arena satis
 frupade 4 alemb. lente duxer o. O ascendit, pāpiti
 fia Δ ut circubita dekat, tunc ~~et~~ abiter 4. Rospige
 resto nase colligendum est totum statum 4 chian
 cucubita sit pāpceda quia aduersus fortiter o
 quidaferatit cum Δ 4 i dcmu ~~et~~ ab 4 itate imp
 dendum est in vero nase et nonnil de vero o. Ol
 addendum, et pūcedum ut aiter, hoc si nonis pā
 marchit 4 flammum in fundo fixum 4 usq mirabilis
 Sumante uix lūnes saccl. nispente in stat arseno
 si sumatur arellane magnitudine quatuor et stat
 fūm a peste 4 qd loas demitigat Pleurisi et
 areet omne putredinem: Secretum Phila thes. dnt.

Optm o. O fit

Si calcinatus Ol. ad albedinem admiscatur, Stimidia
 pars titorum filium alborum, et pā in botia vi
 tua vel ferrea transueria pōita deaur in Δ libe
 pūcedo dūo canales vitreos magnitudinis brachii
 cum recipiente tunc intra 24 4 qd o. flammum
 quod alias nixante 4 dte lubei pā. lex de Glematur

ANIMA D ex Basil. Valent. Leigstedt.

℞ O cum. et calc. viv. an. m. et ignis in t. in tūru V. de m
 consisau, et dte refrigeratis materis. et tūti affunde in calide
 ad extrahendum O. quod filtra et coagule: Hoc coagulatione O. dte
 o cum equali parte noua Calcis vivae ignicandū est, et ut pūg
 extrahendum atq coagulatione: Huc repetas tertia via, si n.
 gradus acquirat maioris fixionis ac de ceteris O. pā labas cal
 cen D in V resolute de de more expresse, quam calum mīl
 cum coagulatione faciat ut tunc in Phila mīl. et affun

hac quidem parte multò magis peccant neoterici omnes, quàm ulli antiquorum, qui quidem dilucidiori sermonis genere in hoc explicando naturæ mystérico semper utuntur: ut n' si recentiores semper magis magisq; tenebris obvolvissent non ita tardè plures ad optatam mentem pervenisissent. Neque duntaxat obscuritatem studiosè sequuntur; verum etiam inversum & præposterum dicendi ordinem; ut quod primum in opere esse debet, a quo ultimo adjudicaverint loco. Alii qui etiam immiscuere alienissimam, quæ ad hoc mysterium non plerumquàm fabulæ Æsopicæ faciunt, & quibus vitijs omnibus ego sanè quantum fieri potest & licet, immunus esse studebo, non quasi experientiam in hoc divino & raro opere habeam (neq; enim eò aspirare audebo) sed quasi dilucidius producturus & ordine optimo, quæ alij & antiqui & recentiores inordinatissimè atque

atque obsecurissimè protulè. Et
revera satius esset eos, qui quotan-
nis ferè hac de re scripta promul-
gant, imperfecta & obscura, tacu-
isse penitus; quam temporis & pecu-
niæ tum sibi tum alijs dispendium
peperisse. Quamobrem quod ante
me factitatum nescio, luci publicæ
dabo, non quidem quod experien-
tiâ habeo (hac enim me carere in-
genuè antea fassus sum, & identi-
dem non infiteor,) sed quicquid
veri ex recentiorum & antiquorum
libris editis rationis scrutiniocom-
plecti valu, quicquid ex libris vetu-
stissimis manuscriptis in Germa-
nia & Italia visis haurire potui,
quicquid denique ex virorum do-
ctissimorum amicorumque collo-
quijs percipere studui; daturus figu-
ras exactas tum is Philosophicæ huic
operi inservituræ, & partium ejus
omnium; deinde materiâ Lapidis,
quoniam intelligere licuit; tandè e-
jus præparati nem, abolutione &

perfectiorem quæ spectare videntur: ut cui otium & ad hanc rem animus, non difficilis in hac arcana pateat accessus. Atque hæc omnia tractaturus, insuper habito discrimine eorum omnium, qui, de Lapide Philosophico quæ dicuntur, omnia falsè rident, ceu falsa, nugatoria, & impossibilia; in quos si verbum e-go aliquod mutire vellem, cum ijs utique penitus insanirem. An fortè fictitius est Lapis ille, quia cum non tradunt Hippocrates, Galenus & Aristoteles? O quàm multa hodie nota sunt, illis quæ nunquam innotuere. Nec desunt infiniti auctores, viri magni, ijs partim antiquiores, partim recentiores, hujus notitiam qui habuere optimam. Putant unam speciem in alteram transmutari non posse. O delirantem inscitiam. Diffidunt oculis proprijs videntibus infinitas res in alias semper mutari, & unum semper ex altero fieri. Videntibus etiam

etiam oculis & audientibus auribus
diffidunt, varijs in locis factum,
verum per artem aurum (non di-
co naturale. quod nonnulli impe-
tè effutiunt, cùm per artem quod sit
artificiale sit) optimum & sincerum,
probationes omnes sustinens: quod
qui videre cupis, orbem Christia-
num perlustra, saltem vicinas tibi
orbis partes & urbes. Si materno
solo inhæres semper, oculis pervol-
ve Barnaudi de Christa libellum plu-
rimis experientijs nominatim cita-
tis verisimilis refertum. Sed de-
sino hanc in rem verba facere, quia
apud verè doctos & veros Philoso-
phos hæc in dubitatione nunquam
posita sunt. Insinuanda tamen
hæc fuerunt ob tyrones, qui à ma-
gistris suis imperitioribus & Gale-
no ceu D E O un co adjuratis, crede-
re coguntur & defendere, quod ul-
tra sapientiam magistrorum ni-
hil sapit. Adeo infelicia hæc sunt
secula, quibus moderni Doctores

discipulos suos se superiores fieri non optant, imò vetant, quibus inquam, ipsi etiam discipuli nihil sublimius cogitant, animoque scrutantur, quam quod à præceptoribus didicere. Vnum ingeminat vulgus. Vbi illi aurifices & Alchimistæ? Cur non monstrant cuivis se artem tenere, ut fides ijs facilius adhuc beatum Nupiam tales apparent in ullâ regione homines, quos inde victitare, multò minùs ditescere notum est. Ad quod Respondeo dici res dissimile illud: Nonum non esse. Et enim qui thesaurum invenit pretiosum, potest ne tam exiguæ mentis esse, ut ijs ostendat & aperiat, quibus sibi periculum, ignominiam, calumniam exinde imminere certus est? Ita infelicissimi illi, qui alijs scientibus sciunt hanc Lapidis conficiendi artem. Modò reges & principes cùm aucupes, eam ab ipso poscunt, aut per pollicitationes magnas favoris & honoris obtinend

aut per minas, carceres, torturas,
mortem. Ab his si liber es, ad mini-
mum ludibrio vulgi expositus eris,
& Alchimistæ nomē hodie ultra mo-
dum exosum audies. Quam ob caus-
sam ego hujus in Lapide arcani ope-
rationis modum manualemente
nunquam herclè exoptarem. At a-
nimo ea speculari, quæ in natura ad-
mirabilia sunt, & non brutis verùm
soli homini considerata data, ne-
mo unquā prohibuerit. Quo-
circa ad rem alijs sepositis
propero.

CAPUT PRIMUM.

DE

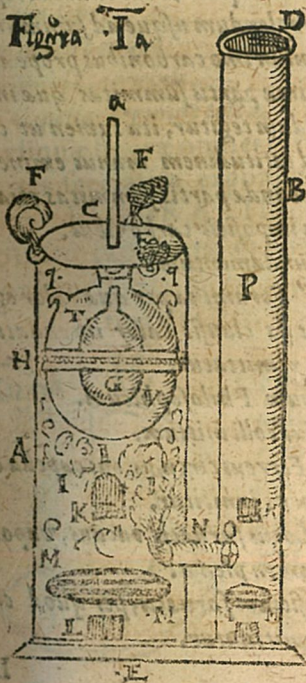
Instrumentis ad opus Philosophicum idoneis.

Initio atque ante omnia turrim exstruere oportet rotundam vel quadratam ex coctis lapidibus modicè crassis, cujus internis parietibus circulus infigitur ferreus; & huic capella cum tegmine imponitur; in qua ovum Philosophicum destituitur, cujus collum supereminet nonnihil supra fornacem. Fornax autem tribus supernè foraminibus donatur, ut obstructis iis omnib; calor quasi quartus gradus regnet; duobus obturatis, calor tertij gradus; unico, secundi; & omnibus apertis primi gradus ignis teneat. Alia minor turris, vel pars turris pro carbonibus juxtà ædificatur minùs capax, habens infernè tubum in priorem partem

partem ingredientem. Quæ omnia
patent optimè in subjectis figuris,
earumq; declaratione.

*Sequentes Decem figura Constructio-
nem turris Philosophica edocent.*

Figura Ia

Prî-

PRIMA FIGURA TO:
tam turrin cum vasibus im-
pofitis; ac fi jam opus fub manibus
ferveret, repræfentat.

A. Prima turris pars vafa continens.

B. Secunda pars, carbonum receptacu-
lum, replendum ufque ad summum, pri-
us tamẽ in imo carbonibus propè accẽfis.

C. Prima partis summitas, quæ inter o-
perandum tegitur, ita tamen ut collum
ovi ad latitudinem manus emineat.

D. Secunda partis summitas etiam te-
genda impositis carbonibus.

E. Fundamentum.

F.F.F. Foramina per quæ calor egredi-
tur, ut ijs claufis calor incendatur, a-
pertis remittatur.

G. Ovum Philofophicum.

a. Ipfius colli initium.

H.H. Ferreus circulus, cui capella ovum
continens innititur.

I.I.I. Locus fornacis vacuus, vapore ca-
lido tamen plenus.

K. Orificium fornacis, per quod carbo-
nes immittuntur.

L.Or-

L. Orificium infimum per quod cineres
eximuntur. Utrumq; autem orificium
probè occludatur.

M. M. Craticula ferrea carbonēs susti-
nens, & cineres transmittens.

N. O. Canalis ex secunda parte in pri-
mam tendens.

P. Locus carbonum.

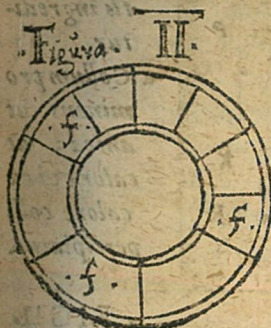
q. q. Ansule tegminis.

T. V. Capella tegmine tecta.

Reliquæ figuræ omnes turris par-
tes speciatim exponunt.

FIGURA II.

Figuram lapidum, & formam
constructionis utriusq; partis
turris refert.

f. f. f. &c. La-
pidum cocto-
rum figura;
longitudine 2.
palmarū vel
8. digitorum.

A 6

FI-

MIRACULA FIGURA III.

Primam turris partem eamq;
maximam ostendit.

Figura III.

Fig. IV.

FFF. ut an-
tea.

HHH. Lo-
cus Circuli
ferrei.

K & L. Ut
antea.

Q. Locus ubi
Canalis se-
cund ap ar-
tis ingredi-
tur.

a Collum pro-
minens ut
antea; ut
calor ovi ex
calore colli
percipiatur.

FIGU.

FIGURA. IV.

Secundam turris partem
explicat.

D. Ejus summitas tecta.

K. L. N. Ut antea.

O. Principium Canalis.

R. Interstitium vel Cancelli ferrei, carbonis nè illabantur.

P. Spacium, in quo pruna.

FIGURA V. & VI.

Capellam cum tegmine
repræsentat.

Figura V.

T. Tegmen Catini, fictile vel Cupreum.

S. Ejus foramen per quod collum ovi se exserit.

V. Capella fictilis vel cuprea cinerib. quernis plena.

XX. Ejus summitas qua conjungitur arte cum yy.

q. q. Ansula tegminis.

A 7

FIGU.

FIGURA VII.

Circulum ferreum de-
pingit.

HHH, Circuli
cuspides turris
parietibus infi-
gendi.

Z, Circuli capa-
citas.

FIGURA VIII.

Craticulam exhibet.

Figura VIII.

FIGU

FIGURA IX.

Ovum Philosophicum integrè
proponit, quod in medio est
apertile.

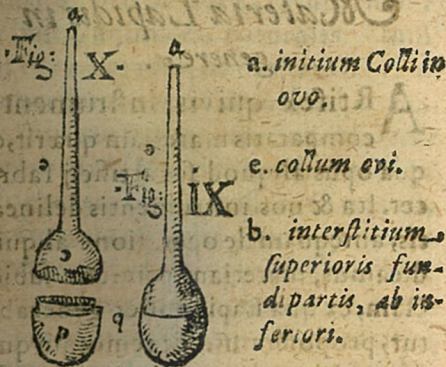

FIGURA X.

Ovi partes disjunctas effigiat.

a. & e. ut ante.

c. superior fundi pars, quæ excipitur
ab inferiori.

d. inferior pars capacior & superio-
rem in se recipiens,

CAPIT SECUN- DUM. DE

Materia Lapidis in genere.

ARtifex quivis instrumentis comparatis materiam quærit, ex qua opus aliquod sui artificij fabricet. Ita & nos instrumentis delineatis, antequam de operatione aliquid dicamus, materiam primùm subiectam, ex qua Lapis noster generabitur, proponemus. Et remotam quidem primamq; materiam jam adferemus, quæ triplex: & ☉.☉. ☉. Omnis enim perfectio in trino consistit. Unde illud: Trinum omne perfectum. Hinc summa & independens perfectio licet una, trina tamen. Ab hac si discedas, spiritus immateriales reperies triplices: Bonos, malos & Medios. In homine ipso omnia perfectiora trinitatē amāt. Tria sunt membra
prin

66562/123599
 principalia : Cor. Cerebrum, Jecur:
 ex quibus triplices oriuntur per to-
 tum corpus sparsi canales : Arteriæ,
 Nervi, Venæ : atque in his triplices
 spiritus pro totidem facultatibus :
 Vitales, animales, naturales. Imò
 ut brevibus rem, nè nimis extra rem
 procedatur, expediamus; in ipso hu-
 mano sexu trinum reperies : Marem,
 fœminam, Hermaphroditum. In
 hoc autem opere nostro, ☉ mas est,
 ☾ fœmina, ☿ androgynus : quæ con-
 currere ad unum opus debent. Nec
 quicquam artis filium movere debet
 discordia nugatoria aliorum, qui
 materiam docent, *tart. vitriol.* $\frac{1}{8}$, ☐,
 vinum, acceum, urinam, menstru-
 um, semen, secundinam sanguinem,
 Chelidonium, Lunarium, Salaman-
 dram, & alia infinita. Etenim aut
 artem ignorant, aut metaphoricè
 loquuntur, ut intelligant aliud si-
 mile ex colore, consistentia, aut
 quavis aliâ affectione. In vanum
 ergo laborant *miseri, qui extra me-*

Державна історична
 БІБЛІОТЕКА УРСР

talla materiam operationis quaerunt. utinam vulgatum illud Philosophorum omnium animo circumferrent: Simile generat sibi simile. Nunquid bos leonem generat? An homo herbam aliquam, aut planta metallum. Verum est, fuit, eritq; semper hominem generare hominem, equum ex equo procreari. Vel, quod idem est. ex semine hominis hominem, ex equino equum; ex rutæ semine rutam prognaſci, non ſalviam. Sic aurum nunquam facies ſine auro, nec argentum absque argento. A quâ ſemita ſi quis exorbitat, jam ſe oleum omne & operam perditurum certò perſuaſum habeat, etiam ſi vitæ ſuæ omnes annos, omnesque facultates impendat. Et quia tales reperiuntur complures, qui multos annos, & ſumptus immenſos faciunt in hoc opere, moneo tales veram artem haudquam callere, cum & paucò tempore, nempe menſium aliquot, totum
nego-

negotiū absolvatur, & sumtus paucifaciisq; tolerandi requirantur, Cū parum expensarum quidvis, præter solos carbones, exigit.

CAPUT III.

DE ☿.

IN genere hætenus explicatum est, triplicem requiri Lapidis celebris istius materiam.

In specie nunc & particulatim quamlibet expendamus. Primum occurrit Hermaphroditus ille, nempe ☿. Cave autem intelligas vulgarem illum & leprosum, ad opus nostrum omninò ineptum. At inquires, ubi itaque quærendus & unde? Hunc quod attinet, scias eum incarceratum esse, & compedibus permultis vinctum. Nemo liberat & expedit præter Philosophum: qui quotidie eum videt, licet carcer fenestris careat

careat & ostijs; quam ob causam vulgus eum non videt, non agnoscit; licet quovis momento in omni totius mundi loco emens homo habeat, pauper & dives, noctes diesque manibus eum omnes conrectant, pedibus conculcant; aut aliter contingunt; nec tamen agnoscunt, quia Carcer caret fenestris & ostijs. Quidam autem quia vulgus eum attrectat, conculcat, contaminat, & sordidatum efficit, montem adiit, in quo laborare mineralium effodiendorum ergo audivit viros quatuor cum binis mulieribus. Et in his omnes suum questum in ventre portare, ex aliorum relatis habuit. Credidit. Montem ingressus est. Primum laborantem & fodientem acerrime conspexit, foris situm quendam & robustum hominem, militari & rubro vestitu: quia à militia post finem bellum suum redierat, nec aliunde panem quærere potuerat. Ille hominem peregrinum con-

conspicatus verbis duris sciscitatur; quem quærat, & cur ei animus adeo audax fueri tea loca adeundi, ad quæ nemo ante ipsum appulerat. Peregrinus territus torvo & truci vultu, verbisque nimis asperis, leniter respondit: Audivi vir fortissime de viris quatuor & binis mulieribus in hoc monte laborantibus; & ex longo labore materiam Lapidis Philosophici possidentibus. Ego verò amore Lapidis istius incensus, non timui per saxa per undas huc magno labore & periculo advolare. An spem facies me ex aliquo vestrum nacturum? Rectè audivisti, regessit primus, nos quatuor esse viros, binasque fœminas: & habemus equidem quod quæris, omnes. Et tibi ejus copia fieri quidem potest, an verò futurum sit, ambigo. Nam ab uno faciliùs impetraveris, quàm ab alio. A me certè non habebis, nisi acerrimè mecum, tanquam perito cum milite,

decer-

decertaveris, & vitâ me orbaveris. Nam quod quæris in capsula cordis mei gesto intimè. Inde nutrior ego, & omnes nos in hoc monte alij. Peregrinus ad hæc : O vir fortissime, duruses, & robustos: nolo jam tecum certare Troilus cum Achille, licet aliàs fortè possem ceu David cum Goliatho. Suadeo, inquit robustus ille laborator, ne me tangas; nec concubinam meam, vicinam, quæ & ipsa in pugnando acris est, & si ego leo, ipsa hercle leæna. Sed nec suasor sum, supremum nostrum & Capitaneum aggrediaris cum sua conjuge nam rex & regina sunt; nimîâ pompâ affluunt & splendore: cave eos compelles; quamvis superare possis. Verùm alios, si interius pergas, reperies, quos si superaveris, voti compos eris. Pergit ergo peregrinus ulterius, donec tandem in virum incidit egregium, benè vestitum, satis splendidum, quem compellat, ut priorem. Vir ille

ille negat se coriam daturum ejus rei unde sibi vita & nutritio, nec sibi tantum sed & regi & reginæ imminere interitum ex re quam quærat. Peregrinus oculos circumquaque volutat, num quis quod facere animatus erat animadverteret. Animatus autem erat ita im eum occidere, & ex ventre ejus demere quod tam strictè servârat. Et quia dixit regi & reginæ etiam imminere ex hac morte mortem, lætatur, peregrinus, spemq; concipit, se eos quoque interfectorum & ex ijs thesaurum, quem quærit, eruturum. Ubi ergo peregrinus neminem adesse conspicit, vnum hunc aggreditur, jugulumque petit. Vir splendidus parci sibi petit, & revelaturum, si parcat, arcanum quoddam stipulatur. Desistit ergo peregrinus, & rogat quid sit. Respondit ille: Si pergas interiù; senem reperiēs, qui plus ex thesauro quem quæris possidet, quàm ego. Eum facilè superabis quia

quia senex est; & quia proximus regi nostro & reginæ est tanquam Janitor & Claviger; eo superato accessum habes ad regem & reginam interficiendum liberrimum. Ab itaque peregrinus & tandem senem offendit quendam situ pannisq; squalidum, miserrimum, abjectissimum omnium, ideoque tristem & mœstum. Hunc simili sermone aggreditur Peregrinus. Senex verò inquit: Vir optime qui hic rem magnam, quamque principes & reges nunquam inveniunt, inquiris; apud me invenire quidem potes facile, & me etiam in dimicando superare, quia senex sum & debilis, nec quæsitum meum in corde intimo porto, ut primus cum Concubina sua, sed in ventriculo: ut nutriatur inde semper meum & aliorum omnium corpus: Interim & vita mea demitur; si hoc mihi, quod quæris, auferis. At parce quæso vitæ meæ, quia senex sum, pauper & inglo-

glorius. Meliorem thesaurum apud vicinum meum reperire potueras, qui superbus & splendidus, reginæ-que affinis nostræ. Hunc si superasses, pretiosiores habuisses thesaurum, quàm apud me egenum. Nunquam enim splendida & optima apud pauperes invenies & inhonorabiles. Peregrinus miseratus senis, quem facillimè conficere poterat; & cogitans se malle splendidiorum thesaurum ab alio vicino vi & armis rapere, si sponte non daret, valedixit seni. Interim senex quia thesaurum satis pretiosum possidens, verbis peregrinum deludit vitæ retinendæ causa, subrisit. Vidit hoc retrospectando peregrinus. Er quid, rediens inclamat, me derides senex scelestè. Jam cogitoscote simulare paupertatem, & thesaurum copiosiores, ut narravit alter, te possidere. Itaque sume poenas tui irrisus; & hac manu meâ occumbe. Atq; ita morti senem destinat.

Haftenus per parabolam loquuti sumus; sed sapienti hæc sunt clarissima. Quòd si clariùs quis rem exponi cupit; percurrat Librum nostrum totum, ubi sparsim locis varijs materiam hanc apertissimè & nominètinus proposuimus. Hoc enim loco illud facere non licuit, ob homines improbos, qui arte fortè abuti possent. Eruditus autem dum librum percurrit, aut saltem paucas paginas, eruditior hac parte evadet. Legat autem, perlegat, relegat, quæ diximus & dicenda sunt; nec desperet si primam faciem obscuritas obnubila, nam tandem post nobila Phoebus. Sapiùs perlegendo, intelliget.

Notum itaque ex præcedentibus sit, Unde petendus. Nunc quomodo ex ventre corporeo nasciturus, enucleandum esset. Hunc modum ejusque varietates omnes insinuant Philosophi; omnes libri Chymici ad nauseam inculcarunt. Unde

Vnde illud Philosophorum : Fac Mercurium per ☿. Quæ cum notiora sint multis, non opus est in hanc rem verba plura facere.

CAPVT QVARTVM.

DE

Præparatione & Purificatione ☿.

REcipe jam tuum ☿, & purga diligenter, colando per pānum lineum triplicatū mundum, aliquoties, donec purus instar aquæ limpidissimæ & cristallinæ appareat. Repudia ꝑ purgationes illas, per acetum, salem, urinam, caleem vivam, victriolum, alaq; corrosiva: quæ potiùs humiditatem ☿ ij destruunt, quàm exaltant; & ita dispendij plus faciunt quàm compendij-

CAPVT QVINTVM.
DE

☉ ☽ ☉, atque eorum Prepara-
tione.

ALtera Lapidis Materia quæ
fœmina appellata est, sequitur ☉,
quæ à mineris petatur purissima,
nullis usibus trita, non nimium
ignem experta, non alienis permista
sitque facile malleabilis; in summa,
quæ in suo genere optima haberi po-
test: sitque in bracteas seu laminas
tenuissimas ducta; quamvis alij in
calcem redigant. Atque idem de ☉
dictum puta: quod sit colore satura-
to, quantum fieri potest, ductile &
purissimum. Nam ut semen-
tem feceris, & ita &
metes.

CAPUT SEXTUM.

DE

OPERE IPSO.

QUæ præcedere opus ipsum debent, priusquam artifex se ad laborandum accingit, hucusque inculcavimus. Agrediemur nunc opus ipsum, quod nemo non exoptat avidissimè; & quod alij satis obscurè docuère, nos aperiùs in lucem producemus: neque posthac in operatione difficilis erit verborum sensus. Hoc verò in primis notandum venit, in operatione ad album vel rubrum distinctam adhibendam materiam; sed operationem esse eandem. Itaque quod hîc de operatione ad album dicitur; de ea quoque, quæ ad rubrum tendit, intelligendum veniet.

Primum autem de Materiae putrefactione dicendum, quam deinde sequitur resuscitatio & exaltatio. Neque hæc emergere potest, nisi il-

B 3

la præ-

la præcesserit. Est etenim unius generatio alterius corruptio, & è contra, Semen in terram coniectum cuiuscunque herbae primum temporis tractu putrescit, & formam suam amittit: quo facto, nova vis quæ ante latuit & fecundit, accedente calore coelesti se effert; & tertia semen continens, rore pluviaque madefacta promotioni est, ut in aliud corpus præstantius & nobilius exurgat putrefactum semen, fructum ferat & multiplicem sebolem. Hoc naturæ ingenium est, etiam in animalibus omnibus; nutriuntur primum & augentur paullatim, tandem generationem meditantur iusto tempore, sui que iusto accedente augmento. Quod si in hominibus animalibus & plantis verum hoc est, uti reverâ nemo nisi sponte cæcus non videt, cur in mineralibus hoc idem non esset, saltem analogicè? Dices in animalibus ratio est diversa. Cum semen duorum ad omnem

unum prolem requiratur; maris & foeminae. Verum Respondeo, quod in homine bi a corpora continent semen, unum possea semen constituentia: id in mineralibus unum praestat. Et quidni? An non etiam in plantis semen ab una procedit. Non eam ad producendum simile facit. quicquam sexus ille masculinus vel foemininus, qui plantis tribuitur, aut ob amorem mutuum, aut aliam ob proprietatem. Sed ne latius discurrendo instituti nostri fines transgrediamur, ad opus nostrum jam accedimus.

PARS PRIMA, OPERIS.

i. e. Vulgaris, qui vager est et indeterminatus, cum quo velut perdiscentia
non diffinitum, sic servit ut corpus in parte 4. debet. periculis esse
et hoc duo in danda sunt 14. vel 4. partes 8. exilis ut
Recipe purissimi menstrui *mensura, ut per*
in danda sunt
 mulieris meretricis partes 12. *dicta. quatenus*
pro vulgus ut
id est corpus 4.

Corporis infimi optimè loti part. 1.
 Misceatur optimè, donec tota materia amalgametur in phialâ ovali longi colli. Sed primò addantur corpori partes 2. vel 4. menstrui.

B 4°

stent

stent simul per dies circiter quatuordecim, quo tempore corrosionis vis se exferit. Expressio postea fiat, & menstruum discedens seruetur. Restanti corpori affunde novi menstrui *part. j. vel ij.* Maneant simul per dies circiter 8. & postmodum procedatur ut prius, ^{donec cum corpus huius resolutum sit absumtum} in aquam. Fiant hæc omnia semper in calore tepido, phialâ cineribus impositâ, & benè obturatâ turunda chartacea, ne fortè vitro aliquando nimis inclinato, materia exire queat.

PARS SECUNDA

Operis.

In ex Scorpionis et vulgari compositione indicat.
R. Jam totam aquam vitæ, & in de phialæ eodem modo obturatæ ut antea, in iisdem cineribus, eodemque ignis gradu nempe primo. Quolibet octiduo, cuticulam nigram supernatantem, vel Caput Corvi, un-

cum

cum pulvere nigro subsidente, collige & serva, destillatâ priûs per inclinationem aquâ vitæ. Hanc aquam rursû inde, & ita progredere, donec nihil amplius cuticulæ & nigredinis appareat.

PARS TERTIA.

CAput Corvi totum collectum inde ovo Philosophico supra depicto, cineribus quernis imposito, qui primo calori gradu calefiunt per carbones cujuscunq; generis benè ustos & non fumigantes. Collis hermeticè sit occlusum. Medium, mediocris pastâ; ut facilè semper aperiri queat. Primo octiduo plus minus; quia terra nigra & mortua adhuc ebria est, ita sinatur sine poru. Postea exsiccata & subunda potetur aquâ vitæ, ejus nempe æquali parte, vitro aperto. Misce benè, post claudere. Et ita relinque, non quidem ad exsic-

B s

cacio-

carionem omnimodam; sed donec totum simul in unum benè coagulatum est. Vitro rursus aperto, eodem modo procede ut antea, donec totam aquam imbibierit.

PARS QUARTA.

*Hæc terra
foliata & usque*

Hæc materia jam imponatur ovo in grada ignis secundo; & per menses aliquot relinquatur, donec tandem ultimò in colorem album abeat. Interea verò diversitas multorum colorum se conspicienda præbebit.

PARS QUINTA.

Nunc terra dealbata est, & in potentia proxima ad semen recipiendum ob fœcunditatem exculturâ acquisitam. Hanc accipe & ponderatam divide in partes tres; ut sciatur quale pondus reliquorum sit futurum. Nunc R. fermenti partem j qualis una ex tribus
pon

ponderatis est. Menstrui mulieris
mercurialis partes 4. Fiat amalgama
fermenti laminati ut supra, & men-
strui, & fiat solutio in phiala in tepi-
do calore per dies 14. donec in cal-
cem subtilē corpus redigatur. Non
enim hic Aqua vitæ quæritur. Jam
R. menstruum cum cacle corporis;
& cum terræ dealbatæ partibus om-
nibus iij. fiat in marmore amalga-
ma. Inda vitro. Rege ignem secun-
di gradus permensem. Tandem ac-
cedat tertij gradus calor tam diu,
donec benè dealbetur materia, fu-
tura instar massæ crassioris & duri-
oris, instar pumicis. sed gravis. Et
hactenus de operatione ad album.
Ad rubrum diversa non est operati-
o, sed in fine diuturnior, ubi ignis
tertij gradus urgendus diutius quam
ad album; sicuti rubrum nobilitate
superat & præstant à album. Ita &
domus magnifica cum exstruitur,
diuturnioris eget temporis, quàm
exilior casula.

PARS SEXTA.

DE

*Preparatione Lapidis jam confecti
ad Projectionem.*

Lapidem confectum habuê-
re multi non agnoscentes , nec
callentes modum , ipsum ad proje-
ctionem instruendi. Nihil enim La-
pis ita confectus efficiet in Trans-
mutatione , nisi aptus sit factus ad
ingressum corporum. Itaque omni-
bus ritè peractis, nisi hoc accedat
complementum , frustra susceptus
est Labor. Quocirca lapidem tuum
in frustra concere , ovo impone,
Cujus fundus totus usque ad collum
luto bene obducatur undique , ut
ignem fortem quasi quarti gradus
futuri sustinere queat. Quamo-
brem jam fornacis Philosophicæ
secunda pars removenda ; & ignis
in prima parte vel majori fornace
subtus dandus, ubi in simul craticu-
la, ut antea in secunda parte. Loco di-

ne

nerū arena sumatur. Ignis urgeatur fortis carbonum, quousque arena adeò fervet, ut strepitum ad immisionem guttæ aquæ edat, & colli prominentis fervorem tactus non ferat. Ita stet, donec pulvis fiat subtilis & levissimus; quod spatio mensis vel sesquimensis fieri solet.

P A R S S E P T I M A

& Vlt.

*De Augmentatione seu multiplicatione
L A P I D I S .*

Lapidem acquisitum in infinitum multiplicare potes; ne opus sit sepius tam prolixum laborem totius Lapidis repetere. Lapidis ergo jam parte quintâ operationis confecti, di midiam partem accipe ad usū & projectionis præparationem, di midiamque serva ad multiplicationē. Hoc di midium pondera. Et si hujus sunt tres partes, accipe aquæ vitæ (non men.

B 7

strui)

strui) partem unam, ut partes fiant
 4. Pone in ovo ad ignem secundi
 gradus per mensem, postea ad ignem
 tertij gradus, usque ad finem, quem
 admodum in quinta operationis
 parte docuimus.

Atque ita Artificium hoc rarissimu,
 raroque balis recte traditum,
 ut plurimum certe præposterè & in-
 verse, aut mutilè atque imperfectè
 expositum; nos aperitè satis & ordi-
 natè explicuimus. Quam si quis viâ
 insistat, relictis aliorum impostorû
 nugis & nanijs; nō est quod de intē-
 to obtinendo desperare incipiat. Si
 quis hæc nostra satis non intelligat;
 semel atque iterum adhuc relegat;
 & dubium non est quin intellectus
 sequatur. Etenim uno loco quod
 obscuriùs dictū, alio loco apertissi-
 mē expositum. Quibus frui Le-
 ctor amice, & laboribus
 nostris fave.

*Hi talia valet tam ad Medicinam propter hanc Scio
 Chironem quam ad metallum hanc mundum in pignus
 ne suspicet.*

P.H.

PHILIP. MULLERI

FRIBURG. PHIL. ET

MEDIC. D.

LIBER II.

DE

PARTICULARIBUS

TRANSMUTATIO-

NIBUS.

VNIVERSALIVIA

stratâ, quam tutò quivis insistere poterit; particulares etiam alias dabimus, quibus utantur, qui impensis, tempori, & labori parcunt. Non autem existimandum, particularem talem viam vel qui per eam fit thesaurum in medicinâ usum ullum habere posse, quemadmodum qui superior libro describitur & confit, incredibilem

in

in sanando humano corpore obtinet utilitatem. Etenim & vulgus ille & leprosus in se summam venenositatem continet, quæ non exuitur, quando illi hermaphroditum foeminae applicant; ut mirum sit nonnullos eò audaciæ & temeritatis concedere, ut Ejusmodi tanquam summa arcana & mysteria alijs divendere; & magnatum sibi inde favorem conciliare non erubescant: quæ ipsi tamen non proprio ingenio, sed pretio summo redemerunt. Neque deerit in me voluntas & facultas demonstrandi hoc ipsum, quod ex hermaphrodito vulgari confit venenum in se suum adhuc fovere & conservare, adeoque inutilissimum ad artem medicanicam omninò habendum. Nihil enim in eorum operatione de veneno ejus tollitur; uti notum est ijs, qui viam modumque operationis eorum non ignorant; & si tolleretur, frustra in auxilium posita & lucrum cum

eum advocarent. In Philosophorum autem Mercurio, qui duplicatus rectè à Bernhardo Com. Trevis. dicitur; quia corpore abjecto unus postea alteri jungitur, & quasi alexipharmacum veneno resistit; vel si mavis, simile simili jungitur, & unitas inde constituitur amica; ut venenum jam non teneat, sed vis medens, utique medicina erit optima & saluberissima; sicut hac de re nemo Philosophorum saniorum dubitat. Observationem autem meretur, Tincturae particulae omnes, quæ non fucata sed veræ esse debent, affines esse debere universali in opere, & ex eodem fundamento fluere. Quæ secus progrediuntur ceu falsitatis crimine notatæ, repudientur.

MODUS PRIMUS.

R. Aceti albi nostri, partes 8. vel 10. Salis finissimi, matris nostræ an. partem 1. Duo postrema redigantur

gantur in calcem per viam Philoso-
 phicam, aut cui placet per *Aq. fort.*
 aut alium modum. Calx tota cum
^{Secundum}
^{7 libram.} ~~Acet.~~ albo amalgametur. sicut per
 21. dies in calore lento. Acetum ef-
 fundatur à materia; & materia in-
 secundum ignis gradum promovea-
 tur, donec circum circa appareat
 nigredo, nec acetum extrinsecus
 amplius appareat. Quod intra men-
 sem circiter futurum. Jam ovum
 Philosophicum seu vitrum aperia-
 tur, materia coagulata subtiliter
 eximatur, nigredo removeatur &
 servetur probè ad usum. Coagulata
 imbibatur tertia parte aceti supra-
 dicti destillati; & denuò super mar-
 more misceantur in amalgama; &
 rursus secundo gradu caloris ad-
 hibeantur ovo occluso, per mensem.
 Rursus nigredo circumcirca, &
 sub & supra apparens, ut ante, ser-
 vetur Coagulatum usurpa ut ante;
 secundà partē aceti adijunge secun-
 da vice; idq; tertio repete, donec ita

ter-

tertiam etiam & ult. part. aceti devo-
raverit, & rursum per mensem stete-
rit His factis materiam tuam exime,
& tere super marmo. e, atq; in igne
3. gradus pone per dies 14. Rursum te-
re deinde iterum per 14. dies vitrum
occlusum in calore illo ponatur; &
coagulabitur materia in modum pi-
sorum. Nota 2. si diu materia relin-
quatur, nec per vices teratur, indu-
rari eam adeo, ut summo cum labore
ter i postea possit. Quibus peractis te-
re iterum materiam, & quantum g-
nis gradum adhibe, donec in pulve-
rem redigatur, & quoties coagulatio
aliqua incipit iterum tere, donec in
fudo pulvis subsideat cinereus. Hunc
pulverem exentum misce cum prio-
r. nigro ad partem servato, atque 4.
ignis gradui admove octidui spatio.
Deinde R. viginti partes ꝯ vivi crudi, quæ
cum duabus partibus matris imprægnatæ
sunt, & tincturæ hujus part. j. Vitro im-
pone iterum per mensem in gradu caloris
quarto, & in omni probatione constans fu-
turum est: *loco a. R. in opere ad usum. Ceterum ꝯ magis n. d. m.*

MODVS

MODUS SECVNDVS

magis vulgaris.

Fiat *Aq fort. ex. vitriol.* [] communi
 ni, & *salpet. an. part aq.* ad album
 ad rubrum verò adde salis Ammon
 parrem ls. In hac aqua solvatur par
 una summi vegetabilis; calcem e
 dulcora, ut scis; cui partes sex la
 etis vaccarum viridium adde, Misc
 opime invicem super lapide in
 amalgama, ut unum præ altero non
 appareat. Lac autem prius purum
 sit & niveum, summumque vegeta
 bile benè lotum. Pone in phiala
 ovali in cineribus lento calore te
 pentibus constituta usque ad initi
 um colli per sesqu mensem. Col
 orificium occlusum sit turundâ cha
 taceâ. Jam admove secundo calo
 ris gradui, tempore ut antea, in
 tertio gradu ignis, etiam æquali tem
 pore. Hic apparebit iucundum
 spectaculum exurgentium qua
 montum, arborum &c. modò in

finit

fine secundi gradus; modò in medio tertij. Stent ita, donec omnia rursus conquiescant & concidant. Jam fige in quarto ignis gradu 3. vel 4 hebdomadarum decursu prout materię copia indicaverit, Funde. Et habebis thesaurum quęsitum. Ejuscemodi autem phialarum magnum numerum pro copiā materię tuę, arenę immittere potes purissimę & cribratę; atque uno calore multas fovere.

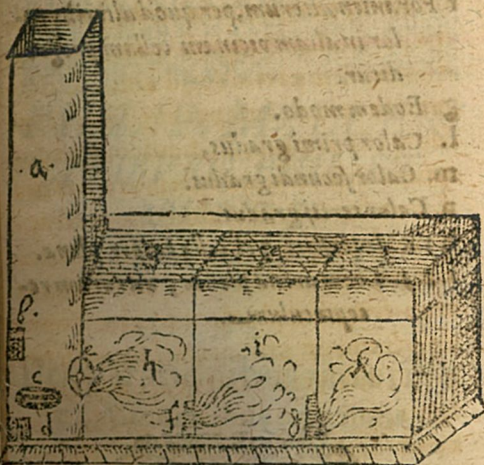
MODUS TERTIUS.

Quia multos tædet laboris & temporis in alijs modis varijs infumendi: modum dabo quo spacio trimestri ad optatum pervenire quis possit. Non enim fides adhibenda ijs, qui magnis pollicitationibus novem vel decem dierum spatio se talia conficere prædicant: cùm in metallis, imperfectio adhuc illa talis, quę tempus perficiendi omninò requirit.

Recipe

get Calculus
ca. 11 p.

Recipe ergo aërea terra bene lo-
ta part. j. Ignis aquoli part. iij. Ma-
tris nostræ part. dimidiam. Calci-
nanda calcineatur per *Aq. fort.* vel a-
lio quovis modo. Edulcora ut su-
pra. Misce super marmore omnia
simul. Inter miscendum nigredo ap-
parebit aliqua, ceu signum mixtio-
nis probæ. Materiam hanc totam
transferre in phialam ovalem supra
depictam, ut una pars vel una sit re-
pleta; duæ verò partes vacuæ. Detur
ignis primo mense primi gradus, se-
cundo secundi, tertio tertij. Quar-
tus gradus fixationis est aliquot se-
ptimanarum. Signum fixationis est
color cinereus pulveris circumcirca
materiam qui conspicitur. Mate-
riam jam coagulatam funde, & ha-
bebis. Hic uti & supra in tertio gra-
du ascensiones montium &c. con-
spiciendas se præbent. & mira natu-
ræ miracula patefaciunt. In hoc ope-
re idonea erit sequens fornax.

- a. *Fornax, carbonum receptaculum.*
- b. *Orificium, per quod imponuntur carbones, qui primò igniuntur.*
- c. *Craticula.*
- d. *Locus cinerum.*
- e. *Foramen maximum, per quod egreditur calor in cellam vicinam.*

f. *Fora-*

f. Foramen alterum, per quod ulterius calor in aliam vicinam cellam progreditur.

g. Eodem modo.

l. Calor primi gradus.

m. Calor secundi gradus.

n. Calor tertij gradus.

h. i. k. Interstitia vel cella calore plena.

i. 2. 3. Locus arenâ plenus, vitrorum receptaculum.

PHILIP

PHILIP. MULLERI
FRIBURG. PHIL. ET
MEDIC. D.
LIBER III.

DE

Præparationibus rarioribus
ex Mineralibus præcipuis.

℞. ̄. Vitriol. Tart. Arsen.

NON jam contra eos quic-
quam mutire animati sumus;
qui spernunt penitus, è minera-
libus quæ desumuntur medicamen-
ta omnia, tanquam cum huma-
na natura convenientiam nullam
habentia. Eos verò ad vetustis-
simos quosque auctores remittimus,
qui mineralia in varijs morbis &

C

la-

satis quidem cruda usurparunt; nec
sine successu. Nos verò majorem spe-
rabimus ex rectè & legitimè præpa-
ratis: quem etiam abundè hactenus
infiniæ experientiæ comprobarunt.
Imò ubi ex Plantis remedia ceu mi-
tiora parum conferunt, ad hujus ge-
neris medicamenta, tanquam ad sa-
eram anchoram confugimus. De-
nant ergo objicere mineralium di-
convenientiam cum humano co-
pore, & sua præ omnibus alijs ex pla-
tis remedia extollere. Quid eni-
cum corpore humano magis conve-
nit, quàm ipsum corpus humanum
ex cujus varijs partibus nobilissimè
scimus conficere medicamenta. In-
terim, quàm rarò, timidè & trepidè
ijs nonnulli hodie utantur me-
dici, nemini ignotum esse poterit.
Deinde ex animalibus quæ sumuntur
medicinæ, utique propior
sunt naturæ humanæ quàm
plantis depromptæ. His licet quædam de-

dem utantur, interim non adeo, ut ex
plantis. Ratum ergo ſit hoc: Dediſſe
nobis DEUM medicamenta ex o-
mni viventium genere, ex homine,
ipſo, animalibus brutis, plantis, & mi-
neralibus atq; metallis: quæ ego qui-
dem vivere exiſtimo, Nunc ad rem
propoſitam ſermonem di-
rigemus.

præstare potest humano generi, reticere noluimus. Alij sublimatum dulce vocant. Clarissimus & insignis chymicus D. Johan. Fridericus Echsius, Medicus Rheinfeldensis, Mercurium dulce vocat. Alij Aquilam colestem.

II. vide in fine.

Deat. Venet. quing. Grati. cum receptis so.
fructu. an.
 R. ex 8 meteorisato, & magna gutta et domi
 sia saturnina. Tere, misce & in re-
 tortam pone. Igne per gradus aucto-
 liquor gummosus stillabit, quem
 affunde cinnabari ex 8 & $\frac{1}{2}$, subli-
 manda. Destilla phlegma & reaf-
 funde aliquot vicibus. Siccitatem
 capitis mortui tere & solve in cella-
 in oleum; quod abluendum, affu-
 sâ aquâ communi, fiat dimidiæ par-
 tis ex hac destillatio, remanente ef-
 fentia 8 & $\frac{1}{2}$. Effunde in aliam cucur-
 bitam. Facibus affusam aquam de-
 stil. abstrahe, ad credinis perditio-
 nem. Facibus abjectis solutiones
 in octas coagula, iterum tere, tinctu-
 ram extrahe, solve, filtra, coagula
 et alioquin repere, mayilla (c) p. m. c. d. e.

MIRACULA

54

aliquoties. Hic verus est Mercurius vitæ adeò decantatus ob inenarrabiles virtutes. Agonizanti dantur

grana 5. vel 6. in aq. rectific. opt. In apoplexia grana 6. vel 8. Datur post mediam noctem in omnibus ferè morbis; ut in podagra, hydropisi, ictericia, &c. item in febre pestilentiali. Hujus felicissimus successus

sapè experiencià comprobatus est. In hoc arcano solvitur auri totum corpus; Unde curatur lepra perfe-

ctissime: n3 si post solutorem O omnia mirabilia
hujus uigilantur libro & et p. vltima Philosophiam in
perspectivis usq. ad p. vltima ubi dicitur totum auri
q. d. secretum secretum III. Plumbi

Turbith minerale sine vomitu.

R. Vitriol. rubificati, quod incorporabis paulatim cum j. lb. & vivi,

sublimabisque in matracio ignis sublimationis. Tunc R. & incorporas cum alum. usto, & rursus

sublima. Tertiò misce cum craye de brianza, uti vocant; sublima iterum. Quartò cum limatura ferri.

Vlti-

*AB Sapiis cam
ovorum putaminibus
calcinatis
V. frig. est danda
antequam talem
vina acquirat
et calcinare
possit.
Phlegma mihi
calcinabitur
simpliciter Thini*

R Edigetur in pulverem rubrum & dulcem; si primò coaguletur per aquam destillatam ex albuminib ovorum coct. in duritiem. Deinde superinfundatur ^{pro dimidia parte recepta V. in pulverem} ^{calcinabit} aqua ex albuminibus ovorum, quæ deinceps destillata fuerit cum putaminibus ovorum calcinatis, eam educendo per destillationem qualibet vice Δ cinerum. Deinde affundendo toties, donec ℥ sit conversus in pulverem rubrum & dulcem. Paracelsus appellat illū pulverem, balsamum ℥, qui habet talem dulcedinem. Non solum curat vulnera & ulcera externa in cute; sed etiam colli vesicæ ulcera, etiamsi talia sint, ut *in morbo galli in Phlegma Epist. cum mirisunt & extra applicat.* æstimentur incurabilia.

CAPUT SECUNDUM.

DE

Preparationibus

a. Si sumatur *supra* ex 8.

*a falsis qd. Thales p. m. u. Suctorez jubet accipere chlorosur
dicit ut apte daly hia n. l. u. nat. wor minutor & ad libentur et in
unf. h. i. ac. Pellaf.*

Prep. 8. i. optima.

*b. j. u. a. b. i. i. g. n. i. a. n. t. u. r. e. t. r. e. m. g. l. a. t. i. s. i. t. e.
t. u. b. a. e. x. t. i. n. g. u. a. n. t. u. r. i. n. f. r. i. g. i. d. a. d. e. t.
c. 3. q. non pos.*

R lamin. 8 pur. & viij. pone in t. *sy. n. a. n. t. e. t. a. n. t.
f. d. e. c. i. u. n. t.*
ad follem igniarium, quando 8 candescit, adde 8. & xvj. Fluant calore intensissimo, postea inijcias *l. u. t. s. i. m. u. l. i. n. i. s. i. t. e.
s. e. d. d. u. a. b. y. m. i. u. b. y.
c. u. f. i. l. l. e. m. a. n. u. a.
r. e. i. p. t. a. i. g. n. i. a. n. t. u. r.
u. n. c. o. l. u. r. d. i. s. t. i. t. u. t.*
Saliss. defæcati puri & iiij. perseveret calor donec universa materia instar olei fluat, & tunc habebis pyramidalem scyphum interius cerâ perunctum; benè incalescentem. Ex t. effundatur fluens ad follem *in. f. o. r. c. o. n. s.* materia; quam refrigeratam effundes, scoriasque superiores decuties, & habebis Regulum, quem postea contere cum & iiij recentis 8, in novo t. fundes & & iiij. Salp. ut prius fecisti impones, dum omnia ut v. fluant.

C S

in

MIRACULA

in dictum scyphum effundas, scorias
luteas colligas. Repete hanc operati-
onem toties, donec Regulus in sco-
rias consumtus sit. Serva. Stupenda
præstat in omnibus evacuatione in-
digentibus.

**Oleum $\frac{1}{2}$ dulce, pro Medicina bu-
mana, secretum secreto.**

**R. $\frac{1}{2}$ pulver. lb ij.
Salis popularis lb iij.**

Tere super lapide præparatorio.
Funde. Effunde. Rursum pulveri-
sa subtilissimè. Edulcora aqua
calidâ; hunc laborem ter repetendo.
Deinde sicca $\frac{1}{2}$, pulverisa rursus &
sublima per se in sublimatorio flo-
rum Sulph. simplicium, tum super-
flui spiritus & Sulph. superius
discedent. Remanentia in fundo
affunde Acet. & extrahe colorem,
quam diu tingitur Acet. Distilla per
filtrum & menstruum abstrahere in

B. M.

B. M. donec in fundo appareat olei
 instar. Exime ex cucurbita, & phiala ^{alter longicollis}
 inde, affundeq; S. V. opt. circulari. A- ^{gleguato}
 lembicum S. H. muni optimè. Per ^{Sigilli Her}
 mensem in B. M. digere. Deinde ulte- ^{modi qd sit}
 rius destilla. Ultimò per retortam. ^{ide in fine bot}
 Er prodibit primò spiritus. Deinde ^{in arena.}
 verò oleum ^{Salis ut huc agerem qd os suos} & verum, quod rubrum
 & dulce, paucis cognitum. ^{subst. uny.}

Hoc mecum communicavit Clari-
 riss. & excellentiss. vir, Dn. D. Ca-
 spar. Bartholinus Danus, Philoso-
 phus & Medicus celeberrimus, ami-
 cus meus perpetuùm honorandus: u-
 ti & sequentia duo; quorum unum,
 ad ulcera, alterum ad vulnera qua-
 vis mirè confert.

III.

Oleum $\frac{1}{2}$ ad externa.

R $\frac{1}{2}$ ℥ iij. ~~℥~~ ℥ j. fs. Mellis opt. ℥ vj.
 Misc. ut artis est. Destilla per retor-
 tam vitream Δ mediocri. Exhibit ole-
 um, ad callosa & maligna ulcera, si-
 stulas & cancerum, præstantissimum.

C 6

IV. Ol

IV.

*Ol. mirabile ad vul-
nera.*

R. *Aq. vit. extremè rectif. ℥ iij.*

Stibij

Masticis

Tburis albi

Myrrha an. ℥ j.

Pulverif. omnia & Aq. vit. affund.
ponanturque ad digestionem probè
obturata. Destilentur in cinere per
alembicum ut artis est. Primò ascen-
dit S. V. lento igne, & foetet. Amisso
foetore, gratiorem odorem nancisci-
tur. Hoc oleum vulnera diffici-
lis curationis perfanat.

*Postquam spiritus fractus solum in cineribus ascendit removere
debet, & aliud vas recipiens admodandum*

CAPUT TERTIUM.

DE

*Preparat. ex vitriol.**I. Spiritus vitriol.**verus.**capitellum aliar. spiritus vitriol.*

R. *Vitriol.* pone in cucurbita ter-
 rea, impone capitellum subdito igne
 aucto que secundum leges, usque to-
 tus vapor formam liquoris habeat.
 Cum videbis non amplius destillare,
 auge ita validè ignem, usque vapores
 albi exeant. Continua dum nulli ap-
 pareant. Sic *vitriol.* erit perfectissimè
 calcinatum, & spiritum in phlegma-
 te habebis ita. Destilla in cucurbita,
 in B.M. vel igne cinerum, dum totum
 phlegma exierit. Spiritus relinque-
 tor in fundo. Materia calcinata po-
 natur in retorta, destilla more solis
 & habebis oleum & spiritum. Spi-
 ritus verò antea in fundo relictus, ut sine
 foetore

factore & odoratissimus habeatur.
 ita age. R. de colcothare, quod im-
 bue spiritu, & fiet ita non nihil. Po-
 stea spiritum cum eo evoca cum len-
 tissimo calore. Sic erit odoratissi-
 mus. Videat Paracels. nihil. mineral. c. 8.
 de Flo.

II.

Quingaricum
triplex. Album. Viride. Cæruleum.
sed quoniam cæruleum, modo non secretissimum.
sive Sophisticatum: sicut nullo
decurat. & congelatione separatis frig. spirit. auriferis, qui
etiam nitro vel
et dimidia pars
silicis alba
spiritu ce. si re
et calcinatur
ad lenda.
 R. Virriol. Ungarici colore cæ-
 ruleo, in calcem redige cum lapidi-
 bus silicis præparati. In spiritum V.
 circularum affundes, ita ut modicè
 excedat. Tunc V. ardentem per de-
 stillationem in retorta aut cucurbita
 ad latus inclinata separato. Eâ detra-
 ctâ paullatim, spiritus urgeto, ignem
 magis magisq; augendo, donec spiri-
 tus omnes transferint. Hunc liquo-
 rem destillatū impone in alembicum
 cæcum, & macera in B.M. per dies 8.
 Da operam ut aqua levi er bulliat, &
 sola aqua fitas ascendat, oleumq; in
 fundo maneat. Ad quod efficiendum

&

& separandum, triduo tibi opus erit. At si adhuc quidquam aque sitatis fuerit permistum, necesse est ut iterum phlegma separetur. Tunc accipies oleum suavissimum & rubicundissimum. Hic processus destillandi oleum Vitriol. est omnium probatissimus & secretissimus.

CAPUT QUARTUM. *Quod abbe dicitur in alio*

I. *Spiritus Tart. nec non oleum.* *Quod dicitur in alio*
illud quod dicitur in alio
quod dicitur in alio

R. Tart. albi crudi q. v. tere crassiusculè abluè, sicca, tere minutissimè, pone in retortâ optimo luto obtectâ, & destilletur ut sp Vitri. dato aliquot horas igne lento, augendo sensim, dum spiritus exeat, sub forma vaporis; quo obscuratur recipiens. Auge ignem, exhibit oleum nigrum & foetidum. Continua dum recipiens clarescat, tunc desine. Has tres substantias, nempe phlegma primo exiēs sub formâ aque stillantis, deinde spiritus sub formâ vaporis, & oleū nigrū & crassum separabis: si primò omnia simul
in

in parva retorta posita destillaveris, ut magna impuritas relinquatur, Deinde oleū per infundibulum separa à phlegmate & spiritu: Spiritum à phlegmate separabis, si potueris in cucurbitula parva & igne lento cinerum tota aqua phlegmatica evaporaverit. Spiritum hunc liberabis foetoris, si affuderis capiti mortuo restanti & cum parva retorta ipsum rursus à colcothare eliqueris. Sic fiet puriss. & sine foetore. Si prima vicè non fiet; itera. Vfus ad interna omnia, ut obstructions, putrefactiones viscerū, ad calc. aren. &c. mirè resolvit &c. Extrinsecus ad ulcera valet.

II.

Tart. album vitriolatum calcinatum.

R. tart. calcinati, solve in humido filtra. exlicca. ter repete. R. lb. j. pone in lutata cucurbitula. Affunde

de oleum *vitriol* rectif. ℥ jv. vel v. sed
 fenfim guttam post guttam. aliàs ac-
 censum rumpit vas. Sic coagulatur
 materia quæ colore albo fundum sta-
 tim petit. Oleum autem hoc *vitrio-*
li supernatans effunde à materia quæ
 in fundo. humiditatem dest. Ila in *B.*
M. sic habes fixum *tart.* Purgat infer-
 nè & per sudorem. Valet ad pertina-
 ces affectus, hydropem, calculum,
 podagram, pestem, scorbutum. Per
 inferna purgat, mistum cum melle
 rosac. aut alio syrupo. Ad sudores,
 in pestilentia & hydrope, cum aqua
 card. bened. Scab. vel cum theriacâ f.
 pilul. Dosis à ʒ ss. ad j.

III.

Alia nobilis tart. preparatio ad fu-
gandas maculas in corporis qua-
cunque parte.

Tart. album pulverisatum po-
 ne in cucurbitam, apposito alembi
 co

co cum recipiente. Benè lutetur. Abstrahe phlegma, donec non amplius prodeat. Hoc affunde, & rursus abstrahe ut prius. Hoc toties repete donec ∞ & residua transeant in unum liquorem, quem in vitro alio benè obturato coagula. Iste liquor in aëre solvitur, & optimus est atque dulcissimus.

IV.

Terra foliata Tart. secretissima.

R. *Tart.* benè calcinati, affunde ^{Acet.} ad extrahendam animam *Tart.* Evaporet phlegma, rursusque affundatur aliud *Acet.* idque tamdiu donec in Evaporatione acetum sentias, tunc *Tart.* est animatus & erit niger. Affunde aquam vitæ; solve, filtra, coagula; sæpius reiterato, & efficietur terra foliata candidissima. Purgat corpus in morbis quibuscunque deploratissimis. *ad quantitatem & in Correm*
enti resolutum spiritum

V. Ar.

V.

Arcanum Tartari, ad ulcera maligna omnia.

^{Smigulis dicitur} ^{¶ calcinati} ^{hinc tam} ^{multitudine} ^{nummim} ^{donec}
 R tartari calcinati, lb iij. Cum spi-
 ritu vini humecta dies 7. Digere in B.
 dest. illa ut aq. inferorum. Ultimo for-
 tils. in vase terreo, & ascendat una
 cum vino succus niger, quem separa
 in B. Fæces iterum calcinentur, & hu-
 medtentur cum S. V. & procedatur
 ut supra; idq; toties donec planè ni-
 hil ex tart. supersit. Postremò colle-
 cti succi nigri omnes coagulentur in
 pulverem, humectando cum ol. vi-
 triol. & [¶] ^{calc} tart. penitus abstra-
 hatur. Hujus medicinae gr. j. cum [¶] ^{gr.} ^{ss.}
 mithridat. in aq. Cichorij pro ratione
 morbi & patientis, funditus evellit
 radicem & ortum omnium
 malignorum ulce-
 rum.

CAPUT

MIRACULA
CAPUT V.
DE

*Preparationibus ex
Arsen.*

I.

*Preparatio Arsenici ad ulcera can-
crofa, schirrofa, maligna, hyper-
sarcomata &c.*

R. Arsenici Cristallini lb j. tar-
tari opr. ℥ iij. sal. nitri, lb j. seorsim
pulverisata misceantur. Ignescat †
amplum vehementissimè, eiq̃ue can-
denti iniiciatur pulvis per cochlea-
ria aliquantulum tegendo cochlea-
ri; illicò cum magno fumo lique-
scit. Relinque donec ferè amplius
non fumet. Tum proijciatur in
mortarium marmoreum, vel aliud;
sinaturq̃ue ut refrigescat. Hab-
bitur massa ruffa quæ misceatur, rera-
turq̃ue cum pari pondere salis ni-
tri

tri, fiatque ut supra in eodem vel novo †. Subdatur ignis per 6 horas; materia erit albissima, quæ ubi refrixerit; aquæ calidæ injicienda, ad separandum *salempetra & tartari*, in fundo remanebit Arsenicum fixum correctum, & ab omni veneno liberatum. Reiteretur sæpiùs ablutio in magnâ aquæ copiâ, in quam ilicò proijciatur materia fusa. Aqua cum salibus servari debet ad abluionem, vel exhalatione sal separari ad usum; *Arsenicum vixit per se fixum est, et post fusionem injicitur in aquam calidam quantitate magna, et sic erit opte separatum ac fixum.*

II.

*Alia Preparatio ad Cancrum.*R. *Arsenici preparati,**Rad. Aronis. prepar. an. p. æ.**Fuliginis parum, Misce. Remedium certiss. est.**sponendo s. v. d. s. ollas aut alemb. ferros perforatos per calcinatra terrea aut ferrea trahit & alligat*

Arsenicum autem sic preparatur: Primò in vase sublimationis sublimatur; deinde coquitur per duas horas in aceto albo opto. Sic enim nigredo

manens siccetetur; mox ol. Tart. imbi-
batur ad tres vices in vase & aqua
convenient. Denique dissolve mate-
riam in aq. vit. ut extrahatur totum
Sal. Tandem restabit Arsenici pulvis
albus & fixus, qui res. lvetur in humi-
do in ol. spissam & Arsenici bu-
tirim dictum. Summum
est medicamen.

PHIL.

PHILIP. MULLERI
FRIBURG. PHIL. ET
MEDIC. D.

LIBER IV.

DE

*Modis secretioribus, faci-
endi ex simplicibus vegetab.
Extracta, Aquas destillatas, bal-
samos, essentias & sales Philo-
sophicos &c.*

EX mineralibus huc us-
q; quæ fiunt tum ad Trans-
mutationem, tum ad medi-
cinam edocuiamus, non quidē
omnia sed præcipua : quod in toto
hoc opere nostro observare volui-
mus.

mus, ut nihil edere mus, nisi quod aut
rarum valdè, aut summè utile, aut ar-
canum, typisq̃ue antea non divulga-
tum. Quæ rara sunt, hætenus dedi-
mus: summè utilia, & maximam par-
tem non ante edira. Nunc quæ uti-
litatem insignem habent in Medici-
nâ ex simplicibus vegetabilibus de-
sumenda, non invidemus alijs: ne-
que ea tacebimus quæ ceu arcana
semper hætenus domi servata fue-
runt. Atque initiò modum docebi-
mus ex quo vis simplici, exempli gra-
tiâ radice, ligno, herba, semine,
fructu, flore, &c. extractum facien-
di; quod quàm sit utile & Medi-
co cuivis & ægro, nemo
est qui non videt.

CAPUT PRIMUM.

DE

*Modo faciendi ex quo-
vis simplici EXTRA-
CTUM.*

PRæter instrumenta, materi-
am duplicem in promptu habe-
as: Prima, est simplex illud, cu-
jus extractum quæris. Secunda, est
Mentrum, quo virtutem simplici-
cis sit ut electurus es. In hoc eli-
gendo varij variè peccant: quæ o-
mnia recte sere & refellere, homi-
nis esset otio abundantis. Hoc ta-
men quod plerique in more positum
habent, ceu erroneum aperire oportet;
dum spiritum vini communiter ad
quævis & indifferiminationem u-
tuntur. Quâ in re ideo peccatur.
Primum, si subtiliores sunt simplici-
ces res istæ, unde extractio facienda

utiq

utique confertim nimis subtilior,
pars in f. v. effunditur. Deinde
quod maximum est, cum summè ca-
lidus sit, alienà qualitate rem im-
buat, & tartareo spiritu inficit. De-
inde non ubique gentium adeò in-
copia est f. v. aut si est, certè rarò bo-
nus; magno item pretio redimen-
dus. Quamobrem conducit tale,
eligere menstruum, quod & faci-
lè ubique gentium absque pretio
haberi potest & ob temperatam qua-
litatem, atque simplicibus illis non
repugnantem (quippe quâ in ter-
ra crescentia irrigentur) sit con-
ueniens. Tale menstruum est A-
qua, præsertim pluvialis: quæ si
destilletur & rectificetur, munus
obibit quàm optimè. Cui suppetit
menstruum proprium, vel ros ma-
jalis destillatus, menstruum habue-
rit melius. Sed hæc rarò habentur.
Aqua ergò pluvialis, vel communis,
destillata adfit semper in copia. Et
quod nos nunc de floribus dice-
mus

mus intelligendum quoque de alijs vegetantis partibus, hoc servato discrimine; Quod flores, herbæ, & ejuscemodi, quæ materiam per se habent tenuem, & crassitie ac duritie expertem, non opus habeant concussione, alijsve contritionibus; secus quàm in radicibus, lignis, seminibus, &c. usu venit.

Quamobrem Recipe, verbi gratiâ, rubros rosarum flores cœlo sereno collectos (ne madorem habeant extraneum) ad partem. j. Menstrui (hic præstat proprium) partes 6. Inde cucurbitæ infra depictæ, ita ut fundus ejus non nisi ad dimidium impleatur; ne in ebulliendum superabundet in alembicum materia. Cucurbita cum alembico cœco benè claudatur pastâ ex aquâ & farinâ facta, chartâque superinductâ. Pone in arena, & igne primùm lento, deinde paulatim aucto usque ferè ad gradum tertium, bulliet materia in cucurbita
per

per diem artificialem. Exime. Tinctum menstruum effunde & serva in vitro probè obturato, nè quid exspiret. Novi menstrui affunde jam partes iij. Clausa cucurbita, ut antea, in arenà destituatur horis 6. Rursum exime, & effusum menstruum tinctum serva. Hoc fac, donec nulla tinctura amplius menstruo communicetur. Totum menstruum per partes ante collectum, cucurbitæ indatur cum alembico rostrato, adjuncto recipiente. Quando benè clausæ sunt juncturae omnes; pone in B. M. tepido, non verò calente ad bullitionem, spiritum primò egredi solitum excipe, & amoto recipiente, beneque clauso, ut servetur spiritus integer, aliud admove, quod spiritum debiliorem excipiet; idque removendum, donec phlegma fluere incipiat. Cognosces autem spiritum tum ex odore fragrantissimo; tum ex facilitate fluxus. Phlegma enim tardius exit.

D 3

Hoc

Hoc veniente, augeatur ignis, ut bulliat Balneum. Ita relinque in B. donec materia in fundo cucurbitæ ad spissitudinem mellis perveniat. Auferatur jam alembicus rostratus, & affuso in materiam crassam spiritu primò collecto; superponatur cæcus. Pone in digestionem in B. M. modicè calente & leniter bulliente, usque ad justam materię consistentiam tibi placentem. Ex hac benè servatâ ponatur parum in vino, & rubicundissimum evadet. Ita progredere in extractione seminum, fructuum, lignorum, radicum, &c. Exceptâ contritione & contusione præviâ. In radicibus autem violentè purgantibus, aut aliàs violentè operantibus, ut Helleboro utroque, radice tithimali, Aronis, &c. præcedere ante omnia debet maceratio in aqua tepida, ita ut quotidie nova aqua affundatur tepida, usque ad triduum, ita correctæ erunt. In alijs e. g. cichor-

cichoreo, ubi minus vitium reperi-
tur, ut hic amaritudo aliqua, suffi-
cit nocte unlcâ macerationem fieri.

Figurae explicatio.

Figur. I.

Eig. II.

a. b. Cucur-
bita.

a. Fundus.

b. Collum.

f. Orificiû.

c. Fundus

alembici

cæci.

e. Orificiû

eiusdem.

d. Circulus

vitæus

prominens, & prohibens ulteriorem
ingressum, in cucurbitam.

Figur. II. idem quod ante.

D 4

CAP.

CAPUT SECUN-
DUM.

DE

*Modo faciendi AQUAS
DESTILLATAS ex simplicibus,
retentis eorum colore, odore
& sapore.*

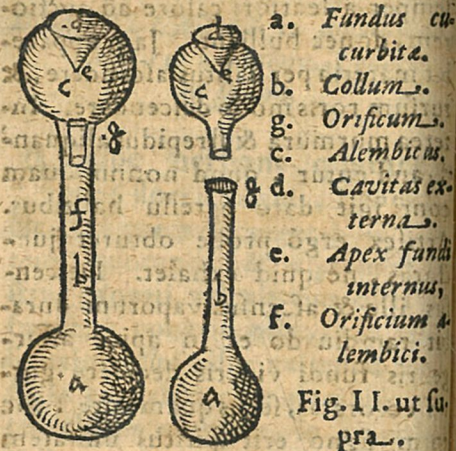
ACCipe herbam quamcun-
que (florem etiam, lignum,
&c. vel quamvis vegetabilis par-
tem) contunde, & triplum men-
strui proprii vel alterius dicti af-
funde: pone in olla, cui alia
superimposita olla; vel quod meli-
us, in cucurbita cum alembico co-
co, clausis omnibus, in cineribus
bulliant ad consumptionem mediae,
ut paulò crassior evadat materia
quod tamen tradius fit; sed eò me-
lius. Materiam postea exime, ex-
primeque. Expressam inde cucur-
bitæ angusti colli, cum alembico
haben-

habente fundum intrò assurgentem, ut in subjectis figuris delineatur. Clausis juncturis, & impletâ cucurbitâ non ultra medium, pone in cinere vel arena, procedendo semper à lentiori calore ad auctiorem, donec bulliant. Jam apparebit materia per halitus ascendere, & rursus roris modo descendere. Interea murmura & strepidus aliquando audientur, quod nonnunquam contingit dato egressu halitibus. Artifex ergò probè obturet juncturas, nè quid exhalet. Descensus ille & ascensus vaporum durabit tandiu donec in apice assurgentis fundi videris decidere guttas coloratas, secus quàm ante. Tunc enim signo erit spiritus unitatem factam cum corpore terreo, ut unâ ita ascendant. His factis, refrigeretur materia aliquandiu: Postea verò aperitâ cucurbitâ materia eximatur, indaturque cucurbitæ brevioris colli cum alembico rostrato.

Destilla in arena forti igne ad siccitatem, donec totam aquam in recipiente habueris.

Explicatio figurarum.

Fig. I.

Alius modus faciliior, sed ignobilior, colore & odore saltem servatis.

Qui praece dentes labores ob temporis aliquam diuturnitatem subterfugit: sequentem usurpet, quem dabi-

dabimus modum; qui citissimè, nempe spacio aliquor horarum procedit; ubi etiam color habetur, odor, & nō nihil saporis. R. ergo herbam vel florentem v. s. contusum, inde cucurbitæ in B. M. repositæ, cum alem. rostrato, inter quem & recipientem sit intermedia fistula ventriosa, cujus venter flore istius herbæ sit repletus, per quem transiens aqua secum colorem istius floris assumet. Tinctura tamē illa progressu temporis in aquâ subsidet. sequens hoc declarabit figura.

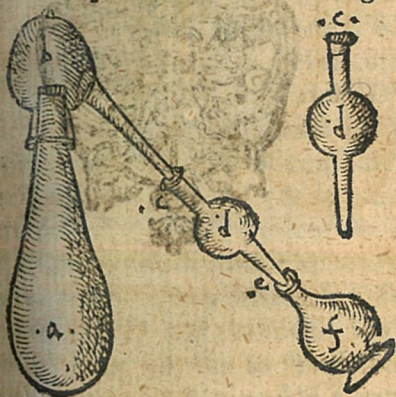

Figura.

Figuræ Explicatio.

- a. *Cucurbita.*
- b. *Alembicus.*
- c. *Caput fistulae ventriose excipiens rostrum alembici.*
- d. *Venter fistule, flores continens.*
- e. *Cauda fistulae ingrediens collum recipientis.*
- f. *Recipientis.*

CAP.

CAPUT TERTIUM.

DE

Modo ex simplicibus faciendi BALSAMOS.

Nihil scribere tentamus quod vulgare est & cuius cognitum: itaque & hactenus modos dedimus paucis obvios. Paucissimi etiam sunt verum modum calentes Balsama faciendi ex simplicibus. Ubi initio sciendum, Balsamum fieri non posse rei alicuius, nisi istius rei prius habeatur Oleum, quod ipsum Balsamum est. Oleorum autem faciendorum modi varij, ubiq; cogniti sunt, & in omnibus describuntur Chymicorum libris. Quamobrem eos hic apponere, operæ pretium non duximus. Quod si vero quis ex carioribus aromatis, & quæ parum in se oleitatis continent, citius & copiosius oleum,

D 7

habe-

habere velit: capiat ex rore majali
aut ei coloris qui reperitur, si q; pu-
rus & dulcissimus: cum eo bulliat pa-
rum per horæ quadrantem, herba vel
aroma cōtūsum & contractum qua-
vis, donec rorem bene imbibit.
Tum materiam hanc imprægnatam
per retortam destilla, & habebis ole-
um, quod rectificatum optimum e-
rit. Oleo acqu. fito addunt alij cerā, a-
liq; ad aptiorem consistentiam fa-
cientia, imò & ad lucrum. Quem
communem modū non laudo, cum
in usu extrinsecos ob ceram occlu-
dantur pori, ne vis balsami recte pe-
netrare possit; neque etiam in ra-
corpus sumi queat. Quamobrem a-
liam communicabimus viam mo-
dumque balsama faciendi optima,
ut intus extraque in corpore huma-
no usui esse possit. Et quia hunc
modum occultant omnes ceu ma-
gnum arcanum, nos eum edocebi-
mus. Quidam axungijs nonnullor-
um

rum animalium utuntur; ut pinguedine omenti hœdini. Quidam ex melle, alij, ex munda coelesti facunt balsama, adiungendo oleum, ut Quercetanus. Nos meliorem dabimus modum. Accipe olei sicculij ℥ij. adjuuge & j. rosis majalis nostri prius benè loti cum aqua istius simplicis, cujus adjungendum est oleum. Benè invicem incorporentur in vitrea patella super igne, ut fundus modicè caleat. Refrigescat massa, serva ad usum. Intus & extra vel minimum inde usurpatum, optimum est. Ita ex omnibus balsama efficies absque magno sumtu, ut ex cinamomo, gariophyllis, &c. Vituperandus autem est mos quorundam aromatariorum, qui balsama coloribus picturi nonnunquam alienissima immiscent; ut ad Cinamomi Balsamum, colorem quem Lac Florentinum nominant; ad viride aliquod futurum balsamum, præparatum aliquod ex viridi æris, quod

quod tamen corrosivum & causticū esse nemo ignorat. Veri artifices colores potius concilient balsamis ex tincturis simplicium, quæ convenientiam cum illis balsamis absq; repugnantia habent.

CAPUT QUARTUM.

DE

*Veris simplicium essentiis
& salibus Philosophi.*

cis.

REcipe Herbam vel simplex quodcunque vis, contunde, & destilla inde aquam, in quam immitte novas herbas (eiusdem tamen speciei) contrusas; idque in vitro bene obturato, vel in ollâ habente supra se aliam tegminis loco. Loca in fimo equino per mensem Exime & succum totum bene exprime, per linteum duplicatum. Expressus indatur co-

cur.

cucurbitæ cum alembico acuminati fundi, ut supra, per triduum. Coquatur leniter in arena, ut fiat materiæ ascensus & descensus, ut supra, Jam remoto priori alembico, apponatur rostratus cum recipiente. Obturatis probe omnibus, aqua destilletur, usque ad materiæ quæ in fundo est crassitiem, siccioremque consistentiam. Aqua destillata servetur ad usum, in vitro bene obturato. Refrigeretur materia cucurbitæ; & cum refrigerata fuerit, imponatur cucurbitæ alteri hîc depictæ minus ventriosa & oblonga; cui imponatur alembicus rotundus absq; rostro, habens superius intrantem fistulam incurvatâ, cujus exterius orificium patulum & capacious sit; interius quod ad circumferentiam Alembici appropinquat, angustum valdè: Angustum autem & curvo ductu cõvergens; ne materiæ quid inibi se insinuet. Quæ omnia ex adjunctis figuris patent.

Expli-

Explicatio Figurarum.

Figura prima conjuncta vasa exhibet. Fig. II. Fig. I.

a. Fundus cucurbitae.

b. Collum.

c. Orificium.

d. Fundus alembici rotundi.

e. Collum cū orificio.

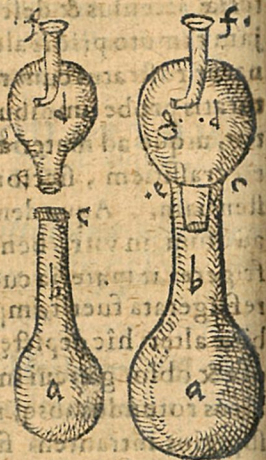
f.g. Fistula in curva.

h. Foramen externum majus; per quod materia infunditur.

i. Foramen internum minus.

Figura II. vasa ab invicem disjuncta representat.

Significant autem litterae, idem quod ante.

Fora-

F Oramen autem æternum probe semper obturatum sit turunda lignea charta circumvoluta: in fine autem cum nihil amplius infunditur, arctius. Cucurbita cum materia hac crassiori in arena ponatur ad gradum caloris secundum, in quo semper maneat. Cum siccior fuerit, superi funde per fistulam, superiorem aquam supra destillatam & servatam: donec tantum humectata sit materia. Claude rursum, & iterum digere ut antea, ad siccitatem ferè ciueris. Iterum irora & humecta tamdiu, donec totam aquam imbiberit; & in cinerem album quasi abierit. Interea si omnia cum diligentia fiant; apparebit tibi in vitro quasi per halitum forma herbæ stius, ex qua essentiam hanc elicere intendis. Hujus pulveris momentum, quod extremitate apicis cultelli metiuntur, si vini & aquæ mensuræ quadranti immiscueris, efficacius & nobilius erit,

erit; quàm tantum ex ipsa aqua hujus simplicis destillata. Iulepum si consideras; parum in aqua solutum cum saccaro vel melle mixtum in usum veniet; plus profuturum, quàm si aliquot mensuras vel optimorum vulgarium Iuleporum evacuare.

Verùm de his quidem multa mihi dicenda essent, quæ in varijs hallucinationibus, Pharmacopæorum omnium ferè, pro dolor, occurrunt. Quæ enim per Deum immortalem non sunt cruditates, impuritates terrestres, in eorum decoctis, syrupis, julapijs, unguentis, & id genus alijs. Quæ vitia satis deprehendit, & corrigere studuit in Pharmacopæa sua doctissimus Quercetanus. Annon risu digni sunt nonnulli Pharmacopæi nostri, summoque irrisu; dum decocta faciunt apertis in vasibus, ut subtilior pars exhalare possit, atque in auras evolare. Verùm quidam in

Ita.

Italia Pharmacopolæ, quia regio ingenij aliquid dedit, subtilius exco-
gitant quid, si Dijs placet, dum decocta quidem faciunt clauso va-
se; sed fistulam interim amplam in-
figunt ascendentem, ut per eam
vapores exhalent; immò subtilio-
res partes medicamenti. O insipi-
dam sapientiam, crassam inscitiam
& vesaniam. Memini me olim, cum
Academiam Patavinam incolem, in
musæo meo nares mihi non tar-
dius suggessisse, quid in vicino Phar-
macopolo conficeretur; quàm
ipse aliquod attraheret Pharmacopo-
læus. Hinc & plateæ, quæ Phar-
macopolis inhabitantes habent;
quasi in Arabia stratae sunt. Ibi tot
odores fragrantissimi, quibus vici-
nos beant Aromatarij isti: mise-
ros autem cum morbis conflantes
ægros partibus medicamenti
subtilioribus privant, spoliant,
& sæpè desperatae salutis & æ-
gritudinis majoris causa sunt.

Unde

Unde nō mirum est, plurimos aegros mortem potius optare, & diligere, quā ullam confectionem vulgaris Pharmacopœ. Citiùs venenum ipsi persuaferis, & quidvis aliud; quā pocula ejusmodi magna tot fecibus & terrenis impuritatibus onusta. Sed nemo est Pharmacopœorum, qui non interim cristas erigit, & fastuosè sua omnia extollit; ac si omnem artificij medullam penitus & ad unguem teneret. Hæc infelicia nostra seculasunt. In honore sunt, & laudè vivunt; qui medullam & nucleum abijciunt, ossaque & cortices maximo pretio vendunt; fecesque carius, quā vinum quod deperdunt generosissimum. Taceo infinita alia: ut simplicia vetustate exesa, & vel ab avis & proavis per hereditatem accepta, quæ agris devoranda præbent intolerabili pretio. Quæ omnia si recensere aggredider; neque charta neque tempus sufficeret.

CAPUT QUINTUM.

DE

*Modo essentiam & tin-
turam ex quibuscunq; la-
pidibus elicieras.*

L Apides quoscunque, mar-
garitas, coralloſ &c. in quanti-
tate quacunque contunde in mor-
tario in pulverem ſubtilem, ſemper
irrorando aquâ, ne ſubtilior pulvis
avolet. His factis, iterum miſce
contuſam materiam cum aqua,
ſimulque omnia per linteum du-
plicatum tranſmitten. In colatu-
râ pauculo tempore repositâ ſub-
ſidebit materia ſubtiliùs pulveriſa-
ta. Effundatur per inclinationem
aqua & ulterius materiæ alteri mi-
ſceatur; & progredere ut priùs.
Lingua admovebis; & ſi aſperita-
tem nullam ampliùs ſenſeris; ſuffi-
cit opus: ſin minus; materia pa-
rum

rum siccata iterum pulverisabitur ut ante, & fiet progressus donec instar farinae subtilis evadat universa materia.

Hæc solutio facilis est, optima tamen, & non adeò multis cognita; ut opus non sit spiritu *Vitriol.* acetato destillato, succo limonum, berberorum, aut alijs, quibus ad solutionem alij uti consueverunt. Qui ulterius procedere cupit, ad extractionem nimirum trineturæ, capiat spiritum *Vitriol.* benè à phlegmate separatum. Hic superfundatur materiae jam ante resolutæ ad eminentiam digiti, in phiala, cujus collum longius benè clausum. Pone simul in arena calente. Relinque donec coloretur spiritus *Vitriol.* colore rei tingentis. Spiritum coloratum effunde, & alium novum affunde; donec amplius non coloretur. In totum menstruum coloratum infunde guttatim aquæ pluvialis destillatæ partem tertiam; & exigui

tem.

temporis spacio subsidebit tinctura
in fundo bociæ. Hujus tincturæ fiat
edulcoratio per aquam destillatam
aliquoties infusam & per destillatio-
nem separatam, usque dum alienus
sapor omnis pereat. Citiùs hæc fie-
rent per spiritum urinæ, quippe acri-
orem; quàm per spiritum Vitrioli;
nec non minori cum sumtu. Sed quia
averfantur homines quæ ab homini-
bus proveniunt; & aliena præferunt;
eorum opinioni sæpè stolidæ a-
liquid haud rarò dandum
est.

E P H I L

PHILIP. MULLERI
FRIB. BRISGOI PHIL.
ET MED. D.

LIBER V. ET
ULTIMUS,
DE

*Medicamentis varijs va-
rioribus & secretioribus ad o-
mnes morbos totius corporis huma-
ni à capite ad calcem.*

PRIUSquam hanc susci-
piamus provinciam, monere vo-
lumus Lectorem, nos hîc non em-
piricis favere velle, qui uno collyrio
omnium oculis mederi volunt post-
habiti.

habitis indicantibus, contra & coindicantibus. Quamobrem quæ hic dabimus selectissima medicamenta, non nisi à Med. co administrari volumus, qui morbi naturam & causas, locum affectum & temperiem ægri, &c. cognoscere potis est. Quantum autem haberi potest, non negligenter meliora in quovis morbo specifica & appropriata; cum hæc sæpenumerò relictis alijs sollicitè quarantur. Non enim existimandum, omnia ad manifestas qualitates illas referenda, uti quidam sapientiæ titulo superbi ad quatuor humores, quatuor qualitates & totidem elementa omnia recapitulare student; sed frustra.

E 2

PRO

PRO DOLORE CA-
pitis.

Verbena insigne est specificum,
intus & extra usurpata.

Radix plantaginis collo suspen-
sa, dolori capitis à proprietate con-
fert.

Hederæ folia mollia cum oxy-
rhodino torreantur, & fronti tem-
poribusque apponantur. opt. est in
cephalalgia biliosa.

Nuclei persicorum cum aq. beto-
nicæ vel verbenæ contusi & applica-
ti, juvant mirabiliter in cap. dol. à
caussa frigida.

Ad selandum dol. cap. hoc pro
secreto quidam tenent: Canis ru-
brū interfecti carnem decoque usque
ad separationem ossium in aqua.
In brodio madefiant petiæ applican-
dæ.

Commendantur in hoc affectu ab
Italīs *Pilula Rudij*, uti vocant, quæ
tamen ipsius non sunt. Est enim
Catho

Catholicum Paracelsi, quod exscripsit
Andernacus, & ab hoc VVecherus.
A VVechero proculdubio fuit Eu-
stachius Rudius, hodie Professor,
practicæ Primarius Paravinus; qui
loco magni arcani nec alijs revelan-
di utitur, ideoque uni duntaxat
Pharmacopæo conficiendum de-
dit, ne descriptio alijs innotesceret.
Ejus autem descriptio ita se habet,
quæ tamen & in prædictis autori-
bus reperitur, paucissimis muta-
tis.

R. *Colocinthidis* ℥vj.

Agarici opt.

Diagridij

Ellebori nigri

Turbith an. ℥iiij.

Aloës ℥j.

Spec. diarrhod. abbat. ℥ss.

Contundantur omnia, exceptis
spec. diarrhod. abb. crasso modo &
infundantur ad solem in aq. vit.

E 3

opt.

opt. per 8 d. es, ita ut aq. vit. superemi-
neat 8. dig. Deinde infundantur quo-
que species diarrhod. Abb. in aq. vita
simili modo per 4. dies Et factâ cola-
turâ atq; expressione forti utriusque
miscantur illæ colaturæ & fece ab-
jecta ponatur liquor seu infusio in
alembico vitreo, & separata per de-
stillationem humiditate, remanet
materia densa, ut mel. ex qua f. pilulæ
Dof. Sirup. j.

Hoc istud secretum est Rudij,
quod in ore omnium fuit, cum Pa-
tavij essem; omnes verò propemo-
dum latuit descriptio. Credo Ita-
los qui ferè omnes Galeni mancipia
sunt, nunquam usuros si autorem sci-
rent. Quod enim non à Galeno, A-
vicenna & similibus proficiscitur,
istis humoralibus Doctoribus non
arridet; etiam si de Paracelso nil
quidquam sciant; neque scripta ejus
legerint unquam, cum eò non trans-
portentur.

In

*In defluvio capillorum ob
lucem $\frac{1}{8}$.*

Linimentum. R. *Ladani* $\xi\beta$.
Olei myrtini
Masticis an. $\xi j. \beta$. *Misc.*

Lixivium. R. *Lixivij facti cum cinere*
quercus lb. v.
gallarum non perforatarum
adianti an. p. j.
fol. ros. p. j. β .
Baccarum myrti p. β .
Ladani an. $\mathfrak{z}ij$.

Ligatis in peria acacia & ladano,
cum reliquis deinde adjunctis, pone
in lixivio, & bulliant ad consumptio-
nem tertiæ partis, & factâ colaturâ
de ea lavet & caput & faciem, & de-
inde unget linimento. Quidam ali-
quando & sero liniebat caput & ma-
ne administrabat lixivium ad deter-
gendum caput, & sic evasit.

*Ut crines decidant.*R. *Auripigment. ℥. j.**Pulv. pyrij ℥ ss.**Calcis viva ℥ iij.*

Coque in dimidia mensura lixivij, in olla vitreata, donec usui accommodatum est Remedium, quod cognosces, si penna oblinita facilè plumas dimittat in manum vellicantis. Hoc à me sæpe probatum est; & racillimè ex illi initione decidunt pili. Nè autem renascantur, varij varia præscribunt ex ovis formicarum, sanguine vespertilionis, ranarum, lacertarum, &c. Sed parum proficiunt, uti experienciâ constat. Locus de spilato ungatur oleo vel unguento rosato.

*ALIUD.*R. *Album ov. iij.**Calcis vive.**Auripigmenti an ℥ j.*

Con.

Contere & adde tantundem lixivij,
ut fiat litus.

*Ad clarificandos crines, mulie-
rum Venetarum.*

Fiat lixivium ex cineribus vi-
tium, & coquatur in eo radix brio-
niæ, & postea minutim concidatur
sapo communis; stet 3. menses & u-
tere.

*Ad faciem clarificandam & deal-
bandam.*

*Aqua foeminarum Veneta-
rum.*

R. *Aq. liliorum alb. lb. j.*

Succari cand. ℥ j.

Boracis in petra ℥ β

Camphoræ ℥ j.

Olibani albi ℥ ij.

Omnia terantur & imbiantur
cum supra scripta aqua; postea destil-
la per alem bicum & habebis Aquam
pretiosam.

E. s.

Alb.

Aliud.

R. Tart. calcinat. & pulv. q. v. impone aq. & adde tragacanth. Hoc inunge faciem quando exis balneo.

Aliud.

R. Sulph. commune; combure in aq. vit. post misce cum medulla cervina f. Vngv. quo unge faciem.

Ad capitis tineas.

Vngventum probatis. R. Ol. laurini ℥ j.

Lardi veteris ℥ vj.

℥ Misce, & unge locum alteratum ter in septimana; & abluatur caput urinâ propriâ.

Al. prob. R. *Ellebori utriusq.*

Auripigm.

Litharg. auri

Calcis viva

Vitrioli

Aluminis

Galbani

Fuliginis

Aluminis facis

Tar.

Tartari usti an. ℥ss.

℥ij extincti ℥ss.

Æruginis aris ℥ij. f. pulvis.

Incorpora cum succo borrag. sca-
bios. fumar. oxylap. aceti an. quart.
ss. ol. antiqui lb. j. bulliant ad succo-
rum consumptionem. Circa finem de-
cocti adde pulveres, Adde picis nava-
lis liquid. ℥ss. Cera q. S. f. Unguen-
tum.

Ad Barbam augendam. prob.

R. Cineris talpa in clibano exsiccata

℥ij

Trusly l. n. t. fucis.

apum

p. 17.

avellan. tost. an. ℥j. ss.

Stercoris muris. ℥ij.

Ladani optimi ℥j. ss.

Mellis ℥ss.

Ol. nardini & cera an q. S. f.

Linimentum.

Ad vertiginem.

Profunt ex proprietate quæ fiunt
ex stercore pavonis (ut si sicceetur &
pulverifetur) & ex araneis; item se-
men Carui.

Aliud

R. *Fol. betonica.**Salvia minoris an. q. v.*

Macerentur per noctem in vino.
Utatur quotidie hoc potu, Nam est
experientiâ compertus.

Ad Apoplexiam.

Mirè profunt: *Salviæ Decoctum:*
Extractum ejusdem. Semen carui &
erucæ, &c.

Exper. opt. R. *Aque vitæ M. j.**Granorum Junip. M. ij.*

Contundantur & macerentur in
Aq. vitæ, per triduum, & colentur
per panuum. Imponantur deinde,
Salvia, *pulegium* & *nasturtium*, &
ʒj. *croci*. Detur patienti & statim lo-
quelam recuperabit.

Aqua Antapoplectica & Antepileptica
præstantissima Casp. Bartholi-
li Dani.

Reci

R. *Salvia cum fol. & fl.*

Majorana.

Hyssopi.

Melissa.

Lavendula an. M. j.

Rorismarini.

Verbenæ an. M. ß.

Nucis mosch.

Galanga.

Cinamomi an. ℥ j.

Granorum Junperi ℥ iij.

Sem. Carui.

Eruca, id est, sinap. alb.

Silvest. an. ℥ ß.

*Vini albi opt. sexies tantum-
dem.*

Contusa omnia infundantur per
dies aliquot, aut stent in fimo e-
quino per dies 14. post destilla in
B. M. Hæc aqua est miræ virtutis
in confortando cerebro & nervis.
Memoriam admodum juvat; inge-
nium acuit. præservat ab apop. e-
p. l. paralyfi & alijs periculosis ca-
pitis affectibus, quia humores insi-
gniter

E 7.

gniter

gniter discutit & attenuat. In apoplexia præsertim apprimè conferri, siue intranssecus assumatur, siue membrum affectum foveat. Diores addant aliquid ex solutione perlarum; tinctura corallorum; quinta essentia auri & similibus.

*Aqua Imperialis Monspe-
liensium.*

R. Cinamomi
Cariophyllorum
Nucis mosch.
Cyperi an. ℥ ij.
Rosmarini
Hysopi
Majorana
Lavendula
Melisse
Ros. rub.
Fol. laur.
Cort. arantiorum an. M ij.
Conquassentur omnia & infundantur diebus quinque cum aq. ros.
lb. ij.

lb. ij. Vini albi opt. lb. vj. Destillentur omnia in alembico vitreo lento igni.

Contra EPILEPSIAM.

Proprietate conferunt Cranium ossa & sanguis ex homine. Ex animalibus: Hirundines, pica, ungula alcis & asini, fel canis, cor lupi, cerebrum leporis & coagulum, &c. Ex vegetabilibus: Pæoniae radix & semen, betonica, flores lilij convallij, tilia, anthos, &c. Item succus rutæ, & suc. herbe paralytis; viscus quercinus, &c. Ex mineralibus; Corall. rub. Smaragdus, &c.

Remedium opt. & facile.

R. Craniij humani pulverisati q. v. pone in fimo equino cum vitro ad putrescendum per 15. aut 20. dies, postea destilla per retortam aut per descensum & f. oleum propinandum singulis vicibus ad ℥j. vel ℥jss.

ALIUD.

R. Craniij humani,
Picarum

Hirun-

Al. Epileps. puerore.
Rad. Luce. 3ss.
Ungulae atis vne 3ss
Succin. albis. 3i
Cr. orientalis. anisi 3ss
Sacchari cand. albis 3ss
q. f. antissa. crubi
raile. 3ss. adu. 3ss.

Hirundinum an. 3 ij.
 Castorei
 Coaguli leporis
 Sem. peoniae
 Palma Christi
 Spec. diambre an. 3 j.
 Ol. Cinamomi gut. ij.
 Macis g. iiij.
 Carni g. vj.

F. pulv. vel pilulae cum melle scil-
 litico, & utatur patiens cui statim su-
 perbibat aquae picarum juvenum 3j.

Aliud.

Ad Epilep. Mixtura Terentij.

R. Diacori 3 iiij.
 Spec. diamosci
 Xyloalos an. 3 ss.
 Cubebarum gr. vij.
 Granorum Peoniae
 Visci querni
 Cranij humani preparati
 Stercor. pavon. an. 3 ss.
 Conf. buglossae 3 j ss.
 F. Mixtura.

Ele.

Electuarium ejusdem mi-
rabile.

R. *Stachad.*

Seseli.

Pyrethri.

Sem. aquilegia an. ℥ ij. β.

Sem. pæonia munda. ℥ ij.

Visci querni.

Agarici electi an. ℥. β.

Carni.

Asa foetida.

Aristot. rot.

Liquirit.

Carpobalsami an. ℥ iij.

q. s. f. Electuarium.

Pulvis Bartholini Antepilepti-
cus nobilissimus & cer-
tissimus.

R. *Cranij humani numquam huma-
ri; & combusti: ossium humanorum com-
bustorum an. ℥ β.*

Pulv.

Pulv. ossium lacertarum magnarum & viridium ℥ ij.

Visci quercini

Paeoniae maris rad. & sem. decort. Luna decrefcente collect an. ℥ j.

℥ preparati

Ungulae alcis

asini an. ℥ ss.

Saccari albi ℥ iij.

Pulveris sanda pulveriscentur subtilis. & f. pulvis.

Dos. ℥ j. cum aqua destillata ex (. recenti quod primo nascitur; & mista cum aq fl. tiliae & lilij convallij dupla quantitate. Qui volet bibat cum aqua hirundinum vel picarum.

Ad delirantes & amentes.

Ad omnem mentis alienationem commendatur pulvis testudinis combustae.

Phreniticis succus consolidae cum melle mistus & naribus infusus prodest.

Melan-

Melancholicis Pulvis fumarie sa-
pius exhibeatur & liberantur. Item
Aqua & conferva Elenij.

Essentia chelidonij minoris in me-
lancholia hypochondriaca mirè cō-
fert.

In melancholia hypochondriaca
Zubingeri,

R. quinq; rad. aperitiv. an. ℥ β.
bugloss.

Card. benedict. an. p. j.

Absinthij parum

Sem. fœniculi ℥ j.

Cartbami ℥ β.

fol sene ℥ ij β.

Tartari alb. an. ℥ β.

Zingiberis

Cinamomi an. ℥ j.

Parentur omnia pro vino. Inde su-
mantur quotidie 3. cyathi manè, per
tres hebdomadas, usque ad ægri lan-
guorem.

Dige-

*Digestivum excellens in melanch hypoch.
& tartaro Mesenterij.*

R. Salis tartari cristallini Scr. j.

Ol. Vitrioli vel acidi Sulph. gr. 20.

Misce in jure prunorum, vel alio jusculo. per biduum reiteretur vel triduum; postea purgetur cum apozemate ex cholagogis & phlegmagogis cum suis correctorijs & carminativis.

Ad memoriam.

Cinamomum quovis modo sumptum juvat. Item Zingiber, radix piperis, thus, Semen pæoniæ, Melissa, cubebæ, acorus conditus, &c.

*Aqua præstantiss. ad roborandam
memoriam, dicta Do-
num Gratia.*

*R. Aq. betonica,
Buglossæ
El. tilia an. lb. j.*

Aq.

Aq. ardentis opt. lb. ꝑ.

Anthos.

Ros. rub.

Majorana.

El. bugloss. an. M. i.

Sp. Confect. alkermes ℥ ij.

Infunde flores aliquantum contusos in aquis prædictis eo tempore quo colliguntur, insolentur per mensem, post destillantur per B. M. Sume omni mane cochlearij, eademq; unguentum, tempora, &c.

Pulvis Tritheimij ad corroborandam Memoriam.

R. *Calam. arom.*

Gentiana

Cimini

Sileris montani,

Anisi,

Carui

Ameos

Sem. Petrosel.

Spica

Spice nard. ind. an. ℥ss.

Corall. rub.

Margaritarum non perforatarum an. ℥v.

Zingiberis albi,

Camepiabyos

Fol. senæ Alexand.

Tartari calcinati an. ℥v.

Macis

Cabebarum

Gariophylli an. ℥viij.

Redigantur lege artis in pulverem. Dosis ℥j. stomachum confortat, cerebrum purgat, oculos & visum terrenat, memoriam acuit, humores malos & superfluos in toto corpore consumit, lenit & aperit constrictionem in pectore, nauseam pellit, nimiam pinguedinem prohibet, ab epilepsia & apoplexia præservat, materiam calculi dissolvit, chiragram, podagram, & sciaticam prohibet.

AD SOPOROSOS AFFE-
ctus

Prodest

Prodest litus ex oleo de Castoreo,
cum succo rutæ, fœniculi.

Item:

R. Succij Apij

Acet. fortis q. s.

Et cum pulvere castorei f. Empla-
strum & capiti abrafo superpone.

Ad SO M N U M Conciliandum.

Fiat Linimentum ex Ol. viol. cro-
co oriental. & pauca cera.

Medulla cervina temporibus inun-
cta valet.

Pulvis nucis Indicæ intrò sumtus prodest.

R. Sem. papav. albi
melonis decrustati an. ʒss.
sem. lactuca ʒj.

Tere omnia cum aqua Endiviæ, *Cont.*
f. potus addito saccharo.

Bibe inde vesperi & dormies benè,

Contra PARALYSIN.

Oleum ex fl. ros. marini, valet.

Ol.

Ol. ex sanguine juvenis rubicundi,
cum aq. rosmarini.
Oleum ceræ, &c.

Electuarium.

R. Fl. lavend. sicca ℥ j.
Spica ℥ ss.

Incidentur & contundantur omnia cum Saccar ℥ β. in aq. f. dissol. cinamom. ℥vj. Carioph. ℥iij. Macis ℥ij. β.

Contra Spasimum.

Os alæ phasiani gestatum in man. partis affectæ.

Ugantur partes oleo ex pyrotho chymicè extracto.

*Oleum molitivum Saxonie
in Spasmo.*

R. Stelliones num. 1. Adhuc vivi infundantur in Ol. Camomel. ℥ vii. Et ubi interierint, bulliant in eo de

dem donec carnes liquefiant. Mox
fiat excretio. Deinde anserem pin-
guem imple thure, ladano, myrrha,
croco, olibano. Deinde pone eum in
veru, inter assandum, collige pingue-
dinem, & misce cum oleo suprascri-
pto, & inunge partes contractas.

*Advisus imbecillitatem, obscu-
rit. & cecitatem.*

Profunt Aquæ: Chelidoniæ, ru-
tæ, calendulæ, Euphrasiæ, fœnicu-
li, &c.

ALIUD.

R: Sem fœniculi lb j. β.

Sileris montani lb. β.

Euphrasiæ lb β.

Chamedrios unc. j.

Rad. Chelidonia unc. β.

Sem. Anisi

Apij.

petroselinian unc. j. β.

Pulegij

Hyssopi

*Fl. boraginis**Gr. Juniperi**Saxifrag. an. ℥ i β.*

Pulverisata omnia excipiantur
 melle despumato, utatur manè & se-
 ro. Hoc remedio Cæcus quidam no-
 vem annorum curatus fuit.

ALIUD.

Ad conservationem visus diu-
 tifs. oculosq; ab omnibus
 maculis purgans.

*R. Vini albi maturi & optimi lb xij.**Panis recentis diligenter loti lb j.**Chelidonia, fœniculi, bulbi squillæ
 an. ℥ iij.**Cariophyllatæ ℥ β.*

Misce in bociam cum capitello;
 destilla in B. mariæ, & extrahe lb. v.
 aquæ, quam reserva seorsim. In potu
 sumtum singulis diebus manè per-
 mensum.

Aliud.

*R. Succij apij, fœniculi, verbenæ,
 cha-*

chamædrios, pimpinellæ, gariophill.
salviæ, rutæ, centinodiæ, morsus gal-
linæ an. ℥ j. piperis crassiusculè triti,
nucis mosch. ligni aloes an. ℥ iij. O-
mnia macerentur in urina pueri in-
corrupti, & in bona quantitate vini
Malvatici. Bulliant brevi tempore;
tunc exprime & cola. Reserva vase
vitreo benè obturato. Horâ somni
singulæ guttulæ instillentur.

Ad oculorum inflammationem,
dolorem, epiphoram, &c. Mi-
xtura sæpius probata
Bartholini.

R. Aq Rosarum.

Euphrasia

Verberna an ℥ ss.

Tutia prepar. 3 j.

Matris perlarum subtilis.

simè pulveris. ℥ ij.

F 2

Misce

Misce. & usus tempore præcipue
misceantur probè : instillando pa-
rum in oculum : nec non petias ex
mixturâ istâ madentes extrinsecus
applicando.

Aliud.

**Ad ardorem & dolorem
oculi.**

R. *Butyri rec. novies in aq. ros. le-
ti ℥ß.*

Tutia preparat. ℥j.

Campbora ℥ß.

Misc. & reserva in vitreo vase, &
parum oculo indatur.

Ad suffusionem.

R. *Marchasit. argent. q. f. ex-
stingue pluries in oleo benedicto.
Destilla. De Destillato pone in ocu-
lum.*

Ad oculi fistulam.

R. *Sulphuris vivi.*

Aceti

*Aceti fortissimi**Aluminis**Salis an ℥j.**Rad. lap. t. acut. recent. ℥ β.**f. Unguent.*

Ad phlietenas, pustulas & maculas oculorum.

Fel anserinum, gallinarum, & piscium an. part. æq. vitro inde. Adde mellis modic. f. Linimentum, quo oculi inungantur.

In obstructione Nervi optici.

Phu verum coque in vino. Bibat de eo tribus aut quatuor mensibus. Malagma verò oculis imponatur tepidum.

Ad rubedinem oculorum Remed. opt.

*Clarissimi Doct. Riverij Me-**dici olim Regis Gal-**liarum.*

R. Vitriol. albi puriss. ℥j. dissolve in aq. pluvialis ℥ x. filtra ali-

F 3

quo

quoties per chartam. f. Collitium.
 Hoc sæpè est usus Riverius. Adde sa-
 lis communis ʒ. j.

*AD SURDITATEM &
 tinnitum.*

Valent, succus raphani, pinguedo
 anguillæ, Balsamum Indum, axungia
 talpæ, &c.

Succus expressus à capæ imbuta
 aquâ ardenti & sub cineribus cocta
 commendatur.

Vel sic:

Impleantur capæ pinguedine an-
 guillæ. Coquantur sub cineribus.
 Expressus succus auribus instilletur.

*Ol. pro surditate D. Hulderi
 Monspel.*

Plat. t. 2. R. Capam magnam rubram in
 p. 327. medio cavatam. Cujus cavitatem
 reple oleo rutæ, addendo pulv. cy-
 peri, baccarum lauri, anisi, cumini
 an ʒj. Castorei pulver. ʒss. bulliant o-
 mnia super prunas ardentes, postea
 expri-

exprimantur, ferventur in phialâ, de qua stillentur aliquot guttæ in aures manè & vespèri, claudendo cottone moschato.

Ad HÆMORRHAGIAM NARIIUM & aliorum partium.

Sanguinem sistunt Fabaria pulve-
risata. Coriandrum siccatum.

Aliud

Lepus in Martio captus, exsic. &
pulv. Pulvis autem in nasum vel vul-
nus impittatur.

Aliud.

R. Pulv. cori. granatorum.

Vitrioli Rom.

Aluminis ana. Misc.

Sistit sanguinem in naribus & to-
to corpore.

Aliud.

Stercus suillum recens cum ace-
to misceatur, & sacculo imponatur;
olfaciat patiens.

Pro CATARRHO.

Fumus succini albi, vel linteï puri incensi, item chartæ vel sulphuris accensi, præsentaneum deſtillationis eſt remedium, ſuffumigia item ex ſiccantibus, ut thure, maſtiche, &c.

Syrupus ad fiſtendum Catarrhum certiff.

R. Syrup. de papav.

Diamoronis an. vnc. ij.

Aq. roſ. vnc. j.

Vini granatorum vnc. ſſ.

Miſc. ſ. gargarisma.

In catarrho ſuffocativo exhibetur, ceu præſens remedium Aqua ſcabiola.

Aliud.

Majorana bulliat in vino albo, & fumus per tritorium recipiatur in naſum. fundit catarrhum.

Ad raucedinem valent ſaccarum candum, glicyrrhiza, tuſſilago, radix helenij, aniſum, &c.

Inpri.

Imprimis nihil præstantius quàm
 syrupus de Eryfimo Lobelij, qui vi-
 deatur in ipsius herbario.

Ad vocem recuperandam.

Brassicæ succus cum modico sa-
 lis epotus, vel ori infantis instillatus,
 vocem interceptam in infantibus li-
 berat.

Aliud.

R. Diaris, diapenidion. an. ℥j.
 β. passularum, liquiritiæ, succi ejus,
 hyssopi, sc. lini pulv. an. ℥β. syrupi ju-
 jub. q. l. f. Elect. de quo sume in mo-
 dum castaneæ, paulatim deglutien-
 do.

Ad Dentium dolorem.

Sub aurem admoveantur vesicato-
 ria.

Pinguedinem ranarū immitte denti.

Aut parum theriacæ cum opio.

Peucedanum dentibus impositum
 perforatis, dolorem protinus sol-
 vit.

F s

Aqua

Infantulis.

Aqua vitæ ad dolorem den-

Si gingivæ pun-
cturam fecerint ex hâc infantulo-tium.

Eaq. provocant dentes.

Cerebrum suis semina R. Philonij Rom.

sum cum gingivis illis Cort. rad. papav.

vel ovulæ. Vel Cereb. lepr. Rad. pyrethri

dijs Cerebrum gallinæ decipiat Fol. nicotianæ Indica,

calactæ cap. iij.

Anicm: multo ammandat Rad. Piperis longi,

aniso: nelle mungat dente. Sem. hyosciami an. ℥iij.

erbulu.

Bonis capiti aqualis capilla necte Op. i thebaici ℥℥.

que ab eo exqui si nectim tuncat mopinantis pœu.

Circocapite exanthemat Omnia macerentur spatio 24.

alligabimur mihor. in lb. j℥. sp. vini, deinde per B. de-

fice per se den-

filla, & aq. teneatur in ore.

Dentes qui feruntur in attatu.

Dext. Platonij Ad dealbandos & firmandos

si infans alium aq. rothum basiarit dentes.

dentem ducem non sentit, nec eaq.

inducit in fontem.

Dext. dextor canray.

R Salis usti.

hepar. ex pelli lupine

res int. antia parvæ pueru. Vitri Veneti an. ℥i.

Cyperis assi

Canna combusta an. ℥℥.

C. C. usti ℥ ij.

Corall. albi ℥℥. f. pulvis. dein-

de ablue dentes aceto.

Aliud.

Aliud

Quod Turqueti esse di-
citur.

R. *Marmoris preparati*

Cristalli

Lapidis pumici an ℥j.

Tartari viv.

Ossis sepie

Alum. an. Scr. ij.

Corall: rub. & alb: an. ℥ss.

M. & Adde Cinamomi, carioph.
an. ℥ss. f. pulvis; vel cum melle &
vino f. opiata, valdè liquida. melerit
crudum, non despumatum.

Ad casum Ulvula.

Ovum recens assatum, per me-
dium scindatur, unaque medietas ca-
lida imponatur vertici vel futurae co-
ronali.

Aliud.

R. *Carabæ albi. ℥j.*

Redigantur in pulverem crassius-
culum, & per infundibulum fumus
ore recipiatur, manè, meridie & ve-
speri.

Præ.

Præterea R. fermenti veteris ꝥ j a:
 sperso carabæ albæ pulvere linteolo
 inducatur, verticiq̃ue ad latitudinem
 manus dimidiæ imponatur, bis in
 die iteretur.

Ad SCROPHULAS.

R. Capas num. iij. decoque sub pru-
 Vitellorū n. iij. (nis.
 Axungie porci vel butiri q. s.
 Incorpora f. Empl.

ALIUD

R. Mures parvos sine pilis n. 4. vel s.
 Lacertas magnas vel parvas 10-
 tidem.

Ponantur in ol. com. ita ut coope-
 riantur in vase vitreo ad solem for-
 tis caloris, & quanto magis steterit eo
 melius, & cum opus est, madefiant
 petiæ cum dicto oleo & superponan-
 tur.

Scrophulæ cū alijs remedijs
 nolunt cedere, confugiendum ad
Cauteria potentialia:. El gatur autem
 tale

tale quod citò & absque dolore insigni agit, quale est illud *Bartholini*:

R. *Tart. albiusti* (*Wendaschen*)
part. j.

*Cinerum ex caulium truncis &
tumoribus roboris an. partes ij.*

In s. q. Lixivij saponis Belgici seu nigri, quod primò fit, dissolve; & fiat Lapis s. a. Qui vult, potest addere circa finem decoctionis, opij parum, vel Auripigmenti parum, vel utrūque. Aut qui vult ut citiùs & fortiùs urat, sed majori cum dolore, potest addere calcis vivæ plus vel minus.

Ad ANGINAM.

Caput viperæ exsiccatum & collo appensum commendatur pro amulero.

Item: Emplastrum de nido hircundinis.

Item: Rasura dentis apri ℥j. cum

F 7

ol.

ol. amigd. dul. & saccharo in hoc af-
fectu.

Aliud.

R: Aq. Sempervivi
prunellæ an. lb j.

Salis Armoniaci ℥i. Misc. f.
Gargarisma.

Pulvis.

R. Noctuam unam, cum pennis
compuratur & f. pulvis, cujus po-
stea modicum in guttur immittatur.
Aperit & rumpit apostema mirabi-
liter.

Emplastrum.

R. Succu brionix, mellis an. vnc.
iij. Farinæ. Sem. lini, fænugræci, fru-
menti an. vnc. ss. butiri recentis vnc.
ij croci ℥ ss. f. Emplast. & pone cali-
dum circa collum.

In Dispnea & Asthmate.

Profunt admodum Millepedes,
flores Sulp. item quæ fiunt ex radice
Aaronis, helenij, & similibus.

Elect.

Elect. opt.

R. Conserv. fl. hyssopi, veron.
an. ℥ j. Betonic. rad. pimpinel. E-
nulæ conditæ an. ℥ β. Agarici tenuiss.
pulveris. ℔ j. Millepedum, fl. Sulph.
an. ʒ ij. Extr. cal. aromat. ʒ j. tin-
ctur. Croci Scr. ss. ol. angel. gut. v.
Cum syrup. de pulmonaria & melle
squillit. an. q. s. f. Electuar.

Aqua.

R. Herb. pulmonariæ, card. be-
ned. hyssopi, piperis, Calaminthæ,
scabiosæ, capill. ♀, Marrub j, Tussi-
laginis an. M. j. polyp. quercini ℥ vj.
aristol. rot. ℥ j. Ireos sem. urtic. rom.
an. ℥ vj. rad. fœniculi, petroselinī
an. ℥ ij. lilij convallij ℥ iij. Enulæ
campanæ ℥ viij. Sem. sinapis, na-
sturtij an. ℥ vj. Costi ℔ v. spicæ ℔ x.
Bacc. lauri ℥ iiij. nigellæ ℥ vj. In-
cid. gross Infunde in vin. alb. Mens.
vj. & macerentur diebus 6, deinde
destilla.

Ad Pleuritidem.

Carduus benedict. & Mariæ pro-
dest.

dest. Item maxilla lucij, dens apri, virga cervi, & similia. Extractum Cardui benedicti, optimum est in hoc affectu.

Aliud.

R. Illam aquam, quæ effluit ex ore equarum, quando ex puro & gelido fonte aquantur. Illam mucosam effluentem aquam propina patienti.

Aliud.

R. Nucis myristicæ
fl. bismalvæ
visi quernian. ℥ss.
Flor. Sulph.
Boracis,
nitri
ossis genitalis ceti dentati
dentis apri an. Zijf. pulv.
subtil.

Post expectorationem materię applicetur Vnguentum.

Cum;

R. Cumini ℥j. Contunde grosso modo.

Unguenti dialtheæ ℥ij.

Butyri veteris & rancidi ℥iij.

Coquantur simul aliquot ebullitionibus, & excolatura f. Unguentum, quod applicetur loco dolenti cum folio brassicæ calidè.

*Pro Hemoptoicis & Phthi-
sicis.*

Proprietate conferunt Scabiosa & veronica Si ex eorum succis syru-
pi fiant, extracta item Pulmo vulpis confert. Vinum rosmarini: Medul-
la crurum vituli, &c.

*Ad sputum sanguinis
cum tussi.*

Syrupus myrtinus, cum syrupo
portulacæ, multum præstat.

Looch Varandæi ad Hæmo-
ptoicos.

R Bo-

R. Boli armeni
 Terra sigillata
 Coralli utriusq. an ℥β.
 Saccar. ros. ℥β.

Cum albumine ovi simul agita. f.
 Looch, quo utatur cum cochleari
 frequenter.

Ad phthisin, sequens magno suc-
 cessu exhibitum fuit
 Neapoli.

R. Pulpa caponis
 pinearum an. lb. β.
 plantaginis lb. j.
 Consolida majoris
 Hyperici
 Salvia,
 Dictamnii cretici albi
 Betonica
 Violarum an. ℥jv.
 Cinamomi vnc. j. β.
 Lactis caprini. q. s.
 f. infusio per biduum. Deinde de-
 stilletur.

aliud.

*Aliud.**Ad Phthisin.*

R. Alkakengi, calendulae, buglossae, blit. an. M. j bulliant in brodio carniū bonā ebullitione; & detur brodium ad bibendum post coenam, quando itur dormitum.

Ad EMPYEMA.

Pulv. sem. urticae ad Scr. j. cum syrupo violaceo lambat & paulatim deglutiat.

Aliud.

R. Rad. graminis ℥ iij.

Acetos. M. ij.

Card. bened.

Scabiose

Herb. capill. ♀ an. M. j.

Passul. mundat ℥ j.

Liquiritia ℥ ℞.

Anisi ℥ j.

Ficuum, num. iij.

4. sem. frig. maj. an. ℥ ij.

Flor. cord.

Hyperici an. M. ℞.

F. do.

F. decoctio in aq. borraginis q. s. ad lb. j.

Cui infunde

Fermenti panis cibarij ℥ iij.

Coaguli ℥ j. β.

Syr. ex succo vel infus pa-
pav. ℥ vj.

Pro quinque vicibus vel 6. Discu-
tit, abstergit, per urinas & sudores ex-
pellit, defluxiones cohibet, febresque
sistit.

Ad Affectiones CORDIS,
Syncopen, Cardia-
cam &c.

In Palpitatione Cordis. Galanga &
Plantaginis succo bibatur. Melissa
tam intus quam extra admota com-
mendatur. Ex cerasis acidis destille-
tur aqua in B. M. Misce cum suc-
co recenti ceraforum acidorum opt.
Conserva florum aquilejæ, quanti-
tate castaneæ sumpta. Aristol. con-
tritæ ℥ j. pulv. Aqua pentaphylli
destil.

destillata tribus diebus ab infantibus
 ℥ss. ad ℥ij jej. bib.

Aliud.

R. Nuces avellanas seu Italicas
 cum corticibus, cum paucō fermento
 tegatur. Combure in pulverem in
 fornace figulorum. Dosis in pueris
 ℥j. ad ℥ij. In adultis ℥j. in brodio ci-
 cerum.

Aliud.

Nobiliss. omnium in Italia ab a-
 mico quodam mihi commu-
 nicatum, pro tremore
 Cordis.

R. Conf. rad bugl cort. citri an. ℥ss
 Conf. ros. & anthos an. ℥vj.
 Mirob. conditorum n ij.
 CC. & rasura eboris,
 Tinctura corallorum,
 Lactis Margaritarum an. ℥i ss
 C ♂ cum ss Sulph. resoluti ℥j.
 Ambra flava exaltata
 Ambra grisea an. ℥j.

Cum

Cum s. q. syrupi gr. chermes f. o.
piata cum sp. Vitriol. dulc. utere pro
potu cum decocto rad. ononidis & a
qua mannae calabrinæ ℥ ij.

*Confectio Alchermes dulcis
Herculis Saxonia pro palpitatione
cordis & alijs ejus affectibus à
caussa calida.*

R. Granorum kermes ℥ iij. bul-
liant in aq. viol. ros. nenupharis an.
℥ iij. usque quo aquæ purpureum
trahunt colorem. Factâ colaturâ &
expressione, R. folliculorum serici
incisorum extractis bombycibus ℥
iij. Bulliant in prædicto decocto
usque dum purpur. trahant colorem.
Deinde siccentur in umbra, mox i-
terum secundò aut terciò bulliant
in eodem decocto. Iterum in um-
bra siccati infundantur per horas
24. in succi pomorum dulcium &
rosarum an. lb. j ss. Deinde post in-
fusionem bulliant in eodem deco-

Et, usque quo decoctum purpureū
accipiat colorem à serico. f. expres-
sio. Colaturæ adde sacchari fini lb. j.
ss. Bulliant simul ad crassit em mel-
lis. Deinde sublato decocto ab igne
dissolve in eo adhuc calente ambre
griseæ opt. incisæ ℥ ss. & post disso-
lutionem iterum ponatur ad ignem
& addantur hi pulveres, santalorum
rubrorum, citrinorum, flavorum,
nenupharis, violarū, ros. Marg. præp.
rasuræ eboris, ossis de C. C. fragmēt.
hyacinthi, smaragdi, sapphiri præp.
coral. rub an ℥ j. sem. oxalidis ℥ ij.
Musci opt. ℥ j. M. f. conserva.

*Confectio Alchermes amara ejusdem
pro palpit. & alis cordis affect.
à causa frig.*

Differt à priori speciebus tantum
& quantitate muschi. Nam loco spe-
cierum frigidarum ponuntur hæ. R.
Cinam. garioph. nuc. mosch. zinzib.
zedoar. galangæ, Cardamomi, spic.
styrac.

styrac. calam. croci, xyloaloës an. ℥j.
 ocymi. gariophyllati ℥iij. Musci. j.
 Misc. f. Conserva. Dosis utriusque
 à ℥j. ad ℥j. Datur horis 2. aut 3. ante
 cibum.

*Aqua Cordialis ejusdem in fe-
 bribus malignis.*

R. Succorum borraginis buglos-
 sæ, melissæ, bistortæ, tormentillæ,
 verbenacæ, oxylapathi, acetosæ, ru-
 tæ caprariæ mirrhidis, cyani maj.
 & min. rosarum, calendulæ, limo-
 num, citri an. ℥ss pimpinellæ, saxifr.
 penthaphylli an. vnc. iij. Aceti vini
 albi lb. j. Sem. portulacæ, fl. nym-
 phæ, an. ℥ij. sem. citri ℥ ss. terræ
 Lemniæ, silestiacæ, samizæ an. vnc. j. ss.
 Trium santalorum ℥vj. Margar.
 præp. cum acido citri ℥iij. Infun-
 dantur species in succos & semper
 maceratio f. per tres dies loco tepido.
 Destilla in alembico vitreo. Destilla-
 tus liquor conservetur in vase vitreo.
 Dosis ab vnc. ss. ad vnc. iij. duabus
 aut una horis ante c. b. sumtionem.

Præ

Præservativum in peste.

R. Fol. rutæ ℥ ss. Ficum ℥ ij.
 Bacc. Juniperi ℥ j. ss. Nucum maj ℥ j.
 Acet. vini ℥ ij. f. Mis. in modum elect.
 sumat jejunus iturus in aërem quan-
 titate castaneæ.

Aliud.

R. Arsenici cristallini ℥ j. Cario-
 ph. Scr. j. croci Scr. ss. Sem. præoniæ,
 Zedoar. ℥ j. ss. Zinzib. ℥ ij. baccarū
 lauri ℥ iij mastiches gr. iij. myrrhæ
 gr. 4. nucis mosch. ℥ j. sem. rutæ Scr.
 j. Moschi gr. ij. f. grossus pulvis in-
 terpastatus pro regione cordis.

*Electuarium Prophylacticum in
 peste, Bartholini.*

R. Rad. Imperatoriæ

Angelice

Granorum Juniperi an ℥ ij.

Sem card. benedicti

acetosæ an. ℥ j. ss.

Boli præparati cum succo citri ℥ ss.

Rasura C. C.

G

Dia

Diamarg. frig. an. ℥j.

Theriace vet. opt.

Mubridatij an. ℥j.

Cum Syrupo de acetositate citrif.
Electuarium.

Pulvis contra Pestem præ-
servativus.

R. Rad. tormentilla

Diptamni albi recent.

Boli Armeni

Margarit.

Sandalorum rub.

C. C. usti

Aristoloch rotunda an. ℥j.

Campbora ℥ss.

Saccari albiff. ℥ij.

F. pulvis subtilis, de quo sumatur
℥j. pro vice cum ℥j. theriacæ, aut
aq. acetosæ vnc. jv. Misc. & da jejuno
2. horis ante cibum.

Elect. Cordiale roborans Cor
& vires.

R. Succari ros. viol. borrag. bu
glos.

gloſ. an. ꝑ. terræ ſigillat. boli Armenian. Ser ꝑ gemmar. elect. de gemmis an. ꝑ. ſpec. tria ſandal Ser. ij. fol. auri num. vj. Syr. de acetof. citri q. ſ. f. Electuar.

Hæc quæ hætenus à nobis dicta ſunt, contra peſtem & venena proſunt, uti & Theriaca & Mithridaticum, quæ tot ingredientibus à veteribus donata ſunt. Quod ſi unum aut alterum ſumerent, effectus non minùs quàm ante ſequeretur; imò feliciùs. Ita videmus ſucceſſum meliorem contra venena ex ſimplici præparatione ſerpentium & viperarum, quàm vel ex theriaca, vel Antidoto magna Matthioli, quam centum ſexaginta plus minùs ingrediuntur ſpecies. Mirum eſt viros doctos non conſiderare confuſionem magnam fieri ex tot ſpecierum commiſſione & bellicoſam perturbationem. Miſcent omnia quæ legerrunt audiveruntque contra peſtem valere vel cor confortare, licèt ali-

qua frigida sint, aliqua calida, humida alia, alia sicca; contra priorum præceptorum tenorem; uti in Antidoto magna Matthioli videre licet, ubi ferè cœlum terræ miscetur; Talis quoque compositio instar Theriacæ habetur Neapoli instar magni secreti, & magnis sumtibus ibi dispensatur. Ultra centum & sexaginta ingredientia habet, magna confusione congesta. Sed hic Italorum mos est, uti & aliorum Humoristarum in Germania receptas scribere plurium specierum. Quas quidem non damno cum intra mediocritatis terminos continent; verùm cum ad tam magnum accedunt numerum, quis non meritò ridet? Hæc pauca interfusi hoc loco libuit. Nunc quia contra pestilentem febrem remedia dedimus; alias etiam abigere ut doceam brevissime pro more nostro, consequens est.

*Ad febres omnes in gene-
re.*

R. Aquæ fontanæ lb j. mellis
cochl. j. In cantharo pone ad cumu-
lum formicarum, usque ad superfi-
ciem canthari. Aperiatur & intra-
bunt formicæ inhærentes melli in
magna quantitate. Deinde conclu-
datur cantharus; simulque destillen-
tur. De illa aqua bib. cochl. medium
plus minusvè pro viribus patientis:
& vomitus provocabitur; quo multi
liberati sunt.

Aliud quod preservat.

Cum horrorem sentis vel simile
quid, ut à febre aliqua metus sit; ca-
pias statim Rad. tormentil. ℥ j. pulve-
ris theriacæ bonæ ℥ j. Aquæ tormen-
till. ℥ β. Acet. vini ℥ ij. Misc. benè. bi-
bat uno haustu. Sudet deinde per tres
horas. Prob. valet etiam in peste, su-
dore Anglico, &c.

Ad Tertianam.

Teratur Apium silvestre. Lige-
tur
G 3

tur super puls. manuum, stomacho je-
juno die accessionis, & jejUNET ad a-
lium diem.

Aliud.

R. Sem. absinthij ʒ j. bibat in aq.
hordei jejuno ventriculo ʒ. horis an-
te prandium. Si non procedat, reite-
retur.

Ad Quartanam.

Suspendatur de collo avellana,
cui inclusa aranea magna, & libera-
bitur.

Aliud.

R. Rad. acori. acetos. lupul. borrag.
scolopend. fol. chamædreos, agri-
mon. absinthij an. M. j. Marrubij.
Card. bened. Matrisil. an. M. ʒ. Adde
vini q. s. & coque ad consumptionem
duarum partium. Prob.

*Frig. lumbici feratiles cum misibiti lacubrij tollunt
et efficit ut facilius expellantur.*

Ad Mammillarum affectus.

Ad habendam Lactis abundantiam.

Da herbam fænicali decoctam in vi-
no vel Lacte, & abundabit lacte.

*Thuidium Puffi: fæbe pollicibus unam parsem purgata
accubata miseri dicit, et ex his cataplasmatis
lactis augebitur benivolentia.*

Ad abscindendum Lac. ^{ex:† vel † inungate.}

R. Rutæ siccæ, sem. agnicast. an.

℞ij. totum pulverisatum cum aqua
cimini bibat.

Ad duritiem mammarum

Androsæmi folia imponantur.

Aliud.

R. Sem. lini subtiliter pista in
mortario, & trans mitte.

Postea R. Lactis caprini q. s. ut f.
debita decoctio in modum empla-
stri.

*Ad mamillas ulcerosas & cancrasas ob
lactis redundantiam.*

R. Bufonem crassum occisum
quocunq; modo, & tali pondere cá-
cros vivos. Simul pone in olla vitre-
ata & benè operculatâ, ita ut in me-
dio tantùm foramen exiguum relin-
quatur. Urto super prunas medi-
cri calore non intermisso, hocque
cinere utitor.

Ad VENTRICULI affectus.

Ventriculo profunt, Absinthium,
Zinziber, myrobalani, Cinamomum
& infinita alia calida. Item pellicula
ventriculorum gallinæ internæ, &c.

Ad corroborandum ventriculum.

R. Myrobalanorum chebulorum
Carioph.

Rhabarb. optimi

Masticis an. ℥j.

Vini Malvatici Mensj.

Destillas. a. in B. M.

Unguentum ad frig. ventriculum
tardius concoquentem, & fla-
tribus multis obno-
xium.

R. Ol. absinthitis
nardini an. ℥ij.

Galange

Garioph.

Mastichis

Cyperian. ℥ij.

Cumini

Cumini

fl. rosmarini an. ℥j.

Cerae q. s. f. Unguentum.

Confectio ad itomachum cali-
dum & debilem.

R. Sandalorum omnium

Spodij.

Ros.

Corall rub. an. ℥β.

Margar. & gemm. an. ℥ij.

Cort. citri cond ℥ij.

Pulv. pellicul. ventr. gallin. ℥iij

Cinamomi ℥β.

Saccar. q. s.

F. Elect. cum aq. ros. Dos. ℥iij. vel 4.

Ad nau seam pręnantium tol-
lendam.

R. Aq. Cinamomi ℥iij. ol. vi-
triol. benę prępar. gr. iij. Syr. de men-
tha ℥j. ol. cinamomi gut. ij. M. de-
tur.

Confortans & pręservans navi-
gantes & alios a nausea &
vomit.

G s

Ita

Ita præscripsit Penotus.

R. Salis nitri, salis fusi, salis
gemmæ an. ξj . Galangæ, maceris, cu-
bebarum an. Scr. j. f. pulv. Dos. est
gran. iiij manè jejuno stomacho. *Se-
quior descriptio est hæc quæ sequi-
tur.*

R. Salis nitri
fusilis, aut ejus loco Sulph.
opt.
gemmæ an. $\mathcal{Z}j$.
Galangæ
Masticis,
Cubearum an. Scr. j.

Misce f. pulvis tenuiss. Dos. gr. iiij.
Manè sumatur antè cibum cum opt.
vino. Navigans in mare si usus fu erit,
non evomet. Præterea stomachum
confortat, digestionem juvat, & a pu-
redine præservat.

Aliud.

R. Vini Malvatici ξvj . ol Virriol.
Rom. gut. vj. Dilue benè. Hujus ca-
piat singulis diebus manè ξj . Vo-
mitum

mitum sistit, ventriculum confor-
tat, &c.

Adciendum vomitum.

Hoc faciant, succus radicis nostra-
tis Iridis, Elleborus uterque, balanus
Myrepfica, sambucus, ebulus, lathy-
ris, esula, &c.

Aliud.

R. Calcanthum. Dissolve in a-
qua; quæ postea evaporanda. Quod
in fundo erit, propinabis ad gr. ij.
cum conf. ros.

Aliud.

R. Salis Vitriol. gr. 7. vel 8. Dis-
solve in liquore congruo, vino vel
juscule, &c. Propina.

*Unguentum vomitum
provocans.*

R. Succihellebori & esulæ, vel
pulv. eorum cum felle taurino & al-
bumine ovi. Misc. quo ungatur super
umbilicum venter & vomet.

G 6

Ad

Ad oxyreuma Sodt dictum.

R. Cretę albę, nucis mosch. an. ʒ
ij. Croci ʒ ss. sacchari q. s. Dissolv. cū
aq. menthę. f. Rorulę.

Ad Singultum.

Oleum ocymicum vino sumptum
prodest:

Castoreum cum succo mentę in
potu tepido datum & benę mistum.

*Ad obstructions Epatis, &
Icterus.*

Profunt & deoppilant, Agrimo-
nia seu Eupatorium, Cuscuta, &c.
Profunt Limatura Chalibis & fęcu-
la radicis Aronis, Lupulus, Endivia,
epatica, &c.

Aliud.

R. Summit. lupul.

Eupatorij.

Endivia

Rosar.

Cuscuta

Epatica

Passul.

*Passul. Chorinthiac. an. M. j.
vel P. j.*

Coque in fero lactis. Epar calidum temperat, purgat, sanguinem, obstructions aperit; icterum, hydropem flatuosum, laterum punctiones, renum obstructions, &c. tollit.

*In contumaci obstructione, jecoris, lienis
aut vesica fellea.*

R. Limaturam chalybis (indiebus canicularibus optimè præparatæ ex aceto acerrimo; in quo sint decoctæ radices altheæ) lb. j. pulv. anchusæ, C. C. agrimonie, ceterach, fumarie, parietarie, an ℥ j. Cinamomi ʒ j. vini lb. xij f. infusio & detineatur radiis solaribus 8. dies. Dosis ab ℥ j. ad lib. ss.

Ad ICTERUM.

Peculiariter conducunt Amara dulcis, Radix chelidon. minoris, Allium, abrotanum; lapis natus in vesica fellea tauri, stercus anserinum, gallinaceum, &c.

G 7

Aliud

ALIUD.

R. Abrotani M. β .

Vini lb. iij.

Coque ad tertias, Bibat inde 6. dies.

Aliud.

R. Marrubij vnc. ij.

Lupul vnc. i.

Rad. bugloss.

Enule campanæ

Eupatorii an. vnc. β .Rhabarbari $\mathcal{Z}$ j.Ligni aloes $\mathcal{Z}$ j. β .

Bulliant omnia in lb. iij. vini albi generosi ad consumptionem tertie partis. Quod super est, coletur sine expressione. Cujus quolibet manè exhibeantur vnc. iij. cum $\mathcal{Z}$ iij. sac. albi contriti.

Ad HYDROPEM.

Profunt peculiariter, Iris, sambucus, ebulus, ruta, endivia, brassica marina, Tartarus, &c. Inprimis commendando extractum ex Iride.

Aliud.

Aliud.

R. Vincetoxici lb. j. aut minus.

In vino macera per noctem. Coque ad tertias. Manè bibat bonum haustum & sudet.

Aliud.

R. Summitatum & fl. pontici absinthij lb j. Misce cum saccharo. Dosis ξ β . ante prandium. Utere frequenter,

Hydropis perfecta Cura.

R. Succ recentis rad. iridis & ex-cort. viridi med. sambuci ana cochl. j. propina in vulgari aqua, semper post tres vel quatuor dies. Hoc pellit alvum fortiter. Ad relictos tumores circa genu, pedes, &c. impone folia cardui majoris, id est, bardanæ; extrahe aquam.

Al. Theoph.

R. Salis absinthij ξ j. Zingiberis parum. Imbibatur cum oleo salis & electuarius, ex quo quotidie dabis gr. j.

Ad

Ad LIENOSOS.

Hic profunt: scolopendrium, euscua, cynoglossa, tamariscus, asparagus, cappares, filix, splen bovis, &c.

Pilula Riverij ad hos affectus.

Quercetanus quidem in sua Pharmacopœa pilulas Riverij videtur describere. Sed vera earum descriptio, quæ hactenus non est edita, hæc est:

R. Gummi Ammon bdellij elect an.

℥j.

Dissolvantur in aceto scilicico, & per pannum rarum trajciantur, & adde masticis, benjoini, myrrha an. ℥iij. aloes non lotæ ℥β. Croci ℥ijβ. Salis Absinth. ℥jβ. Omnia ex arte præparata incorporentur cum syrupo de absinthio. F. Massa quæ conservatur in aluta made facta oleo anisi & fœniculi. Notandum autem ante harum pilularum usum præcedere debere clisteres & fomentationes supra locum affectum splenis:

nis; Continuarique etiam post usum pilularum, ut hac ratione dometur materia. Postea ad confortantia tum viscerum tum capitis veniendū, methodo legitima procedendo ad sanitatem perfectam.

Ad CALCULOSOS,

Infinite sunt quæ urinam cient & calculum expellent. Nos præcipua aliqua in medium afferemus.

Corinbi hederæ conquassatæ ℥j. pond. in vino pot. Ossicula Mespilorum vel Persicorum contrit. ℥j. pondere in vino albo cui incocta sit radix Petroselini. Radix restæ bovis, saxifragia, parietaria, &c. optima sunt.

Aliud.

Ol. carab. albæ 3. guttæ in mediocri haustu vini albi calefacti optimè prius cum oleo commixti est probatis.

Aliud.

Mand bula Lucij tusa & in pulverem redacta, si aurei pondere cum vino

vino fumatur; in renibus & vesica calculi franguntur.

ALIUD.

*Probatiss. Friderici I. Regis
Danie.*

Tere saltum leporis, pupillas Lucij piscis, & oculos cancri. Da cum aceto.

Aliud.

Ducis Borussiae Alberti.

R. Ossium dactylorum, ceterach, an. ℥ss. succini albi ℥ss. Misc. Detur cum aqua aut vino cerasorum.

Præstans & mirabile.

R. Baccarum Juniperi ℥ss. injice in vitrum aquâ ardentî plenum, ita ut baccæ eâ integantur, vitro benè obturato, stent in infusione per quatrimum, commoto subinde vitro, coletur forti expressione; cui aliæ baccæ recentes, infundantur & ipsæ quatrimum macerentur ut
supra

supra: hocque tertiâ vel quartâ vice repetatur. Vinum inde expressum optimum reservetur. Cujus cochlearia duo albo vino permixta tepidè bibantur. Post infusum ex malva & chamomelo parè, in quo sedeat per horam (caput, facies & nares aquâ ros. irrorètur, ne in syncopen cadat) vel quousque calculus excernatur; sed cavendum ne mox à cibo sumto eo utatur.

Aliud.

Aqua veronicæ quæ primâ vice exstillat, iterum facibus superinfundatur, & secundâ vice destilletur, ut saporem acquirat lixivij, cujus fume haustum cum saccharo.

Ad Diabetem.

Valet emplastrum ex milio & aqua hordei umbilico impos.

Pulvis pro mingentibus involuntariè.

R. Stomachorum gallinæ præpar.

par. ℥j cineris erinacei combusti ℥ij
Conterantur omnia. f. pulv. Dos. ℥j
cum vino quando it cubitum.

Ad Dolores Colicos & Jliacos.

Ponatur magnes super umbilic-
um, & statim cessabit dolor: Valens
præterea Laudanum aliquod opia-
tum, oleum ceræ, &c. Extrinsecus
fiat inunctio ex oleo Phil. Sophorum
vel succini. Item quinta essentia co-
rallorum. Spiritus terebinthinæ, flo-
res ꝑ ij, &c.

Electuar.

R. Theriacæ opt. ℥j. castorei pip-
longi an. ℥. β. opij ꝑ j. M. acuratiss. &
fiat. elect.

Ad fluxus ventris.

In diarrhœa & dysenteria, optimum
est in die ter dare ex Cr. ♂; singulis
vicibus gr. 10. Cum succo prunorum
silvestrium.

Aliud.

R. Hepar lupi, Mithridat. an. ꝑ j.
Ma.

Magist. Corall. boli Armeni C. C.
usti, mastichis an. Scr. β . Aq. tormen-
till. ξ iij. cichorei ξ ij. Mivæ cidonio-
rum ξ j.

Ad dissenteriam.

R. Vitell. ovorum coctorum n.
20. nucis mosch. ξ ij vini rubri stipti-
ci q. s. Infunde s. a. f. destillatio per B.
Dof. ij.

Ad Lumbricos.

Mercurius & res Mercuriales ho-
stes sunt lumbricorum & corruptio-
num. Valent etiam amara omnia, ut
Absinthium, &c. Item f. emplastrum
ex hiera picra.

Ad vermes puerorum.

R. ζ crudi Scr. j. propinetur per se,
vel in aq. portulacæ ξ 4. fortiter agi-
tetur in phiala vitrea; postea aqua se-
paretur & propinetur.

Ad Hæmorrhoides.

Eorum dolorem sedant; furfares
tritici cum floribus verbasca in fac-
culo cocti & loco dolenti applicati.

Bal.

Balsamum Sulph. in hæmorrh. cæci
& dolentibus opr. est.

Aliud.

R. Pingued gallinae ℥ss.

Pulp. pomi cocti sub cineribus
℥j.

Croci orient. ʒss.

Unguenti populei ℥ss.

Vitell. ovi. num. j. F. Linimen-
tum.

Ad Hernias.

Juvant, Pyrola, Perfoliata, Conso-
lida, Herniaria, &c. omnia quæ valdè
adstringunt, exsiccant & consoli-
dant.

R. Pyrolæ, Consolidæ Sarace-
nicæ an. M. j. coque in vini boni lb iij.
Bib. jejunò stomacho, per mensem.
Deinde R. sevi cervini, resinæ pini an.
℥j. Cerae ℥ss. M. f. emplastr. & im-
pone.

Aliud.

R. Glutinis piscium ℥ iiij. in-
cide

eide frustatim & pone in vnc. iij. acet. rubei, ol. Masticeini vnc. iij. per diem & noctem postea liquefiant ad ignem. Cola. In colatura adde pulv. seq. R. Thuris, masticeis, boli Armeni, sang. draconis, traganti torrefacti, balaustiorum, farin fænugræci an. ʒss. Misc. simul benè, & fac ceratum in bona forma.

Ejusmodi Cerata & emplastra infinita fieri possunt ex adstringentibus, consolidantibus, &c. Verùm si inveteratus est morbus, frustra tentantur omnia per ejusmodi remedia quæ in superficie hærent. Raro etiam per potiones vulnerarias. Sed ex fundamento curantur per artem chirurgicam. Hodie usus est sectionis apud chirurgos & testis exemptionis, &c. cum summo dolore, hæmorrhagia, læsione generationis, &c. Sed melius curarentur per artificium illud chirurgicum, quod novit Gl. V. Caspar. Bartholinus, absq; sectione, dolore, hæmorrh-

rhagia; absque exemptione testis vel
læione vasorum seminalium auti-
pissime iam generationis, absque ulla
etiam recidivâ.

Ad Stanguriam, & Ischuriam.

Baccæ lauri statim juvant.

Aliud.

R. Herbarum & summitatum ane-
thi an. M. ss. f. decoctio. Bibat.

Aliud.

Cancer vivus in mortario cum est
tus, affunde vinum: Cola, propina.
Misce potui sem. raphani, apij, pe-
trofelini, & persicor. nucle.

Aliud.

R. Tres nucleos avellanæ munda-
tos & contusos. Bibat cū aqua pura.
Syrupus ex succo portulacæ & her-
ba millefolij, statim juvat.

Ad Mictionem sanguinis,
Dænij.

R. *Veronica*
Salvia minoris
Ranifilv. an. M. ss.
Gland. ℥j.
Acacia ℥ij.

F. decoctio ad lb. j. Colaturæ add.
Mellis opt. q. s. pro mediocri dulco-
re.

Ad ardorem Urinae.

Valet portulaca, plantago, lactu-
ca, &c.

R. Aq. plantag. portulacæ, an.
℥ij. Mucilag. sem. phillij, tragacan.
extr. cum aq. nenuph. an. ℥ij. ss.
Misc. f. Injectio.

Ad Gonorrhæam:

R. Terebinth. in aq. malvarum
ter lotæ ℥ij. Sume in vitello ovi vel
aliter.

Aliud.

R. Menthæ siccæ, sem. lactucæ
an. ℥ij. agn. casti, rad. diptam. Cre-
H rici,

ticil, fol. ejusdem, irces flor. an. ℥j. ss.
 Saccari lb. ss. Terebinth. ℥iiij. vini
 opt. ℥xx. f. destillatio f. a. Utatur 3.
 cochlear. manè ante pastum.

*Ad impotentiam & lesam vi-
 rilitatem.*

Valent eruca, satirion, urtica, pa-
 stinaca, stinci, &c.

*Julij Casserij Placentini Morsuli
 pro Impotentibus.*

R. Sem. Erucæ

Urticæ

Anisi

Feniculi

Pastinac. an. ʒ β.

Far. cicer. alb. ℥β.

Nucum pinearum

Amigd. dulc. an. ʒij.

Extremitat. stinc. ʒj.

Cinamomi

Galangæ

Gariophilorum

Cardamomi

Cr

Crocī

Piperis an. ʒij.

Diasatyrii ʒiʒ.

Moschi,

Trochisc. de gallia mosch.

Ambra grisea an. gr. v.

Saccari dissoluti in aq. ros q. s.

Misce & contulis contund. f. mor-
fuli in vino albo odorato, ad ʒj. pro
una vice sumat.

A L I U D.

Ad provocandum Coitum.

R. Lactis vaccini noviter multū
pinguis vaccæ ruffæ & juvenculæ lb
ij. Tereniabin granosum & album lb.
ʒ. In lacte pone ad ignem. Coque do-
nec ad modum mellis inspissetur, &
de eo semper manè capiat ʒj. vel plus
jejunus.

Ad Uteri strangulatum.

Daucus masticatus statim juvat.

Aliud.

Inunge ventrem oleo succini.

H. 2

Aliud

*Disco: quindecim grana nigra seu. pannie. tributa.
Radix paeoniae, ut analerica appendunt.*

170

MYSTERIA

*Calalli asena nativis exerta in
merso de orefero. Pub.*

Aliud.

Vulgis articulari in o. **R. Cumini 3 jß. sume in aq. me-**
leo peten cum bi- **lissæ vesperi & manè. Item ol. citre-**
cumine cocti p **vel limonum in aq. melissæ.**
herba rind melle.

Optim: Si Oli cu melle gell. iij

Aliud.

Si macanentij iuglath **Bulbo allij conciso adde fellis bu-**
piate in + **buli 3 iiij. Calef. in cineribus, & Cali-**
Palmaris capillatij **expresso succo, umbilicus, nares, m-**
numq; arteriæ inungantur.

*Naribus admoscantur factis, ut asu
castorei, quiponac. plumie vulvaris, p.* *Aliud.*
as. Rut. Zedoar. cast.

Capilli patientis suffumigati ex-
tant patientem.

Expt.

Albunt unu p medum incidatur et su- *Aliud.*
p. prunas ponatur, adde abes Hepaticæ

potu ac toto succu **Tali leporini calcinati 3 j. exhibi-**
collige quo possit **in aq. pulegij.**

Et unu hysteri us mulieris umbilicu ungat **Ad Uteri procidentiam.**
indigitem et compuncti

nares: statim ab unguente exigi. **Prosunt & hîc adstringentia**
factur suffocata.

mnia, consolidantiaque: ut bolus,
ra sigillata, &c.

Al Omen peticidum **Emplastrum Saxonie.**
Anticum lac emplastru nudo melle mpositum illud m bon sumu

atenum repellit. **R. farin. volat. molend. 3 vi.**
Umbilico abz illis causticulis **fuliginis furni 3 iij.**
ut flamma co pisione affice.

Timas bubulo e mare bore **fuliginis furni 3 iij.**
vidente mltu reprimet.

Amyli, tragacanthi, gummi A-
rab. an. ℥ ss.

Boli Armeni, terra sigill. sang.
drac. an. ℥ ij.

Album ovorum num. X.

Succ. plantag. polygoni, portu-
lace, consol. an. q. s.

Misc. f. emplastrum.

Ad mensium suppressionem. *Tymg. Calana.*
Puleg. dictam. abrot. l. r. d.

Profunt hic, Sabina, Arthemisia, *Telsis dexter*
Origanum, Pulegium, Marrubium, *Pardi*
&c.

Saccarum buglossatum, mirè re-
tentos menses aperit. *Perfo. ex. acrimia medulla*
sin. doni. nuda. involuta

ALIUD. *et m. p. n. t. a. vel ex pul*
exc. the. h. m. u.

R. Succum sabinae ℥ ij.

Cinamomi ℥ ij. vel Sussity ex Tia

Croci gr. 4. dist. t. mycel.

Aq. raphani ℥ ij.

Misc. De hoc bibat itura cubi-
tum.

Profunt maximè, sal chelido-
niae, Sal foeniculi, & Sal valerianæ.

Ad

*Amuleti: Herbarium cum arce scribe Q. D. chore
et pectore cum allegabis miferatorem.*

172

MYTHERIA

Ad menses immodicos & fluxum album.

*Aqua plantaginis
maioris p. Gal.*

Buly armenij

Cinis ranæ magnæ gestatus prohi-
bet fluxum.

Cuscuta

abingente liqua

lobin: phlaeset.

Pl. arce in

beris Eubij

Veratida pory

Vini fex

lita

Bibat. aq. papav. rubri ꝑ jß. Valet
item succus tormentillæ, vinum ru-
brum cum mastiche. Tinctura Co-
rallorum.

Aliud.

R. Turturem impletum mastiche,
furno impone, donec comburatur.
Hujus pulveris ꝑ j. assumat cum aq.
convenienti.

Aliud.

R. Mastice gr. 30. Decoque in lbj.

aq. Istius decoctionis ꝑ j. dentur sin-
gulis diebus in draculo ad dies 10.
opt. est remedium in humidit. alba.

Item decoctum R. rismar. valet.

Aliud.

Succum millefolij per alembicum

destilla. f. aqua cum syrupo mirtina.

ve

vel ros. ℥ j. ss. Hujus aque ℥ iij. dantur
factis purgationibus. Removet o-
mnem fluxum à matrice, maximè
album.

Ad conceptionem.

R. Sævi capræ, piscis, bovis agrestis,
ana. tere & in lacte recenti bulliat, &
de eo mulier per septem noctes con-
tinuas bibat totum, cessantibus men-
struis. In ijs autem noctibus fugiat
congressum. Postea verò si coëat,
concipiet. Hoc medicamentum mu-
lieres Indiæ probavère multum ju-
vare ad conceptionem.

*Medicina Indica ad gignen-
dos gemellos.*

R. Lactis femine.

asine

Camelæ anp, e.

Zinzib. triti & cribellati parū.

Hoc ponatur super lacte per
diem & noctem. Postea agitetur,
quod supernatat, accipiat, & de eo
mulier intus & extra vulvam for-

titer inungat in diebus menstruosis,
& in horis coitus; & gemellos con-
cipiet.

Ad probibendum ABORTUM.

Imminentem abortum prohibet
Rad. Eringij veri, emplastri modo
apposita ventri paullo sub umbilico.

Aliud.

R. Pelliculas ex ventriculis galli-
narum extractas, tritas, aliquot die-
bus manè floreni unius pondere cum
vino jejune sumant. Hoc certissime
abortum prohibet.

Aliud.

R. Conser. rosar. buglofs. bor-
rag. an. ℥ ss Diamarg. ℥ iiij. Margar.
℥ ij. fragment. lap. pretios. ℥ iiij. Co-
rall. rub. ℥ ij. f. mistura.

*Ad Partum facilitandum, Secundinae
pretentae & foetum mortuum
ejiciendum.*

Partum facilitant Erites lapis, ex-

Plinij l. 28. c. 2. nati sunt: difficiet natus fructum totum, unde fructum in
parit gravida. Erant mixti lapide, vel nigri de his quia animalis singulis in
se fecerunt. Item, item, item. Item: Vel fructum videtur, unde corpus
lunaris n. tunc in angustis: + carnes de S. amando. Item, item in parat diffi-

M E D I C A . 175
uviae serpentum, Diptamnus albus,
Extractum croci, Aqua cinamomi,
&c. ^{per se in vino parum faciliore: vel ex parte Theriac. di Pulvis}
R. Pulv. diptamni albi 3 j. cum
aq. Cinamomi & aq. vitae an. 3 ss. Pro-
pinetur parturienti. <sup>tidy d. ante pa-
thum idj. 4 a
aut, d. pleu-
ring ante partu d. idj.</sup>

R. Borracis officinarum Scr. j. da
cum decocto, Matricariae, sabinae aut
simili. <sup>Secundine pellente: Ovis et caprae secunda accipienda
trita et in + posita aut cum unguento subdita, aut gestata: Capra
cum quoq. 3ij. cum pulg. bilib. Vel Suley borag. se. j. ob. : vel leu-
dan. succo, pulg. j. ob. Aliud. myrtila bilib. : Cir. anthemum pati-
et de cadar. orig. et pulv. ronal. : Sufficit ex succo</sup>
R. Cinamomi, croci, borracis Scr. j. da
iiij. Detur ex aqua arthemisiae. <sup>fol. ad lib.
eam aut ex ungu-
cabelli vel ferate a</sup>
Aliud. ^{qui praevis nigrois}

Arthemisia rubra cocta cum sem.
lavendulae in cerevisia expellit foe-
tum & secund. Si addatur radix Arte-
misiae, adeo efficax fit, ut etiam mor-
tuum excludat, si non rite ad exitum
dispositus sit. <sup>fol. morbi
excludit.
Laccanina b. bi
cum d. ab ipso
melle et p. m.
fol. folis tauri quantitate amigdula dis-
solvens in + limbo d. a coctura d. cur
biben. : vel. flate sufficit ex oxungia equa
Aliud. vel ex lacte, vel ex urina pini</sup>

R. Diptamni albi 3 j. Croci 3 ss.
f. pulvis, cum 3 iiij. calefiat aqua si-
mul cum pulvere, & detur.

H 5

Aliud.

Aliud.

R. Maxill. lucij, saccari an. ξ j. lap.
specularis, macis an. ξ β . sint trita.
Dos. $\mathcal{Z}$ ij.

Aliud.

Testiculi equi frustulatim concisi
in furno siccantur, de polline sicca-
torum ad secundinas retentas jure
quodam bibunt.

Aliud.

R. Confectionis Alkermes, pulv.
testicul. equo. an. Scr. j. boracis, tro-
chisc. de myrrha an. $\mathcal{D}$ β . castorei Scr.
j. cum aq. arthemisiae f. pilul.

*Ad podagricos & quovis modo
arthriticos.*

Profunt Hermodactili, Iva arthe-
tica, betonica, &c.

*Electuarium arthriticum Tur-
queti.*

R. Hermodactylorum
Diagridij an. ξ β .
Costi

Cumini

*Cumini**Zinziberis**Carioph. an. ℥℥.**F. pulvis cribretur. Cum triplo mellis
f. Electuarium.***Aqua Antipodagrica Tho-
mæ Tantini.****R.** *Cinamomi ℥i ℔.**Nucis mosch. ℥j.**Maceris ℥ij.**Galangæ ℥℔.**Garioph. cinamomi an. ℥℔.**Croci ℥j.**Mochigr. xv.**Perl. prep.**Corall. prep. an. ℥i.**Olei suc. ℥ij.**Aqua Lavend.**Cinamomi**Olei spice nardi**Juniperi an. ℥j.**Aqua ros. ℥ij.***Contundantur contund. in pulve-
rem, conjiciantur in Lag. Stanneam****H 6****4 meas.**

4 mens. capacem. Affunde S. V. Men.
 j In cinere leni in simul putrescant ad
 3. hebdomad. Deinde menstruum co-
 letur per linteolum. At fæces specie-
 rum ex ollula ad ignem in cineres u-
 rantur, & cinis eidem priori men-
 struo injiciatur, & digerantur arque
 immacerentur. Tandem sine fæci-
 bus per linteum transmittes, & edi-
 stillabis in M.B.

*Balsamum mitigans podagram pri-
 mo ejus successu.*

R. Mastice, olibani, myrrhæ,
 Ammon. bdellij, opopon. mumia
 an. ℥ij. tart. ℥j. ss. Vitriol. lib j. Mel-
 lis lb. ij. Aq. vitæ lb. iiij. Destilla per a-
 lembicum. Cum autem malum in-
 gruit, locus penna aspergatur, & qui-
 escat æger.

Ad Pod. frig. expert

R. Catum rubrum & abscinde
 caput: cum visceribus minutim in-
 cisum & lotum: Anserem pinguem
 opti

optimè deplumatum. Pone frustra
cari in ventrem anseris, & in veru ad
ignem dum torrent, excipiatu pinguedo tota in vase terreo; quâ ungantur juncturæ ad ignem leniter.

Ad luem veneream.

Profunt Guajacum, sassafras, sarsaparilla. Inprimis & ante omnia Mercurius & quæ ex eo fiunt, ut Aquila alba, Mercurius vitæ, &c. nec tantum ad hunc morbum, sed etiam ad Lepram, podagram, &c.

In lue venerea usitata est decoctio Guajaci aliquot septimanis bibita, item inunctio Mercurialis.

Pulvis probatiss.

R. Sarsaparilla ℥ xj.
Sena orient. ℥ iij.
Rhabarb. elect. ℥ iij.
Zingib. ℥ j.

Omnia pulverisentur subtiliter, & per setaceum trajiciantur. Dos. ℥ β. cum vino vel jure. Pro præserva-
H 7 cio-

tione usurpari potest bis in hebdomada temporibus congruis, & factis purgationibus universalibus.

Vinum sanctum ad omnes morbos frigidos, paralyticos, cacochymicos, & maximè ad Luem & inveteratam.

R. *Vini albi opt. lb. xv.*

Ligni Guajaci recentis

Sarsaparille an. ℥ij. ℞.

Folia sene mundata ℥ij.

Polypodij quercini ℥ij.

Omnia conquassata simul infundantur in matraccio vitreo. Digerantur in fimo 24 horas. Ex hoc singulis diebus manè & vñj. & serò ante ingressum lecti tantundem capiat. Exerceatur valdè, nec est opus, ut semper domi in claustro hæreat.

Ad ULCERA.

Aqua vitæ in omnibus ulceribus detergendis & glutinandis mirabili experimento valet.

Aqua

Aqua sanans radicitus.

R. Aq. ros. ℥ j β. ʒ. Qti quantitate
pisi. f. Lotio. Postea cum emplastro
de minio curetur.

Ad ulcera Crurum.

R. Lixivij antiqui q. s. in quo pone
salis & aluminis roch an. ℥ ij. Salviae
pug. x. & bulliat donec Salvia fuerit
cocta, & fac balneum manè & serò
per 8. dies, deinde cum linteolo exsic-
centur crura, & superponatur hoc
unguentum:

R. Minij

Masticis ʒ j.

Aqua vite

de Camphora an. ℥ j.

Misc omnia simul. Deinde ma-
desiant petiæ & superponantur per 8.
dies.

Ad Cancrum.

Ex Arsenico quæ fiunt, vide supra
lib. tertio.

Ad

*Ad precautionem & Curationem
Cancri.*

R. Millepedes lotos in vino albo
q. s. siccentur in furno & pulverif. R.
dicti pulv. ℥ ij. spec. diamarg. frig. vel
diarrh. abb. & trion fantal. an. ℥ ij. sac-
cari rosati quadruplum omnium. Ca-
piat cochl. j. magnum post usum pi-
lularum convenientium. Item succo
lappę minoris lavetur ulcus aut Can-
cer, ne crescat, impedit.

Ad Cancrum pulvis exper.

R. Arsenici pulverif. ut alcool.
part. j. rad. Aronis pulverif. part.
iij. fulig. camin. parum. Misc. exactè,
donec prædicti pulveres fiant grisei.
Quo vetustior pulvis, eò melior.

Ad Fistulam.

R. Rad. Valeriane
Tormentilla
Gariophyllat.

Herb.

Herb. *Beta rubra*
Alfines rub.
Parietaria

Galanga.

Zedoaria

Baccarum lauri ana.

Coque in vino unâ & alterâ ebullitione. Deinde quotidie exhibeatur patienti bis, ter vel quater Cochl. j.

Ad vulnera.

Potio vulneraria. R. Centaur. pyrolæ, fâniculæ, betonicæ an. M. j. Consol. regalis M. ss. Agrimon. M. ij. Coque in vino.

ALIUD.

R. Rad. Angelica ℥ß.

Mumia ℥j.

Spermatis ceti ℥ij.

Juglandium ℥ij.

Consol. saracenica M. ij

Ciclaminiis ℥ij.

Pirolæ utriusq; an M. iij.

Vini q. s. & aqua tertiam partem. Coque in cantbaro.

Aliud.

ALIUD.

R. Granor. Juniperi tusorum lb. iii.
 pirole utriusq. matrisilv. rad. feni-
 cul. alb. an. M. j β.

Ophiogloss. M j β.

Consolit. major.

Aristolochie an. ℥ v.

Perficarie ℥ v.

Destilla omnia secundum artem.

Pulvis consolidans vulnera

24. horie.

R. Corall. rub. albi, olibani, myt-
 rhæ, aristol. rotund gall. parv. bac-
 car. lauri, fol. viol an. part. æq. o.
 mnia siccentur ad umbram f. pulv.

*Ad sanguinem coagulatum in
casu ab alto.*

Aqua cærefolij bibita prodest.

Carbones ex ligno querno in vino
 sumti.

ALIUD.

R. Rhabarb. ʒ j. Mumie gr. ʒ.
 cum vino albo q. s.

Aliud.

Aliud.

R. Carbonum tilia.
Oculorum Cancrī.
Herb. cærefolij an.
F. pulvis Dos ℥ij. cum aceto.
Aliud.

R. Rhabarbari ℥ß.
Rubie tinctorum
Mumie an. ℥j.
Terra sigillata ℥ß.
Aq. Scabios.
bugloss.

Vini granatorum an. ℥j.
Aliud.

Propinetur Sulphur vivum magnitudine fabæ in vino calido.

Pulvis prohibens apostemata
ex casu ab alto.

R. Boli Armeni
Mumie
Terra sigill. an. ℥j.
Rhabarb.
Rubie tinctorum an. Scr. ij.
f. pulv.

F. pulv. Dos. ℥ jss. cum aq. plantag.
& parum vini granat.

Vel:

Stercus ovillum in aceto maceratum
& trajectum per linteum.

Ad aphthas pueri.

Aliud.

*℞ Infusioes mirab. R. Mumia
vas. Cissag. acm. f.
macerates et palent. Ha
cus. cū melle rosato mixt.
Car.*

Mumia

Sperm. Ceti

Rhabarb. an. ℥ j.

Aq. flor. tilia ℥ iiij f. Haustus.

Aliud.

R. Rhapontic. ℥ j.

Spermat. ceti

*Mumia an. ℥ ss. f. pulvis in a.
qua Carefolij vel Scabios.*

Pulv. mirab. ad casum.

R. Mumia ℥ iij.

Rubia tinctor. ℥ ij.

Rhabarb. ℥ j.

Ocul. Cancr. ℥ ij.

Spermat. ceti,

Sang. birci an. ℥ j.

Nastu

*Nasturtij**Ammoniacy an. ℥jss.**Boli Armeni**Terræ sigill.**Carab. an. ℥ij.**f. pulv. Dos. ℥j. cum aceto vel aqua**Carefol. f. Haustus.**Aliud. Pulvis.*

R. Rad. rhabarb. el. ℥ij. Mu-
 miæ ℥ss. Laccæ rub. spermat. ceti an.
 ℥j. boli Armeni, terræ sigill. an. ℥ss.
 rad. hirundinariæ ℥iij. Misc. f. pul-
 vis.

*Unguentum potabile.*R. *Butiri recentis non saliti lb. iij.**Rubia tinctorum**Castorei**Sperm. ceti**Rad. tormentill. an. ℥j.*

Bulliant simul in vino odorifero.
 f. unguentum.

AD AMBUSTA.

Spuma calcis in aqua exstinctæ, &
 cum ol. communi excepta :

Deco-

Decoctum corticis medij ulmi pro
lotione.

Succus asparum
Rapum semen
Unguentum ros. cum unguento
albo.

Aqua spermatis ranarum optima
est.

Lardum in frustula divisum in
veru ad ignem, interpositis folijs he-
deræ terrestris exsiccata coquitur; &
ubi liquor ex toto stillavit, accendi-
tur ignis in illis reliquis, accin's ho-
rum liquori misceatur, omniaq; benè
agitantur, & tandem colatura usui
servetur.

Aliud.

Frustulum calcei antiqui incenda-
tur, & ejus pinguedo in aq. frigidiss.
exstillare permittatur, eâq; pinguedi-
ne collecta in aq. ros. diu multumq;
agitata f. Inunctio.

Aliud.

R. *Calcis viva novies lota,*
Tutia Alexandr. an. ℥ij.

Album

*Album. ovor. num ij.**Cera rec. ℥ j.**Misc. & cum oleo ros. q. s. F. Ungu.*

CONCLUSIO.

ATque hæc ista sunt, Lector
 Candide, quæ hoc tempore
 candidè tibi communicare volui-
 mus in miraculis Chymicis & my-
 sterijs Medicis. Quem titulum
 huic operi non inaniter præfixum
 deprehendes, si attentiori animo
 totum hunc libellum nostrum per-
 curras. Utinam stimulus hic sit
 alijs in lucem emittendi quæ nimis
 secretò tenent cum damno humano-
 rum corporum. Nihil enim adeo
 earum esse debet homini, quod non
 hominis causâ facere debeat; ne so-
 li sibi natus esse dicatur, & talen-
 tum

190 MYSTERIA MEDICA.
tum sibi commissum humi servasse
Quocirca his frui amice Le-
ctor, & laboribus nostris
fave.

FINIS.

DEC

TYROCINIVM
CHYMICUM

JOANNIS
BEGVINI.

DEO OPT. MAX.

omnium bonorum Au-
tori, hoc quaecunque
Opus sicut & me, & mea
omnia, dedico, libo, vo-
veo: Cui omnis laus, vir-
tus, & potestas in omne
ævum, Amen.

I THE-

THEOPHRASTVS
PARACELSUS LIBRVS
de tinctura Physicorum,
Cap. 1.

DISCEND
primum dige
stiones, destill
tiones, sublima
tiones, reverberationes
extractiones, solutiones
coagulationes, ferment
tiones, fixationes, & om
quod ad opus hoc, instr
mentum requiritur, co
gnosendum est usu: pro
ut vitra cucurbitæ, circul
toria vasa Hermetis, terr
vasa, balnea, furni ven

les, reverberatorij, similes-
 que alij, nec non & mar-
 mor, carbones atque tena-
 cula. Sic demum in Alchy-
 miâ, medicinâque profice-
 re poteris.

Quamdiu autem per
 phantasiâ & opinionem
 fictitijs libellis adherescas,
 ad horum nullum aptus
 & prædestinatus
 eris.

EPIGRAMMA AD BENE-
VOLVM LECTOREM.

Quisquis es ô lector, nostro tu parce
labori,
Quae sunt dicta modo, dicta fuere,
prius :
Et quaecunque meo parvo sunt scripta
libello
Ut mea non mea sunt, sic tua non tua
sunt.

IN LIBRUM AD LE-
CTOREM.

Plaude chorus Saphia: Colchos stat
quassa dolore,
Quod rapiat Jason vellera mira no-
vus.
Quod domat ignivomos, artis virtute
Dracones.
Quod superat Tauros, dentisatosque
viros.

Plaude

*Plaude solum victor spoliis de vellere
Jason,*

*Pressus adest, pandens mira secreta
Sophis.*

*Miraloquor : lector non tu miraberis
ipse,*

*Cur nostrum feriant fœta vetusta ca-
put ?*

*En novus hic Autor, Jason, vellusq;
libellus,*

*Quod rapuit Colcho scilicet invi-
dia.*

*Aspice thesauros tenuit quos invida
Colchis.*

*Quos Draco, quos Tauri, quos te-
nuere viri.*

*Cixit at his gryphis Chymiam, Sphynx
docta vetustas,*

*Ut nisi non longo nota labore so-
ret.*

*Quam nunc detectam presenti perspice
libro,*

*Et gryphi latebras Alcymiamq;
scius.*

Sis moneo gratus, nec rodas dente canino :

Ne redeat Chymiae fabula prisca loco.

Gasparus Jeschky M. D.

AD INVIDUM

Πίστεα μα.

I*nvide dum strenuum hunc petulantis
dente laborem,*

Rodis, opus nullâ quod juves arte facis.

Sit amen hac, meliore velis ditare Minerva,

Qua spernis, tibi res plena laboris erit.

Andreas Ferronus Clariacus
Agenensis. M. D.

AD AUTOREM.

Dum tua te laudat doctrina, scientia, virtus.

Ars quoque vult laudes enumerare tuas.

Huic natura suis (mirum:) conatibus obstat:

Ipsaq; vult nomen concelebrare tuum.

Exoritur bellum, quævis benefacta recensens,

Tecanit auctorem, tecanit utra patrem.

Jure ejus laudes, Ars inquit, pando per orbem:

Eruta quod tenebris luce nitesco nova.

Secūq; cum fuerim gryphis per multa sepulta;

Me novus Hermetis donat honore labor.

Me Sophus obscuro velo velavit, iniquus

Imp flor fucis: hinc ego crimen errantem.

*Ast explanato redit ecce anigmate no-
stra*

*Gloria: cum velum, fucus & omnis
abest.*

*Has Natura suis cum voces auribus han-
sit;*

*Exclamat: non est gratia nostra mi-
nor.*

*Nam mea distracto spectatur corpore
virtus,*

*Quae rursum juncto, vis mihi major
inest.*

*Laus igitur nostras cum laudes ponde-
ret equa*

*Stet quoque jam simili gloria nostra
gradu.*

*Nam tua nos clari cantabimus acta la-
boris:*

*Cum statuet Medicus digna trophaea
malis.*

*Plande decus Chymia, Naturâ ac Arte
coruscans:*

*Laude mica, dum nos, dum tua scri-
pta micant.*

TYRO-

TYROCINII CHYMICI

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

De definitione Chymiae.

Chymia est ars
corpora natura-
lia mista solven-
di, & soluta coa- *Chymia*
gulandi, ad me- *quid*
dicamenta gra-
tiora, salubrio-
ra, & tutiora concinnanda.

I s

Chymia

Etymologia Chymie vocabulum Græcum est,
vocabuli Latinis idem, quod ars liquorem fa-
Chymia. ciens; aut res solidas in liquorem
Unde solvens: dicta ita κατ' ἐξοχήν, quod
dicatur Chymia solvere (id quod difficili-
Alchymia. us) & coagulare doceat. Alchymi-
Unde am si quis nuncuparit; Arabum mo-
ars Hermetica. re præstantiam ejus: si Spagyricam;
Unde præcipua officia, σύγκρισις nempe
destillatoria. & ἀλέγειν: si artem Hermeticam,
 autorem & antiquitatem; si Destil-
 la: oriam; functionem ejus præcla-
 ram & facilè principem insinuet.

Cum autem omnes disciplinae
 vulgò sint vel theoricæ vel practi-
 cæ: Chymia non acquiescens in co-
 gnitione & contemplatione cor-
 porum mistorum, ut Scientia Phy-
 sica: sed finem habens τὸ ἔργον seu
 πρᾶγμα, magisterium scilicet, tin-
 cturas, quintas essentias & similia:
 meritò ipsi locus inter practicas di-
 sciplinas & artes conceditur: et-
 iam si fortè inveniantur, qui theoriâ
 solâ contenti ad jucundissimas ar-
 tis

ris hujus ἐγχαρῆς, vel magistris idoneis destituti, vel gravioribus alijs negotijs impediti, per accidens se non accingant.

Objectum artis hujus, corpus mixtum concretumque statuitur, non quâ illud est mobile, ita enim Physicæ consideratione est: verum quatenus est solubile & coagulabile. Talia autem sunt vel imperfectè mixta, ut ros, grando, nix; vel perfectè mixta, ut plantæ, frutices, metalla, lapides, arbores & animalia omnis generis. Unde apparet: quàm graviter illi hallucinentur: qui audito Alchymistæ nomine, statim sibi hominem imaginantur, qui nihil tractet aliud, quàm metallorum μεταμορφώσις, nihilque meditetur, quàm mirabile lapidis Philosophici μυστήριον.

Finis ejus est, medicamentorum suaviorum, salubriorum & tutiorum præparatio: atque hac ratione Ars nostra à Pharmacopœâ vulgari, I 6 quæ

*Medi-
camen-
ta Chy-
mica
sunt
bulga-
ribus
suasio-
ra.*

quæ etiam medicamēta concinnat,
tuta quidem & salubria, sed minùs
grata distinguitur. Nam quod ad
suavitatem attinet: in confesso est:
ægotum citiùs parum conservæ
rosarum, cui grana fortè quatuor
Mercurij per inferiora tantùm pur-
gantis, commixta sint, assumturum
quàm multas Diacatholici drach-
mas: citiùs pillulam unicam bene-
dictam Quercetani, vel duas ex E-
lectuario Panchymagoga ejusdem
cōformatas, quàm decem vel quin-
decim pillularum Sine quibus, Au-
rearum, Foetidarum: citiùs grana
quatuor Bezoartici mineralis cele-
berrimi Hartmanni, vel octo Anti-
monij Diaphoretici Crolij, quàm
portionem aliquam sudorificam: ci-
tiùs jusculum cremore aut magi-
sterio Tartari cōditum, quàm hau-
stum agonisticum apozematis, sy-
rupive alicujus magistralis, ad de-
scriptionem, nescio, quot pedes lō-
gam laboriosè cōfecti. Fieri tamen
pote-

poterit, ut quandoque ejusmodi pocula & canthari medicamento- rum vulgarium suavitare Chymicâ longè superent: nimirum tunc, cum nonnulli agrotantium, allatis illis & nondum manu prehensis, solâ saporis & odoris eorum nauseabundi imaginatione, non vi aliquâ magneticâ concitati, *ἀναγκαῖα* vomunt & deijciunt: id quod medicamentis Chymicis præstari hætenus non potuit. At inquirunt: triumphent sanè Spagyrici reme- diorum suavitare: referant autem recepto more præparata in phar- macopolijs medicamenta laudem, salubritatis & curationis tutioris. Hic Rhodus, hîc salta. Nam dicunt: vestra remedia non modò nostris non sunt salubriora & tutiora: cùm ne quidem satis sint salubria & tu- ta. Pleraque enim vestra sunt vene- nata, & naturæ humanæ planè ad- uersa: utpote metallica & ex mine- ralibus desumpta: pleraque acris,

corrosiva: pleraq; calidiora, quàm
 ut conveniant, & grave *ἔμπυρσμα*
 redolentia. Gravia hæc sunt tela, &
 Chymicorum jugulum petitura,
 n si rationis & experientiae clypeo
 excepta dextrè elidantur. Negari e-
 quidem haud potest: multa nostro-
 rum medicamentorum, è minera-
 lium & metallorum familia petita
 esse: sed propterea non venenata,
 non humanæ naturæ prorsus infe-
 sta. Quod si enim veteres ijsdem
 omnibus, sed crudis & non præpa-
 ratis, sicut ex Galeno, Dioscoride,
 Antidotario Nicolai Myreplic & a-
 lijs videre est: & recentiores qui-
 dam famosissimi Medici, uti Ron-
 deletius, mercurio crudo in pillulis
 Barbarossæ, ad morbum Neapoli-
 tanum expugnandum; Crato trium
 Cæsarum Medicus felicissimus, ci-
 nabari ad vertiginem; & alij Anti-
 monio, ut Cardanus, Julius, Alexan-
 drius, Matthiolus; Vitriolo Ges-
 nerus; Croco Martis ad icteros

*Medi-
 camēta
 Chymi-
 ca non
 sunt ve-
 nenata
 & his
 manā
 natura
 adversa
 etiam si
 metal-
 lica.*

Fallo.

Fallopious ; Sulphure universi ad pulmonum affectu usi sunt : cur nobis eadem rectè præparata & omni venenosâ malignitate exutâ, in usum medicum transferre non liceret? præsertim cum videamus eos : qui vulgaribus Pharmacopolarum medicamentis firmam sanitatem recuperare non potuerunt, suâ ipsorum Misochymicorum ad thermas metallicas aut fontes minerales ablegatos, eorum usu continuato perfectè fuisse curatos. Unde sane coniiciendum est : in ejusmodi mineralibus & metallicis, balsamū quendam fixum spiritusque potentissimos & corruptioni minimè obnoxios conclusos esse. Id quod ex usu etiam medicamentorum Chirurgicorum conspicuum : ubi vix ullum magnarum virium est, nisi cui vel metallum vel minerale aliquod sit commistum. Absit autem : ut ea cruda, seu veterum seu recentiorum quorundam more, in-

tra

*Vera
medica-
mento-
rū mali
gnorum
corre-
ctio.*

tra corpus propinanda esse censeamus. Utile ab inutili separandum: venenum à mumia salutari: nucle-
us & medulla à corticibus, putami-
nibus, siliquis & fecibus secluden-
da. Sic demum exinde apta reme-
dia ad deploratissimos quosque
morbos citò, tutò & jucundè curan-
dos, si à medicis doctis, expertis &
circumspectis, & ad præscriptas The-
rapeiæ leges adhibeantur, exsur-
gent. Sic Vipera, venenatissima
bestia ritè præparata basin Theria-
cæ, alexipharmaci illius universalis,
tot sæculorum experienciâ compro-
bati, constituit. Sic ex serpentibus
vulgaribus tam *αερόφυλακτικόν* quàm
θερραπευτικόν certissimum, contra o-
mnis generis venena, vulgò nunc
parari, quotidie videmus. Sic Draco
marinus, quem Galli *la vive* nuncu-
pant, in dorso spinam habet; quâ se-
gregatâ, cibus exinde paratur deli-
catissimus. Eâdem planè ra i one &
fossilia ad eam mediocritatis natu-
ram

ram reduci possunt: toto in partes
constituentes resoluto, qualitati-
busque malignis & fatum accele-
rantibus averruncatis: ut certo cer-
tius sit: eos, qui talibus legitimè
preparatis ritè utuntur, non tam
internecinum hostem, quàm beni-
gnum hospitem; non tam venena,
quàm alexipharmaca & morborum
πιστόμυς in vitæ suæ penetralia
admittere. Nam si metallorum &
mineralium venenositas à forma
eorundem dependet: quis non vi-
det: si ea in tria sua principia, arti-
ficio chymico consumantur, om-
nes qualitates lethiferas ablatum
iri? Et si in parte aliquâ consti-
tente malignitatem stabulari opineris,
tantò facilius intelligis: et to in
partes suas diviso: illam si gregari
posse. Atque hoc modo instituta
feralium medicamentorum corre-
ctio: quàm salutaris sit, infinitis ex-
emplis: nisi ea nota esse arbitrare-
mur, comprobari posset. Desinant
igitur

igitur Miso-chymici, à mineralium
 & metallorum usu, intra corpus ex-
 hibendorum abhorrere, & nescio
 quam *ἰλιάδα τῶν κακῶν* ex eo re-
 pullulantem teme è pertimescere:
 quin potius discant à Chymicis ve-
 rum maligni atis remediorum,
 quibus veneranda antiquitas usa
 est, (puta, Antimonij, Mercurij, u-
 triusque Hellebori, omnium Tithy-
 mali specierum, Pytyusæ, Elaterij,
 Colocynthidis, Euphorbij, Thap-
 siæ, Scammonij, Thymelææ, lapidis
 Lazuli & Armenij, Aëris scorix,
 Sandarachæ &c.) malignitatis, in-
 quam, perdomandæ modum: qui fit
 corporis heterogenei in suas par-
 tes *ἀνατομία*; non autem consue-
 tà mastiches, Dragacanthæ, Spicæ,
 Cinamomi aut similium additione.
 Nam qui ita med camentorum sim-
 plicium qualitates venenatas dis-
 pellere & infringere satagit: næ ille
 similis videtur cocis imperitis &
 stolidis: quibus sicarpiones de-
 squaman-

squamandi & eviscerandi essent: amarorem bilis, felleâ cysti fortè fortuna pertusâ, non eluendum aut segregandum; sed sacharo mellève addito obtrundendum esse contenderent: aut si iidem intestina animalium in alimentum hominum præparare deberent: nec ea ab excrementis sordidis & fatidis mundanda esse; sed vel ambrâ additâ, oleisvè odoriferis affusis, coquenda, stultè judicarent. Porro Spagyrica non videntur salubria esse & tuta, quia acria & corrosiva, ignisq; violentiâ magis caustica reddita, & quia impressum ἐμπύρεσμα redo- lent. Verùm si acria, si corrosiva intra corpus non recipienda: Deus bone, quanta medicamentorum copia è vulgaribus Pharmacopolijs ei- cienda? quantus eorum numerus ex Antidotarijs expungendus? quot condimenta è culinis removenda? Cantharides à Galeno inter medicamenta exitialia, quòd per erosio- nem

*Chymi-
care me-
dia sunt
salu-
bria &
tuta li-
cet a-
cria,*

nem

nem interimant, numerantur: & tamen parcè sumtæ, & quibus oportet, commixtæ, τῷς λιδον/είβροι & diureticis, vehiculi loco, ab eodem conceduntur. Vitriolum quàm corrosivum sit; omnibus constat; & tamen in laudatissimam antidotum, Theriacam recipitur. Allium, caepe, sinapi, nasturcium, quàm acria? & tamen quotidie ijs inter epulas uti non reformidamus. Limonum, Citriorumq; succus, firmissima Perlarum & Corallorum corpora dissolvunt; & tamen cum in extremâ virium imbecillitate, Cardiacum efflagitatur, nullum eò præsentius & præstantius vulgò propinatur. Ergò nec Chymicorum remediorum acrimonia & vis caustica metueda: præsertim, cum multa sint forinsecus corrodentia, quæ intrinsecus, cum ob majorem intraneorum repugnantiam & vegetum caloris nativi robur; tū ob humores noxios, in ventriculo stagnantes, pari ratione

tione vires suas explicare non pos-
 sunt. Accedit: quòd sicut nec inte-
 gros manipulos salis devoramus,
 nec aliquot libras ejus in iusculis,
 sed fortè pugillam unum dissolvi-
 mus, parumque aceti & aromatum
 ad cibos condiendos adhibemus;
 ita cum necessitas Medicos Spagy-
 ricos, ad medicamenta acria usur-
 panda compellit: guttam granum-
 vè unum aut alterum; nec sola, sed
 idoneis liquoribz permixta exhibe-
 ant. Imò acerrima quævis ita e-
 dulcorari possunt: ut omnem acri-
 moniam deponant: quod ex aqua
 forti & regia, si Tartari Salis com-
 misceatur, manifestum evadit. De
 ignis contagio, quæ obijciuntur: a-
 deò vana sunt & frivola, ut ne qui-
 dem refutatione egere videantur.
 Ipse enim Galenus cap. 18. de The-
 riaca ad Pisonem, ignem multa ef-
 ficere meliora, & interdum laten-
 tem rerum naturam detegere, quæ-
 dam etiam, quos volumus in usus,
 apta

*Medica-
 menta
 Chymi-
 ca non
 sunt pe-
 riculosa
 propter
 acridi-
 tatem ab i-
 gne cons-
 tructam.*

apta reddere, expressè scribit : unde etiam idem Elementum, titulo Magistri artium, à Cicerone non immeritò insignitur. Et ut taceam : quod Galenus metalla acria & mordentia, ut mitiora reddantur, ignis examini subijciat : chalcitis usta melior existimatur, quàm non usta : Balanus Myrepica secundum Mesuen vomitum movet, & simul per alvum dejectiones enititur. Asfatâ autem & humiditate ejus nauseabundâ ablatâ : sola vis humores per secessum expurgandi remanet. Ita Mercurius sublimatus, qui acerrimus existit, ignis violentiam cum Antimonio passus, ut in mitissimû, ita saluberrimum abit alexipharmacum. Sic ferrum, cum in crocum Martis in reverberio calcinatur, extremum flammaram calorem sustinet : ne tamen ipsi ea inprimatur acrimonia, ut usus ejus in hæmorrhagijs & alijs fluxibus non sit frequentissimus, non utilissimus.

Contri

Contra aqua & oleum Cinamomi,
 quantam acredinem solo vaporis
 balneo acquirunt? quantam eodem
 vinum? Unde hoc? intelliges ratio
 nem: si, quare sol induret lutum, li- *Vnde a-*
 quefaciat autem ceram, idem que *crimos*
 lintheamina albefaciat, faciem verò *nia me-*
 denigret, perpenderis: Falleris igi- *dicamē-*
 tur: si Spiritus Vitrioli acrimoniam *torum*
 ab externo calore contrahi: si oleū *Chymis*
 Salis ab igne reverberij, eadem in- *corum*
 fici existimas. Nisi enim Sales mixto
 insint: etiamsi violentissimo igne
 id exerceas: nunquam tamen ei tan-
 ta acredinis stigmata inures: Et *Chymi-*
 contrā, licet moderatissimo in qui- *ca reme-*
 busdam calore utaris: ea tamen ob *dia non*
 salium præsentium vinū, acriora *redolens*
 redditum irine dubites Cæterum *empy-*
ἐμπύρμα medicamentorum Chy- *reuma*
 micorum tanti momenti non est:
 ut Medicis practicis eo nomine ex-
 osa esse & periculosa videri debe-
 ant. Si enim quoddam ijs vestigiū
 medicamenti inhæsit, id aut à ca-
 lore

lore moderato, aut forti, originem suam sortitum est. Si ab illo: & propterea medicamenta Chymica evadunt noxia: tum nec esculenta, nec poculenta nostra, nec vulgaria remedia tuta erunt & salubria: cum ad ea paranda, major sæpè ignis gradus requiratur, quam ad medicamenta Chymica: quod patet ex coctione cerevisiæ: ubi hordeum primò valenti igne torretur: post majori coquitur: item ex quibusdam vinis Rhenanis, quæ ob salubritatem populis Septentrionalibus in omnibus ferè morbis, loco remedij sunt; & tamen ad veram maturitatem, non nisi ignis Elementaris beneficio perducì possunt: item ex piscibus assatis, carnibus fumo induratis & sexcentis alijs. Si verò ab hoc, igne scilicet violento: nec inde periculi quidquam ægrotantibus imminet: cum vel ablutione vel digestione corrigi possit: ut videtur est ex cineribus: qui caliditatis suæ

*Empy-
reuma
quomo-
do cor-
rigi possit.*

notas

notas ab igne communicatas, affusâ
aquâ in lixivium deponunt. Imò
ablutio nimis crebrò reperi-
ta, pur-
gantia quædam metallica & mine-
ralia chymicè præparata, ad senti-
nam pravorum humorum exhau-
riendam, inepra reddit. Digestione
autem quàm omnia dulcescant:
notius est, quàm ut exemplorum
inductione, ad id comprobandum,
opus esse videatur. Quòd si autem
fortè per Empyreuma intelligis;
quando vel calor potentialis, qui
in misto latebat tanquam sub car-
bonibus, igne violento in actum
producitur, & liber jam ab omni-
bus compedibus potentiores exerit
vires; vel quando calor, qui hinc in-
de dispensus erat, Vulcani bene-
ficio unitur: nec hanc ob causam,
seu Empyreuma, seu calor nimius
metuendus: cum Medici officium
sit: calidis ejusmodi dextrè uti, sicut
& alijs, quæ si imprudenter adhi-
beantur, ægrotis nocumentum al-
latura

K

latura

Præparatio non reddit medica menta chymica inusutilia. latura videntur. Sed instant Mischymici & gravius nosurgent: dum prætendunt nostra medicamenta esse inutilia: quia emortua & ex mortuis destructis, corruptisque ortis humidoque primogenio destituta. Verum enimvero, si mistorum corpora non solvenda, vel ut ipsi odioso vocabulo utuntur, non destruenda: cur isti misticionis harmonia turbant? cur infusiones, decoctiones, sirupos igne violento parantur assationibus, cur rostitutionibus, cur destillationibus, cur diagridionibus & non Scammonio integro? cur trochiscis Alhandal & non colocyynth de ipsismet utuntur? cur extrema virium imbecillitate, destructo capone, hoc est, aqua effusa, flatitia, ubi certè omnis æger & mixtus totius perijt, ægros parvam animam quandoque exhalatur, nutrire præsumunt? An quia Naturam hac in parte imitari volunt quæ cibos in ventriculum, in

flos, non crudos & integros adhuc
existentes, ad partes alendas deve-
hit; sed destructos, hoc est, ab inuti-
libus & crassioribus partibus denu-
datos, & in hepatis officina, in-
quintam quasi essentiam redactos.
Dicant si placeat: an cum infantes ab
uberibus matrum adhuc penden-
tes, lacte earum, quæ infuso Rhabar-
bari, vel suæ, vel illorum valetudi-
nis gratia usæ sunt, purgantur: con-
centus, temperies & harmonia to-
tius Rhabarbari in lacte materno
pressum data fuerit: an verò forma
hujus mixti de subjecto suo in aliud,
& ex hoc rursus in aliud translata,
& multas mutationes passa, salva &
integra permanferit, atque ita ex
corpore humores praveos excludere?
Fortè hinc fit: quòd quidam
Misochymicorum à caseo & tum
butyro abhorrent: non naturali
quadam *ἀντιπαθεία*, sed quod ob
concentum lactis destructum, for-

mam ejus & temperiem abolitam
verentur, hæc & similia alendo cor
pori esse inidonea. Deinde dum

*Chymica
remedia non
vera nuncupant:
humida que pri
mo ingenio spoliata esse contendunt
partim sibi ipsis contraria; partim
veritati non consentanea loquuntur.
Si enim scelerata sunt: cur alibi
potentius agere, quam humana
temperiei mediocritas permittat
fecunt? Deinde nonne necesse est:
tam animalia, quam vegetabilia,
ita illa quæ sibi vivunt, hoc est, nutri
untur, crescunt & augeſcunt priver
tur: quò esci & usui hominibus es
poſſint? Nec enim ipsi Scythi
tam barbari sunt: ut licet carnibus
vel crudis, vel cursu equorum co
citatori, sub ephippijs feruefactis
vescantur: vivas feras in os inger
re & deglutire velint. Ita etiam
plantas, stirpes & frutices, ut in co
pore humano vitales edere actione
valeant, mori oportet: hoc est,*

Chymica remedia, mo tua cada
vera nuncupant: humidæ que pri
mo ingenio spoliata esse contendunt
partim sibi ipsis contraria; partim
veritati non consentanea loquun
tur. Si enim scelerata sunt: cur alibi
potentius agere, quam humana
temperiei mediocritas permittat a
fecunt? Deinde nonne necesse est:
tām animalia, quām vegetabilia, v
ta illa quā sibi vivunt, hoc est, nutri
untur, crescunt & augeſcūt priver
tur: quò esci & usui hominibus es
poſſint. Nec enim ipsi Scythi
tām barbari sunt: ut licet carnibus
vel crudis, vel cursu equorum co
citatori, sub ephippijs feruefactis
vescantur: vivas feras in os inger
re & deglutire velint. Ita etiam
plantas, stirpes & frutices, ut in co
pore humano vitales edere actione
valeant, mori oportet: hoc est,

solo eorum nativo erui, ne exinde
 ampliùs alimentum pro vita sua
 conservanda attrahant, sed ut ad
 hominũ sanitatem tuendam mor-
 bosque profligandos apta remedia
 suppedient: id quod etiam herbae
 & alia ita emortua, imprimis si le-
 gitima eorum ἐξ ἀγρωσις præce-
 serit, intra corpus assumpta felici-
 ter præstant. Et ut experientiã, cer-
 tissimo veritatis, *κεκτημένη*, evincam
 vitam vegetabilium operationibus
 Chymicis non destitui, nec humi-
 dum mistorum primigenium ijs-
 dem absorberi: certum est & multo-
 ties probatum: sales herbarum præ-
 sertim calidarum: si certo quodam
 modo & nobis cognito seminẽtur:
 alias producere sua speciei herbas
 ut taceam ea quæ Quercetanus cap.
 23, in responsione ad A. O. ymum
 pro veritate Hæmæicæ Medicinæ,
 stupenda & suspicienda adfert ex-
 empla: Quid? quod in Arduenna &
 alijs multis locis desertis, sterilibus

& aridis, ut agricola æstate, quod metere possint, habeant: dum tagenistas & vepreta paslim comburant, & cineres hinc inde per campos dispergant, ut subactâ terrâ, sale, beneficio pluviarum supercendentium ex illis elcito pinguescat, ac latus segetes postmodum, ex semine in terram projecto producat. Fungitur nimirum ejusmodi cinerum sal officio fimi, quo nunquam agri impinguari possent: nisi urinis & sale animalium brutorum (est enim in sale pinguedo, quod miremur, ut Plutarchus post Aristotelem in Sympotiacis libr. 1. quæst. 9. testatur) esset imbutus. Non tamen planè abnuerim: viventia quædam & nondum emortua rectè interdum adhæberi, ut gallus circa pedicem deplumatus, ad venenum è carbonculis pestiforis extrahendum: ut catelli ad ventriculum frigidum & imbecillum benigno calore & temperato extrinsecus fovendum: si-

cut

curetiam non negarim integra in-
 terdum præstare destructis: modò
 & ipsi fatentur: se non mirùs de-
 structis uti quàm Chymicos. Super-
 est tunc scrupulus unus, qui multo *Medica*
 rum animos valdè torfit, diuq; sus- *mentis*
 pensos detento remoratus est: quò *Chymi-*
 minus in usum Hermeticorum *ca non*
 medicamentorum consentire po- *impr-*
 tuerint: nempe quod illa, præfertim *mentis*
 si sint metallica aut mineralia calo *princi-*
 rem nativum & spiritus subito dis- *palibus*
 sipent, & in partibus principalibus *corporis*
 funestas reliquias, malignum fer- *pravam*
 mentum & pravam *disposi-*
 quant: unde aliqui per accidens *tionem,*
 curati, & paulò post recidivam pas-
 si, maturius ex hoc mundo disces-
 serint. At immeritò remedia Spa-
 gyricè præparata eo nomine malè
 audiunt: cùm si fortè tale quid-
 piam ex usu eorum accidat: id non
 tam remedijs, quàm vel artificibus
 qui ea concinnarunt, vel Medicis
 qui ea exhibuerunt, imputandum

fit. Notum est enim quantus sit eorum numerus, qui illotis manibus, ad hanc artem nobilissimam accedunt: qui ex libris tantum, non *αὐτοψία* artem hanc edocti, stibitum & hydrargyrum ad sanitatem hominis vel conservandam, vel deperditam restituendam, audacter parare, & parata intra corpus exhibere non verentur. Talium Chymicorum precipitatis, non mirum, si illi, qui his utuntur, in sepulchrum precipitentur: si eorundem Mercurijs vitæ, non vitam; sed mortem & magis interdum precio emptâ, quidam improvidi & valetudinis suæ prodigi, consequantur. Deinde culpa tam gravium accidentium non raro in ijs etiam residet, qui dicta medicamenta propinant, quorum aliqui legitimum ipsorum usum nunquam viderunt, aliqui in planè indocti sunt, stupidi, omnes methodi Galenicæ & Hippocraticæ ignari, quales sunt Judæi & Agyptii
similes

similes, quibus religio non est, latronum more, de corio humano, pro libitu ludere. Non ab simili ratione & vulgaribus medicamentis, quæ sunt potentiorum virtutum, utpote Scammoneati, Helleboratis & similibus dica interdum scribitur: quando à Pharmacopolis imperitis sinistrè parantur; aut ab expertis dextrè conficiuntur; sed præposterè ab empiricis usurpantur; licet aliàs ex usu esse possint, benè scilicet parata, & methodicè adhibita. Non est igitur: quod Medici docti & prudentes à Chymicorum medicamentorum usu in posterum abstineant, cum si ea ab expertis artibus, inter quos in Gallia eminet, Nicolaus Bonne Illustrissimi Ducis Bullionæi in arce Sedanensi Pharmacopæus, qui officinam habet selectissimis remedijs, cum Galenicis, tum spagyricis, præsertim verò Theriacis communi & essentificatâ ad Quercetani leges solertissi-

tissimè & fidelissimè præparatis instructissimam, conficiantur: omnis malignitas, si quæ ipsis sua naturâ inest, ministerio Vulcani auferatur: ut impossibile sit ea posse, si methodicè usurpentur, vel calorem nativum & spiritus, individuos animæ satellites destruere; vel pravam dispositionem partibus principibus inurere.

Atque ita hætenus monstratum est: quàm vano & falso prætexu, remedia Chymicis, quasi periculosa, inutilia & pestifera sint, jus civitatis in republicâ Medicâ denegetur: nunc quod eadem sint vulgaribus salubriora & tutiora evincendum est: quod quidem ex prioribus satis liquet: sed tamen ut omnia melius judicari possint: aliqua quædam pro nostra assertione attexenda videntur. Salubriora igitur & tutiora sunt arte Spagyricâ concinnata remedia, quàm vulgarimodo præparata: quia in illis

purum

*Medicamenta
spagyrica
sunt
salubriora
&
tutiora
vulgaribus.*

purum ab impuro, malignum ab alexipharmaco, corporeum à spiritali, inutile ab utili separatum: ac proinde ventriculum suà mole non molestant nec operationes suas differunt; sed citò cum morbis colluctari incipiunt, eosque victas dare manus festinanter cogunt. Sic cerevisia defecata salubrior est non defecata: sic vinum à tartaro suo depuratum tutius hauritur; quam vinum ex uvis recenter expressum: sic cib, seclusis à naturà excrementis, post multas coctiones singula corporis nostri membra nutrit: sic citius aqua cinamomi aut balsami ejus, in lipothimij, spiritus refici; quam ipsum cinamomum integrum: sic guttæ al quot olei anisi plus præstant; quam integræ ejusdem unciz. Vulgus autem præparaciones omnes improbat, & integris uti mavult, quam in principia sua consumptis; partim non sufficientes aut convenientes adhibet,

K 6

unde

unde non rarò agrotantes ob devoratas partes noxias excrementitias & venenatas unà cum salutaribus & utilibus, expugnato morbo, cum symptomatis gravioribus postmodum supervenientibus, & ipso priori morbo periculosioribus conflantur. Deinde quis nescit; aquas Chymicas, odorem & saporem vegetabilium integrum referre: vulgares autem nihil aliud esse, quàm phlegma inutile & aquas leviter putrescentes: illasque multos annos durare; has verò vix mensem unum aut alterum. Et sicut aquae vulgares Pharmacopolarum, extremam malignitatem à vasis plumbeis acquirunt: sic non minorem & decoctiones eorundem, à vasis cupreis: quæ eò deteriores adhuc evadunt: quòd in earum præparatione, subtilior & melior pars in auras evanescunt; & situ puliò post contracto corrumpantur, inutilesque reddantur. Adhuc acaleptica & cor-

cordialia, quæ ex corallis perlisque in pulverem contritis & cribratis, nec non auro foliato præparantur, quas vires alias in corpore humano exerunt: nisi quod ventriculum in-crostant, eumque alâs languidum magis enervant? Contra quintæ essentia Chymicorum & magisteria ex iisdem, ut & tinctura auri ab eo corrosivo factæ, sicut in quovis liquore faciliè solvuntur: ita soluta, & intra corpus admissa, vires collapsas restaurant & pristinum vigorem restituant. Quid, quod medicamentâ vulgaria in morbis chronicis, rarò optatos fortiantur effectus: utpote ex vegetabilibus tantum desumpta, quibus radices affectuum contumaciorum firmiores funditus extirpare & evelli nequeunt. Chymica autem præsentim ex metallicis & mineralibus præparata, utpote potentiorum virum & majoris efficaciam, incurabiles vulgò morbos, epilepsiam, leprâ, quartanâ,

nam, podagrā, hydropem, ἡσυχως, ταχέως ἢ ἀσφαλῶς percurant. Nō igitur abs re a nobis factum esse putamus: quod Chymiam, artem medicamenragratoria, salubriora & tutiora cōcinnandi, in libelli nostri frontispicio definiverimus.

CAPUT II.

De solutione in genere.

*Solutio
quid.*

Solutio Chymica est ἡ γὰρ σίσι. Sive operatio, quā corpus naturale mistum in tria sua principia, Mercurium, Sulphur & Sal, ex quibus à natura conflatum est, separatis heterogenijs, recluditur.

*Tria
sunt
princi-
pia Chy-
mica.*

Sicut Aristoteles principia corporis naturalis verè statuit tria: Materiam, Formam & Privationē: licè ea sint noëtica potius, quàm verè hypostastica: Et veluti Galenus quatuor elementa, ignem, aërem, aquam, terram, pro principijs, etsi remotis, haud abs re adstruit ita Chymicus, artifex sensatus, sensibili-
lium

lium corporum tria colligitur princi-
pia sensibilia & proxima, Mercuri-
um, sulphur & sal: sequiturque hæc
in parte ipsum Aristotelem, tertio
de celo textu si. quæta locum Pe-
trus Ramus ad nauseam usque in
Scholis Acroamat. Philosophi su-
perius allegatis principiis opponit:
& post eum Kragius contra Peri-
paticos valdè urget. Per Mercuri-
um autem, sulphur & salem non in-
telligendum est, quod ejusmodi mi-
neralia ex mistis concretisque cor-
poribus, beneficio ἀναλύσεως Chy-
micæ possint erui: qualia vulgò à
mercatoribus venduntur: verum
sufficit: si sint talia, præsertim in ve-
getabilium & animalium familia,
quæ mineralibus illis sint ἀνάλωγα,
& tantùm inter se differant essetiâ,
proprietatibus, & actionibus, quan-
tum illa in suo genere minerali.

*Quid
per ea
intelli-
gendū.*

Mercurius est liquor ille acidus, Mercu-
permeabilis penerrabilis, æthereus *rins.*
ac purissimus, à quo omnis nutri-
catio

catio, sensus, motus, vires, colores, senectutisque præproperæ retardatio. Confertur elemento Aëris & aquæ: illi quidem, quatenus caloris vicinia alteratus facilè in auras abit: huic, quatenus videlicet ea difficulter proprio; facilè autem alieno termino continetur.

Sulphur.

Sulphur est balsamum illud dulce, oleaginosum & viscidum: nativum partium calorem conservans, omnis vegetationis, accretionis & transmutationis instrumentum, odoratum gratorum, tum ingratorum fons & origo. Assimilatur igni, propter flammam, quam facilè concipit: ut omnia resinosa & oleaginosa alia: eiq; hoc peculiare est: quòd habeat vim leniendi & extrema contraria conglutinandi. Sicut enim numquam tenacius lutum confeceris ex aquâ & areâ, nisi calcem aut aliquid glutinosi commiscueris: ita nec Mercurius; volatilis & sal fixus coire in unam
sub.

*Sulphur.
ric pro-
prum.*

substantiam tenaciter possunt, nisi vinculo & copulâ Sulphuris, quod utriusque principij particeps. Salis siccitatem & Mercurij liquiditatem, suâ viscositate; Salis densitatem & Mercurij permeabilitatem, molli suâ fluiditate; Salis amaritudinem & Mercurij aciditatem dulcedine suâ contemperat.

Sal est corpus illud siccum, sal-
sum, res mistas à putredine defen-
dens, mirabiles dissolvendi, coa-
gulandi, detergendi & evacuandi
facultatibus pollens: à quo omnis
rerum soliditas, determinatio, sa-
pores & aliæ infinitæ virtutes. Ana-
logia respondet terræ: non quia hæc
est frigida & sicca; sed quia elemen-
tum hoc est firmum, fixum, & ge-
nerationis corporum omnium sub-
jectum.

Sal.

Principia
Chymica
inter

Sunt autem dicta principia, pro
priè loquendo, nec corpora; quia
plane spiritualia, ob cœlestium se-
minum influxum, quo imprægnata
sunt.

corporis
es spiritus
tus na-
turam
ambi-
unt.

sunt: nec spiritus; quia corporei:
sed inter utramque naturam ambi-
gunt: varijsque nominibus à Philo-
sophis insigniuntur, vel saltem his
ad illa alluditur: ut ex sequenti ta-
bella videre est.

Sal Sulphur Mercurius

Sal cōmune, Sal Petræ, Sal Armon.

Acerbū & amarum, Dulce, Acidum.

Corpus Anima Spiritus

Materia Forma Idea

Patiens Agens Informans

aut movens

Ars Natura Intelligentia

Sensus Judicium Intellectus

Materiale Spirituale Gloriosum.

*Omne
corpus
mixtum
potest
in sua
princi-
pia tria
dividi.*

Verū enim verò, omne corpus
mixtum in hæc principia, sacro ter-
nario (ita secundum Pythagoricos
omne & omnia tribus terminantur)
constantia recludi posse & consu-
mi; etsi validis rationum momentis
comprobari posset: tamē eas omnes
evidentiā longē superat inspectio
ocularis: ac proinde exemplis, ex
vario

vario mistorum genere desumptis,
omnem rem in tyronum gratiam
diluendabimus. Exordiamur autem
à lignis viridibus, quæ si cremes: e-
gredietur primò aquosum quiddam,
quod ignis flammæ concipiendæ
planè in idoneum est, & in fumum
conversum si colligatur, in aquam
resolvitur, (atque hac ratione è
flammâ potum petere, nō impossi-
bile, diciturque Mercurius: dein-
dè exhibet oleaginosum quiddam,
facile inflammabile, quod in vapo-
res resolutum, si cohibeatur, in oleū
abit vocaturque Sulphur: tandem
remanet siccum & terrestre, quod
ex cineribus, aquæ beneficio extra-
hitur, inque humido & frigore sol-
vitur; calore autem concrescit, Sa-
lisque nomen obtinet. Ita lac sub-
stantiam continet sulphuream bu-
tyrosam, deinde Mercurialem se-
rosam, & tandem salinam calcosam.
In ovis albumen Mercurium exhi-
bet, vitellus Sulphur, pellicula &

puta

putamina Salem, ita ex lini semine
oleum eliciamus expressione: aquam
ab oleo separatione: Sal ex fecibus
relictis extractione. Pari ratione ex
Garyophyllis, aqua Mercurialis
præstantissima, oleum Sulphureum
excellentissimum, & ex fecibus sal
educitur. Sic Nitrū in aqua sitatem
disperditur, pinguedinem & salem.
Non secus ex sale marino, produci-
mus Mercurium γλυκύπικρον, dul-
ces cristallos sulphureæ planè natu-
ræ, & tandem ipsum sal fixissimum.
Ex Antimonio elicitur Regulus, qui
ejus Mercurius: deindè rubrum sul-
phur, flammam concipiens: & tan-
dem Sal, qui vomitivus. Atque sic
de cæteris idem esto judicium.

*Nullum
princi-
piū pla-
nè sim-
plex est.* Notandum est autem primò, nul-
lum prædictorum principiorum
simplex atque solum, quod de reli-
quis non participet, reperiri. Mer-
curius enim continet substantiam
sulphuream atq; salinam: Sulphur
substantiam salinam & mercurialem:

Sal

Sal verò substantiam oleaginosam & mercurialem. Deinde observandum etiam est: quod in spagyrica mistorum *ἀναστοιχῶσιν*, præter priora commemorata principia *Caput mortuum & phlegma non sunt principia.* verà activa, duo alia resultent corpora, quæ principiorum numero à Chymicis non adscribuntur: quòd illorum tantum sint, quasi integumenta, omniq; *διωόμεναι* Hippocratica destituta: quorum alterum siccam, Terra arenosa est, sive cinis e-lotus, vocaturq; Terra damnata & Caput mortuum, nullâ vi aliâ præditum, nisi ficcante & emplastica, quodque facili negotio in vitrum abit; alterum humidum & accidentaliter aëreum, nempe phlegma insipidum & inodorum, quodq; tantum humectat, citrà ullam aliam, *ἐνέργειαν* aut activitatem medicam.

CAPUT III.

De Calcinatione.

Solutionis species duæ sunt: Calcinationis & extractio.

Calci-

*Calcina-
tio.*

Calcinatio est misti in calcem solutio.

*Calx
Chymis-
corum.*

A Gebero definitur: quod sit per ignem pulverisatio, per privationem humiditatis, partes consolidantis. Per Calcem autem intelligunt Chymici quemlibet pulverisolum tenuissimum, ablatione superfluae humiditatis (praesertim ex mineralibus) factum. Quando vero pulvis vel calx plane redditur inapabilis ad sensum subtilissimus, in-

Alcohol.

stat tenebrima farina: tum Alcohol appellitant: hocq; vocabulum etiam ad subtilissimum vini spiritum sepius reitatis de stillationibus rectificatum, commodè exprimen-

*Alcohol
Vini.*

dum transferunt; eum Alcohol vini indigetantes.

Fitq; vel corrosione; vel ignitione.

Corrosio est misti calcinatio, per res corrosivas.

Et hæc varijs modis, potissimum tamen quatuor; videlicet Amalgamatio

matio

matatione, Præcipitatione, Stratificatione & Fumigatione.

Amalgamatio, est corrosio metalli, per hydrargyrum. *Amalgamatio.*

Fit: quando metallum, excepto ferro, in tenues bracteas vel laminas ductum, cum octo partibus plus minus Mercurij commiscetur, ut fiat massa undique sui similis, ad metalli unitatem solvendam. Hydrargyro enim evaporato super igne: metallum in tenues calces relinquitur, & in igne & in aqua

Præcipitatio, est corrosio per aquas fortes. *Præcipitatio.*

Fit: quando corpora liquori corrosivo obnoxiantur, & postmodum corrosa & soluta, vel aquæ fortis abstractione, vel alio modo, in calcem repetuntur.

Stratificatio, est corrosio per pulveres corrosivos. *Stratificatio.*

Fit: cum crucibulum, pixis, vel olla metallo laminato & pulveribus corrosivis repletur, faciendo

S.S.S.

S. S. S. hoc est, ponendo aliquid de pulvere corrosivo in pixidem, & huic supersternendo tenuem laminam corporis metallici, & sic peragendo, donec vas refertiatur. Postea ponuntur carbones per circuitum, vel datur ignis reverberij, paulatim augendo, ut res postulat. Dicitur etiam

Cæmentatio. Cæmentatio, eique affinis est

Commixtio. Commixtio, quâ corpus corro-
dendum cum pulveribus corrosivis commiscetur, & igni postmodum admotum in calcem redigitur.

Fumigatio. Fumigatio, est corrosio metalli per fumum vel vaporem acrem.

Fit hæc varijs modis. In genere scire sufficiat: quod corpus metallicum in lamellas reductum, & per fumum calcinandum suspendatur, vel super aquas fortes, acetum, vel vaporem plumbi liquefacti, vel mercurij, vel similium rerum acris: uti vulgo cerrussam parare consueverunt.

Igni

Ignitio est calcinatio per ignem. *Ignitio.*

Estque vel Cinefactio, vel Reverberatio.

Cinefactio, est ignitio, quâ corpora vegetabilia & animalia in cineres, igne violentiori rediguntur. *Cinefactio.*

Reverberatio, est ignitio, quâ corpora, igne vivo, in furno reverberij, calcinantur. *Reverberatio.*

Huc pertinet & DESICCATIO humiditatis nativæ, ut fieri solet in sale, vitriolo, alumine & similibus. *Desiccatio humiditatis nativæ.*

CAPUT IV.

De Extractione.

Extractio est species resolutio-
nis, quâ corporis mixti partes
subtiliores a crassioribus segre-
gantur. *Extractio generaliter considerata.*

Estque duplex: vel generaliter;
vel specialiter sic dicta. *Extractio generaliter considerata.*

Generaliter sic dicta, fit dupliciter: cum ascensione & descensione; tum modo intermedio.

L

Ea-

Estque illa vel sicca, vel humida.
Sicca sublimatio; hæc Destillatio
dicitur.

Sublimatio Sublimatio, est extractio partium
maiori subtiliorum siccarum, per ignem in
sublime elevatarum, & vasi adha-
rentium.

Fit: cum res sublimanda præpa-
ratur, ut decet, nempe vel lotionem,
vel calcinationem, tostonem, coctionem,
vel similiter; & postmodum vel so-
la, vel alij materiei permixta matu-
la inferius rotundæ aut latæ, ut me-
dia tantum ejus pars repleatur, im-
ponitur, cumque hac aludel extra
fornacem in altum prouberans,
luto falso conglutinatur: cui alembi-
cus cæcus in medio vertice perfora-
tus, ut spiritus humidi per fora-
men illud exhalare queant, super-
sternitur. Datur postea ignis per
gradus: oculusque alembici, cum
humiditas omnis expiravit, (id,
quod vel vitro vel lamina aliqua
sericea polita, quando ea adhibita
halitu

halitu non ampliùs inficitur, ari-
madverti potest) luto clauditur, ig-
nisque ad spiritus in sublime pel-
lentos intenditur.

Cum igitur secundum Geberum,
Sublimatio sit rei siccae per ignem
elevatio, cum adhaerentia vasis: pa-
tet: quàm malè vulgò Destillatio &
Sublimatio confundantur: & aquæ,
quæ destilla:æ sunt, sublimata vo-
citantur. Deinde notandum etiam
est: quod hæc operatio Chymica,
non novum sit inventum; sed & ve-
teribus cognitum. Ita enim Cad-
mia paratur, teste Galeno & Dio-
scoride; & ex hac, Pompholyx &
Spodium, iisdem testibus.

Destillatio, est partium humida-
rum in halitus à calore extenuata-
rum atq; elevatarum extractio.

Verum esse, quod Aristoteles 4.
Meteor. dicit: *μικταὶ ἢ τῆς γῆς τῆς
φύσεως*: id vel ex hac operatione pra-
xeos Chymicæ vulgari constat. Si-
cut enim vapores ex terra, radijs

L 2

Sola-

Solarib. in mediam aëris regionem subvecti, ejusque plagæ coelestis frigiditate densiores factæ, in pluviam facessunt: ita & Chymicus artifex, ex rebus halabilibus & vaporabilibus, ignis ministerio, tenuium spirituum à crassioribus partibus separatione, & ad frigidas capitelli cameras elevat one, essentiam earum, formâ liquoris elicit: Sic in humano corpore, cum *âra Supra* & ex inferioribus partibus, in aëream microcosmi plagam, tâquam in alembicum efferuntur: ejus frigore, in excrementum pituitosum & mucosum condensantur: unde postea perennis ejus in nares, palatum, aut alias corporis partes sic destillatio & defluxio. Hinc fit: quod in ciborum elixatione, ollas operculo claudamus, ut quidquid vaporum in aquam concrevit, in suam originem post liminô revertatur. Et quando dapum calorem fovere volumus: patinas, quibus ea appo-

num

nuntur, alijs cooperimus paropsidi-
bus; unde vapores ciborum, ab illa-
rum *αἰθήρ* & frigida incrassati,
globatim delabuntur.

Estque Destillatio, pro diverso
vasorum positu, ut alias multas dif-
ferentias taceam, vel Recta; vel Ob-
liqua. Illa fit per alembicum aut ve-
sicam; hæc per retortam, in rebus
præsertim spiritus contumaciores
foventibus.

Huc pertinent Rectificatio &
Cohobatio.

Rectificatio, est repetita liquo-
rum destillatio ad eos magis puri-
ficandos & exaltandos. Perficitur
tamen hæc etiam quandoque Dige-
stione.

*Rectifi-
catio.*

Cohobatio, est destillationis rei-
teratio, quâ liquor destillatus rursum
fecibus reafunditur, & denuo de-
stillatur. Fit autem fecibus prius tri-
tis, & humore, paulatim ut mace-
rentur, imbutis.

*Coho-
batio.*

Extractio generaliter sic dicta.

L 3

quæ

quæ fit descensione, est duplex: vel calida: vel frigida.

*Destillatio
per descensum
calida.*

Calida est, quâ partes subriles grossis per descensum, mediante igne, separantur: unde etiam destillatio per descensum dicitur, & pice's confectione adhibetur: cum ex struetædarum concisum, obstructis undique spiraculis, igneque intra acervum succenso, pix defluit ut videre est apud Plin. & Matthioli qui operationem hanc exactè describunt.

Frigida est, quâ per descensum absque igne, partium subtilium crassioribus fit separatio.

Filtratio.

Estque vel Filtratio, vel Deliquium. Filtratio est, quâ humores aquosi per tritorium, aut chartam emporicam, in modum infundibuli convolutam, aut manicam Hippocratis, laciniam, aut simile quiddam, hætis in filtro aut vase, partibus crassioribus, percolatur.

Deliquium.

Deliquium est, cum immunda calida

calces, sales, & similia liquabilia, seu per se, inclinatae tabulae marmore aut vitreae imponuntur, vel saculo inclusae suspenduntur: ut in aere rapido tabescentia, purum succum emittant. Fit tamen interdum: ut nulla fiat partium segregatio per deliquium, uti quando sales repurgati aut similia in cellam aut alium locum frigidum humidum collocantur, & ab humiditate externa, quae in ea promptè se insinuat, in liquorem, qui in subiectum vas descendit & defluit, resolvuntur.

Extractio, quae fit modo intermedio, est qua rerum liquidarum vel siccarum humectatarum partes puriores ab impurioribus, sine destillatione & sublimatione separantur.

Species illius tres sunt: Digestio, Putrefactio, Circulatio.

Digestio est quâ res calore di- Digestivo, admodum naturalis cibo- *st. 10.*

rum digestionis in ventriculo, coquantur five maturantur.

Qua ratione enim ventriculus, calore suo moderato, cibos crudos exceptos digerit, & in Chylum concoquendo transmutat: ut seclusis fecibus & in intestina amandatis, ex illo ab hepate, benignioris puriorisque substantiæ fiat extractio: ita etiam per calorem cuius rei competentem, Digestio subtilia à grossis separat; quæ crassa sunt, incidit & attenuat: quæ cruda, coquit: quæ acerba, mitigat ac edulcorat: adeoque omnia taliter elaborat: ut ex digestis copiosior semper essentia messis speranda sit.

Administrationem ejus, doctissimus Libavius describit hunc in modum: Res digerenda vasi tanquam ventriculo includitur, undique stipatis accessibus, nisi cum divaportio est conjuncta, ut in empyreumatis correctione, coagulatione & similibus. Tunc enim exiguum fo-

ramen

tamen in operculo relinquitur, & justum tempus observatur, ne quid de substantia pereat. Quod si est merus succus aut liquor: res plana est. Sin mineral herbarum & similia: vel proprius succus reliquendus est, vel foris analogus humor addendus: quod tamen nonnunquam fit etiam in diversigenis liquoribus, veluti cum olea digeruntur cum vini spiritu, &c. Ubi proclivitas est ad putredinem, nec adjectum menstruum ei satis cavere potest: (Non enim debet fieri putrefactio: cum quid digerimus; licet digestio possit esse ad eam via) sal addendum est. Ita apparatus vas collocetur in foco digestorio caloris competentis, ibique sinatur usque ad acquisitum finem, qui diversus est: pro multiplici usu digestionis. Exempli gratia: Herbarum recentes suo succo madidae, è quibus destillatione elicienda essentia est, macerantur tri-duo: sicca vino respersa, septenduo:

L 5

semi-

*Mensis
philosophi-
cus.*

semina & aromata dimidium men-
sem; Radices per mensem: si quidem
sunt sicca: mineralia per mensem
philosophicum, qui est dierum qua-
draginta, aut etiam diutius, pro fir-
mitate & ratione menstrui. Qua-
dam bis macerantur, aspersa vino
græco, ut aromata aliquando, qua
irrigata usque ad siccitatem dige-
runtur: post pulverisata & denuò
conspersa macerantur secundo. Ita
soliditas & raritas etiam discrimen
facit. Aquæ destillatæ digerendo
ad Solem, rectificantur per medium
mensem, vase clauso, ita ut duæ par-
te, sint plenæ, tertia vacua: & non-
nunquam arenæ infodiatur parte
vtriusque, id quod in frigidis po-
tissimum spectare jubent artifices.
Calidæ verò aquæ & olea rectifi-
cantur in arena frigida, item tertia
parte sepulta, &c. in cella vapida
per mensem. Si humor alienus ad-
dendus: talis esto, qui digestionem
juvet, citra corruptionem substan-
tiæ

riæ. Et hic, si est alienior, separatur officio peracto: si paucus, & familiaris, aut etiam alterabilis in naturam digesti, relinquitur. Idem densis est acrior & nonnunquam corrosivus, ut acetum, vini spiritus, vinum forte, &c. In alijs mitis, ut aqua destillata pluvia, rosacea &c. nonnunquam oleum certi generis. Interim quæ alienæ naturæ sunt, & per digestionem secessum fecerunt, separantur.

Ancillatur autem Digestio non tantum distillationibus aut extractionibus, verum etiam rectificationi, coagulationi, fixationi, calcinum per aquas fortes præparationum edulcorationi, & appellatur Mace-*Maceratio.* ratio quia hæc etiam vim habet penetrandi, rerum compagem reserandi, & impuritates separandi.

Putrefactio est, quæ mistum per *Putresfactio.* putredinem naturalem, humorem siccum terminans vincente, & externo calore fortius, quam interno

operante, resolvitur, ad essentiam ab heterogeneis extrahendam & segregandam.

*Men-
struum
quid.*

Modus est talis: Quod putrefaciendum est, preparatur ut decet, ei que in cucurbita vitrea, si vel siccum sit, vel humiditate ad putrescendum sufficienti non abundet: ὀχνηα quoddam seu menstruum (ita in genere à mense putrefactionis, liquor omnis appellatur, rerum extractioni inserviens: sive is sit ejus rei proprius, sive analogus, sive aqua) conveniens, quod excessu suo misti siccitatem auferat: τὴν μὲν referet: exeuntem essentiam ad se alliciat: eamq; integram & incorruptam, ad extractionem usq; conservet, superfunditur: & ne calor cum suo humido exspiret; vas Hermetici clauditur: postea in ventrem equinum, aut ejus vicarium ponitur, ejusque calor ad tempus praefixum conservatur.

Pro.

Proprium autem putrefactionis ^{Putre-}
 est: & calores, & odores, & sapor ^{factio-}
 rerum immutare, earumque natu ^{nis pro-}
 râ veteri destructâ novam genera- ^{prium.}
 re.

Circulatio, est liquoris, ab ele *Circu-*
 mentis depurati, in pelicano, per va *latio.*
 rias circumvelutationes aut ro-
 tationes, quibus impuritates resi-
 duæ prorsus auferuntur, in gradum
 præstantiorem, conversio sive exal-
 tatio.

Fit ita: Sumitur liquor exaltan-
 dus, includiturque Pelicano aut va-
 si circulatorio, quatuor aut quinque
 ejus partibus relictis vacuis, & po-
 nitur in fimum vel balneum, ad al-
 titudinem liquoris antennabilis,
 vel paullo profundius: adeo ut re-
 liqua vasis pars in aëre frigido rie-
 extet: ut à fundi & laterum calore
 fiat attenuatio; à verticis verò frî-
 gore, coagulatio: deineturque ita
 dictum vas, in calore moderato &
 continuo: donec Artista finem suum

fit affectus: fecibus, in fundo vitri
subfidentibus.

Huc non immeritò referri possit
videtur & FERMENTATIO: li-
cèt interdum per eam, non tam fac-
co conspicua salubrium partium,
crassioribus segregatio; quàm po-
tiù ad subtilissimæ essentiæ extra-
hendæ d. spositio.

*Fermen-
tatio.*

Est autem exaltatio rei in substā-
tia, per quam mediante digestionē,
calor agens exuperat, inq; naturam
suam verit patiens.

Cæterùm quæ fermentantur sunt
vel liquida; vel solida. Quæ liquida
sunt: vel talia sunt simpliciter; ut a-
qua, vinum: vel sp. ssa & mollia: ut
mel, sapa. Liquida quæ sunt simpli-
citer talia, si sint simul calida, per se
fermentantur, ut vinum, pyracēu,
pomaceum. Quæ autem frigida
sunt, ut succi expressi frigidi: opus
habent additione rei externæ, ut fe-
cibus vini, cerevisiæ, sale, vel
aciditate aliquâ, ad acceleratio-
nem

nem ebullitionis & fermentationis. Spissa autem & mollia, sequentem in modum, feruētari possunt. Recipe verbi gratiā, mellis libras x. his adde libras quinquaginta aquæ. Stent in calore moderato, per diem naturalem: deinde lento igne *Hydro.* simul bulliant, & despuerentur. *mel via*
 Tercia pars exhalet: vel cum li. *nosum.*
 quor effervescit: ovum imponatur recens; quod si sursum fertur, perfectæ coctionis signum est. Tum liquor ab igne remotus, calidè per duplicem pannum traiciatur, & ad Solem, in vase idoneo, additis drachmis duabus Salis Tartari, vel salis communis, vel uncia unâ aliqujus aciditatis ponatur: & sic per quadraginta dies aut circiter, donec liquor sit clarus, viniq; odorem referat, bulliat. Tunc enim vas claudendum, & hydro-mel in cellâ usui reservandum. Quæ solida sunt & dura: ut semina, triticum, fæniculum, anisum, baccæ

bacca juniperi, aromata &c. comminui debent: ijsque aqua affundi: & sal proprius, vel analogus, aciditas, vel feces cerevisiæ viniuè, ad fermentationis accelerationem addi: ita ut ad dolium rei fermentandæ pinta fecum adijciatur. Quæ verò durissima sunt, ut lapides: prius calcinari, postea fermentari debent: ut in sequentibus de coral-
lis & plumbo dicetur.

*Extra-
ctio spe-
cialiter
sic dicta*

Extractio specialiter sic dicta est, quæ est misto, partes subtiliores & nobiliores à menstruo aliquo apprehensæ, elementari crassitie in fundo relictæ, extrahuntur: & in syrupo aut sapæ consistentiam, destillatione, vel evaporatione coagulantur.

Fit: cum materia tincturam habens, in menstruo convenienti infunditur, clausoq; vase ad digestionem ponitur. Postea eo aperto menstruum colatum, per inclinationem separatur: affusoque alio, vase clausum, ad digestionem rursus ponitur.

nitur: idque toties repetitur, donec menstruum non amplius tingatur. Porro depletiones filtrantur, circulantur, & coagulantur, menstruo ad eiformem consistentiam, vel etiam interdum ad siccitatem, pro rei naturâ & usu, detracto.

CAPUT V.

De Coagulatione.

HActenus dictum est de solutione, eiusque speciebus: sequitur nunc de coagulatione,

Coagulatio, est principalis operationum Chymicarum altera, quâ res molles & liquorosæ, è consistentiâ tenui fluidaque in solidam, per humiditatis privationem coguntur. *Coagulatione.*

Hæc etsi ferè inseparabiliter cum solutionis speciebus, uti præcipitatione, amalgamatione, sublimatione, destillatione &c. cohaeret: tamè ea peculiariter fit:

Primò exhalatione: quâ humor âre coagulabili expirat. Se-

Secundò coctio e: quæ res liqui-
dæ ad solid uſculam conſiſtentiam
coquantur.

Tertiò congelatione: ut cum cri-
ſtalli in celſis à ſirgo e producun-
tur.

Quartò fixatione: quæ res ignem
fugientes & volatiles, ut in eo fixæ
perſeuerent, aſſueſcunt: id quod fit
vel medicinæ fixæ additione; vel
miſturis, vel ſublimationibus, cæ-
mentis &c. pro cuiuſq; rei natura.

CAPUT VI.

De Lutatione.

ORdinis ratio poſtularet, ut nūc
fornaces, vaſa, variamq; ſupel-
lectilem Chymicam, ut & igitur
diuerſorum regimina deſcribere-
mus. Verùm cum hæc oculari in-
ſpectione potiùs, quàm præceptis
& regulis adſeantur: ſilentio illa
brevitatis cauſa prætereunda, &
pauca tantùm de lutamenti Philo-
ſophicis ſubjungenda duximus.

Pro

Pro fornacibus construendis.

Recipe terram pinguem, cujuscunque coloris sit. misce & subige cum arena, fimo equino, & aqua salsa.

Pro retortis loricandis: quamvis ego nec vitreas, nec terreas unquam lutare soleam: seu destillē per arenam seu per ignem nudū; seu per reverberium clausum; seu ignem suppressionis.

Recipe argillam figulinam, sterus equinum lotum & exsiccatum, farinam laterum, & squamam ferri, miscendo & cum aqua communi subigendo.

Lutum sapientia, ad spiritus subtilissimos arcendos.

Fac lutum ex calce vivā, & albumine ovi, in aquam redacti, simul miscendo, & citò applicando, quia facile exsiccat.

Pro vitris & hydrijs fractis consolidandis.

Recipe boli Armeni, Minij, Cerasse, ana partes æquales: reduc in pulverem

verem subtilem, & cum oleo lini
vel vernice liquidâ tempera.

Pro vitris simul lutandis.

Vsus sum feliciter usque in hanc
horam vesicis porcinais, vel bovinis
pro alembico cum cucurbita lutan-
do, tam in destillationibus aqua-
rum; quàm spirituum acrium & aci-
dorum.

*Pro rostro alembici cum recipiente
lutando.*

Recipe ceræ unciam i. resinæ, co-
lophoniæ ana drachmam i. lique-
scant simul in fictili: quibus adde
modicum olei olivarum, miscendo
baculo, ut incorporentur, postea
ollam ab igne remotam imple fri-
gidâ; & etiam manibus sub ge.

*Pro retortis cum recipientibus collu-
tandis, in destillatione spiritus
um acrium.*

Lutum pro retortis loricandis sub-
ige cum aquâ falsâ; vel misce cum
colophoniâ pulverisatâ,
& applica.

TYRO.

TYROCINII CHYMICI

LIBER SECUNDUS.

CTUM est su-
periori libro, de
Solutione &
Coagulatione
in genere: nunc
in sequentibus
de operationum

illarum effectis tractaturi sumus: licet in specie, quomodo singulorum corporum misterum claustra referenda sint, monstrari debeat: id quod etiam præstare conaremur: si nobis integrum Chymia systema, & non tyrocinium conscribere, proposuissemus. Sunt autem solutionis & coagulationis effecta, sive
ut a

ut à quibusdam appellantur, species Chymicæ, vel liquidæ, vel molles, vel duræ. Ad liquidas refertur pos. sunt: aquæ ex floribus, herbis radicibus corticibus, seminibus, lignis: aquæ fortes, Spiritus, acerum: olea, tincturæ liquidæ. Ad molles: balsami, extracta varia, tincturæ molles. Ad duras; Sales, flores, magisteria, calces, croci tincturæ siccæ.

CAPUT I.

ANtequam ad ipsas liquorum formas, quæ ut plurimum destillatione fiunt, parandas, nos accingamus: generales quidam canones præmittendi videntur: quorum hic est

PRIMUS.

Canones ad destillationis doctrinam necessarii. Vasa, in quibus destillatio fit, non sint plumbea. Hæc enim qualitate malignâ liquores inficiunt, eos vomitivos reddunt, sîpores mutant nativos, & nonnunquam ipsametâ vaporibus acerbis ex re destillanda exspirantibus, corroquuntur. Esti

Gale.

Galenus, alijque Medici sapientiores, aquam, quæ per canales plumbeos fluit, improbant, propter malignitatem, visceribus Internis valde infestam, qua inde contrahitur: de aquis, in vasis plumbeis destillantibus quid sciendum sit: patet præsertim, cum non rarò, quando per aliquot dies, ejusmodi stillatitij liquores immoti steterunt, infund. cerussa ex plumbeo alembico abrasa; imprimis si experiri videretur, guttam unam aut alteram spiritus Vitrioli infundas, reperitur. Quod autem de plumbeis, vasis dictum: pari a igne & de stanneis, æneis, ferreisque intelligi debet: nisi fiat destillatio in vesica ænea, ubi quæ destillantur, citò effluunt.

II.

Vitra, quò altiora, eò, meliora. Sic enim una destillatio plus præstet, quàm tres rectificationes. Sine autem cucurbita ut plurimum, quæ duos cubitos,

III.

In omni destillatione, vasa non nimis refarcienda. Tutiùs operaberis, si cucurbitas ex quarta parte & retortas ex mediâ aut circiter: vesicam verò æneam, ex tribus partibus repleveris.

IV.

Res flatulentæ, ut cera, resina & similia, sicut & ea, quæ faciliè ebulliunt, minore imponantur quantitate, & magnis vasis destillentur, & quidem sale, arenâ, aut similibus additis.

V.

Destillatio per balneum, convenit rebus levioris compagis. Cavendum tamen in herbis maximè calidis: ut in absinthio, salvia, roremarino & similibus, ne nimis levi calore utamur, & non tam essentiam: quam phlegma inutile proiciamus. Sed in lactucâ, endiviâ, & similibus tenuioris substantiæ, calor moderatus adhibendus & sufficit interdum

Bal-

Balneum roris, quod neque empyreuma imprimit, neque partes aëreas tenuiores dissipat.

VI.

Destillatio per cineres vel arenam, competit rebus consistentiæ solidioris, ut seminibus, lignis, radicibus, &c.

VII.

Per vesicam, non tantum tenuia destillantur; sed & alia quæ sunt firmioris texturæ, in suo tamen menstruo præmacerata.

VIII.

Destillatio per retortam, non tantum spiritus graviores è mineralibus elicit; sed etiam è tenuioribus, ut lignis, seminibus, radicibus, gummis, resinis, &c. aquas & olea extrahit.

IX.

Herbæ recentes succulentæ cum destillandæ sunt, tundantur, succusque exprimat, & postea per calorem Balnei in cucurbitâ alia destilletur.

M

Herbæ

X.

Herbæ, vel suâ temperie, vel tempore sicca, turdantur & aqua communi, vel propriâ, vel roris Maij, vel vino irrorentur. Copia autem menstrui tanta sit, quæ macerationi sufficiat: sin plus affundatur, tota quantitas non abstrahenda. Facta maceratione ad placitum, per balneum destilletur: aut si per vesicam destillationem instituis: adde ad quælibet libram herbarum, libras sex aquæ, & destilla, ut artis est.

XI.

Eodem modo per vesicam, quicquid est aromaticum, siue sint radices, siue cortices, siue lingua, siue semina, siue folia, siue flores, destillantur: & pleû simul cum aqua elicitur.

XII.

Sunt quædam, quæ vehementem ignem postulant sed tamen, ea non nimis violento urgenda sunt: ne natura eorum prorsus corrumpatur.

XIII.

Detur

Detur opera: ne lutum, quo vasa destillatoria conglutinantur, expi-
ret, & liquorem alienâ qualitate in-
quinet: præsertim cum ignis vio-
lentior adhibendus.

XIV.

Acidorum destillatio hoc pecu-
liare habet: quod ignobilior pars
semper prius egreditur, & nobilior
ultimò. Unde in eorum rectificatio-
ne, quod primò elicitur, tanquam
phlegma separandum.

XV.

Si aquæ empyreuma seu fomi-
tem quandam igneum valde que ca-
lidum, per exiguas partes disper-
sum, redoleat: corrigitur illud: si vi-
trum in locum frigidum humidum
collocetur.

XVI.

Cum liquores per B. M. destilla-
ti, in solutione rectificandi sunt: tū
vitra ex duabus, vel ad summum tri-
bus partibus repleantur, & membra-
na, quæ a claudi consueverunt, acu

pertundatur: ut factis perspiraculis,
phlegma inutile exhalet.

XVII.

Destillatio tamdiu continuetur,
donec liquor egrediens non sentiat
amplius rem inpositam.

CAPUT II.

DE aquis ex floribus, herbis, ra-
dicibus, corticibus, seminibus;
lignis.

Aqua Rosarum.

Varijs hæc præparatur modis. A-
lij sumunt rosarum q. s. easque per
triduum, in balneo digestas, vapo-
re aquæ calidæ destillant. Alij absq;
digestione præcedaneâ, aquam, ex
ijs in alembicum coniectis, eliciunt.
Alij per cineres destillant: ubi ta-
men maximâ opus est cautione &
circumspectione, ne empyreumate
liquor stillatitius inficiatur. Alij
lucro magis quàm valetudini ho-
minum intenti, eas integras, ut de-
cerptæ sunt, cum magnâ aquæ co-
piâ per vesicam æneam destillant:

ac ex triginta rosarum libris, centū
aquæ odoratæ venalis extrahuntur.
Alij flores tufos, absque menſtruo,
aut eo ſaltem tam paucō, ut ad irri-
gationem ſufficiat, modico balnei
calore deſtillant: & ad vim refrige-
rantem, tantō expeditiūs erocan-
dam, unā deſtillatione, quam præ-
cedit irrigatio, ex qua communi
vel roſacæ veteri, aut ad virtutem
confortantem & fragrantem pro-
lectandam, pluribus in deſtillatā a-
qua inſuſionibus utuntur: Nos i-
ta eā parandam ducimus: diſtinguē-
do, inter roſas albas, & incarnatas.
Ex illis enim ut plurimum vis refri-
gerans petitur: ac propterea paucā
aquā pluuiali irroratæ in mortario
marmoreo contundendæ ſunt: inde
torculari ſuccus exprimendus &
deſtillandus. Incarnatæ absque ir-
rigatione conuſæ, reponuntur in
magno vaſe vitreo, in cellam: poſt
triduum ſuccus exprimi ut, qui per
balneum deſtillatur. Hæc aqua eſt

M j

fra-

fragrantissima, quæque vel multos annos, odoris sui fragrantiam conservat. Nonnulli recrementis ejus aquam puram superfundunt, & ita per octiduum maceratam, vel balneo, vel vesicâ destillant, quæ communi venali viribus & efficaciam non cedit.

Aqua rosarum ardens.

Sicut ex alijs rebus omnibus, præsertim autem alimentosis, aqua flagrans & fragrans, fermentationis beneficio, educi potest: ita etiam ex rosis, quæ vulgò statuuntur frigida.

Porro recipe rosas incarnatas, cœlo sereno, cum rorido madore destituuntur, collectas: eas tere accuratissimè, & in cucurbitam vitream, quæ postea benè clausa, in cellam reponatur, ut ibi fiat earum fermentatio: immitte. Cum jam acicidum quiddam redolere videntur: sume de floribus tritis q. v. & per balneum destilla: aquam inde extractam

tractam superaffunde, parti rosarum alij: & rursus destilla, similem in modum pergendo, donec omnis rosarum fermentatarum quantitas, per alembicum tranſierit; fecibus, quæ in fundo remanere solent, semper segregatis. Tandem omnem aquam ex roſis elicita, per balneum destilla: & duodecimam saltem partem aut circiter abſtrahe, camq; ſi vis, rectifica. Sic aquam habebis gratiſſimam & odoratiſſimam, quæque non minus promptè, quàm ſpiritus vini, flammam concipiet.

Aqua Cichorij.

Recipe herbarum & radicum Cichorij, medio Majoriſtarum libras XII. tunde vel minutim incide: iſſq; affunde aquæ communis libras viginti: & poſtquam per tri-
dum macerariſ: ex veſicâ libras ſaltem oſto destilla.

Aqua fœniculi.

Recipe ſeminum fœniculi craſ-

M 4

ſuſculè

fiusculè contritorum, libras quatuor: aquæ communis libras viginti quatuor: macera in loco calido: & adde Tartari vel Salis communis, uncias duas. Destilla postea per vesicam æneam cum refrigeratorio. Sic aqua cum oleo transibit, quod ab illo separandum.

Aqua Cinamomi.

Recipe Cinamomi optimi crassè triti libram unam: cui affunde aqua rosacæ & vini albi ana libras tres: macera in calore congruo fimi vel ejus vicarij q. f. deinde destilla per balneum, separando aquam primam, quæ est optima: secundam item seorsim, ut & tertiam colligendo. Secundæ usus potest esse ad macerationes pro menstruo. Tertia, est phlegma inutile.

Aqua acida Quercus, Juniperi, Guaiaci, Buxi.

Recipe ferraturam quercus, aut scobem juniperi, Guaiacæ, aut particulas Buxi: destilla in retorta usque ad

ad siccitatem: separa postea oleum ab aqua, per chartam emporeticam: aquam rectifica in arena, super colcothar, aut salem marinum, aut proprios cineres: postea phlegma ab acido liquore separa, destillatione: tertiam saltem ejus partem aut circiter ultimò asservando.

Uusus ejus in corallis & perlis dissolvendis, ad tincturas extrahendas.

*Aqua Cinamomi compo-
sita.*

Macerate & destilla Cinamomum ut supra: addendo radicū Dictamni Cretici, Angelicæ, ana uncias duas. In hac aquâ dissolve saccharum album, quantum potest & digere per diem naturalem: postea aquam superfluum destillatione segrega: donec syrupus placeat: cui adde aquæ vitæ rectificatæ uncias duas, & præbe misce. Est virtutis admirandæ in peste & partu difficili.

De aquis fortibus.

A Quæ fortes, quæ & causticæ, Achrysulæ, separatoriæ, & gehennæ nuncupantur: violento igne, ex atramento sutorio, halinitro, sale Armoniaco, stibio, mercurio sublimato, alumine, cinabari, &c. conficiuntur: quarum ea, quæ vim obtinet omnium maximè causticam & corrosivam, STYGI A; illa verò, quæ aurum solvit REGIA dicitur.

Aqua fortis communis

R. Vitrioli exsiccati libras duas,

Salis petrae repurgati lib. unam:

Tere simul & misce, deinde impone retortæ optimo luto loricatæ, & colloca in fornacem reverberij, apppositoque recipiente amplo destilla per gradus, spacio viginti horarum. Cum spiritus albi & nebulosi in receptaculo dissipantur: finis adest: sine pederentia refrigerescere.

Aquam exentam clarifica per ar-

gen-

gentum; hac ratione. Cape quartam partem istius destillati: injice puri argenti drachmā unam, & solve super prunis: solutionem in funde alijs tribus partibus & lactescet: sine residere: purum effunde. Si Regiam cupis: in uncijis quatuor hujus cōmunis: dissolve unciam unam Salis ammoniaci, vel salis communis exsiccati: atque ea aurum solvet.

*Aqua fortis perpetua & modus
faciendi cinabarim.*

Dissolve mercurium in aqua fortis, adde sulphuris partem æqualem, destilla per retortam: & habebis aquam validiorem quā antea, & cinabarim ad collum retortæ.

*Aqua Philosophica sive
Regia.*

Recipe Nitri repurgati.

Salis Armoniaci ana uncias duas: Simul tere, misce & impone retortæ amplæ, cui appone magnum vas recipiens, commissuras retortæ cum recipiende leniter lutando: de-

inde destilla ex cineribus: donec omnes fumi, magnâ violentiâ egressi fuerint, nec guttæ ulterius ex retortâ decendant. Tum retortam ita calentem exime, & materialia supradicta nova in eâdem dosi repone, & misce cum capite mortuo, destillando ut supra.

CAPUT IV.

De Spiritibus.

Spiritus participant partim de aquâ, partim de igne: & prout sūt vel aquosiores, vel magis oleaginosi: pro eo etiam vel aqua vel oleum dicuntur. Qui tamen è mineralibus prolectantur, olea ut plurimum vocantur. Inter spiritus autem animalium, excellit spiritus sanguinis humani; vegetabilium, spiritus vini, mineralium, spiritus vitrioli.

Spiritus Vini:

Digere vinum generosum in fumo vel ejus vicario, in vasis circulatorijs justæ amplitudinis, per octo vel

vel decem dies: postea vase refrige-
 rato effunde illud in cucurbitas al-
 tas, quibus superpone alembicos re-
 stratos juncturus cum vesicis porci-
 nis vel bovinis benè munitis, distil-
 la, ut artis est, per B. M. Primò egre-
 dietur spiritus, què separa, mutato *Spiritus*
 recipiente. Ad inde urg. phlegma
 usque ad mellis liquidi spissitudi-
 nem: feces per retortam destilla,
 dando ignem per gradus: & acci-
 pies oleum pingue. Ex capite mor-
 tuo Sal elicies, phlegma superfun-
 dendo, digerendo, filtrando & c. a-
 gulando. Quòd si praestantiorē
 spiritum vini desidera: rectifica *Sal*
 eum, destillatio libus sæpiùs repe-
 titur.

Spiritus Tartari.

Recipe Tartari albi puri libras
 quinque pone in retortam vitream
 eique in ignem cinerum collocatæ
 recipientem satis capacem adapta.
 Dato igne per gradus, primò spiri-
 tus egredietur, postea oleum, quæ

M 7

recti-

rectificari debent, addito sale Tartari. & post ab invicem separari.

Est egregium aperiens, unde in menstruis retentis, in paralyfi, ictero & similibus affectibus mira præstat. Utuntur etiam in hydrope, cum aquis alijs hydragogis: in leprâ, morbo Indico: pleuritide: angina: & exhibent à scrupulo uno ad duos, in aquis convenientibus.

Spiritus Therebinthinae.

Recipe Therebinthinæ, claræ q. p. Inde in vesicam æneam cum refrigeratorio aquâ propemodum repletam. Sic elicietur spiritus, quia quæ innatabit, & per B. M. rectificari poterit.

Usus ejus in medicinâ multiplex est. Tussim, phthisin curat: venenis pestilentialibus resistit: ventriculû ab illuvie sordidâ & viscidâ mundat: urinam provocat odoram, instar violarum: calculum & arenas pellit: stranguriam & ulcera vesicæ sanat: nervosas partes aperit & confortat.

fortat: vasa spermatica calefacit, & libidini stimulos addit, sanguinem coagulatum dissolvit: uterum purificat, ac propterea suffocationi matricis valdè utilis est. Extrinsecus, in contusionibus maximus ejus usus & utilitas.

Spiritus Sulphuris.

Ponatur sub campanâ vitreâ, vas terrenum cum sulphure, quod accendatur. Ita verò vas subjectum ad campanam adaptetur: ne fumi egredientes flammam suffocent: sed liberè in illam subvecti in liquorem densentur, qui in scutellam appositam destillet. Ex libra una, elici potest uncia una, tantæ efficaciam, ut Leonhardus Fierauant, ejus intra corpus assumpti vires non satis admirari possit. Dari verò potest, cum aquis appropriatis aut syrupis, ad guttas quatuor, quinque, sex: & commisceri cum electuaris & pillulis, tam in morbis calidis, quàm frigidis. Exteriùs etiam prodest

dest ad dentium dealbationem; ulcera luis veneræ, gingivarum: verrucas: ani & cæterorum membrorum fistulas. Appellatur etiam oleum: sed καλὰ χημικῶς.

Spiritus Vitrioli.

Natura Vitrioli. Tres sunt Vitrioli species: viridis, alba, cærulea: participant de naturâ salium, aluminum, sulphurum, secundum magis & minus: prima quidem magis de sale, altera de alumine; tertia de sulphure: constant. que ex parte aqueâ, terreâ & intermediâ, quæ, teste Riplæo in Pupillâ Alchymix, separari non potestâ suis extremitatibus, aquea, & terreâ; nisi mediante mercurio, qui ad stipulante Gebero, quod naturæ suæ est; retinet, alienum respiciens & igni exponens. Hæc substantia intermedia diaphana: per sublimationem exaltatur in candorem niveum occultum in se semen sulphureum continen-

tem

tem inftar vermiculi rubicundiffimum: unde in Turba dicitur: Mirati funt Philofophi, rubedinem in tā tā albedine exiftere. De hoc sulphure, ita loquitur Geber, vigefimo o-
 ctavo capite Summæ. Per Deum altiffimum idipfum illumi- at & re-
 ctificat omne corpus: quoniam eft alume: & tinctura. Hæc eft illa a-
 qua vitæ, aqua ficca, quæ manus nō madefacit, aqua congelata, Sal ani-
 matum, de quo Raimundus Lullius poft Alphidiū: fal non eft nifi ignis,
 nec ignis nifi sulphur, nec Sulphur nifi argentum vivum, reductum in
 illam pretiofam fubftantiam, coele-
 ſtem, incorruptibilem, quam nos
 vocamus Lapidem noſtrum. Unde
 etiam quidam, ad literas VITRIO-
 LV M, ita alluſit: Viſitando Interio-
 ra Terrę Rectificando Invenies Oc-
 cultum Lapidem Veram Medici-
 nam.

Porſo valde inter a- riſtas contro-
 vertitur: utrum intet tam varia

Vitriq-

*Quod
 Viricliū
 optimū*

Vitrioli genera, primas obtineat. Has alij Cyprio deferunt: alij Romano: alij Hungarico. Cyprium & Romanum meritò suspecta esse debent: quòd sint ferè adulterata, sophisticateda, varia, diversorum scilicet colorum, formarum, virtutum. Quod ad Hungaricum verò attinet & Galli & Germani mercatores, qui nobis Vitriolum quoddam cœruleum, diaphanum, aliquando subviride, pro genuino & ex ipsâ Pannoniâ allato vendunt, impudenter mentiuntur. Cum enim ante octo menses eò locorum me cõtulissem: ut auri argentiq̃ue fœdinas, quæ Schemnitij visuntur, intrarem, & mineralium metallorumq̃ue notitiam perfectiorem ex *αὐτοψία* compararem; Illustris ac generosus Dominus de Bloenstain, generalis minerarum regni Hungarici Præfectus pro humanitate suâ eximiâ, mihi certò confirmavit: quod, etsi duo Vitrioli genera, album unum valde

valde aluminosum, ex quo aquas
 chrysulcas conficiunt; alterum cœ-
 ruleum longè præstantius, reper-
 tur: hujus tamen minera, quamvis
 fertilissima; planè non colatur: eò
 quòd nūquam sint mercatores, qui
 tale Vitriolum coemptum in alienas
 terras asportare dignentur. Idem &
 de Antimonio profitebatur, quod *Antip*
 in auri fodinis reperitur copiosissi- *moniū*
 mum. Illud autem jure meritoque *Unga-*
 censi debet præstantissimum, *ricum*
 quod è Venere elicitur, aquæ bene- *rard in*
 ficio, ut postea dicetur. Huic boni *aliàs*
 rate succedit illud: quod cæruleum *regio-*
 est: plus Solis in se continet: plus *nes quæ*
 Martis in Venerem transmutat: & *fertur*
 diutius ignis examina sustinet, an- *geni-*
 tequam ultimos reddat spiritus, un- *num.*
 decunque id afferatur.

Hujus ergo Vitrioli recipe libras
 duodecim: calcina in vase terreo,
 igne moderato: donec omnis hu-
 miditas abscedat. Vase refrigerato,
 massam quæ erit septem circiter
 libra.

libram, reduc in pulverem subtilem, cum librâ una circiter particularum ejusdem testæ: & impone retortæ firmæ lutatæ: ita tamen ut tertia ad minimum pars sit vacua. Eam in fornacem colloca reverberij: adhibito receptaculo amplo, collique brevis desuper lutato; & commissuris retortæ cum recipiente, luto falso diligenter munitis. Dein paropsidem terream latam, pedem unum altam, & in fundo quadrangulariter perforatam, retortæ, ut æqualiter os fornacis claudat, superstrue: atque ad extremitates fornacis, cujuscunque illa sit formæ, quadratæ rotundæve: lateres altitudine paropsidem adæquantes adaptâ: spatiumq; inter lateres & paropsidem, quod intercedit, cineribus usque ad summum obrue. Tunc fac caminum ex quatuor laterum particulis, super testæ f. ramentum quadrangulare, ut flamma, mediante talive hiculo, liberiorius, cum tempus fuerit, queat

queat evolare. Orificium camini;
sicut & cineritij ostiolum ita clau-
datur, primis quatuor horis, ut car-
bones furno imp. siti saltem arde-
ant, & non extinguantur: quò pau-
latim & successivè retorta calefiat.
Exinde sequentibus quatuor horis,
calor augeatur: foramina, ijs singu-
lis, supra & infra paulatim aperiens-
do: donec flamma per superiora in-
cipiat erumpere, & retorta undique
candeat. Quod cum fit: cineritio
& camino omnino apertis: per o-
ctodecim vel viginti horas ignis in-
tendi debet: donec omnes spiritus
egressi fuerint. Post biduum, lutum
salsum & valde induratum, quod
retortæ collum cum recipiente te-
net colligatum, luteo madido, per
horam, donec recipiens, absque vi-
trifractione, abstrahi possit, hume-
cta: & postmodum phlegma à spi-
ritu, destillatione per Balneum, aut
blanda cinerum, separa. Sunt,, qui-
post phlegmatis separationem, spi-
ritus

ritus super corallo tritos ex arena
rectificant.

Spiritus hic in febris ardentibus, cum aquis appropriatis mistus & haustus refrigerat: sitim extinguit: humorum putredini resistit: per urinas & poros cutaneos operatur: Phlegma consumit; crassos & viscosos humores incidit: languentem appetitum excitat: & succos rosarum, violarum, aliorumq; florum pulcherrimè tingit.

Spiritus Nitri.

Nitrum, sive Sal Petraë misceatur cum tribus partibus boli communis: & destilletur per retortam, spatio decem vel duodecim horarum. Ex libra Salis Petraë, accipiens libram unam spiritus: si benè operatus fueris.

Spiritus hic est verus ignis naturæ balsamicus: & prodest in colicâ, pleuresi, anginâ.

Spiri

Spiritus ardens è Saturno.

Calx Saturni sive minium, aceto destillato. vel ejus saltem phlegmate perfunditur; postea per diem naturalem sæpius agitando, ne in fundo vasis concreascit, digeritur: menstruum deerrahitur: aliudque donec omnis falsedo abstrahatur, substituitur. Depletiones filtrantur, & ex duabus circiter partibus evaporantur: cristalli loco frigido expectantur, separantur: in novo aceto dissolvuntur: filtrantur: & toties ut supra, coagulantur: donec sufficienter sale aceti Armoniaci, tanquam proprio fermento imprægnentur. Tali calore balnei, per mensem digeruntur: ut perpetuò instar olei in liquorem resolvantur. Destillentur postea per retortam, in arenâ servatis ignis gradibus, adhibitoque recipienti amplo, qui nisi diligentissimè cum retorta lutetur: tanta fragrantia, totum laborator ū replens, deperit: ut non dubitem: quin ea
omni-

omnium vegetabiliū odoratorum simul congeltorum & mistorum odores longè superet. Post distillationem, omnibus frigefactis; caput mortuum reperies nigerrimū, nullius momenti. E liquore egresso, separabis oleum flavum supernatans, & oleum sanguinis instar rubicundum, fundum petens. Phlegmate per reiteratas distillationes, ab aqua ardente separato: servabis spiritum Saturni odoratissimum, tanquam balsamum præciosissimum, ad varios morbos, tam intra, quàm extra corpus utiliter adhibendum.

Ceterum non è Saturno tantū arte Chymica, spiritus ejusmodi fragrans elici potest: verū etiam ex omnibus alijs metallis, mediante aquā illā viscosa minerali, quæ solius Vulcani beneficio, absque ullius rei externæ additione, brevissimo temporis spatio, educitur, & de qua Rhodius in tractatu trium verborum: Mutatur iste spiritus fumosus,

sus, aquosus & adustivus in nobilissimum corpus, & non fugit amplius ab igne; sed currit, ut oleum, &c. Recipit enim omnes qualitates metalli, cui industria sagacis artificis immiscetur, odorem, colorem, saporem, cum conservatione facultatis vegetantis: Et sicut Rhafes dicit: pro ut mutatur, mutat. Unde constat: quam turpiter rerum Physicarum ignari sint vulgares Mischymici, qui odores, sapes, & virtutes reliquas Medicas solis vegetabilibus vendicant, & metallica tanquam humano corpori infructuosa, cane pejus & angue fugienda existimant.

CAPUT V.

*De Aceto.**Acetum destillatum.*

ACetum sine digestionē, eodem modo destillatur, quo & vinum

num: nisi quod phlegma ut in omnibus acetosis alijs primò egredatur; spiritus autem ultimò. Oleum & Sal pari ratione, uti de vino dictum, eliciuntur.

Acetum Alkalifatum.

Aceto ad mellis l quidi consisten-
tiam destillato, superfunditur aqua
communis, ut ad palmæ altitudi-
nem emineat: digeritur in balneo
per biduum: ponitur in loco frigi-
do, ut cristallos producat: aqua per
inclinationem effunditur. aliaque
donec omnis oleaginositas absces-
serit, superfunditur. Tum cristalli
sepius solvuntur in aqua bulliente,
& coagulantur in frigido, ut omni-
no reddantur diaphani: acetumq;
quartò destillatū, & ab omni phleg-
mate depuratum, ijs superfunditur:
ita ut ad unam libram cristallorum
addantur quatuor aceti: & per are-
nam, in retorta, dando sub finem i-
gnem satis fortem, destillatur. Quo
facto: feces calcinantur: fixum sal
elici-

elicitur acetum quæ sale essentiali animatum rectificatur; & dein à sale fixo, igne satis vi. lento destillatur, reafundendo toties super id, quod in fundo remanet: donec totum sal per alembicum ascenderit. Tandem acetum hoc sale proprio imprægnatum, per balneum bulliens bis destillatur: accipitur quæ acetum, ad durissima lapidum crystallorum, quæ corpora calcinanda, validissimum.

CAPUT VI.

De Oleis.

Oleum propriissime dicitur de oleo ex olivis expresso, omnis excedentis qualitatis experte: de reliquis verò, non nisi per similitudinem. Omnia autem olea, inter aeris & ignis naturam ambigunt: & quò acriora sunt; eò magis ignea: quò minus acriora, eò magis ætherea & aërea censentur.

N 2

Oleum

Oleum ex vitellis Ovorum.

Vitellos comminutos in sartagine frige, igne temperato, donec rubescant & oleum remittant, continuo spatulâ lignea vel ferrea movendo, ne adurantur. Oleum postea calidè exprime; & cum magna aque stillatitiæ quantitate, per mensem in B. M. digere. Aliqui frixos sic vitellos, in lynteo, oleo amygdalarum dulci madefacto includunt, & sub prælo exprimunt.

Matthiolus in Dioscoridem scribens, hoc oleum commendat ad asperitatem cutis, impetigines, fissuras labiorum, manuum, pedum, dolores ulcerum, articulorum & omnium locorum nervosorum. Preterea utile est locis igne ambustis, & in membranis cerebri. Ulcera maligna cicatrizat & pilos generat.

Oleum Salviæ.

Recipe magnam Salviæ quantitatem, eamque per duas aut tres se-

pti

primanas in umbram pone: postea
per refrigerium destilla: & accipies
aquam, quæ rectificari poterit: &
oleum flavum.

Prodest in omnibus nervorum
morbis, paralyfi, apoplexia, convul-
sionibus & similibus.

Oleum Cerae.

Liquefac ceram, igne modera-
to: tam diu stet in fusione: donec
bullas ulterius non producat. Tum
amotæ ab igne commisce duplum
sui ponderis Salis decrepitati, & de-
stillata per retortam, igne moderato.
Ex libra ceræ, extrahes uncias duo-
decim olei.

Resolvit: attenuat, penetrat, e-
mollit, discutit: ac propterea utile
est apostematibus duris, & tumori-
bus frigidis. Sanat fissuras papilla-
rum in mammis mulierum, & do-
lores earum mitigat. Vulnera et-
iam recentia consolidat: si ea bis de
die inungas. Confert & in ambu-
stis, commistum cum oleo ovorum.

Oleum Terebinthine.

Recipe medullam, ex destillatione spiritus Terebinthinae residuam eamque per cineres, in retorta, per se destilla: sic ubi oleum extractum fuerit: restabit in fundo retortæ Colophonia. Si digeras postea in balneo: ut de oleo vitellorum ovorum dictum est: omni empyreumate spoliatur.

Calefacit, emollit, discutit, aperit, purgat, atque exterius loco veri balsami usurpari potest in omnibus vulneribus, ulceribus cacoëtheis, in sanabilibus, foetidis, uti fistulis, lupis & similibus phagedænicis, parotidibus, fracturis, contracturis &c. præstat autem hæc non semper per se, & solum usurpatum: sed requiritur insuper ut cum alijs, affectui curando idoneis, convenienter miscetur.

Oleum Caryophyllorum.

Recipe Caryophyllorum grossulorum libras quatuor, aquæ fontanæ

tanæ libras quadraginta. Macera in loco calido. q. s. adde Tartari uncias duas: destilla postea per vesicam æneam cum refrigeratorio: & habebis olei uncias octo. Eodem modo destillantur macis, piper, semina anisi, coria dri &c.

Confert frigidis ventriculi morbis, hepatis, cordi diarrhææ à causa frigida: spiritus melancholicos dissipat, & clarificat crassos. Extrinsecus vulnera recentia sanat, & vices veribalsami obit.

Oleum Sacchari.

Recipe Sacchari albi grossè rufi uncias quatuor.

Aquæ vitæ uncias octo:

Aquam vitæ succende in scutella, argentea vel figulina vitreata: in quam saccharum iniice, cōtinuè spatulâ agitando, donec flamma cesset. Tum adde aquæ rosæ æ unc. duas. Misce.

Corroborat: & à pulmonum perfrigeratione, ussi laborantibus certo experimento opitulatur.

Oleum Tartari.

Oleum hoc, præter modum superius in spiritu ejus, traditum: fit etiam per deliquium, ponendo Tartarum ad albedinem calcinatum, in cella vel alio loco humido, donec resolvatur in oleum, quod postea filtrandum. Parari etiam potest: si Tartarum post calcinationem, in aquâ communi dissolvatur, filtretur, coaguletur: & in loco humido donec resolvatur, collocetur.

Optimum est remedium, in omnibus serpiginibus, ulceribus, præsertim autem venereis, tinea, scabie, verrucis. Faciem erugat & cutem reddit teneram.

Oleum Succini.

Digere libram unam Succini triti, in vini albi libra una. Tum adde manipulum salis præparati: destilla per retortam: servatis ignis gradibus. Rectificatur, bis destillando, cum sale tantum.

Sacrum hoc oleum olim appellatum

tum fuit; ob vires ejus eximias, quas
cum per se ; tum cum alijs mixtum
præstat: in epilepsiâ, apoplexiâ, me-
lancholiâ, spasmo, vertigine, peste,
calculo, frigidis capitis defluxioni-
bus, cordis palpitationibus, animi
deliquijs, ictero, difficultate respirâ-
di, dysurijs, partu difficili, uteri
strangulationibus, mensium reten-
tionibus, fluore matricis albo, ver-
mibus, febribus.

Oleum ad Hemicraniam com-

positum.

Recipe Putæ manipulum unum.
Bulliat in libra una olei olivarum,
in olla nova, per horam dimidiam.
Deinde funde illud in retortam, ei-
que adde, Terebinthinæ Venetæ
uncias duodecim.

Colophonix uncias quatuor.

Destilla in arena. Aqua clara,
quæ primùm exiit, & nullius mo-
menti est, separetur: postea igne
per gradus aucto. oleum destillatio-
ne prolegetur, seorsim affervan-

N 5

dum

dum. Præſente paroxyſmo, parum de eo ad ignem caleſcat: & goſſypio in eo humectato, frons & tempora, ut & ipſa pars dolens, cum cubitum eandem eſt: inungatur.

*Oleum ad Uterum com-
poſitum.*

Recipe pulveris rutę parum ſiccata libram unam.

Caſtorei uncias duas:

Olibani

Myrrhæ ana uncias quatuor.

Ol: lini libram unam ſemis.

Digerantur quatuor diebus, in ventre equino vel ejus vicario: poſtea per retortam, in reverberio claſſo deſtillentur. Hoc liqore umbilicę jungitur manẽ & veſperi.

Oleum Laterinum.

Candefac particulas laterum, vel ſilicum inſtar fabarum, in crucibulo, quas ita ignitas proijce in vetus oleum olivarum: cooperi; & relinque per noctem: poſtea lapideos cū oleo per retortam deſtilla: ſecundo & ter;

& tertiò rectifica oleum destillando cum sale præparato.

Oleum Sulphuris.

Recipe sulphuris triti librâ unam.

Calcis vivæ libram semis,

Salis mercurialis uncias quatuor.

Misce: & per retortam destilla.

Ad vulnèra & ulcera utile.

Oleum Salis.

Sal constat ex partibus diversis: terrea, aquea, ignea. Consistentia & *Natura* soliditas ejus à terrâ, liquabilitas ab *Salis*. aqua, mordicatio ab igne. Acris est, γλυκύπικρον, incisivus, subtilis, penetrativus, purus, fragrans incombustibilis, & alia à corruptione præservans, diaphanus aëris instar, per reiteratas præparaciones, dissolubilis in humido liquabilis in igne, instar metallorum, estque ceu anima in corpore, secundum Plinium, qui post Stoicos ait: salem datum esse carni porcine, suâ naturâ quasi mortuæ, pro anima. Hic enim in modum fermenti, corpus, cui miscetur, mo-

dō id penetrare possit, in suam naturam convertit; humorem viscosum putrefactioni obnoxium consumendo. Raimundus Lullius vocat liquorem falsuginosum, per totum corpus dispersum, humorem urinalem: Paracelsus Mumiam.

Sunt autem varij ab artistis excogitati modi oleum seu spiritum salis eliciendi. Aliqui sal decrepitatū per se destillant, absque additione alicujus rei externæ. Sed cum sal sit facilis fusionis: & cum in unum coierit, spiritus contumacissimos foveat: post destillationem viginti quatuor horarum, omnibus refrigeratis; retortam frangunt: massam saliterunt: & novæ retortæ imponunt: cum liquore destillato; idque toties repetunt; donec totum Sal in oleum resolvatur, quod octavâ aut nonâ destillatione fieri solet. Tediosa nimis operatio. Alij sal calcinatum, in cellâ vel aquâ pluviali dissolvunt: & cum argilla figulinâ cribel-

cribellata impastant: indeque orbiculos vel globulos formant: quos exsiccatos retortæ indunt, & spiritus eliciunt. Ego verò sic parare soleo. Accipio libras duas salis marini calcinati: misceo cum sex libris farinae laterum, vel terræ rubræ, vel boli communis: impono retortæ firmæ & amplæ, ut tertia ad minimum pars vacua remaneat: adhibitoque recipienti amplo, in quem prius aquæ stillatitiæ libram infundi, destillato per triginta horas: servatis iisdem gradibus ignis, de quibus in destillatione spiritus Vicrioli dictum. Post separationem aquæ & Phlegmatis, accipio viginti ad minimum uncias olei acerrimi, quod rectificari debet.

Vires exerit potentissimas, cum interiùs; tum exteriùs sumptum. Renovat totum hominem & præservat ab omnibus morbis: si in generoso vino aut aquâ vitæ usurpetur. Cum sale absinthij mistum, &

N 7

in vi-

in vino aut aqua absinthij usurpatum, hydropem tollit. Curat epilepsiam, icterum, febres, calculum, lumbricos. Inunctum sanat membrum luxatum, contractum, paralyticum, apostematatum, dolores item podagricos mitigat, si cum oleo vel Terebinthina, vel cera, chamomilla misceatur. Calcinat etiam omnia metalla, lapides, vitrum ipsam, attis opus perfectissimum.

alius modus.

Dissolve sal commune in humido per se: roties filtra; donec nullas relinqua fces: deinde pone in ventrem equinum, per duos menses: postea fortissimo igne destilla: & phlegma per balneum à liquore unctuosofalsuginoso separa. Quicquid corruptioni maximè obnoxium est hoc liquore si imbutitur, multa secula manet incorruptum. Creditur illud formosissimæ femine cadaver, hoc liquore fuisse conditum, quod, referente Raphaele Volaterrano,

iano,

rano, tempore Papæ Alexandri VI.
ante annos centum & sedecim aut
circiter, in antiquo sepulchro, pro-
pè Albanam, adeò integrum, nulla-
que adeò corruptione contamina-
tum repertum fuit, ac si eadem ho-
râ expirasset: cum tamen ex scriptu-
râ marmori insculptâ, ultra mille
trecentos annos, jacuisse ibi defos-
sum constaret.

Oleum Vitrioli.

Dissolve vitriolum optimum in
aqua communi: dissolutionem in
leni balnei calore digere; postea fil-
tra: & per vaporem balnei, in vase
vitreo, aquam abstrahere, donec cuti-
culam contrahat. Tum vase in loco
frigido posito, cristallos diaphanos
producet: quibus separatis, reliquâ
aquam evaporabis, donec novam
contrahat cuticulam, & novos in
frigido produxerit cristallos; quos
omnes separatos dissolves, digeres;
filtrabis: rursus in frigido cristalli-
sabis. & ut suprâ separabis, eundem

labo-

laborem tertio repetendo : donec Vitriolum ab omni terrestreitate heterogeneâ sit liberum. Hoc Vitriolum cucurbitæ altæ impone, & phlegma per balneum ad siccitatem abstrahere : reddendo toties propriæ terræ ; donec siccum ebiberit totum humidum. Massam exime, & in pulverem subtilem tere : eumque in retortam firmam immitte, cum octava parte sui ponderis spiritus vitæ summè depurati : & fervatis ignis gradibus per triduum, omnes Spiritus evoca. Vase refrigerato, quod in recipiente fuerit, redde alijs duabus libris colcocharis, ut supra præparati : & iterum per triduum destilla. Tum vini spiritum, per Balneum, in cucurbitâ altâ separa : deinde spiritum Vitrioli per cineres destilla : in quo si corallo vel perle dissolveris : Verum Antepilepticum habebis. Oleum instar sanguinis rubrum, quod in fundo hærebit, rectificare poteris, destillando per retortam.

retortam in arena, vel solâ digestione, fecesque terreas, quæ fundum perent, ab eodem oleo separare.

Ejus usus est in metallicis potius, quàm medicinâ.

Oleum Antimonij.

Recipe Antimonij crudi:

Sacchari candi ana uncias quatuor.

Aluminis calcinati unciam unâ.
Simul tere & misce. Destilla per retortam, igne valdè moderato. Sic accipies oleum rubicundum, ad ulcera aptissimum.

CAPUT VII.

De Tincturis liquidis.

Tincturæ vocabulo, Chymici nō intelligunt, ut vulgus opinatur, colores simplices à misto separatos, vel exaltatos: sed colores essentia rerum & qualitatibus formalibus, è concreto corpore extractis inherentes; unde Tincturæ interdum
olea

olea dicuntur, interdum spiritus; interdum quinta essentia.

*Tinctura Rosarum sic-
carum.*

Impone unciam unam rosarum rubrarum exsiccatarum, in libras quatuor aquæ tepidæ, quibus adde drachmas duas aut ceteræ spiritus Vitrioli vel Sulphuris. Intra tres vel quatuor horas, aqua fiet coloratissima, quæ filtrari debet: in quâ si dissolveris uncias duodecim sacchari: verum hepatis refrigerativum habebis.

Tinctura Violarum.

Flores contusi macerentur in propria aquâ, vel, sacchari oleo, superius descripto: post exprimantur: expressum coletur: donec tinctura voto respondeat.

VEL:

Pone flores ad alembici rostrum: ut propria aqua destillata, præterlabendo tincturam secum abstrahat.

CAPUT VIII.

De Balsamis.

Balsami Chymici nihil aliud sunt; quàm olea composita. & aliarum rerum additione, spissiora reddita. Constant ferè liquore triplici, spirituofo seu aqueo, oleaginoso & crasso instar mellis: quibus interdum pro rei naturâ, musculus, ambra, zibettha, &c. addi solent.

Balsamus Cinamomi.

Componitur hic ex tinctura, per spiritum vini extractâ & inspissatâ, oleo & sale ejusdem, nec non cerâ albâ, in aqua rosaceâ probè solutâ: lotâ: & ab omni acredine vindicatâ, quæ mediam dat consistentiam. Vel fit ex sebo cervi aut vevercis, diligenter mundato & loto: ita ut quodlibet per se, vel unum ex istis, cum cera possit misceri, & postea cum extracto, oleo, & sale ad justam consistentiam reduci. Ita parantur balsami ex Garyophyllis, junipero, salvia,

salvia, roremarino, aniso & simili-
bus quicquid pro externo illitu, quàm
interno usu sunt efficacis in ni.

Balsamus Sulphuris.

Recipe florum Sulphuris uncias
duas: Ol. Terebinthinæ uncias qua-
tuor.:

Misce: & vitrum in arena collo-
ca, ut spatio octo horarum lentè bul-
liat, & fiat instar sanguinis. Tum su-
perfunde aquam communem: &
per alembicum destilla oleum su-
perfluum, cum aqua. Manebit in
fundo balsamus Sulphuris: à quo
tincturam per spiritum vini extra-
here potes, & coagulare, quæ in a-
qua hyssopi vel syrupo liquiritiæ,
datur à tussi vexatis, propter pulmo-
num affectus. Valet etiam ad ulcera
maligna.

*Tinctu-
ra Sul-
phuris.*

Balsamus Saturni.

Destilla duas partes aceti im-
prægnati sale Saturni ut tertia tan-
tùm pars supersit. Deinde recipe o-
lei rosati uncias quatuor, aceti im-
prægnati

prægnatiuncias octo. De hoc guttatiim super oleum infunde: & simul continue misce in mortario æneo: & fiat instar unguenti: quod confert inflammationibus & podagræ calidæ. Si idem acetum sale Saturni imprægnatum mixtum fuerit, cum æquali parte aquæ communis, & applicatum calide, cum linteolis replicatis, super contusiones in quâcumq; corporis parte, statim sedat omnem dolorem.

CAPUT IX.

De Extractis.

Parantur **E X T R A C T A** speciali-
ter sic dicta ex genere animalium & vegetabilium, beneficio dissolventium sive menstruorum accommodatorum, qualia sunt spiritus vini juniperi, serum lactis, hydromel vinosum, aqua pomorum redolentium, fumi terræ & similium, vel aquæ ex ijsdem, ex quibus extracta concinnare animus est, de-
stillat.

stillatæ. Ex animalibus carnes, aut Mumia, hepar, splen, pulmones, testiculi & similes partes eliguntur: unde vulgò inclauuerunt extracta ex cranio humano ad epylepsiam, ex splene bovis ad menses provocandos ex hepate vituli, ad hydropem & fluxum hepaticum: ex pulmone vulpis, ad asthma & similes morbos. Ex vegetabilibus varia fiunt: utpote ex herbis floribus, radicibus succis, baccis, corticibus, lignis, aromatibus, seminibus, fructibus: ut videre est apud Quercetinum, capite ultimo Pharmacopææ Dogmaticorum restitutæ.

Cæterum ad extracta purgantia præparanda: multi hætenus vini spiritu, pro dissolvente usi sunt: qui tamen, quod vim eorum catharticam valdè infringat, promiscuè in omnibus non videtur usurpandus. Adhiberi poterit interdum in Hel-lebore, Colocynthidos, Scammonij extracto: in alijs autem, substituen-

tuentur aquæ destillatæ: ut, ote
Rhaba baro, accommodata erit
aqua Endiviæ: Folijs Senæ Orien-
talibus, aqua pomorum redolenti-
um, fumariz; fanticuli: Agarico a-
qua Cinamomum. & sic porro alijs a-
liæ. Quod si talis aqua vitæ, proprio
scilicet sale armoniaco privata, uti
Dariotus, & post eum, Johannes du
Val, Medicus Iffoldunensis, Pen-
otus quoque in tractatu de vera me-
dicamentorum Chymicorum præ-
paratione, in magistro Tartari,
docent, daretur: præstantior ad o-
mnis generis extracta paranda, desi-
derari non posset: Verum quamvis
da. Mayaud, vir in re Chymicâ lon-
gè exercitatissimus, & amicus me-
us singularis, ad illorum doctorum
placita, menstruum tale parare, me-
cum tentaverit; tamen nunquam
non in operatione hac oleum & o-
peram perdidimus. Unde conijcere
quis posset: quod, cum bonus ille,
Penotus in supra citato magisterio
Tarta-

Tartari, alios ad Dei timorem, & pro
tām raro secreto, gratiarum actio-
nem moneat & invitet: ipsemet
Deum non satistimuerit, nec illi
gratias egerit: quando tale magiste-
rium posteritati consecravit.

Extractum Senæ.

Folia Senæ macera, per viginti
quatuor horas, in sufficienti aquæ
stillatiæ pomorum redolentium
quantitate: quod tinctum est, effun-
de & filtra: folijs prius fortiter ex-
pressis. Interim ex fecibus, secun-
dum artem, sal elice, & tincturæ
commisce, quam doinde lento bal-
nei calore, ad duas partes destilla:
vel in scutella vitrea, vapore calen-
tis balnei reliquum humorem, ad
extracti consistentiam exhala. Do-
sis ejus drachma semis.

NOTA: tincturæ extractionem
ex iisdem folijs Senæ non esse secun-
dò repetendam: ne extractum intra
corpus admittum, in eo gravia con-
citet tormina.

Extra-

Extractū Rhabarbari.

Rhabarbarum recens, minutim
concisum digere in aqua Endiviæ,
vel alia odorifera, donec coloretur.
Quod tinctum est, deple in ovamq;
aquam toties reaffunde; donec ea
non tingatur amplius. Depletiones
filtra: circula: & menstruum ad ex-
tracti consistentiam per balneum
evoca: sale prius ex fecibus addito:
ut in superiori præparatione di-
ctum.

Panchymagogum.

Recipe pulpæ Colocynthidos.

Ellebori nigri.

Diagridij ana uncias duas semis:

Turbith,

Hermodactylorum,

Agarici,

Aloës, ana unciam unam.

Foliorum Senæ Orientalium,

Rhei electi ana uncias quatuor:

Specierum Diarrhodon Abbatis

unciam unam.

Fiat extractum secundum artem,

O

cam

cum aqua Cinamomi, addendo sale
ex fecibus. Dosis à scrupulo uno ad
drachmam semis.

Ad Quartanam.

Recipe Aloës uncias quatuor.

Myrrhæ,

Radicum Gentianæ,

Aristolochiæ rotundæ ana drach-
mas tres.

Oreoli oriental. drach: unā semis.

Triū Santalorū ana drach: unam,

Asari drachmas duas :

Folior. Senæ mundatorum un-
ciam unam semis:

Mithridatij optimi unciā semis.

Pulverifanda pulverifentur: fiat

que massa cum syrupo de Scolopen-

drio, ex qua fiat extractum, cum

aquâ Cardui benedicti: addito sale

ex fecibus: cujus dosis, scrupulus u-

nus ad drachmam semis, pridie ac-

cessionis mane, cum drachma una

aquæ extracti.

MODUS hic parandi extracta
purgantia, tam simplicia, quàm cō-
posita,

posita, vulgaris est. Novi autem modum longè compendiosorem, tincturam, & omnem vim catharticam, spatio quadrantis horæ, è medicamentis purgantibus absque ullo calore externo, & additione ullius rei mineralis eliciendi: quo extracta longè majoris fiunt efficacia; quàm si trito & consueto more parentur.

Theriaca Germanorum.

Grana juniperi recentia & maturâ in mortario marmoreo conteruntur: quibus, ad singulas libras, aquæ pluvialis destillatæ libræ quatuor superfundatur, & per triduum, loco calido digerantur: postea per pannû colentur, & fortiter exprimantur. Colatura filtretur, exhaletque ad extracti consistentiam. Dosis drachma una. Datur in colica, calculo, suffocatione matricis, menses suppressione, defluxionibus frigidis, hydrope. Est etiam præservativum

specificū contra pestem, & omnem
aërem contagiosum.

LAUDANUM five Νηπενθες,
quovis Homérico præstantius.

Extractum Narcoticū dicitur Lau-
danum; quasi laudatum remedium;
ob insignes scilicet effectus, quos
in gravissimis morbis & doloribus
sæpiissimè conspiciamus. Aliqui Ne-
penthès vocant. Testatur enim Ho-
merus, remedium tali nomine insi-
gnitum Helenæ fuisse, quo omnes
cordis languores & ægritudines ab-
egerit, & jucundam hilaritatem læ-
titiàmq; induxerit.

Recipe Tincturam ex Hyosciami
uncijs duabus cum spiritu vini,
per Spiritum Vitrioli vel sulphu-
ris acido facto, extractam ut artis
est.

Ex Opij uncia una, ut supra extractā
Croci Orientalis uncijs duabus
extractam.

Misce: & pone in loco tepido per
dies quindecim, quotidie agitando.

Quibus

Quibus finitis, spiritum vini per balneum evoca : deindè massæ in fundo remanenti adde :

Extracti Castorei drach. duas.

Tincturam ex uncijs duabus Diambrae, per Spiritum vini juniperatum, in balneo vaporoso extractam unâ cum dissolvente.

Stent in digestionem per mensem, sæpiùs agitando : dùm omnis odor gravis evanescat. Tandem adde :

Tincturæ corallorum,

Succini pellucidi præparati ana. drach. unam.

Ossis è corde cervi scrupulû semis.

Tincturæ auri drach. semis.

Omnibus in mortario marmoreo mixtis, & prius contusis contundendis, adde :

Olei Succini,

Macis,

Cinamomi ana scrupul. unum :

Extracti Moschi (quod tamen in mulieribꝫ omittendum est) scrupulum semis.

О 3

Нас

Hæc omnia pone in loco temperato, ut exsiccentur, ad pillulas inde facile formandas.

Dosis à gr. j. ad quatuor.

CAPUT X.

De Tincturis mollioribus.

ET HÆ TINCTURÆ merito propter operationes, quibus perficiuntur, & consistentiam suam, ad extracta referri possent: tamen quia ab autoribus tincturarum titulo donatæ fuerunt: placuit ipsis etiam peculiare caput assignare.

Tinctura mellis.

Misce mel arenis bene mundatis: ut fiat quasi massa: superfunde vini spiritum: ut emineat duobus digitis: digere per quinque vel sex horas: colorem spiritum effunde: aliumque affunde: donec non amplius coloretur. Tinctum spiritum filtra, & coagula. Mirum in modum nutrit phthisicos.

TIN-

Tinctura Croci.

Fit cum vini spiritu, qui super ipsum infundi debet toties, donec tincturam totam attraxerit: & remaneat terra subalba. Tinctura filtratur: & S. V. levi balnei calore abstrahitur. Varias & egregias habet facultates & spiritus imprimis in syncopticis recreat & restaurat mirabiliter: si unica saltem ejus gutta, in jusculo aut vino albo exhibeatur.

Tinctura Sacchari.

Recipe Sacchari albi pulverisati libram unam: pone in cucurbitam, vel matrarium cum duobus cochlearibus aceti destillati: digere super cineres calidos per sex horas: deinde superfunde aquę vitę rectificatę, ut supernatet ad duos digitos, digere, donec coloretur: postea aquam tinctam effunde, & aliam toties reaffunde, donec ulterius non coloretur. Tum menstruum per balneum evoca. Tinctura sive essentia rubra manebit in fundo,

quæ circulari debet, cum aquis cordialibus.

Prodest in syncope & deliquiis animi, cum aqua Cinamomi & rosarum exhibita.

Tinctura Sulphuris.

Liquefac sal Tartari in tigillo: flores item sulphuris in alio tigillo: postea simul misce, & sponte infri-
gidari permitte. Massam terre, cui spiritum vini superfunde, ad eminentiam quatuor digitorum. Digere: donec colore rubicundissimo tingatur: menstruum separatum per balneum evoca. Hæc tinctura est verus pulmonum balsamus.

Tinctura Coralli.

Dissolve corallorum uncias duas, in libra una succi limonum, digerendo per octiduum, & postea filtrando. In hac tinctura dissolve sacchari albi uncias octo, & digere evaporando ad syrupi consistentiam.

Dosis cochlear unum in omni
fluxu

fluxu hepatico, dysenteria, & fluxu sanguinis.

Aliter.

Recipe corall: trit: q. v. infunde in aqua acida, vel quercus, vel juniperi, vel Guaiaci, vel buxi rectificata, (sicut in capite de aquis destillatis docuimus) ut menstruum ad tres vel quatuor digitos emineat. Digere in fimo equino vel ejus vicario, ad octiduum. Quod dissolutum fuerit: effunde: & aliud acidum toties reaffunde: digere: & decanta donec coralli dissoluti fuerint. Dissolutiones per chartam emporeticam cola: vel filtra: & ad siccitatem destilla. Materiae in fundo vasis relictæ affunde optimum vini spiritum. Is tingetur per digestionem octo dierum, instar sanguinis: separa liquorem tinctum à fecibus: aliud reaffunde spiritum: digere: & decanta donec omnem tincturam extraxeris. Tandem spiritum tinctum filtra: & coagula ad syrupi consisten-

O s

tiam,

tiam: Si placet circulabis cum aqua cord ali, vel adde saccharum in aqua rosaceâ dissolutum; & reduc in syrupum.

Aliter.

Calcinantur coralli cum ana sulphuris: & tinctura per acetum destillatum elicitur, digerendo per quinque vel sex dies.

Aliter.

Coralli triti calcinantur, cum ana salis Petræ, per horam, igne ita moderato, ut Nitrum non liqueat. Postea calidè imponuntur in matrarium, & spiritus vini superfunditur; digeruntur per viginti quatuor horas. Spiritus tinctus effunditur, & alius reaffunditur donec omnem tincturam attraxerit.

CAPUT XI.

DE Calcinatione salis communis, salis Petræ, Vitrioli Lapidis Spongiæ. Cristalli, Marchasitæ argenti.

Calci.

Calcinatio Salis Communis.

Sal commune positum in crucibulo, vel alio vase terreo, & ferè ad summum repleto coopertòq; locatur inter carbones vivos, donec undique candeat, nec amplius crepet. Solvitur postea aquâ communi; filtratur, & in scutella nova vitreata coagulatur.

Calcinatio salis Petræ: sive Cristallum minerale, seu Lapis Prunella.

Sal Petræ venalitiùs solvitur aquâ communi, & per chartam emporeticam traiecitur: quò a sordibus omnibus expurgetur. Deinde vase vitreo decoquitur, & crebrò despumatur, antequam coaguletur. Exsiccatò teritur, & tigillo mundo imponitur: ut inter prunas accensas liquefieri possit. L. quæ a Libræ injicitur florum sulphuris uncia una, non quidem simul una vice, sed pluribus, donec omnis pinguedo defla-

O 6

grave-

graverit. Flamma autem vitanda. Hæc salis solutio, filtratio, decoctio, despumatio, coagulatio, eliquatio & deflagratio si ter continuentur: ad medicinæ usum sufficienter præparatus est. Sal iste drachmæ semis pondere, in aqua rosarum vel endivię resolutus, summus est in prunella arcanum. Gargarisatus enim omnem oris & colli immunditiem tollit: & si parum istius aquæ deglutiatur: sedat omne calorem internum, & cordi refrigerium præstat. Cum vini spiritu sumptus tussim sedat: cum aqua hyssopi tam pulmonis, quam hepatis obstructions expedit: anhelitum difficilem curat: vocem deperditam restituit, eamque sonoram reddit: si dimidia ejus drachma, cum ovi vitello med ocri ter percocto, marutino tempore à jejuno quotidie sumatur. Valet præterea in multis alijs morbis tam internis, quam externis: ut latius Johannes Tholdens

in sua Holographia, & Bernhardus
Penotus in horum de preparatione
medicamentorum Chymicorum
docet.

Calcinatio Vitrioli.

Exsiccat ad albedinem, in vase
terreo, non vitreato: igne modera-
to: postea is augetur per horæ qua-
drantem, ut Vitriolum rubescat: &
tunc vocatur Colcothar.

Calcinatio Lapidis Spongiae.

Lapis Spongiae ignitur: & toties
in aceto destillato extinguitur: do-
nec in calcem resolvatur. Ejus usus
in calcinatione pro tincturâ elici-
endâ.

Calcinatio Cristalli.

Cristallum, per sex horas, in cru-
cibulo reverberatum, reduc in pul-
verem subtilem: & misce cum ana-
salis petrae: & denuò reverbera i-
gne vehementi, horas octodecim.
Fusum projice in aquam coelestem:
& quod indissolutum manserit, ex-
sicca, & reduc in Alcohol. Deinde

cum eâdem aquâ coque: donec infar pultis inspissetur: & exone super partes vitri, in calido, ut exsiccat: iterumque reduc in alcohol: & si volueris, pone in humido, ut dissolvatur. Si quid indissolutum remanserit: reperitâ calcinatione cum nitro & alijs, ut suprâ, fiet solubile.

Dosis, guttæ tres vel quatuor, cum ana olei juniperi contra calculum renum & vesicæ.

Aliter.

Candefac Cristallum clarum & ponderosum: eumque extingue in aceto destilla 60 toties: donec minimo attractu in pulverem redigatur. Tum misce cum ana Salis Petræ, & reverbera per octodecim horas. Deinde multis ablutionibus, Sal fixum salis petræ extrahe exsiccatum reduc in alcohol. Prodest in calculo, morbo caduco, dysenteria, ubi-ribus sterilibus. Si quis hunc pulverem in palpabilem ad prædictos ef-

fectus

fectus magis subtiliare voluerit: digeratur viginti quatuor horis in spiritu vini: & per retortam destillet. Quod fixum remanserit: reverberetur, ut supra, Digeratur & destilletur toties, donec major pars cum spiritu vini ascenderit. Tum Spiritu vini per destillationem separato, quod in fundo valis hæret, ponitur in humido, ut in aquam five oleum dissolvatur.

Calcinatio Mercursus

Argenti.

Weismouth dissolvitur in aqua, facta ex salibus, sulphureo & stiptico diaphano. Solutio fit clara, cui nucleum rerum omnium liquidum superfunde. Sic in momento precipitabitur in alcohol, instar nivis candidissimum, quod ab omni acrimonia vendicari & exsiccari debet. Usus ejus ad cutis vitia.

*De Calcinatione Antimonij.**Calcinatio Antimonij.*

R Ecipe Stibij electi l bras quatuor, salis preparati libras quinque. Pulverisata misceantur: & in vase terreo lato, plani fundi, super fornacem reverberij agitentur, spatulâ ferreâ continuè movendo, spatio quinque vel sex horarum, donec fumus cesset: & stibium fiat album & subflavum, (cavendum diligenter à liquefactione & fumo noxio) Conterantur postea in pulverem, & sal affusione aquæ calidæ & sæpiùs frigidæ eliciatur: quod exsiccatum & pulverisatum, sublima per se in aludele, per decem aut duodecim horas. Floribus collectis caput mortuum tere: & ad rubedinem, mensis spatio reverbera: vase ita occluso propter cineres: ut ignis ab operatione debita, ne impediatur.

Post

Post calcinationem, tincturam acetoradicato elice: & filtratione, menstrui separatione, & circulatione cum aqua cordiali, ulterius elabora.

Alia Stibij Calcinatio Et pulvis Emeticus, sive Mercurius vitæ.

Recipe Antimonij pulverisati unc. quatuor.

Mercurij sublimati unc. octo.

Misce simul: & destilla in cineribus per retortam vitream: cui applicetur recipiens, aquâ communi semiplenum. Detur postea ignis per gradus: donec liquor gummosus, instar butyri, ad collum retortæ hæreat, quem apposito carbone vivo, fluere facies: & in aquam, in pulverem album præcipitabis. Postea paulatim detur ignis suppressionis: donec liquor rubeus egrediatur. Tum amoto recipiente, & alio substituto; ignis intendatur per moram unam vel alteram: donec Mercurius ex sublimato sulphuri antimonij
jun-

junctus, ad collum retortæ, in Cin-
nabarim sublimetur: quam vase re-
frigerato colliges. Præcipitatum
pulverem per noctem digeres: & a-
quam, spiritu Vitrioli, ex sublima-
to, imprægnatam, ad coralloſ &
perlas diſſolvendas ſeparabis & ſer-
vabis: aliam aquam ſæpius præcipi-
tato pulveri affundendo, donec o-
mnis acrimonia tollatur, tandem
aquâ cordiali ablue, & lentifſimo
calore exſicca. Doſis in robuſtiori-
bus eſt gran. quatuor vel quinque,
in debilibus, duorum vel trium,
in pomo cocto, vel conſerva roſa-
rum.

Prodeſt in peſte: capitis morbis:
febris: lue venerea, leprâ, hydro-
pe, ulceribus. In exhibitione autem
hujus obſervandæ ſunt cautiones a-
legantiffimæ Crollij, quas tradit in
ſua Baſilicâ Chymicâ, Earum prima
eſt: quòd in uſu Antimonij caven-
dum: ne adſint conſtipationes, Co-

*Cautio-
nes in
exhibi-
tione
Antim-
onij
obſer-
vanda.*

lici dolores, neve unum principali-
um membrorum læsum sit.

Secunda: ne ijs, quibus Antimo-
um offerretur, vel ante vel post ejus
assumptionem vena incidatur.

Tertia: ne Picrocholis, & ijs qui
difficulter vomunt: ac qui viribus
imbecillibus sunt præditi, offera-
tur: sed ijs qui ad vomitum pro-
clives, stomachum fortem habent,
thoracem amplum & latum, qui-
que vomere aliàs sunt adfueri, &
quibus humorum materia sursum
fertur.

Quarta: quod, ubi sese vomitus
mouet; exhiberi soleat ossa aut jus
pisorum leviter coctorum vel gal-
linarum pingue, aut calida cerevi-
siæ haustus, reiterando, si opus, ali-
quoties, ut facilis vomatur & me-
dicamenti acceleretur actio.

*Hepar Antimonij sive Crocus
Metallorum.*

Recipe Antimonij crudi lib. unam.
Salis Petræ unc. duodecim.

Misce:

Misce: & impone mortario ferreo ad latus posito: ubi ea prius benè triveris. Deinde adhibito saltem carbone vivo, accende: & subito fiet Hepar Antimonij: sal Petræ postea separa. Dosis gran. duodecim ad viginti, in infusione vini albi, aquæ cardui benedicti, vel alio convenienti liquore, in febribus pestilentialibus maximè.

Alia Stibij Calcinatio.

Per inferiora tantùm purgans.
Recipe Antimonij electi.

Salis decrepitati ana lib. unam; Trita, & simul mista reverbera in crucibulo probè lutato, per duodecim horas, ignem paulatim augendo. Vase refrigerato, toties aquæ dulci ablue, donec omnis acrimonia tollatur. Postea exsicca & tere. Dosis à viginti quinque granis ad triginta quinque.

Regulus Antimonij.

R. Antimonij.

Salis Petræ.

Tarra.

Tartari ana libram unam.

Tere: & misce, dein colloca cruci-
bulum inter prunas accensas, ut cā-
deat. Tūm iniice cochlear pulverū:
& statim operi, donec fumus cesser.
Posteā amoto cooperculo, novos
pulveres iniice & claude: ad finem
usque ita continuando. Tandem ad
ignem fusionis, & crucibulum mo-
ve, ut regulus fundum petat. Cruci-
bulo frigefacto, Regulum à fecibus
separa, & serva:

Ex fecibus autem hujus fit SUL-
PHUR AURATUM DIAPHORE-
TICUM, hunc in modum: Recipe
feces Reguli, ut suprā, præparati:
easque reduc in lixivium per dige-
stionem, vel ebullitionem, illudque
calidè per chartam emporeticam
traijce. Huic lixivio frigefacto,
adde parum aceti destillati, & vide-
bis crocum multis ablutionibus
dulcoratum, & desiccatum seorsim
collige, qui admixtabile erit sudori-
ficum, & sanguinis mundificati-
vum,

*Sulphur
Auratū.
Diapho-
reticū.*

vum, multis morbis depellendis aptissimum. Dosis à scrupulo semis ad integrum.

Regulus Martis stellatus.

Recipe apicum clavorum equorum libram semis: Antimonij lib. unam. Candefac Martem in crucibulo: cui adde Antimonium tritum: & cooperi: dando ignem fusionis. Postea injice per vices uncias duas Nitri: & tandem projice in conum fusorium. Regulum in crucibulo funde: cui adde unciam unam Nitri per vices, ut suprâ, & projice in conum. Hoc quater quinquies vel sexies repete: donec Regulum Martis habeas stellatum.

Antimonium Diaphoreticum.

Recipe Antimonij.

Salis Petræ ana libram unam. Pulverisata simul misce: deinde pone crucibulum inter accensas prunas, ut candeat. Tum injice uncias duas, aut circiter hujus mixtionis, & statim crucibulum operi: donec fumus

fumus & strepitus cesset. Postea a-
 moto ope culo, novos pulveres in-
 ijce & claude: ita ad finem conti-
 nuando. Tandem da ignem l quesa-
 ctionis ad horæ quadrantem. Vase
 refrigerato materiam exime & te-
 re miscendo, ut suprà, cum ana Sa-
 li Petreæ, eodem modo calcinando
 & elaborando ut suprà, Materiam
 tritam & ablutionibus edulcora-
 tam, reverbera in vase terreo clau-
 so, spacio viginti quatuor horarum:
 donec pulvis fiat candidus: cujus
 dolus gr. quindecim.

Aliud.

Recipe spumæ venenatæ duo-
 rum draconum semel rectificatæ
 uncias quatuor: quibus calore reso-
 lutis, superfunde spiritus salis bal-
 samici uncias totidem: destilla ex
 arena omnem liquorem, ad siccita-
 tem usque. Terram exime & probè
 terre; cui liquorem destillatum re-
 affunde, cum uncijs duabus, spiri-
 tus recentis balsamici; & destilla ut
 prius.

us. Postea, pulveri trito reaffunde
 destillatum cum alijs uncijs duabus
 ut supra: & procede rursus ut prius.
 Massam tritam trade Vulcano Do-
 cimastico examinandam per quatuor-
 decim horas: materiam continuè
 agitando ferreo instrumento puro.
 Tandem alcohol vini ab ea aliquo-
 ties abstrahere: ut remaneat pulvis
 ficcus candidus: cujus dosis gr. qua-
 tuor ad sex. Usus ejus singularis est
 in omnibus affectionibus pestilen-
 tibus, & febribus malignis popula-
 riter grassantibus.

CAPUT XIII.

*De Calcinatione & prepara-
 tione Mercurij.*

Mercurij substantia. **M**ercurius est corpus minerale,
 compositum ex terra subtili
 sulphureâ, & aquâ fortiter admix-
 tâ. Substantia autem ejus terrea
 purganda est, à crassa terrestritate
 sulphureâ. Aquæ verò substantia,
 ab humiditate superflua. Duplex
 autem

autem est, naturalis & artificialis. Naturalis activus & summè depuratus, in Almagro propè Calatrava, in regno Castiliæ, reperitur vivus, per se fluens, & in Cisabari coagulatus, qui ignis vi educitur. Hanc mineram antiquissimam. Plinius vocat vomicam liquoris æterni. Huic similis reperitur in Idria, pagocomitatus Goritz in Sclavonia. Sed Hispanica bonitate excellit: quamvis Idria longè fertilior. Est autem admiratione dignum, quòd quamvis in vicinia Idriæ, singulis ferè annis lues pestifera grassari illa tamen ab hac immunis nunquam non manere soleat: id quod viri propectæ ætatis sese observasse, idemq; à Majoribus suis accepisse, mihi ante annos octo, eò loci profecto, sanctè confirmatum. Ex quo satis patet: ut & ex alijs exemplis innumeris: Mercuriū esse summum omnis corruptionis & putredinis alexipharmacon. Non minus

Mercurius naturalis.

P

& J.

& illud stupendum, prodigio quodam
mile: quod ibidem notavi. Senex
erat decrepitus, qui toto vitæ suæ
tempore, in paranda Cinabari, con-
sumpto, perpetuò tremebat: & aure-
um nummum manu compressum
ita dealbabat: ut color ejus natus
omniñò dispareret.

Reperitur & alius Mercurius in
monte Gimnauoda dicta, sex milia-
ribus à Cracovia, in Polonia, inter
Tarnava, Ribiè & Streletzky, distā-
te, qui sponte certis anni temporibus,
usque ad terræ superficiem e-
rumpit: præsertim autem autumnali
tempore: quamvis etiam circa fe-
stum Johannis Baptistæ, multa grana
pisorum instar, in radicibus graminum,
ibidem collegerim. Verum hic Mercurius
nimis aqueus, & Sclavonico, ut & Hispanico
longè inferior. Invenitur etiam naturalis, in
multis alijs locis: & interdum in auri
& argenti fodinis.

Artificialis fit modo satis trito, & *Mercurius artificialis.*
 artiftis noto, per sales refuscitativos
 tam ex medijs mineralibus, quàm
 metallis. Quin & in hac urbe plures
 viros fide dignos & præcipuæ auto-
 ritatis dignitatisque novi: qui non
 modò è mineralibus, sed etiam ex
 sanguine humano priùs calcinato,
 & ex plantis etiam, Mercurium vi-
 vum elicuère.

Ille optimus, cujus drachma in *Mercurio ribo.*
 cochleari argenteo puro, super car- *min-tis*
 bones vivos posita, post evapora- *nota.*
 tionem, maculam relinquit flavam
 vel albam. Sed qui cochlear deni-
 grat: ita purgari debet: antequam
 ad usum medicum adhibeatur.

Recipe Mercurij,

Aceti destillati an. libram unam: *Purgatio*
 pone in matraccio forri, cum mani- *Mercurij.*
 pulo salis præparati: move strenuè
 per horæ quadrantem, ut miscean-
 tur, & acetum desigretur: quod per
 inclinationem cum Mercurio, in
 lentellam vitreatam effunde, & to-

ties aquâ tepidâ ablue, donec omnis nigredo & falsedo separetur. Exsiccatum repone in matrarium, cum aceto & sale ut supra, eundem laborem ter quaterve repetendo, & tandem per corium trajiciendo. Sed hæc vulgaris & imperfecta purgatio: sequitur perfectior: Rec pe Mercurium præcipitatum, Cinabarisatum vel sublimatum: misce cum duabus partibus sui ponderis Tartariuli vel calci vivæ: destilla per retortam vitream, igne suppressionis, vel in reverberio clauo, adhibito recipiente amplo, aquâ semipleno. Ita accipies Mercurium magis deuratam, quàm modo precedenti. Sed modus perfectissimus depurandi Mercurium, quò melior dari nō potest, est ejus amalgamatio cum corporibus perfectis: destillando aliquoties, per retortam, singulis vicibus, feces terreas, sulphureas, ferentes separando, & de novo amalgamando, & tandem per corium trajiciendo.

Præci-

Præcipitatus A'bus.

Mercurius dissolvitur in aqua forti, & affusione aquæ falsæ præcipitatur in pulverem album. Dissolvens per inclinationem effunditur: & præcipitatus multis ablutionibus cum digestionem, omni falsedine & acrimoniâ privatur. Tandem exsiccatus aquâ rosaceâ abluatur & exsiccatur. Dosis interius à granis octo ad decem, in morbis veneris maximè: purgat per inferiora tantum.

Præcipitatus rubeus.

Post dissolutionem Mercurij in aqua forti, fiat evaporatio ad siccitatem, igne violento: in fundo matratij hærebit pulvis rubeus præcipitatus, ulceribus maximè veneris apertissimus.

Mercurius præcipitatus

EX OPTIMIS OPTIMUS.

Recipe Mercurij purificati uncias quatuor: affunde olei sulphuris rectificati uncias octo. Dige. e per

P 3

duos

duos dies in arena : deinde per retortam destilla , cum tribus cohibijs; ultimò igne violento, ut retorta candeat, Massam albam exime & te C : aquâ destillatâ cal. dâ sæpius abluere : donec præcipitatum videas versum in pulverem flavissimum : super quem , Spiritum vini ter accendas , Ita securè intra corpus dari poterit. Dosis à gr. tribus vel quatuor ad sex, in extractis purgantibus, conserva rosarum aut saccharo rosaceo. Valet in infirmitatib. causatis ab humorum putredine , & morbis deploratis: purificat sanguinem in podagrâ, hydrope , & in omnibus febribus continuis summum est a: canum.

Alia Mercurij Calcinatio & præcipitatio.

Mercurium à sole vel Lunâ destillatum & purgatum ut supra, vel per se vel cum octavâ parte Solis vel Lunæ , præcipita in pulverem rubrum, modo quo sequitur: Accipe ma-
tra-

tratum carvum, colli prolixioris, cui impone Mercurij uncias quatuor: deindè super laminam ferream, in fornace arenæ colloca, dando ignem contiauum, spatio quadraginta dierum. Collum matrati super arenam eminere debet, ad sex vel octo pollices: & primis decem vel duodecim diebus, Mercurius, qui ad collum matrati ascenderit, debet aliquoties quotidie baculo ferreo, cui alligatus sit pannus lineus, ad fundum ignis (ut Geber docet) detrudi & præcipitari. Est autem hic modus præcipitandi Mercurium, non modernorum, sed antiquorum philosophorum. Tempore finito: si quid Mercurij crudi, in matraccio repertum fuerit: separari debet à pulvere rubeo, qui admirandas habet in medicinâ facultates. Est enim catharticum præstantissimum in leprâ, blandè adeo alvum solvens, ut pueris & prægnantibus dari possit: acres humo-

res mitigat : pituitosas expurgate
calidamq; ac siccam viscerum con-
stitutionem emendat. Dosis gr. sex.

ALIA.

Dissolve Mercurium in aqua for-
ti, & præcipita, ut artis est, per ex-
halationem omnis humiditatis, ut
præcipitatus fiat rubeus. Pulverisa-
tum impone matrati forti, super-
fundendo acetum ter destillatum,
ut superemineat ad altitudinē quin-
que digitorum, dando ignem are-
næ, ut acetum lentè bulliat, spacio
sex horam, & præcipitatus totus
dissolvatur. Dissolutioni prius fil-
trata, superfunde liquorem animæ
mundi imprægnatum : & statim se-
parabitur Mercurius, à dissolvente,
qui ablui & exsiccati debet. Dosis
à gr. 4. ad 5.

Præcipitatio Mercurij in momento.

Imponc Smiridem rubeum pul-
verisatum crucibulo, exponendo
spatio

spatio quatuor horarum, igni violento: donec quodammodo vitrescere incipiat, & lateribus cruc bulli adherere. Tunc ab igne ablatum, tritura in pulverem subtilem, & mactatio impone: cui superfunde aquam Regis rectificatam, digerendo per viginti quatuor horas, postea per inclinationem, aquam tintam effundendo, & aliam toties reaffundendo: donec omnem tinturam attraxerit. Depletiones ad oleaginositatem destilla. Hujus olei recipe unciam unam, infunde super uncias quatuor Mercurij crudi: sic in momento præcipitabitur: nec oleum Mercurio adhærebit. Si destilletur igni satis forti, post olei exhalationem, aliquid de Mercurio sublimabitur; major tamen pars manebit fixa. Ejus usus in augmentatione Solis & Vitificatione rubicundissima.

Præcipitatus Diaphoreticus.

Dissolve Mercurium à Sole vel

P 5

Luna

Lunâ destillatum & purgatum ut supra, in aqua forti, quam ex matras-
tio colli prolixioris, cum alembico
proportionato, abstrahere, igne tertij
gradus, cum binâ cohobatione, ut
Mercurius fiat rubeus, qui edulco-
rari debet calcinando in crucibulo,
inter prunas accensas, continuo vir-
gâ ferreâ movendo, per horæ qua-
drantem circiter, vel cum aqua se-
quenti. Recipe Aceti destillati li-
bras duas, phlegmatis aluminis li-
bram semis, calcis reverberata, re-
statum ovorum uncias sex: destilla
simul ad siccitatem. Hujus aqua re-
cipe libras tres. Mercurij supradicti
præcipitati lib. unam. Misce & di-
gere per diem naturalem: postea
destilla per alembicum, cum ternis
cohobijs, ignem augendo sub finem,
ut materia probè siccetur, quæ cir-
culari debet per diem naturalem
cum S. V. Postea destillatione sepa-
ratur spiritus: & denuò circulatur
& destillatur. Hoc quarto repeti
debet.

debet. Hæc vera Mercurij præcipitati præparatio ad infinitos morbos pellendos: & maximè lue veneream, siue interiùs fumatur, (quia ita elaboratus saltem sudores provocat) siue exterius cum butyro, aut alio medicamento applicetur.

Præcipitatus Cinabaris Di-

phoreticus.

Recipe Cinabaris vulgaris unci-

am unam. Salis præparati drachmas duas. Simul tere, misce & matratio impone, quibus superfunde olei Sulphuris per campanam facti uncias tres. Digere per triduum in cineribus tandem igne violento, fac omnem humiditatem evaporare. Manebit in fundo massa alba, quæ frequenti ablotione edulcorari debet. Dosis à gr. sex ad decem, in morbis Venereis maximè. Datur cum conserva rosarum & uncijs quatuor vel tribus decoctionis sarsaparillæ.

Mercurius Veneris Diaphoreticus.

R. Limaturæ Veneris unc. unam
Mercurij meteorisati unc. dua
Salis Mercurial. unc. dua semi
Tirtis, & simul mistis. inde ea ma
tratio firmo, dando ignem arena
donec instar cere omnia liquefca
Tum matratiū ita calens frig
imponere: ut in partes diffiliat,
Mercurius subviridis effluat: qu
exsiccatum in retortam parva
cum spiritu Sulphuris vel Vitri
in cineribus, per diem naturale
digerendum collocabis: & po
cum binis cohobijs in arena de
labis: tandemque ablues bis aur
& ultimâ vice, aquâ cordiali. R
stantissimum remedium diapho
ticum Bezoarticum est, contra
stem. Si duodecim horis, à vena
hausto sumatur, à morte præser
Dosis gr. unum vel duo in aqua
appropriatâ.

De Calcinatione Saturni & Jovis.

Cum, teste Gebero, impossibilis sit corporum solutio, compositione ignoratâ: antequam metallorum calcinationes aggrediamur, de ipsorum naturâ obiter aliquid dicendum est. Rectè autem mihi sensisse videtur Hermes, pater ille philosophorum: dum dicit: Id quod est superius, est sicut id, quod est inferius: & vice versa. Quâ ratione enim natura paulatim & successivè in terræ superficie, plantas & cætera vegetabilia, producit: ita eadem in locis subterraneis, metalla quamvis tardius & longiori temporis spatio, ex vapore humido unctuosissimo, argenti vivi & sulphuris vitriolati, suo calore, mercurium decoquentis proprietates in se continente generat. Unde Hydrargyris mater Metallorum

Generatio metallorum.

lorum dicitur; Sulphur verò pater:
in ijsque quatuor elementa, quæ o-
mnium corporum naturalium
materia remota sunt, repræsen-
tantur. Mercurius enim instar fœ-
minæ, frigidus & humidus, aqua
& aëris rationem habet: sulphur
autem tanquam mas, calidum & sic-
cum, ignis & terræ vicem obit.
Si quis materiam eorum, non rã
halitum, quàm succum statuere ve-
lit non repugnabo. Cum enim su-
periori æstate, in Hungaria, medio
miliari à Schemnitz, in argenti fo-
dinam, mille quingentos circiter
cubitos profundam descendissem:
à fossoribus, qui ob summum mine-
ræ æstum, vestibus & ipso indusio
exuri laborabant, didici: vapores
minerales à centro terræ frequen-
ter sursum ferri: eorumque lucer-
nas & ipso smet, ni subito recedant,
exinguere: aliquanto autem tem-
pore post, in eodem loco illos hali-
tus, ad parietes fodinæ in massam,
quæ

quæ levi contactu, instar olei fluat,
coagulatos reperiri. Unde forte
quis inferre posset: vaporem esse,
materiam metallorum, eorumque
succum verò sulphureum, & miner-
rialem, propinquius esse. Sed sunt
mihi ad manus, ex eadem fodinâ,
& ex alijs silices, quos seu vapor,
seu succus talis mineralis humidus
unctuosus undiquaque penetravit:
& in quorum alijs, conspicitur ma-
teria cruda, nec satis cocta: in alijs
mediocriter excōcta, ex quorum li-
bra una, elici possunt drachmæ sex
argenti puri, & scrupulus semis cir-
citer auri: in alijs perfectè decocta:
ita ut argentum in superficie pullu-
let, & in uno ramusculi auri puri
puti conspiciantur. Et si autem sunt,
qui ob frivolas quasdam ratiuncu-
las, Mercurium & Sulphur, metal-
lorum materiam esse, inficias canti-
tamen fatius est, Philosophis metal-
licis, & metallurgis credere, qui
in omnibus fodinis & venis ea re-
periri,

periri, uno ore attestantur: Ad quorum opinionem, & metallorum excoctores, ultores & probatores accedunt: ut taceam, quòd Medici ple. rosque fossorum morbos, à Sulphureis & mercurialibus spiritibus crudis intra corpus admissis, oriri: & metalla, in externis affectibus, eadem præstare, quæ Hydrargyrum. Imò omnia metalla facili negotio in argentum vivum, & argentum vivum, in omnia metalla reduci possunt.

Calcimatio Saturni.

Plumbum liquefit in matula terrea, vel olla ferrea, purgaturque à scorijs: deinde aucto igne, ut olla candeat, continuâ agitatione, cum spatula ferrea reducitur in calces; quæ cribellata, postea si diutius reverberetur, fit minimum.

Calcimatio Jovis.

Recipe Stann. Anglici non sophisticationi (quod ex pondere & malleatione dignoscet) libras quatuor.

Lique.

Liquefac in olla plani fundi, & à scorijs purga: deinde iniice aliquod salis Ammonij: & igne aucto, ut olla candeat; impone libram unam & semis salis præparati, spatulâ ferreâ tamdum movendo; donec in calcem redigatur: quæ igne violento reducitur in corpus, & à sale impuro & denigrato separatur. Iterum miscetur cum libra una salis præparati, & calcinatur, ut suprâ. Calx abluitur ab omni fædine, & reverberatur ad octiduum, donec vertatur in Alcohol. Sal affusione aceti alkalisati elicitur, digerendo aliquot diebus, postea filtrando & coagulando.

Aliter.

Jupiter potest etiam calcinari, sicut Saturnus, sine additione Salis. Vel possunt etiam calcinari in scutella lignea, cretâ oblitâ: si fusi in crucibulo, effundantur in dictam scutellam, & subita agitatione moveantur.

Jupi.

Jupiter Diaphoreticus.

Recipe Jovis Anglici limati, vel
ut suprâ, in scutella lignea, vel ter-
reâ non vitreaâ calcinati uncias
duas: Mercurij sublimati uncias
quatuor: Simul misce; & per retor-
tam destilla, gne arenæ, apponen-
do vas recipiens, aquâ semiplenum
cumq; destillare inceperit, da ignē
suppressionis moderatum, donec o-
mnis liquor destillaverit, & præcipi-
tatus fuerit in aquam. Quod autem
ad collum retortæ sublimatur, ab-
radatur, & cum eo, quod destillatum
est, per noctem digeritur. Aqua spi-
ritu Victrioli impregnata separatur,
& ad usus servatur: calx verò exsic-
catur. Dosis à gr. quatuor ad sex.

CAPUT XV.

*De Calcinatione Martis**& Veneris.**Calcinatio Martis.*

Limaturam Chalybs à sordi-
bus, ventilatione & ablutione

diligenter emunda. Hujus recipe libras duas, salis præparati libras tres, Misce simul, & in olla terreâ reverbera, per diem naturalem. Massam exime, & terre: dissolve in aquâ calidâ, & lava toties, donec ab omni sal sedine & terrestreitate liberetur. Exsiccatur deinde, & in pulverem subtilem, terendo & cribellando reducitur. Postea reverberatur per octo vel decem dies; donec superficies elevetur in crocum rubicundissimum impalpabilem: quo ablato: reliqua pars toties & tamdiu reverberatur; donec tota in crocum abeat. Vas terreum limaturam continens, habeat operculum, ne cineres super crocum decidant, ita tamen elevatum, ut inter vas & operculum, flamma liberam habeat transitum.

Alia.

Paratur etiam crocus Martis è lamina chalybis candente & scintillante, immisâ in magdaleonem Sulphû-

Sulphuris, cuius vi liquefcit & decidit granulatim in vas fictile fuppositum frigidâ vel aceto plenum. Granula exficcata teruntur in pulverem subtiliffimum, & fi placet in crocum reverberantur, fpatio ſex vel octo horarum.

Virtutem habet deobſtruendi, aperiendi & attenuandi, quam etiam limatura chalybis acquirit, ſi per ſimplicem aquam, in tenuiffimum alcohol redigatur.

Aliter.

Difſolve limaturâ Martis unciam unam, in aquâ fortis uncijs octo: digere per noctem: & deſtilla per alembicum, aquam fortem, in arena. Habebis unciam & ſemis croci rubicundiſſimi.

Aliter.

Reverbera limaturam Martis, cum ana Sulphuri triti, per quatuor aut quinque horas. Virtutem habet aperitivam; ſed maiorem, ſi per dimidiam tantum horam calcine-

tur,

tur, cum duplo sui ponderis sulphuris criti.

Alia Martis Calcinatio.

Digere lento calore limaturam ferri, vel chalybis, in aceto ter destillato, donec coloretur. Decanta, quod tinctum est: & aliud acetum reeffunde toties: donec omnis tinctura extracta erit. Depletiones filtratas destilla: & remanebit in fundo pulvis rubeus, qui per diem naturalem reverberari debet in crocum impalpabilem. Virtutem habet constringendi.

Aliter.

Crocus Martis etiam cum oleo sulphuris fit: infundendo in cochlear ferreum, olei sulphuris & spiritus vini partes æquales, evaporando lento calore, ad consumptionem humiditatis: postea si residueat ad aliquot dies, invenies pulverem subtilissimum, quem servabis in phialis optimè clausis, ne aer intret, quia resolveretur. Si aliquot grana in
juscule

jussculo five liquore congruo dentur, verum hepatis restaurativum erit, conducens omnibus morbis, qui inde oriuntur, ut hydropisi & similibus.

Calcinatio Veneris.

Dissolvitur Venus in aqua forti: & affusione aquæ tepidæ, cum particula ferri vel argenti, præcipitatur ad fundum vasis. Vel laminae Veneris reverberantur in æs ustum, in fornace figulorum, quod facili contritione in calcem reducitur. Vel laminae ponuntur in crucibulis, cum parte æquali sulphuris triti, faciendo S.S.S. & reverberantur tribus vel quatuor horis, in æs ustum.

CAPUT XVI.

*De Calcinatione Lunæ
& Solis.*

Calcinatio Lunæ.

Dissolve Lunam in aqua forti: & affusione aquæ salis, præcipita ad fundum matraxis, in calcem candi-

eandidam, quæ frequenti aquæ communis affusione edulcorari debet, & exsiccari. Hujus calcis recipe unciam unam: Salis præparati uncias duas: Salis ammonij drachmas duas. Hac probè misce in mortario vitreo, & reverbera per octiduum. Elicitur postea tinctura cum spiritu vini alkolisato, & circulatur. Confert manie & alijs cerebri affe-
ctibus.

Calcinatio Solis.

Fac amalgama Solis, per cæmentum repurgati, cum sex partibus Mercurij, ut sequitur. Accipe aurum laminarum, quod in minutas particulas forficibus scinde: & in crucibulum mundum, inter carbones vivos pone, ut aurum saltem igniatur. Deinde ex alio tigillo, mercurium calefactum, super aurum effunde, & bacillo misce: ut incorporentur. Tum projice in frigidam: & massam optimè lotam traice per corium, & mercurium superflu.

perfluum exprime, ut remaneat
massa satis dura, quæ duri teri debet
cum duplo sui ponderis salis præ-
parati, in mortario vitreo, ita ut ni-
hil de amalgamate appareat. Hoc
totum pone in crucibulum cooper-
tum & lutatum, parvo saltem fora-
mine pervium: & reverbera per
diem naturalem: tali cautione ad-
hibita, ne aurum liquefeat. Hoc fa-
cto: reperiēs aurum calcinatum,
mercurium verò cum sale in auras
evolasse. Tum aurum denuò amal-
gama: & per coriū trajice ut supra
& misce cum duplo sui pōderis sul-
phuris vivi & optimè tere: & pone
in scutellam terream vitream, su-
perfundendo optimum vini spiri-
tum, qui accendi debet. Post cujus
deflagrationem & sulphuris, repe-
ries aurum spongiosum & valde at-
tenuatum: præsertim si idem pro-
cessus bis vel ter repetatur. Aliqui
amalgama cum floribus sulphuris
terunt, & in crucibulo ponunt in et
carbo.

carbones vivos, bacillo ferreo continuo movendo, donec Mercurius in auras abeat. Hæ veræ philosophicæ præparationes sunt, ad aurum potabile & alias operationes physicas.

Antequam autem aurum calcinetur calcinatione philosophicâ: debet, ut dictum est, cæmentari cæmento vel vulgari, vel regali. Cæmentum vulgare ita fit: Recipe farinæ laterum unicas octo.

Salis præparati unc. quatuor:

Vitrioli albi unicas duas:

Salis petrae,

Æruginis ana unc. semis.

Cæmentum regale, quod soli auro probatissimo parcat, recipit,

Farinæ laterum partes quatuor:

Salis ammonij,

Gemmae,

Communis præparati, partes

singulas.

Commista uniantur: & urina humectentur. Quidam aur. b radiceas,

Q

an. s.

antequam componantur, candesciunt, sinuntq; refrigerare: ut si quid inquinamenti in cute hæserit, id consumatur, & liberius rem accessum & impressionem relinquat medicaminum acumini, Omnibus ritè preparatis: ollæ cæmentatoria in-
spergitur pulvis æqualiter, crassitie digitali. Huic imponuntur bractæ urinâ irrigatæ, eo ordine & modo, ut æquali situ, se non contingant mutuo, ne corpus corpori cohærens id accendat: caloreque aucto, oras colliquet. Dispositæ primo ordine bractæ obruuntur, inedicamine dimidij digiti crassitie: sequuntur bractæ, atque ita vicissim usque ad ollæ marginem, quam tantum implere debet medicamen, quantum est in fundo, nempe ad crassitiem digiti transversæ. Ultimò imponitur operculum sine respiraculo, si pro cæmento vulgari; at si pro regali: operculum habeat foramen parvum. Ignis datur ad viginti
qua-

quatuor horas : ita ut olla five pixis
semper rubescat. Finito opere : bra-
tæq; pede leporino purgantur à pul-
veribus adherentibus ; & urinâ la-
vantur , & exsiccantur.

Omniū autem perfectissimum *Optimū*
camentum est illud, quod sequitur. *Camen-*
Liquefac aurum cum duplo sui pō- *tum.*
deris optimi cupri : reduc in lamel-
lastenuissimas inftar Papyri : quas
camenta per quadraginta vel quin-
quaginta horas, igne forti, facien-
do SSS. ut in cemento regali dictū
est, cum farina laterum, sale com-
muni, colcothare, viridi æris & mo-
dico sale armoniaco, cum aceto for-
ti permittis. In hoc examine, totum
cuprum evanescit, sulphure ipsius
incombustibili & tinctura, in auri
substantiâ remanente : cum teste
Gebero, decimo octavo capite for-
nacum, à cupro extrahatur sulphur
mundissimum tingens & fixum.

Bezoarticum Metallicum.

Dissolve in aqua Philosophicâ ,
Q 2 solis

solis purissimi drachmas duas : cui
adde guttatim liquoris gummosi
septies rectificati unciam unam.
Fiet maxima ebullitio. Pone matra-
tium super cineres calidos , ad tres
vel quatuor horas. Tum præcipita
in aqua communi & sæpius ablue :
ultimò cum aqua cordiali : & tan-
dem exsicca. Habebis lapidem ad-
mirandæ virtutis : cujus grana sex
sudores egregiè movent.

Ceraunocryson Diaphoreticum.

Dissolve solem purissimum in
aqua philosophica , & per noctem
digere in arena: Deinde superfunde
guttatim oleum Tartari : donec ces-
set ebullitio, & calx auri ad fundum
vasis præcipitetur , quæ multis ab-
lutionibus edulcorari debet, & igne
lentissimo exsiccare , Dosis grano-
rum trium vel quatuor.

Et hoc Diaphoreticum parari
potest adhuc præstantius, hunc in-
modum Recipe Ceraunocrysi quin-
que vel sex grana : eaque impone in
vascu-

vasculum argenteum, & superfunde spiritum vini rectificatum optimè, quem incende. & desuper vitrum cristallinum satis ampli orificij suspende. Quamprimum spiritus vini ardere desierit, ceraunio-clyson officium suum faciet, & pars quædam terrea ad parietes vitri sublimabitur. Hoc quater vel quinques repete, & vitrum cum spiritu vini lava, ut calx fundum petat, quæ exsiccari debet. Dosis gr. vii. aut duorum.

CAPUT XVII.

De Salibus.

Modus eliciendi sal essentiale ex herbis sine Calcinatione.

REcipe cardui benedicti quantitatem magnam; contunde in mortario lapideo vel ligneo: postea in alveo amplo, cum magna aqua quantitate coque, usque ad mediocritatem: deinde fortiter expri-

me & cola. Colaturam iterum coque usque ad spissitudinem mellis liquidi. Succus iste Cardui benedicti ponatur in vase vitreo, in loco frigido, per dies aliquot: & generabit in fundo vasis sal crystallinū, angulare, in modum salis gemmæ. Effuso succo colligitur, & aqua cardui benedicti abluitur & exsiccatur, quod diligenter serva. Est enim prestantissimum remedium in peste, & ejus grana duo plus minus, in Cardui benedicti spiritu exhibentur, sudores abundè provocant. Eadem quoque ratione fit sal ex alijs herbis, qui multis modis antecellit sallem, qui ex cineribus herbarum conficitur.

Sal Essentiale, Cremor, sive Crystallum Tartari.

Recipe Tartarum Montispelense album, quod est optimum: reduce in pulverem, & fac in magna aquæ quantitate, in cacabo æneo vel ferreo bullire ad mediæ partis cōsumptionem,

tionē. Tunc amove ab igne, & si vis, trahce per manicam Hippocratis, vel pannum lineum, in vas figulinū firmum. Ubi refrixerit: aquam per inclinationem effunde: & salem pa- rietibus vasis adhaerentem, separa- tis fecibus, frequenti aquæ affusio- ne collige: & iterum, ut supra deco- que, lava, à sortibus separa & exsic- ca. Tandem reduc in pulverem: cu- jus dosis drachma una in jusculo, vel medicamine appropriato. Vir- tutem habet incidendi humores crassos & tartareos: meatusque ob- structos aperiendi.

Sal five Alkai Imperatoria.

Siccata calcina ad albedinem: salem extrahe cum aqua ejusdem herba stillatitia, vel communi, dige- rendo per noctem. Postea aquam per inclinationem effunde: caven- do, ne feces turbentur; aliam usque tertio reeffunde, digerendo ut su- pra. Tandem pepleriones filtra & coagula. Si coagulum non sit satis

Q.

album

album: calcina in crucibulo ad rubedinem, cavendo ne lique scat, deinde resolve, filtra & coagula.

Sic extrahitur sal ex omnibus herbis: sed tali calcinatione perit sal volatile, siue essential e, manet que solum elementale.

Sal Tartari.

Sternitur Tartarum in vase terreo non vitreato plani fundi, crassitie digital: Reverberatur postea ad albedinem usq; spatio quinque vel sex horarum. igne ita moderato, propter fusionem, ut vas saltem candeat. Tartarum ita ad albedinem calcinatum, perfunditur aqua communi; digeritur, filtratur, & coagulatur.

Sal Corallorum.

Hoc fit, digerendo corallostrictos, in aceto ter destillato, per noctem: postea filtrando. & acetum ad siccitatem evaporando. Sic sal corallorum manet in fundo vasis.

Vires ejus sunt excellentes. Sanguis

guinem enim in universo corpore mundificat: pristinum sanitatis vigorem restituit: fluxus uteri, ventris, hæmorrhoidum sistit: roborat cor & stomachum, omnes obstructions viscerum reserat, concretumq; sanguinem dissolvit. Prodest & in hydrope, convulsionibus, paralyssi, calculo, suffocatione matricis, si cum aqua affectui præter naturam conveniente exhibeatur. Dosis à granis decem, ad scrupulū unum vel duos pro ratione ætatis & vehementiæ morbi.

Sal Colcotharis.

Colcothar perfunditur aqua pluviæ, & sal digestionis unius diei vel noctis in eam ingreditur, filtratur, coagulatur. Rubedo reliqua si sexies aut quinquies iterum calcinetur, & falsedo semper eluatur: tandem dulcis relinquitur, & vocatur dulcedo Vitrioli, quæ major est, si ex Vitriolo Veneris paretur, & præsens est in ulceribus malignis remedium.

Q r

Vitrio-

Vitriolum Vomitivum.

Dissolve vitriolum album in aqua communi, filtra & coagula, repete hoc secundo, tertio dissolve in aqua rosacea & coagula.

Aliter.

Dissolve vitriolum album in aqua destillata: filtra: & in vase vitreo aquam exhala, donec cuticulam supernè contrahat. Tum vas pone loco frigido, ut cristallos producat: quibus separatis reliquum humorem evapora: & ut supra cristallisa, hocque secundo repete. Tertio cristallos in aqua rosacea dissolve: exhala: & ut supra cristallisa, igneque lento exsicca. Dosis à scrupulo uno ad drachmam semis, in haustu vini vel cerevisiæ, aut conservâ rosarum. Operatur feliciter in febribus, ventriculi affectibus, catarrhis, lumbricis, peste, &c.

Sal sive Vitriolum Martis.

Accipiatur spiritus Vitrioli, vel
olci

olei Sulphuris per campanam facti, licet non rectificati uncia una, cui immisceantur unciae duae aquae communis. Huic mistioni impone limatura ferri unciam unam, in matratia, quod obferatum colloca in cineres calido, ut bulliat lentissime, spatio sex horarum. Postea infrigidari sponte permitte: & invenies in vase generatum Vitriolum, viride, splendens, quod calore dissolvitur, frigore coagulatur.

Sal five Vitriolum Veneris.

Caprum calcinatum, live squamam cupri reduc in pulverem subtilem, quem in aceto destillato, per diem naturalem digere. Tinctum acetum per inclinationem effunde: & aliud reffunde toties; donec non tingatur ulterius. Depletiones filtra: & ex tribus partibus evapora, vel destilla: quod relinquitur in fundo vasis; ponatur in locum frigidum: sic generabitur Vitriolum viride, obscurum, splendens.

Aliter.

Lamina Veneris cum ana sulphuris triti, ut dictum est in calcinatione Veneris reducuntur in pulverem subtilem: & in olla terrea, cum sulphure trito, calcinantur; continuè baculo cupreo movendo, donec totum sulphur ustum fuerit. Calx denudò teritur; & cum octava parte sui ponderis sulphuris triti calcinatur: ut supra teritur; & in aquam ferventem projicitur, baculo sæpius movendo, dum calx fundum vasis perit, donec aqua refrigeretur: quæ filtrata evaporatur ex tribus partibus, & ponitur in tocum frigidum; ut cristallos cæruleos producat, vel ex toto evaporet.

Sal Saturni.

Calx Saturni five Minium perfunditur aceto destillato, vel saltè ejus phlegmate; digeritur per diem naturalem, sæpius agitando: menstruum detrahitur, aliudque substituitur, donec omnis salsedo abstracta
hatur

hatur: depletiones filtrantur, & in cineribus vel arena coagulantur. Si acetum tertio destilletur à sale Saturnicum cohobijs: postea superfundatur vini Spiritus, & destilletur cum trina cohobatione: sal sic virtutem acquirit admirandam in sanandis diversis morbis. Sicej9 sex grana dentur in peste, cum vino albo: curatur æger intra viginti quatuor horas. In hydrope dantur tria grana in vino albo, quatuor diebus continuis: In colica sex grana cum vino albo: In lepra itidem sex, cum aqua Fumariæ, continvè per octodecim dies. Saccarum hoc intra corpus sumptum, frigiditate suâ, libidinem etiam veneream extinguit: ac propterea utile ijs, qui in celibatu vivunt. Extrinsecus usurpatum mira præstat in ulceribus corrosivis, malignis, cancerosis, luppo & similibus. Contra putredinem oris etiam, & impetigines, ambusta, inflammationes, tumores, pustulas

facie rubras, præstantissimum est medicamentum: si cum oleis aut aquis convenientibus applicetur.

CAPUT XVIII.

*De Floribus.**Flores Benzoini.*

Benzoinum teritur, & olla rotunda imponitur, deinde clauditur duplici charta emporetica, convoluta in modum manicæ Hippocratis: & datur postea ignis ad sublimationem idoneus: floresque nivei sæpius colliguntur.

Valer ad asthma, & omnes pulmonum morbos. Dosis scrupulus semis in liquoribus vel syrupis idoneis. Topicum etiam remedium est ad tubercula & ruborem faciei.

Flores Sulphuris.

Parantur miscendo æquales partes sulphuris & colcotharis perfectè rubificati exsiccatiq; & sublimando, ut in Antimonio (spatio ta-

men octo horarum operatio hæc perficitur, nec tanto opus est igne, ut in Antimonio) dicitur. Secundo sublimantur cum f. Cardui solo, ut majus ad a. trachea & alias pulmonum affectiones conferant auxilium. Et etiam hæc florump. præparatio, miscendo ad libram unam sulphuris libram unam & semis farinae laterum; Vel, ad libram sulphuri, addendo Colcotharis & falsis decrepitati ana libram semis: Vel, per se etiam absque ullâ additione.

Flores hi valdè resistunt putredini, ac propterea in peste tam præservationis, quàm curationis gratiâ, vel in aqua Cardui benedicti, vel Theriacâ, vel syrupo citrio, vel aquâ Melissæ, ad drachmam unam utiliter usurpantur. Præservant à febris & epilepsiâ. Sudorem in lue venereâ promouent. Conducunt in omnib. morbis, qui exsiccatione opus habent in omnib. pulmo-

num affectibus, asthma, tussi antiquâ & recente, catarrhis ad pectus defluentibus: pleuresi, colicâ: apostematibus & putrefactionibus corporis.

Flores Antimonij.

Electum stibium in subtilem pulverem redactum, ex aludele terreo in alembicum rostri expertem quidem, sed tamen in vertice pervium ad humidus spiritus emittendos, cum mobili cono, sublimetur secundum artem, dando ignem per gradus ad decem vel duodecim horas, ad flores albos excipiendos: ad citrinos; per viginti quatuor horas: ad rubeos, per triginta sex, ignem continuando & agendo.

Mercurius sublimatus.

Recipe Mercurij purgati per salem præparatum, acetumque, & per corium trajecti.

Vitrioli rubificati.

Salis præparati ana lib. unam.

Salis Nitri uncias quatuor.

Ter.

Terantur, & misceantur simul in mortario lapideo, cum modico aceto, tam diu, donec Mercurius nullo modo appareat vivus. Omnia bene mista pone in cucurbitam lutatam: cui superpone alembicum rostri brevis: dando ignem per gradus, ut artis est, per octo vel decem horas. Aqua fortis, quæ primò effluet, servetur. Pro secundâ sublimatione: ad libram unam sublimati, addantur salis præparati unciae duodecim, & Vitrioli unciae quatuor. Si tertio: sale tantum sublimetur.

Sublimatus dulcis.

Recipe Mercurij purgati ut supra, uncias sex.

Mercurij sublimati uncias octo.

Tere simul, & misce cum libra una colcotharis perfectè rubificati. Deindè sublima ex matratio, in arena, spacio quinque vel sex horarum. Secundò sublima cum media libra colcotharis. Tertiò per se tantum.

Qui

Qui voluerit, loco colcotharis uti poterit sale preparato. Finitis sublimationibus, massa redigitur in pulverem subtilem, qui aqua rosea abluitur & exsiccat. Dosis a viginti granis ad triginta, in suc Veneræ.

Aliter.

Recipe Mercurij sublimati unc. sex.
Foliorum Lunæ unc. as duas.

Terre simul: misce: & sublima ex matratio, in arena. Vase refrigerato: partem volatilem separa: fixiorem & crystallinam tere: & cum fecibus in imo vasis relictis, misce: secundo & tertio sublimando, ut supra, & tandem abluendo. Dosis a gr. sex, ad octo, vel decem. Purgat suaviter.

Manna Mercurij.

Dissolve Mercurium in aqua forti. Postea aqua marinâ precipita: & ex cucurbita, per arenam destilla, ignem sub finem augendo, ut Mercurius ad latera vasis sublimari possit.

fit. Vase refrigerato, fecibus in imo
vasis subsidentibus abjectis, subli-
matum seorsim collige: & iterum
in eadem aquâ dissolve, & destilla,
ut supra. Habebis Aquilam coele-
stem nive candidiorem: cujus usus
in morbis venereis maximè. Dosis à
granis decem ad quindecim. Pur-
gat tantum per inferiora.

CAPUT XIX.

De Magisterijs.

Magisterium est, quando cor-
pus mistum ita præparatur ar-
te chymicâ, citra extractionem: ut
omnes ejus partes homogeneæ ser-
ventur, in nobiliorem vel substan-
tiæ vel qualitatis gradum traducta;
exterioribus impuritatibus segregatis.

Magisterium Tartari.

Recipe olei Tartari ex sale resoluti
& purificati uncias quatuor:
Spiritus Vitrioli unciam unam:
Quem guttatim supra Tartari o-
leum in vitrum capax instilla: fiet
coagu-

coagulum albissimum. Humiditas supernatans evocetur lento calore, ad siccitatem salis : super quem destillat ter vel quater vini spiritum : atque ita habebis Tartarum album vitriolatum fixum.

Ufus ejus est in omnium viscerum obstructionibus : calculo : nephritide : ictero : mensium retentionibus : melancholiâ : splenis duritie : febribus : hydrope : si convenienter exhibeatur. Dosis à scrupulo semis ad integrum.

Magisterium Perlarum & Ceralorum.

Dissolve corales sive perlas tritas in aqua, valde acida facta cum spiritu vitrioli. Digere per noctem : & super dissolutionem prius filtratam injice guttatim oleum Tartari : & fiet instar lactis. Superfunde aquam cōmunem, & digere : sic precipitabitur pulvis candidus ad fundum vasis. Aqua separatur, & alia superfunditur ter vel quater : donec
 omnis

omnis acrimonia separetur: Tandem pulvis exsiccat & ad usus servatur.

Margaritæ temperie & viribus aurum valde æmulantur: ac propterea spiritus cordis vitales corroborant: palitationem cordis, animi deliquium & vertigines tollunt: & meritò omnibus cordialibus medicamentis misceri debent: appetentiam Veneris excitant: melancholiæ resistunt: dentes dealbant: memoriam confortant, & fœtum in utero: omnes pravos humores in corpore existentes exsiccant: & à varijs morbis omnes corporis humani partes reservant. De corallorum viribus, in sale eorum dictum est.

Magisterium, lac, cremor seu Butirum Sulphuris.

Rec. florum sulphuris unc. unam.
Misce: & superfunde.

Aquæ communis Libras tres.

Digere in arenâ, per diem naturalem: ita ut sub finem aqua ferè
bul.

bulliat: postea filtra calidè per chartam emporeticam: & superfunde aceti destillati q. s. Sic cremor lacteus sulphuris paulatim petet fundum. Separa dissolvens per inclinationem: & reiteratis ablutionibus materiam edulcora. Ultimò digere cum aquâ cordiali, & exsicca: & ita habebis lac sive cremorem sulphuris albisimum: qui balsamum est humidi primigenij: confortat vires naturales: sanguinem purificat, morbos pulmonum, uti tussim, asthma, phrithin curat: in exsiccandis catarrhis, ventositatibus stomachi tollendis, schiatica & podagra summopere commendatur esse utilis: ab apoplexia, peste, lepra, & nervorum convulsionibus præservativum egregium: hecticis etiam suâ cōfortatione prodest. Tantum pulveris cum aquis specificis commiscetur; quantum ad eas albicante colore tingendas satis est. Datur manè & vesperi cochlear unum; &
ante

ante exhibitionem accuratè cum
vehiculo humido commiscetur.

Aliter.

Fit etiam : miscendo sulphur tri-
tum cum arenæ vel vitri tufi ana æ-
qualibus partibus : & destillando
per retortam igne moderato appo-
nendoque vas recipiens, quod ace-
tum destillatum contineat. Et sic
substantia sulphuris destillata præ-
cipitabitur in pulverem album,
quem exsiccabis. Hoc antidoto u-
tebatur Princeps Auræicus contra
pestem.

Aliter.

Lac sulphuris fit etiam cum sul-
phure & arenâ miscendo cum aqua
vitæ, & destillando in cineribus per
retortam. Valet ad caneros Vene-
reos, ulcera maligna, serpigines, li-
chenes, &c.

CAPUT XX.

*De Tincturis solidiuscu-
lis & Panaceis.*

Tin-

Tinctura Antimonij.

FAccapitellum ex cinere clavel-
latis, calce vivâ, & cineribus cō-
munibus ana.; in quo dissolve He-
par Antimonij; digere in arena
per 7 dies; ut ferè bulliat. Tinctu-
ram separa: & filtra: & si placet, per
acetum, in pulverem croceum præ-
cipita, ac multis ablutionibus edul-
cora.

Panacea Vitrioli.

Dissolve Vitriolum cæruleum,
in aquâ pluviali destillatâ calidâ;
quam tertio filtratam lento balnei
calore evaporare facies; donec cu-
ticulam in superficie contrahat.
Tum liquorem restantem calidam
proijce in vas plumbeum, in quo
prius, bacillos hinc inde transver-
sos, per circuitum posueris. Ita per
triduum in loco frigido relinque:
ut cristallus virides producat: qui-
bus separatis liquorem restantem
decoque: & in eodem vase plum-
beo repone: toties id repetendo;
donec

donec omnis liquor in cristallos abiecit. Virriolum smaragdini coloris, his reiteratis dissolutionibus & coagulationibus summè depuratum reduc in pulverem subtilem, quem spatio quinque vel sex dierum tali calore exsicabis, ut æstivalem Solis non excedat: donec foris & intus candidum appareat. Tum dissolve in aqua destillata: filtra: quod indissolubile, abijce: coagula in vase plumbeo: exsicca in hypocaufto, ad albedinem, ut supra: reiterando hanc operationem, usque tertio, vel donec in dissolutione nihil maneat indissolutum. Virriolum hoc candidum pone in matrarium firmum, sigillo Hermetis munitum: quod in cineribus ira calidis colloca: ut solis æstivi calorem non excedat. Decimo die flavescet: vigesimo reducetur in alcohol, fietque instar sanguinis rubicundissimum. Vase fracto impone in cucurbitam altam & desuper funde acetum tertio destillatum:

R

tum:

tum: ut superemineat, quatuor ad minimum digitis. Superpone alembicum cæcum, & per quatrimum in balneo tepido digere, spatulâ ligneam quotidie movendo. Vase refrigerato: quod tinctum est effunde: aliudq; acetum reeffunde: digere: move: separato: ies: donec acetum ulterius tincturam non attrahat. Quod in fundo remanserit, abijciendum. Acetum tinctum lento balnei calorem ad siccitatem destilla. Manebit in fundo pulvis rubicundus, quem etiam tertio in eodem acetato dissolves: digeres: separabis: destillabis: exsiccabis. Pulverem rubicundissimum pone in retortam, adhibito receptaculo grandi, dando ignem per gradus. Primò egredietur spiritus flavus, postea rubicundissimus. Continuetur ignis in eodem gradu: donec appareant spiritus albi. Tum cessandum. Vase refrigerato: reperies in fundo retortæ, terram diaphanam, puram, candidissimam.

didissimam, quam spiritibus supra dictis paulatim imbues, digerendo, imbibendo: donec spiritus & anima proprio corpori sint restituta. Tandem terram hanc benedictam, in athanorem, in vase hermeticè clauso, per quadraginta dies decoque, donec figatur. Dosis ejus à granis tribus ad quinque vel sex in morbis deploratis maximè.

Panacea Solaris Diaphoretica.

Stomachus struthionis paracelsi.
Rec. aquæ philosophicæ lib. unam,
Mercurij sublimati unc. duas.

Misce: & in hac aqua solve Mercurij, tantum, quantum solvi potest. Dissolutio tardè procedit: ac propterea opus est digestionem. Solutioni adde liquoris gummosi unc. duas. Misce, & destilla, idque bis vel ter, donec aqua nullas feces post se relinquat. In omnibus destillationibus adscendet Mercurius sublimatus.

matus, quem singulis vicibus in aquam repones. Hac aquâ extrahitur quinta essentia metallorum mineralium & marcasitarum.

Spiritus vini Tartarificatus.

Destilla feces vini exsiccatas, in modum aquæ fortis. Aquam & oleum separa & serva. Interim feces ad albedinem calcina, quas oleo supradicto imbibe: & ut supra destilla & calcina, toties id opus repetendo: donec oleum fuerit clarum, ut aqua, & dulce, nec adustionem sapiat. Ita habebis quintam essentiam tartarificatam, quæ corrosiva omnia ex metallis tollit.

Solis sublimatio.

Recipe Solis per Antimonium purgati & in bracteolas secti, vel ejus loco,

Solis foliari uncias duas.

Stomachi Struthionis unc. quatuor.

Solve: & destilla per alembicum, igne forti sub finem, ad sublimationem

nem usque, ut vitrum candeat. Vase frigefacto: cohoba & destilla, idque ter repe[re], singulis vicibus, quod sublimatum fuerit, separando. Quarto destilla lentè phlegma, & iterum novum affunde ad uncias quatuor: & fac ut prius, donec rota aqua consumta, & omne corpus exaltatum & sublimatum fuerit in albedinem exaltatæ aquilæ, id est, Mercurij sublimati. Tunc lauda Deum. Denuo totum sublimatum reponere cum phlegmate, destillando phlegma sine adscensione spiritus.

Mercurius vitæ.

Fit, ut est in Archidoxis Paracelsi, libro de arcanis, cum parte una Antimonij, & parte una, vel secundum alios, duabus Mercurij sublimati. Rectificatur postea, & solvitur supra marmore vel vitro, deinde congelatur, destillando phlegma, & modicum aciditatis; donec guttæ in phlegma decedentes incipiant præcipitari. Tum amoto reci-

R 3

pien-

piante & alio substituto, destillatio igne moderato urgetur. Hoc quater repeti debet: quartò massa erit clara & alba.

Conjunctio Solis sublimati & Mercurij vitæ.

Recipe Solis sublimati, sive olei ejusdem supradicti sine phlegmate partem unam.

Mercurij vitæ clarificati partes duas.

Misce simul: & lento igne destilla spiritus. Quod coagulatum remanserit, solve supra marmore: tertio solutionem & coagulationem repetendo. Tum supra hanc materiam affunde duas partes quintæ essentiæ tartarificæ, destillando per alembicum ad siccitatem usque: re-affundendo aliam desuper toties, donec essentia dulcis destilletur, ut imposita fuit. Quo factò: super hujus medicinæ partem unam, affunde partes quatuor spiritus vini sine phlegmate: digerendo, donec con-

consumatur. Sic habebis Solis &
Mercurij vitæ conjunctionem: cu-
jus dosis guttarum quatuor, in vi-
no albo. Prodest in omnibus
morbis desperatis, & ijs,
quorum causa est
occulta.

R 4 TYRO.

TYROCINII

CHYMICI

LIBER TERTIUS, DE QUINTA ESSENTIA.

CAPUT I.

De

*Essentia quinta sanguinis
humani.*

Quintæ Essentiæ
vocabulum homony-
mum est. Interdum si-
gnificat quamvis spe-
ciem Chymicam crassi-
tie materiæ elementaris, corpulen-
tisq; fecibus exutâ: ac opponitur ma-
gisteio, in quo tota substantiæ moles
ferè remâet, sed exaltata & depurata.

Interq;

Interdum, ut nos eam hîc accipimus, denotat substantiam ætheream, cœlestem, ac subtilissimam; è tribus principijs cujusvis corporis misti soluti, à qualitate elementari sensibili, corruptibili & mortali, per varias operationes chymicas, orbatis, & in unum, seu corpus spirituale, seu spiritum corporeum coagulatis, conflata. Dicitur à quibusdam Medicina, κατ' ἐξοχήν: ab alijs Elixir, ob insignes virtutes, quas in præservatione corporis humani à varijs morbis, exeric: ab alijs Cœlum, duplicem ob rationem. Primò, quòd sicut cœlum, non ex quatuor Elementis; sed materiâ quadam æthereâ & quinto quasi elemento factum, nec corruptioni ulli obnoxium est: ita & quinta essentia vera, ab omnibus fecibus elementorum sit secreta: ac quamvis non planè incorruptibilis: attamen ad eam subtilitatem, tenuitatem & simplicitatem spirituales reda-

R 5

cta,

sta, ut nihil heterogenei, à quo corrumpi possit, in se continere videatur. Deindè, quòd sicut cœlum in hac sablunaria potenter agit, rebus omnibus vitam largiendo & conservando: ita etiam hæc quinta essentia corporis humani valetudinem conservet, juventam extendat, senectam remoretur, & omne morbi genus abigat.

Cæterùm quinta essentia sanguinis humani paratur hunc in modum: Recipe quantitatem satis magnam sanguinis virorum sanorum, in flore ætatis constitutorum: pone in vase circulatorio justæ capacitatis in B. M. continuè bulliens, donec Draco propriam caudam devoraverit. Vasis refrigeratis materiam exime, quæ instar hepatis erit, eamque in particulas scinde: & per cucurbitas altas, eodem balnei calore, elementum aqueum sive phlegma destillatione separa. Destillatum super propriam terram reasfunde & pone

ne in B. bullens in ijsdem vasis circulatorijs, per decem dies ut supra, postea phlegma destillando & propriæ terræ reaffundendo, ut supra, quinquies eundem processum repetendo, & ultimò totum phlegma destillatum reservando. Vasis frigidatis, materiam exime, & retortæ amplæ inde, adhibito recipiente capaci; destilla ex cinerib. elementum aëris, igne graduato. Nubeculis in recipiente disparentibus, ignis intendatur: ut elementum ignis in forma olei rubri sive purpurati egrediatur. Sub finem sublimabit se aliquid de sale Armoniaco. Vasis refrigeratis: separa aërem sive spiritum ab igne, sive oleo, vel blāda destillatione balnei, vel per tritorium. Spiritum cum sale armoniaco reafunde fecibus, digere per triduum: & per retortam novam destilla, sub finem dando ignem ad sublimationem idoneū, ut totum sal spirituale, vel saltem major pars sublimetur,

R 6

tur,

tur, & cum spiritu in recipiente
misceatur. Novum spiritum feci-
bus reaffeunde digere: & destilla to-
ties, ut supra: donec terra prive-
tur animâ: quod cognosces, quan-
do super laminam candentem posi-
ta, fumum non ediderit. Notan-
dum, antequam spiritus animetur,
debere septies rectificari; singulis
vicibus phlegma & fæces separan-
do: & pars ejusdem seorsim reser-
vari, pro dissolvente parando, ut
postea dicetur. Nigrum nigrius
nigro calcina in reverberio, spatio
quinque dierum, igne moderato, in
vase undique clauso: donec nigre-
do vertatur in albedinem subfla-
vam, & tandem in rubeum colo-
rem. Tum terra apta erit ad susce-
ptionem spiritus animati. Imbibe
terram calcinatam proprio phle-
gmate, & per viginti quatuor horas
in cineribus digere, & destilla; hoc
ter repetendo. Terræ exsiccatæ da
decimam partem sui ponderis spiri-
tus

tus animati : digere in balneo,
quantum satis : postea humidita-
tem insipidam destillatione blan-
dâ separa. Reaffunde nonam par-
tem spiritus animati : digere : destil-
la ut supra. Deinde da octavam par-
tem spiritus animati : postea septi-
mam : sextam : quintam : quartam
partem : tamdiu cum quarta par-
te imbibendo ; donec terra in du-
plum sui ponderis accreverit. Et
hoc est, quod Avicenna dicit : Scias,
quod terram oportet nutriri , primò
modicè aquâ suâ, & postea majori,
sicut videre est in infantis educati-
one. Idcirco multoties contere
terram & paulatim imbibe eam, de
octo in octo diebus : decoque : & pos-
tea mediocriter calcina in igne :
nec tædeat te opus multoties reite-
rare : quia terra fructum non gerit
absque frequenti irrigatione. Ca-
veas tamen, ne imbibas terram , nisi
paulatim , & cum longa contritio-
ne, post siccationem terræ. Unde in

R 7

hoc

hoc est pondus ubique notandum, ne scilicet nimia siccitas, vel superflua humiditas opus corrumpant. Et in tantum decoque affando, quantum dissolutio exposcit imbibendo. Hæc Avicenna. Unde etiam Geber ait: ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis & affationis, major pars ejus aque itatis deletur; residuum verò per sublimationem.

Pone itaque terram prædictam, in cucurbitam altam, cui alembicū cum receptaculo simul adapta, rimulis diligenter constiparis, ne quid respirare possit. Et da ignem cinerum, spatio horum dierum, quousque fumus ille mundus & albus ascendat, & instar Talci ad latera cucurbitæ hæreat. Et hoc est, quod dicit Clangor buccinæ: Idcirco quanto magis poteris, ipsum corpus subtilia: & cum mercurio mundo coq;: cumq; corpus aliquam partem mercurij in se hauserit & concluserit: ipsum subtilia cito igne & fortiori, quo

quo poteris : donec ascendat in similitudine albiſſimi pulveris, in modū nivis, adhærens ſpondilibus Aludel. Cinis verò in fundo manens eſt fex, & ſcoria vituperata abiicienda, in qua nil vitæ habetur.

Prædicti mercurij meteorisati accipe unciam unam : miſce cum ſeptem unciijs ſpiritus rectificati non animati. Digere per biduum in balneo, poſtea deſtilla per cineres : deinde per balneum cum reiteratis cohobijs ; donec nullas relinquat feces. Tandem per quadraginta dies circula. Uſus ejus ad tincturas metallorum lapidum eliciendas.

Ex eodem Mercurio & ejus oleo fit Elixir ad deſperatiſſimos quoſque morbos pellendos, in hunc modum : Recipe hujus Mercurij unciam unam : cui adde octavam partem ſui ponderis olei rectificati : decoque in Athanore per octiduum : poſtea imbibere cum ſeptima parte : & ut ſupra, decoque : deinde cum ſexta parte :

te: tandem cum quinta toties reite-
rando, donec materia fiat instar Sy-
rupi spissi, nec ulterius decoctione
induretur. Tum per quadraginta
dies decoque: & fiet lapis rubicun-
dus, cujus dosis granum unum, vel
duo in liquore appropriato.

CAPVT II.

De quinta vini essentia.

PONE vinum generosum per men-
sem, in ventrem equinum vel e-
jus vicarium, in vasis circulatorijs
justæ amplitudinis. Postea destilla
in B. M. spiritum in cucurbitis altis,
quem quater rectificatum, singulis
vicibus separando phlegma, septies
adhuc destilla: ita ut ex libris qua-
draginta vini, unam separes spiritu-
aliorem (nam quod inter spiritum
& phlegma destillatur, aqua ardens
est) Spiritum vase vitreo semipleno
probè obturato, ne respiret, serua
loco frigido. Interim phlegma de-
stillata residuum usque ad mellis li-
quidi

quidi consistentiam. Quod prole-
ctum est, redde fecibus: & iterum
lenito balnei calore tres partes evo-
ca: deinde cucurbitam exime: & po-
ne loco frigido, ut cristallos produ-
cat: quos ab omnibus sordibus elu-
tos roties dissolves & coagulabis:
donec aquæ limpidissimæ glaciem
æmulentur. Interim si artis vim &
oleum pingue & combustibile è vi-
no quæris: phlegma à cristallis se-
paratum in B. usque ad mellis li-
quidi spissitudinem destilla: pos-
tea in retorta per arenam pelle.
Aqua oleo flavo mista prius egre-
diatur: deinde oleum rubrum: ulti-
mò resina. Cristallis minutissimè
tritis superfunde spiritum superius
servatum: digere in B per triduum:
postea in arena destilla: roties eun-
dem processum repetendo; donec
spiritus perfecte propria anima im-
pregnetur; & corpus planè aridum
super laminam candentem positum
fumum non edat. Tum corpori pri-
us, ut

us, ut artis est, calcinato superfunde octavam partem sui ponderis spiritus animati: digere & destilla ut prius: deinde da sextam partem spiritus: postea quintam: deinde quartam, toties cum quarta parte continuando, donec major pars corporis super laminam candentem posita, in autas abeat. Tunc impletur, quod Morienus dicit: Hoc quoque te scire decet: quod anima citò corpus suum ingreditur, quæ cum corpore alieno nullatenus conjungi potest. Habito hoc signo, vasi superpone antinotorium: & da ignem cinerum spacio duorum dierum, donec sulphur vegetabile spondilibus vasis instar Talci adhæreat. Hujus sulphuris accipe unciam unam. Spiritus puri unicas quatuor: misce & digere per diem naturalem: deinde destilla in cineribus cum cohobijs; donec totum corpus adscenderit. Tunc bis per balneum bulliens destilla & per sexaginta dies circula: sepa-

separatâq; hypostasi, quæ circa fundum pellicani hærebit, serva quintam vini essentiam, ad infinitos morbos curandos, tam interiùs, quàm exteriùs usurpandam.

Potest etiam hæc quinta vini essentia breviori tempore perfici. Imò cum hæc ederem: præsentibus & spectantibus quibusdam meis discipulis, spatio quinque septimanarum eam absolvi: & auri tincturam rubicundissimam eadem elicui. Multæ enim sunt viæ, teste Gebero, ad unum effectum & unum intentum. Non possum autem non satis mirari hoc loco: spiritum vini Gallici aut Germanici circulatum, mirabilem illum odorem non referre, quem Baptista Porta vino Neapolitano tribuit h's verbis: Tunc resera osculum, & si foras mirabilis fragrantia manabit, cui nullâ res comparari poterit: scito te optimum finem assecutum. Quod si odor vel color non responderit: reclude vas, & iterum

rum ad circulandum repone, donec signum assequaris. Atqui nec Italicus vini spiritus, teste Ruhero, tali præditus est odore. Ille enim cap. secundo, sectionis secundæ libr. sui de Destillatione in hunc modum scribit: Utinam viveret nunc vir clarissimus, medicusque præstantissimus Eustachius Sancto Severus. Is enim, ut de metaceam, experientia ipsa, quam fecerat diligentissimè, testari posset, aquam ardentem, si non mense solum integro, sed duobus atque etiam tribus mensibus, imò vel anni toto circulo, ut Raimundus præscribit, ageretur, ad id odoris suavitarisque nunquam perventuram, ac potius calidiorem indies, ac roremque fieri, ut quisquis velit, facile potest experiri & ratio ipsa ab igne ac motu desumpta persuadet. Quamquam illud non absolutè de aqua ardente simplici ac pura, ut posteriores putarunt, Raimundus intellexit, sed de ea, in quâ

quâ dissolutum fuerit metallicum corpus. Canone enim secundo primilibri sic scribit : Hæc verò quinta essentia sic circulo acta & rectificata, non illo prædita odore fuerit, nisi corpus sit destillatum in eâ. Unde constat : Portam talem quintam essentiam vini non è fornaculis, sed ex scriptis Lullij & Rupscissæ malè intellectis depromsisse.

CAPUT III.

*De quinta Corallorum
essentia.*

Primò destillanda est magna aceti acerrimi quantitas cum separatione Phlegmatis ad hoc opus inutilis, novum singulis vicibus, super priores feces destillando, donec centum circiter libras acetiper B. optimè rectificati habeas. Requiritur etiam triginta ac minùs libræ corallorum rubeorum in pulverem subti-

subtilem redactorum: matratia item plurima, ampla: colli prolixioris: quibus singulis libra una corallorum imponatur, acetum paulatim & per vices, propter nimiam ebullitionem, affundendo; donec ad quatuor aut quinque digitos superemineat; perque diem naturalem in B. digerendo; usque dum acetum dulcescat, & colore flavo imbuatur. Tunc menstruum decantandum, novum reaffundendum; donec dissolubile dissolutum fuerit. Menstruum per B. ex cucurbitis altis repetatur: & ad singulas salis libras, uncia duæ aceti affundantur & destillentur: deinde uncia quatuor addantur: postea sex: ita paulatim & per vices alendo, tandemque infusiones de uncia in unciam minuendo: donec acetum tam acre atque impositum fuit, destilletur. Phlegma omne insipidum destillatum asservandum. Salia sale aceti armoniaco imprægnata in vapore calentis balnei fermentan.

mentanda ibidem : donec odor gravis, & color ater appareat relinquendo, quæ veræ putrefactionis sunt indicia. Cumq; hæc apparuerint : sales resoluti calidè in retortas imponendi : eò quòd statim in frigido congelentur : & per balneum vaporosum vel cineris phlegma separandum ; donec vapores sive fumi albi conspiciantur. Tunc cessandum : & destillatio per arenam in reverberio clauso continuanda usq; dum omnes spiritus egressi fuerint, & oleum rubrū sanguinis instar guttatim effluxerit. Feces servandæ ad usus, ut postea dicetur. Liquores omnes destillatos odoratissimos, & instar aquæ ardentis flammam concipientes pone in cucurbitas alias, & lento balnei calore à phlegmate separa : & loco frigido in vitris probè obturatis serva : postea igne aucto, phlegma urge, & ab oleo separaturn ad usus reponc. Interim feces superiùs reservatas calcina in Athanore, spacio quinque dierum

dierum, in vase und. que clauso, uti Geber lib. primo Summæ, cap. quingesimo, sequentibus verbis docet. Modus itaq; calcinationis spirituum est: ut ead fixionem approximantibus, administretur ignis successivè & paulatim illum augendo, ne fugiant: quousq; maximum eos tolerare ignem contingat, & vas eorum sit rotundum, vitreum, benè spissum, ne fundatur undique clausum; & ut inquit Lullius, ne inflammationem præstet. Aut secundum Alphidium, spiritus dispergantur per aëra: quod quæritur enim non fieret. Postea vase aperto detur ignis per gradus: ut feces nigra cineritij coloris fiant: à quibus sal eliciatur cum phlegmate priori reservato, quod filtretur & coaguletur. Postea eundem salem dissolve in phlegmate posteriori reservato; donec purum evadat, quod calore moderato exsiccare debet. Hujus salis recipe uncias duas: digere in B. per triduum: postea

postea levi B. calore destilla aquam insipidam, quam seorsim serva. Reitera eandem operationem; donec sal in duplum sui ponderis, proprio sale armoniaco impraegnetur & au-geatur, vel etiam paulo plus, vel donec spiritus tam acer aut fortis destilletur à suo sale, atq; cum impositus fuit. Tum sal in vase idoneo pone ad sublimandum in cineribus spatio duorum dierum dando ignem per gradus. Ita sublimabitur ad latera vasis materia candidissima, instar nivis, quæ dicitur verum Philosophorum Sal Armoniacum. Hujus Salis Armoniaci recipe unciam unam, Spiritus rectificati unc. quatuor: Misce simul & per b. duum diger: deinde destilla cum cohobis; donec totum sal cum spiritu adscenderit. Hæc materia triuna circulari debet; donec exaltatio voto respondeat. Si habebis quantam Corallorū essentiam: cælestem substantiam, ab omni fece terrena immutam, Mer-

S

cutum

368 TYR. CHYM. CAP. III.
curium vegetabilem & mineralem,
Clavem Philosophicam solidissima
quævis corpora aperientem, ad me-
dicamenta virtutum admiranda-
rum paranda, modo omni-
bus veris Philoso-
phis noto.

E I N I S.

NO.

NOVUM.

LUMEN CHYMI-
CUM,

*Enatura fonte & manuali experi-
entia depromptum, & in duode-
cim Tractatus divisum.*

Cui accessit;

Dialogus Mercurij, Alchy-
mistæ & naturæ.

P R A E F A T I O

AD LECTOREM.

OMNIBUS CHYMICAE
ARTIS INQUISITORI-
bus, Genuinis videlicet Hermetis fi-
lijs, autor salutem & benedictio-
nem à Deo precatur.

CUM mecum perpenderem,
Candide Lector, multos adub-

S 2

terinos

terinos libros, falsaq; ut vocant
Alchymistarum recepta, Impos-
sorum fraude & avaritiâ compo-
sita, in quibus ne scintilla qui-
dem veritatis elucet, inter natu-
ralium occultarumq; artium in-
dagatores versari, quibus & quā-
plurimi decepti sunt & adhuc de-
cipiuntur, nihil me utilius factu-
rum existimavi, quàm si Talen-
tum à Patre luminum mihi con-
creditum, cum filiis & heredibus
scientia commune haberem, ut &
posterī animadverterent, non so-
lum prioribus seculis, verum et-
iam hoc nostro, singularem illam
Dei benedictionem Philosophi-
cam, quibusdam hominibus non
fuisse denegatam. Nomen meum
certis de causis publicare non con-
sultum visum est, dum non mihi
laudem quero, sed Philosophie a-
mato.

matoribus prodesse studeo : Ideò
vanam gloria cupiditatem relin-
quo illis . qui malunt *V I D E R I*
quàm *E S S E* . Quæ hîc in verita-
tis Philosophica indubitata atte-
stationem scribo , paucis compre-
hensa , à Manuali experientiâ
mibi ab Altissimo concessa , de-
prompta sunt , ut ij , qui in hac lau-
datissimâ scientiâ , prima & rea-
lia posuerunt fundamenta , hac
cobortatione , pulcherrimarum
rerum exercitationem non dese-
rant , & sic à sceleratâ Fumivendus
lorum turbâ , cui dulce est decipe-
re , tuti sint . Non sunt somnia ,
ut ignarum vulgus loquitur , nec
inania otiosorum hominum com-
menta , ut stulti & insipientes ,
qui artem rident . Veritas est ipsis-
sima Philosophica : quam ut Ve-
ritatis amator , in veritatis Chy-

mica immeritò proclamata subsidium, & confirmationem, occultare, aut silentio involvere, nō debui, nec potui: quamvis hisce malignis temporibus (ubi virtus & vitium equiparantur) propter sæculi indignitatem hominumq; ingratitude & infidelitatē (ne quid de Philosophorum maledictionibus loquar) in publicum prodire maximoperè pertimescat. Possem adducere Cbymicæ hujus veritatis testes, autores videlicet gravissimos juxta unanimem venerandæ Antiquitatis in tot diversis Nationibus consensum: At, quæ experimento oculari videntur, probatione non indigent. Viderunt illam sine veste DIANAM, hisce elapsis annis (sciens loquor) multi & suprema & infima sortis homines: & licet repariantur

riantur quidam maleferiati, qui aut ex invidiâ, aut malitiâ, aut metu detectionis imposturarũ suarum, clamitent auro suam animã posse extrahi, & pomposa ac vanã ostentationis delusione alieno reddi corpori, non sine temporis, laborum, ac sumptuũ jacturã & detrimento: sciant pro certo Hermætis filij, ejusmodi animarum, ut loquuntur, sive ab auro sive à Luna (quacunque viâ vulgari Alchymisticâ) extractionem, meram esse persuasionem, quod quidem à multis non creditur, sed tandem per experientiam, unicam & solam veritatis magistram, cum damno verificatur. Et contra qui (via Philosophica) hoc sine fraude & fucoprestare possit, ut vel minimum metallum sive cum lucro, sive sine lucro realiter

colore Solis vel Lunæ (in omnibus
examinib9 requisitis permanēte)
tingat: Illum jure affirmare pos-
sum habere fores Naturæ apertas
ad ulteriora, & altiora arcana in-
vestiganda, & cum Dei benedictio-
ne acquirenda. Porro presentes
hos Tractatus, mea experiētiā
conscriptos scientia filiis offero, ut
dum omni cogitatione, motuq; a-
nimi in Naturæ occultis operatio-
nibus inquirendis versentur, inde
rerum veritatem, ipsamq; Naturā
perspiciant, & cognoscant: In quā
re solā totius sanctissimæ Artis Phi-
losophicæ perfectio consistit, modò
viā Regiā, quam natura in omnib9
operationibus præscribit, progredi-
antur. Ideò hic Candidum Lecto-
rem admonitum velim, ut scripta
mea, non tām ex verborum corti-
ce, quàm è Naturæ viribus intelli-
gat.

gat, ne postea tempus, laborem, & sumtum frustra expensum deplorat: Consideret Sophorum banc esse scientiam, non imperitorum: Et longe alium esse Philosophorum sensum, quam ut eum percipiunt, vel Thrasones gloriosi, vel literati irrisores, aut contra conscientiam vitiosi, qui dum virtutibus emergere non possunt, sceleribus & honestorum virorum calumnijs idmoliuntur) vel imperiti circumforanei, qui suis dealbationibus & rubefactionibus, cum indignissima laudatissima scientie Chymica diffamatione, universum ferè mundum deceperunt. Dei enim donum est, siquidem ad eam, non nisi sola Dei intellectum illuminantis gratia, per patientem & religiosam humilitatem perveniri possit, aut per ocularem experti præceptoris

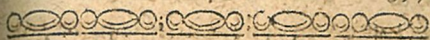
S S

demon-

demonstrationem: Quapropter à Deo alienos, meritò à secretis suis procul abigit. Quod reliquum est, filios artis unicè rogo, ut meum benè de ipsis merendi studium, animo grato accipiant, & cum OCCULTUM fecerint MANIFESTUM, atq; Dei nutu, constanti labore in optatum portum Philosophicum appulerint, Philosophico more omnes indignos ab hac arte excludant, amorisq; erga proximum egenum in timore Dei, postposità vanà ostentatione, memores, Optimo ter Maximo pro speciali hoc munere sine abusu, in tacito & piè gaudenti sinu, sempiternas gratitudinis laudes decantent.

*Simplicitas veritatis
figillum.*

TR A

TRACTATUS

PRIMUS.

*De Natura, quidnam ea
sit, & quales ejus debeant
esse scrutatores.*

Multi Sapientes, doctissimi que
viri, ante complura secula,
imò Hermete teste, ante dilu-
vium, multa scripserunt de confi-
ciendo lapide Philosophorum &
tornobis reliquerunt scripta, ut
nisi Natura indies operaretur cre-
dibilia nobis, vix jam aliquis ve-
rum existimaret esse NATU-
RAM, quia superioribus seculis
nontot inventores rerum fuerunt;
nec etiam antecessores nostri, al-
lud quicquam considerant præ-
ter Naturam ipsam, & Naturæ pos-
sibilitatem: Et quamvis illi in sim-
plicitantum Naturæ adra ferunt,

ea tamen invenerunt, quæ nos nunc
 in tot rebus versantes, vix nostris
 ingenijs potuissimus imaginari:
 Hoc fit, quia nobis Natura, &
 Generatio rerum in o be jam vilis
 simplexque videtur: Et ideo in-
 genia nostra non ad res cognitatas,
 sed ad talia, quæ non, vel vix fi-
 eri possunt, intendimus: quapro-
 pter ita etiam nobis succedit, faci-
 lius excogitare res subtiles, & quas
 ipsi Philosophi nescirent, imagi-
 nari possumus, quàm ad verum Na-
 turæ cursum, & Philosophorum
 sensum pervenire: Et sic Natura
 hominum comparata est, ut ea quæ
 scit negligat, alia semper quærat,
 multò magis ingenia humana, qui-
 bus Natura subdita est: Exempli
 gratia, vides quemlibet artificem,
 cum jam ad summam artificij
 sui perfectionem pervenerit, alia
 quærit, aut eo abutitur, aut pla-
 nè desinit: ita etiam generosa
 Natura, semper agit, usq; in ipsum
 Iliadum

Iliadum hoc est, Terminum ultimum, postea cessat: Nam indita est Naturæ promissio quædam ab initio ut per cursum integrum possit ad meliora venire, & requiem habere plenariam, ad quam omni conatu tendit, & gaudet suo fine, non aliter, ut Formica senio, cui in senectute Natura creat alas. Ita nimirum & nostra ingenia eousque progressa sunt, præsertim in Arte Philosophicâ, seu lapidis praxi, ut jam ferè in ipsum Iliadum pervenerimus. Nam Ars Chymicæ ejusmodi subtilitates nunc invenit, ut vix majores possint reperiri, & eatenus differt à veterum Philosophorum Arte, prout Faber Horologiorum à simplici Fabrico ferrario: Et licet ambo tractent ferrum, nihilominus neuter sciret alterius labores, quamvis ambo sint in suâ arte Magistri. Si hodie revivisceret ipse Philosophorum pater Hermes, & subtilis ingenij Geber, cum profundissimo RAYMUNDO

LULLIO, non pro Philosophis, sed potius pro discipulis à nostris Chymistis haberentur: Nescirent tot hodie usitas destillationes, tot circulationes, tot calcinationes, & tot alia innumera Artistarum opera, quæ ex illorum scriptis hujus seculi homines invenerunt, & excogitarunt. Unicum tantum nobis deest, ut id sciamus, quod ipsi fecerunt, lapidem videlicet Philosophorum, seu Tracturam Physicam. Nos dum illam quærimus, alia invenimus, & nisi ita usitata esset procreatio humana, & natura in eo suum jus teneret, jam vix non devieremus. Sed ut revertar ad propositum: Promissi in hoc primo Tractatu Naturam explicare, ne nos à simplici viâ verâ vana deflectat imaginatio. NATURAM igitur dico, Unam, veram, simplicem, integram, in suo esse, quam DEUS ante secula fecit, & spiritum ei inclusit: scito autem Naturæ terminum esse DEUM, qui

qui & naturæ principium est, siquidem nullum finitur initium nisi in eo, in quo incipit. Dixi unicam esse tantum, per quam Deus omnia facit, non quòd Deus sine illâ operari nesciret, (siquidem ipse Naturam fecit, & omnipotens est) sed ita sibi placuit, & fecit: Res omnes ex illâ Naturâ unicâ proveniunt, nec est in orbe aliquid extra Naturam: Et quamvis aliquando abortus fiant, hoc non est Naturę, sed vel artificis, vel loci vitium. Natura hæc divisa est in loca quatuor, in quibus hæc omnia operatur, quę apparent, & in umbra sunt, siquidem res potius in umbra sunt, quàm ut verè appareant: Mutatur in mare & fœmina, & Mercurio assimilatur, quia se jungit varijs locis & secundùm terræ loca bona vel mala, res producit, licèt nō sint loca mala in Terra, prout nobis videtur: Qualitates autem sunt tantum quatuor, & hæc omnibus insunt rebus neque concordant, semper una

una excedit aliam : Natura autem non est visibilis , licet visibiliter agat, nam est spiritus volatilis, qui in corporibus suum agit officium , locum & sedem suam habet in voluntate Divinâ , nobis hoc loco ad nihil aliud ipsa prodest, nisi ut ejus loca sciamus, quæ sint ipsi convenientiora, vel propinquiora, hoc est, ut sciamus conjungere rem rei, secundum Naturam, ne misceatur lignum homini, aut Bos vel animal metallo, sed quodlibet agat in suum simile, & tunc etiam Natura suum præstabit officium. Locus Naturæ non est alius, quam ut supra dictum, in velle Dei.

SCRUTATORES Naturæ, tales esse debent, qualis est ipsa Natura, veraces, simplices, patientes, constantes &c. & quod maximum, pii, Deum timentes, proximo non nocentes; Postea diligenter considerent, num propositum suum cum Naturâ concordet, an sit possibile, ab

ab exemplis discant apparentibus,
ex quibus videlicet rebus quid fiat,
quomodo, & in quali vase natura
operetur; Nam si tum simpliciter
aliquid vis facere sicuti ipsa facit
Natura, sequere Naturam, sin verò
præstantius quid moliris, quàm Na-
tura, id animadverte, in quo, & per
quid melioratur, & semper in suo
id fiet simili: Exempli gratia, si cu-
pis metallum (quæ est nostra inten-
tio) ulterius quàm Natura fecit, in
virtute promoverè, Naturam ac-
cipere oportet Metallicam, & hoc
in mare & fœmina, aliàs nil efficies.
Si enim intendis ex herbis creare
Metallum, laborabis in vanum,
sicuti etiam ex cane vel be-
stia lignum non pro-
duces.

TRA.

TRACTATUS
SECUNDUS.

De operatione naturæ in nostro proposito & spermate.

NATURAM jam dixi esse veram unicam, ubique apparentem, continuam, quæ cognoscitur ex rebus productis, lignis videlicet, herbis, &c.

Dixi etiam scrutatorem Naturæ esse oportere veracem, simplicem patientem, constantem, unicæ saltem rei animum applicantem &c. Nunc de Naturæ actu incipiendum: sicuti Natura in Dei velle est, & Deus creavit illam, vel imposuit omni imaginationi, ita Natura fecit sibi semen, hoc est, velle suum in Elementis: Illa est quidē una, & tamē res profert diversas, sed nil operatur sine spermate, quicquid sperma vult, operatur Natura, nā est instar

Arti-

Artificis alicujus instrumentum. Sperma igitur uniuscujusque rei melius & utilius est Artifici, quam Natura ipsa: Nā ē Naturā sine spermate efficies tantum, quantum sine igne, auro vel argento Aurifaber, aut sine grano & semine agricola. Habito spermate, Natura præsto aderit siue ad malū, siue ad bonum. Operatur illa in spermate, ut Deus in libero hominis arbitrio, & hoc est magnū miraculum, quod Natura obedit spermati, non coacta, sed propria spōte, sicuti & Deus omnia cōcedit quę Homo vult, nō coactus sed ex proprio velle: Ideō homini liberū dedit arbitrium, siue ad malū, siue bonum Sperma igitur est Elixir cujusque rei, vel quinta Essentia, seu perfectissima rei decoctio, & digestio, vel sulphuris Balsamum, quod idem est, quod Humidum Radicale in Metallis. Magnus quidem hīc de hoc spermate posset institui sermo, sed nos tantū ad propositū minar

te

te Chymicâ tendimus: Quatuor elementa generant sperma, voluntate Dei & imaginatione Naturæ: quemadmodum enim viri sperma habet centrum, seu vas sui seminis in renibus, ita quatuor Elementa motui desinenti (quodlibet secundum suam qualitatem) proijciunt sperma in terræ centrum, ubi digeritur, & per motum emittitur forâs: Centrum verò terræ est quidam locus vacuus, ubi nil quiescere potest: In Excentrum (ut ita loquar) seu centri marginem & circumferentiam, quatuor Elementa suas proijciunt qualitates, sicuti vir suum emittit semen in uterum mulieris, in quo nil manet de semine, sed postquam debitam matrix accepit portionem, ceterum eijcit forâs. Similiter in centro terræ accidit, ut vis Magnetica partis alicujus loci rem ad se attrahat, convenientem sibi ad pariendum aliquid, ceterum eijcitur forâs in lapides & alia excre-

crementa : Nam omnes res ex eo fonte habent originem, nec quicquam in toto mundo nascitur, nisi per hunc fontem : Exempli gratiâ, Habeatur in aliquâ mensa planâ vasculum aquæ, quod locetur in mensæ medium, & circum circa ponantur res variæ, & colores varij, item sal, &c. quodq; separa'im : effundatur postea aqua in medium, videbis illam aquam hinc inde diffundere, & dum rivulus unus attinget colorem rubeum, rubefiet ab illo, si ad salem, salis saporem mutuabitur, & sic de ceteris; Aqua enim loca non mutat, sed locorum diversitas mutat aquâ. Simili modo è centro terræ semen vel sperma à quatuor elementis in centrum projectum ad varia loca transit, & secundum loci Naturam naturatur res; si pervenit ad locum terræ & aquæ purum, fit res pura, semen & sperma omnium rerum est unicum, & tamen varias res generat, uti è sequenti apparet exempli :

Viri-

Viri semen, est semen nobile, & saltem ad generationem hominis est creatum; nihilominus, si vir abutatur eo quod est in ejus libero arbitrio, nascitur abortus: Nam, si contra gravissimas Dei inhibitiones vir iniret vaccam, aut aliam bestiam, facile conciperet bestia viri semen, quia Natura nō est nisi una, & tunc non nasceretur Homo sed bestia & abortus, siquidem locum non invenit semen sibi competentem. Tali in humanā & detestandā commixtione virorum cum bestiis varię bestię producerentur hominibus similes. Ita enim fit, si sperma intrat centrum, nascitur quod inde nasci debebat, sed cū jam in locum venit, & concipit, non ampliū mutat formam, verū dum adhuc in centro sperma est, æquē facile ex illo spermate produci potest arbor, quā metallum, tam citō herba quā lapis, & unus pretiosior altero, secundū paritatem loci: sed quomodo
Ele-

Elementa sperma generent, nunc nobis dicendum est, & hoc modo fit: Elementa sunt quatuor, duo sunt gravia, & duo levia; duo sicca, duo Humida, sed unum maximè siccum, & alterū maximè humidum, sunt masculina & foeminina &c, Horum quodlibet per se est promptissimum ad producendum res sibi similes in sphaera sua, & ita voluit Alii simus. Hæc quatuor non quiescunt, sed semper invicem agunt, & quodlibet per se emitit suum subtile, ac in centro conveniunt. In centro verò est Archæus, Naturæ servus, qui ea spermata miscendo eijcit foràs. Quomodo autem id fiat, in Epilogo horum duodecim tractatum copiosius videre est.

T T A-

TRACTATUS

TERTIUS.

*De vera prima Metallorum
materiâ.*

P R I M A Metallorum materia duplex est, sed una sine alterâ metallum non creat: Prima & principalis est: Humidum aëris caliditate mixtum, hanc Philosophi Mercurium nominarunt, qui radijs solis & lunæ gubernatur in mari Philosophico. Secunda est: terræ caliditas sicca, quam vocarunt sulphur, sed quia omnes veri Philosophi hanc maximè occultaverunt, nos paulò lucidiùs illam explicabimus, pon-
dus præsertim, quo ignorato, omnia destruantur, inde fit ut multi ex re bonâ producant abortus: Sunt enim, qui totum corpus pro materiâ seu semine, vel spermate sumunt, alij fructû, & hi omnes à recto declinant tramite. Exēpli gratiâ, si quis
vki

viripedem, & mulieris acciperet manum, & vellet ex hac commistione creare hominem, non esset possibile. Est enim in quolibet corpore centrum, & locus vel seminis, seu spermatis punctum & semper 8200. pars, etiam in ipso grano tritici, & hoc aliter esse non potest: Nam non totum granum vel corpus vertitur in semen, sed tantum est in corpore scintilla aliqua necessaria, quæ à suo corpore custoditur, ab omni excessivo calore & frigore &c. Si habes aures & sensus, hic animadvertes & securus eris, non tantum ab illis qui locum spermatis ignorant, totumque granum in semen reducere nituntur, verum etiam ab his omnibus, qui in solutione metallorum versantur vanâ, & metalla per totum solvere volunt, ut postea ex illorum cōmixtione mutuâ novum creent metallum. At hi, si naturæ processum considerarent, viderent rem se habere longè aliter; Nam

T

nullum

nullum metallum est tam purum, quod non habeat & suas impuritates, unum tamen altero pauciores vel plures. Sed tu, amice Lector, primum observabis Naturæ punctum, ut supra dictum, & satis habes, sed hanc tibi habeto cautelam, ne in metallis vulgi illud quæras punctum, in quibus non est, nam hæc metalla, præsertim aurum vulgi mortua sunt, sed nostra sunt viva, spiritum habentia, quæ omnino sumenda sunt: scito enim metallorum vitam esse ignem, dum adhuc in suis mineris sunt, & mortem etiam ignem, fusionis videlicet. Prima verò metallorum materia est humiditas quædam mixta ære calido, & est in forma aquæ pinguis, adhærentis unicuique rei puræ vel impuræ, in uno loco tamen abundantius quam in altero, quod fit, quia terra est in uno loco magis aperta, & porosa, vim attractivam habens, quam in altero: Provenit aliquando per se in lucem

cem, induta veste aliquâ, præsertim in locis, ubi non habet adhære-
re alicui, cognoscitur ita, quia res
omnis ex tribus principijs est com-
posita: In materia verò metallo-
rum unica tantum sine conjunctio-
ne, exceptâ veste, velejus umbra,
scilicet sulphure, &c.

TRACTATUS QUARTUS.

*Quomodo metalla in terræ
visceribus generantur.*

PRODUCUNTUR metalla hoc
modo, postquam quatuor Ele-
menta virtutes suas proijciunt in
terræ centrum, Archæus distillando
sublimat calore motus perpetui in
terræ superficiē: Est enim terra po-
rosa, & ventus stillando per poros
terræ resolvitur in aquam, ex qua
res nascuntur omnes: sciant ergò do-

T 2

ctrinæ

strinæ filij, sperma metallorum diversum non esse à spermate rerum omnium, scilicet vaporem humidum; ideò frustrà quærent Artistæ metallorum reductionem in materiam primam, quæ tantum vapor est. Philosophi non talem intellexerunt materiam primam, sed tantum materiam secundam, sicuti Bernardus Trevisanus optimè disputat, quamvis non ita lucidè, quia de quatuor Elementis loquitur, nihilominus id dicere voluit, & solummodò cum filiis locutus est. Ego verò ut clariùs Theoricam detegerem, omnes hîc præcavere & monere volui, ut tot solutiones, tot circulationes, tot calcinationes ac reiterationes sinerent, nam frustrà id quæritur in re durâ cum per se molli ubiq; sit: Non prima, sed secunda tantum quæratur materia, talis nimirum, quæ simul ac cōcepta est, in aliam mutari formam nō potest. At si quæras, quomodo metallum in talem

talem reducatur materiam, sequor
in eo Philosophorum intentionem:
Hoc tantum præ cæteris volo, ut fi-
lij artis intelligant sensum scripto-
rum, non syllabas, & ubi Natura de-
sinat, in metallicis videlicet coram
oculis nostris perfectis corporibus,
ibi arte esse incipiendum. Sed ut ad
propositum revertar. (siquidem hic
non est intentio nostra de solo lapi-
de) agamus nunc de materiâ metal-
lorum. Paulò antè dixi, Res omnes
nasci ex aëre liquido vel vapore;
quem Elementa perpetuo motu in
viscera terræ stillant, hunc post-
quam Naturæ Archæus accepit per
poros sublimat, & unicuique loco
suâ sagacitate tribuit (sicuti in præ-
cedentibus retulimus) & sic locorū
varietate res etiam proveniunt, &
nascuntur variæ. Sunt qui opinen-
tur, Saturnum habere aliud semen,
aurum quoque aliud, & sic conse-
quenter metalla reliqua, sed vana
sunt ista, unicum tantum est semen,

idem in Saturno, quod in auro invenitur; idem in Luna, quod in Marte. Sed locus terræ diversus fuit, si me rectè intelligis, quamvis in Lunâ Natura citius, quàm in Sole defierit, & sic de alijs, quando enim ex terræ centro sublimatur vapor ille, transfit per loca vel sicca vel calida: Si igitur transfit vapor per loca calida & pura, ubi pinguedo sulphuris parietibus adhæret, vapor ille, quem Philosophi Mercuriū Philosophorum dixerunt; accommodat se, & jungitur illi pinguedini, quam postea secū sublimat, & tunc fit unctuositas relicto nomine vaporis, accipit nomen pinguedinis, quæ postea veniens sublimando ad loca alia, quæ jam vapor antecedens purgavit, ubi est terra subtilis, pura & humida, implet poros ejus, & jungitur illi, & sic fit Sol: si verò pinguedo illa venit ad loca impura, frigida, fit Saturnus, si verò talis terra pura sit & mixta sulphuri, fit Venus, &c.

&c Quò. n. magis depuratus locus est, eò pulchriora reddit metalla, nam sciendum est, quòd ille vapor continuè egreditur ex centro ad superficiem, eundo purgat loca: Inde fit quòd hodie reperiuntur minerae in locis, ubi antè mille annos nullae fuerunt, nam progressu suo semper subtiliat crudum impurum, purum successivè secum trahens; Et hæc est reiteratio, & circulatio Naturæ, tam diu sublimatur res novas producendo, donec locus depuratus optimè, & quò magis depuratur, eò etiam nobiliores res producit, hyeme verò cum aër frigidus terrâ obstringit, congelatur etiam ille unctuosus vapor, qui postea redeunte vere, unà cum terrâ & aqua miscetur, & fit Magnesia trahens ad se sibi similem Mercurium aëris, qui dat vitam omnibus tribus, per radios Solis, Lunæ & stellarum, & sic gramin, flores & similia profert; Natura enim ne momentum temporis

otiat: Metalla verò sic procreantur, longâ destillatione purgatur terra, postea accessu pinguedinis ea generantur; alio modo non proveniunt, sicuti quorundam Philosophorum scripta sinistrè interpretantium vana opinio est.

TRACTATUS QUINTUS.

De generatione Lapidum omnis generis.

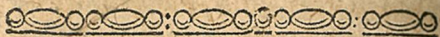
LAPIDIS materia est eadem, quæ & aliorum rerum, & secundum locorum puritatem hoc modo nascuntur. Quando quatuor Elementa suum vaporem stillant in terræ centrum, & Archæus naturæ eundem eiicit & sublimat hic, dum transit per loca, porosque terræ, trahit secum omnem terræ impuritatem usq; in superficiem, quam postea

ſtea congelat aër, nam quod aër
creat purus, aër congelat crudus,
quia aër in aërem habet ingreſſum,
& ſe jungunt invicem, nam Natura
Naturâ laxatur, & ſic fiunt petræ &
montes lapidei, ſecundùm magnos
& parvos poros, & quò majores ter-
ræ pori, eò etiam meliùs purgatur
locus, dum enim per tale respiracu-
lum major caliditas, & aquæ major
quantitas tranſit, eò citiùs depura-
tur terra, & ſic poſteà in ejusmodi
locis commodiùs metalla naſcun-
tur, ſicuti & ipſa teſtatur experien-
tia, ut aurum non alibi, niſi in mon-
tibus quæratùr & reperiatur, quòd
in planitie, niſi rarò, fieri nequit,
nam ſæpiſſimè talia loca humida
ſunt, non vapore, ſed aquà Elemen-
tali, quæ ad ſe trahit vaporem illũ,
& ita ſeſe amplectuntur, ut non fa-
cilè ſeparentur, poſtea Sol cœli di-
gerens illam, facit argillam pin-
guem, quâ figuli utuntur; in locis
verò, ubi eſt arena groſſa, & vapor,

non habet secum pinguedinem vel sulphur, herbas & gramen in pratis creat. Sunt & alij lapides pretiosi, ut Adamas, Rubinus, Smaragdus, & reliquę gemmę generantur omnes hoc modo, quando vapor Naturę per se sublimatur, sine accessu pinguedinis sulphuris, & venit ad locum aquę purę salis, fiunt Adamantes, & hoc in locis frigidissimis, ad quę non potest pervenire pinguedo illa, quia pinguedo non permetteret ista. Sciendum enim est, quod spiritus aquę facillimę sublimatur calore facili, sed oleum seu pinguedo non nisi magno elevatur calore, & in loca calida, etiam si enim ex centro progrediatur, levi congelatur frigore, & sic subsistit; vapor verò ad loca debita ascendit, & congelatur in aquã purã in lapides granulatum. Quomodo verò in gemmis colores fiant, sciendum est, illud ratione sulphuris in hunc modũ fieri; si sulphuris pinguedo congelatur

motu illo perpetuo, postea spiritus
aquæ transeundo digerit & purifi-
cat illud visalis, donec colore dige-
sto rubeo vel albo coloretur, qui co-
lor tendens ad meliora cum illo spi-
ritu quia subtiliatus est, tot re-tera-
tionib. destillatis elevatur cum spi-
ritu, spirit. postea habet potētiā in-
trādi res imperfectas, & sic introdu-
cit colorē, qui postea jungitur illi a-
quę tunc partim cōgelatę, & sic im-
plet poros ejus, & fixatur cum ea fi-
xatione inseparabili. Congelatur. n.
omnis aqua calore, si est sine spiritu,
cōgelatur frigore, si habet spiritus,
sed qui scit cōgelare aquam calido,
& spiritū cum ea jungere, certē rem
inveniet millesies pretiosiorē auro
& omni re. Efficiat igitur, ut separe-
tur spiritus ab aqua, ut putrescat, &
appareat granum, postea rejectis fe-
cibus reducat spiritum ex alto in a-
quam, & faciat conjungere simul,
illa enim conjunctio generabit ra-
mum dissimilem forma parentibus.

TRA-

TRACTATUS
SEXTUS.*De secunda materia, &
putrefactione rerum.*

DIXIMUS de prima materia rerum, & quomodo nascantur res ex Natura sine semine, hoc est, quomodo Natura ab Elementis accipit materiam ex qua generat semen: Nunc verò de semine, & rebus generatis ex semine, sermonem instituemus. Omnis res habens semen, multiplicatur in eo, sed absq; naturæ auxilio non fit, semen enim nihil aliud est, quàm aër congelatus in aliquo corpore, seu vapor humidus, & nisi hic resolvatur calido etiam vapore, nullius est usus. Sciant ergò investigatores artis, quid semen sit, ne quæ æt rem, quæ nō est, & sciât illud esse triplex, quod ex quatuor ele.

elementis productum est. Primum est MINERALE, de quo hoc loco sermo est, alterum VEGETABILE: Tertium ANIMALE.

MINERALE semen à Philosophis cognoscitur, Vegetabile commune ac vulgare est, ut videmus in fructibus: Animale ex imaginatione cognoscitur. Vegetabile nobis ostendit, quomodo natura creat illud ex quatuor Elementis, sciendū enim est, quod hyems est putrefactionis causa, siquidem spiritus vitales in arboribus congelat, & quando hi calore solis (in quo est vis magnetica omnis humiditatis attractiva) resolvuntur, tunc calor naturæ per motum excitatus, pellit ad circumferentiam vaporem aquæ subtilem, qui poros arboris aperit, & guttas stillare facit, semper purum ab impuro separando; præcedit tamē interdum purum impurum, purum dat & cogelatur in flores, impurum abit in folia, grossum & spissum

sum in corticem, arboris cortex manet fixus, folia cadunt frigore vel calore, quando obstruuntur pori ejus, flores congelantur in tali colore, qualis est ipsi calor, & adfert fructum vel semen: veluti pomum, in quo sperma est, ex quo non nascitur arbor, sed in illo spermate est semē vel granum intrinsecē, ex quo etiam absq; spermate nascitur arbor, nam multiplicatio fit non in spermate, sed in semine; sic oculariter videmus Naturam creare ex quatuor elementis semen, ne nos in hoc frustrā occuparemur; nam quod creatum est, creatore non indiget. Hoc exempli loco lectorem admonuisse sufficit, sed ad propositum Minerale redeo. Semen Minerale vel Metallorum creat Natura in visceribus terræ, propterea non creditur tale semen esse in rerum Natura, quia invisibile est. At non est mirum, quod ignari dubitent, siqui-

liquidem id, quod præ oculis est, non percipiatur ab illis. multò minus istud, quod invisibiliter absconditum est; sed verissimum est, quod superius non est, nisi ut istud quod est inferius, & vice versa, id quod nascitur supra, nascitur ex eodem fonte, sicuti illud quod infra inter-ræ visceribus. Et quam prærogativam vegetabilia præ metallis habent, ut Deus illis semen inderet, & hæc immeritò excluderet? Nonne ejusdem dignitatis metalla apud Deum cujus & arbores? Hoc pro certo statuatur, nihil sine semine crescere, ubi enim nullum est semen, res est mortua. Necessesse est ergo, ut vel quatuor elementa creent semen metallorum, vel ea producant sine semine: si absque semine producantur, tunc perfecta fieri non possunt, liquidem res omnis sine semine imperfecta est, ratione compositi; qui

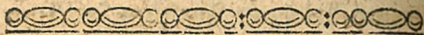
qui hanc indubitatae veritati fidem non adhibet, non est dignus, ut naturae secreta scrutetur, nil enim in orbe nascitur, quod semine destituatur. Semē metallorum verē & realiter ipsi est inditum, generatio autem ejus ita fit. Quatuor elementa in primā operatione naturae stillant per Archæum Naturę in terræ centrum vaporem aquæ ponderosum, qui est metallorum semē, & dicitur Mercurius propter ejus fluxibilitatem, & uniuscujusq; rei conjunctionem, non propter essentiam, assimilatur sulphuri propter internum calorem, & post congelationem est humidum radicale. Et quamvis corpus metallorum ex Mercurio sit procreatum, quod de Mercurio Philosophorum intelligi debet, tamen hi non sunt audiendi, qui putant Mercurium vulgi semen esse metallorum, & ita corpus loco seminis accipiunt, non considerantes, quod & dictus vulgi Mercurius, suum in-

se habeat semen. Errores omnium horum, è sequenti patebunt exemplo. Manifestum est quod homines habeant semen, in quo multiplicantur: Hominis corpus Mercurius est, sed semen occultum est in corpore, & ratione corporis quâtitas in pondere exigua, qui igitur hominem generare vult, non Mercurius, qui corpus est, sed semen vapor aquæ congelatus accipiatur: sic in regeneratione metallorum sinistrè procedit à vulgaribus Chymicis corpora metallica solvunt, sive Mercurium, sive aurum, sive Saturnum, sive Lunam, & corrodunt illa aquis fortibus, & alijs rebus heterogeneis, ad veram artem non requisitis, postea conjungunt, nescientes quod ex corpore humano dissecto non generatur homo, quia corruptio corporis, & feminis destructio hoc pacto præcessit, unaquæque res in mare & foemina multiplicatur, ut in tractatu de duplici materia mentionem

nem feci. Divisio sexus nil creast
vel producit, sed debita illius con-
junctio profert novam formam: **Semina** vel **spermata** ergò, non cor-
pora sunt accipienda: Recip. ergo
marem vivum, & foeminam vivam
hos conjunge simul ut inter se ima-
ginentur sperma, ad procreandum
suae Naturae fructum. Primam enim
materiam nemo mortalium credat
se facere posse. Prima materia ho-
minis terra est, & nemo hominum
ex illa hominem creare potest, solus
Deus hoc scit, at è materiâ secundâ,
quæ jam creata est, si in locum debi-
tum posita fuerit, facilè Natura o-
perante generabitur id, cujus formæ
semen est: Artifex hic nil facit, nisi
ut sciat subtile à spisso separare, & in
vas imponere debitum. Nam hoc
considerandum est, pro ut res inci-
pitur, ita finitur, ex uno fiunt duo,
ex duobus unum, & non ulterius.
Unus est Deus, ex hoc uno Deo filius
est genitus: Unus dedit duo, duo
unum

unum dederunt Spiritum Sanctum
 ab utroque procedentem, sic factus
 est mundus & sic erit finis ejus.
 Considera priora quatuor puncta
 exactissimè, habes in illis Patrem,
 Patrem & filium, ultimò S. S. ha-
 bes quatuor Elementa, habes qua-
 tuor luminaria, duò cœlestia, duo
 centralia: Nil amplius est, fuit, & e-
 rit, quàm in hac figurâ patet si debe-
 rem omnia mysteria hinc elicienda
 consignare, magnum oriretur vo-
 lumen: redeo ad propositum, & tibi
 dico verum, fili mi, non creatur ex
 uno unum, quia hoc solius Dei est
 proprium, sufficiat te posse ex duo-
 bus creare unum tibi utile, scias er-
 go sperma multiplicativum, esse
 materiam secundam & nō primam.
 Prima enim materia rerum non vi-
 detur, occulta est in naturâ vel in
 Elementis, secunda verò inter-
 dum filijs doctrinæ ap-
 paret.

TRA

TRACTATUS SE-
PTIMUS.*De Virtute secunda ma-
teria.*

Sed ut facilius possis comprehen-
dere qualis sit hæc secunda ma-
teria, virtutes ex quibus illam co-
gnosces, describam tibi: Ac primum
scias, quòd Natura in tria Regna di-
visa est; Duo sunt Regna, quorum
quodlibet per se stare potest, & si a-
lia duo non essent, est regnum Mi-
nerale, Vegetabile, & Animale. Mi-
nerale per se subsistere potest, etsi
nullus hominum in mundo esset,
nec arbor, vel herba. Vegetabile ti-
dem, etiam si nullum metallum nec
animal esset, per se stare potest. hæc
duo sunt ex uno per unum creata.
Tertium verò ex dictis duobus vi-
tam habet, sine quibus esse non pos-
set, & est nobilior ac præstantior,
quàm duo prædicta, sicuti etiam po-
stre-

stremum est inter illa, & dominatur
eis, quia semper in tertio virtus fini-
tur, & in secundo multiplicatur. Vi-
den' in vegetabili Regno: Prima
materia est Herba vel Arbor, quam
tu creare nescis, Natura hoc solum-
modo facit: In hoc regno secunda
materia est semen quod tu vides, in
hoc multiplicatur Herba vel Ar-
bor. In Regno Animali prima ma-
teria est Bestia vel Homo, quem tu
creare nescis, sed secundam mate-
riam, vel sperma tu nosti, in quo
multiplicatur. In Regno minerali
metallum tu creare nescis, & si glo-
riaris vanus es, & mendax, Natura
hoc fecit, & quamvis haberes primam
materiam secundum Philosophos,
illud sal centrale tamen sine auro
multiplicare impossibile tibi foret:
semen autem metallorum filij tan-
tum doctrinae noverunt. In vegeta-
bilibus semina apparent extra Re-
nes, digestionis ejus est aer calidus:
in animalibus semen apparet intus
&

& extra, renes digestionis ejus sunt
renes viri: Aqua in mineralibus
semen est in centro cordis eorum
& vitæ: Renes digestionis ejus est
ignis. Vegetabilis seminis rece-
ptaculum est terra: Animalis semi-
nis receptaculum est matrix fœmi-
næ: Aquæ mineralis seminis re-
ceptaculum est aër: & ea sunt semi-
num receptacula, quæ sunt con-
gelationes corporum: ea est dige-
stio quæ solutio: & ea putrefactio quæ
destructio. Virtus autem cujusque
semini est unicuique rei in suo Re-
gno se conjungere, quia subtile est,
& nihil aliud quàm aër, qui pingue-
dine in aquâ congelatur: cognosci-
tur ita, quia non miscet se ex tra-
suum Regnum naturaliter alicui
rei, non solvitur sed congelatur,
quia solutione non indiget, sed con-
gelatione. Necesse est ergo ut pori
corporum aperiatur, ut emittatur
sperma, in cujus centro semen jacet,
quod aër est, illud quando in matri-
cem

cem venit debitam congelatur, & congelat quod reperit purum, vel impurum puro mixtum, quamdiu in corpore semen est, vivit corpus, quando totum consumitur corpus, moritur, omnia autem corpora post emissionem feminis debilitantur. Experientia etiam testatur, homines veneri nimium indulgentes debiliores fieri, ut & arbores nimios fructus ferentes, fieri postea steriles. Semen igitur, ut jam multo times repetitum est, res est invisibilis, sed sperma est visibile, & ferè est anima vivens, non invenitur in rebus mortuis. Elicitur dupliciter, suaviter & cum violentia: sed quia hinc de virtute ejus saltem sermo est, dico quod nil sine femine nascatur, virtute feminis fiunt omnia & sciant artis filij in arboribus amputatis frustra semen quæri, quod solummodò in viridibus reperitur.

TRA-

TRACTATUS

OCTAVUS.

De arte, & quomodo per artem operetur natura in Semine.

OMne semen per se nullius momenti est, si non ponatur, vel ab arte, vel à natura in matricem debitam, & licet semen per se nobilius sit omni creaturâ, tamen matrix ejus est vita, quæ facit putrescere, sperma vel granum, & puri puncti congelationem causatur, insuper calore corporis sui illud nutrit & crescere facit. & hoc fit in omnibus supradictis tribus naturæ regnis, & fit naturaliter, per menses, annos & tempora. Sagax verò ars illa est, quæ in regno minerali & vegetabili aliquid abbreviare potest, sed non in animali, in minerali solum modò perficit hoc, quod natura non potest propter aërem crudum

dam, qui suâ violentiâ implevit poros corporis ejusque non in visceribus, sed in superficie terræ, ut antea in præcedentibus capitulis dixi, Sed ut facilius intelligatur hoc, adhuc adjungere volui, quòd elei èta certanter inter se proijciunt in centrum terræ, quasi in renes semen suum, centrum verò per motum emittit illud in matricem, matricēs verò sunt innumeraabiles, quot loca tot matricēs, una purior alterâ, & sic in infinitū ferè. Scias ergò, quòd pura matrix, purum dabit fœtum in suo simili: Exempli gratiâ, in animalibus sunt matricēs hominum, vaccarum, equorum, canum, &c. sic in minerali & vegetabili sunt, in etalla, lapide, salia, nam salia in hisce duobus regnis sunt consideranda, & loca eorum, secundum magis vel minus.

TRACTATUS
NONUS.*De Commixtione Metallo-
rum, vel de eliciendo semine
Metallico.*

Diximus de Natura, de Arte, de corpore, & de spermate ac semine, jam ad praxim descendamus, quomodo videlicet metalla commisceri debeant, & qualis eorum sit inter se correspondentia. Scias ergo mul. crem non discrepare à viro ex eodem semine, & in una matrice ambo nascuntur, nihil defuit præter digestionem, & ut matrix purior est in sanguine & sale, sic Luna ex eodem semine cum Sole, & eadem matrice, sed matrix magis habuit de aquâ, quàm de sanguine digesto, secundum tempus Lunæ cœlestis, ut verò eò facilius tibi imaginari possis, & quomodo metalla coeant, ut emittant & recipiant semen, intueri cœlum & planetarum
sphæ.

sphæras : vides quòd Saturnus supremus fit, cui succedit Jupiter, huic Mars; postea Sol, quem sequitur Venus, hanc Mercurius, ultimo loco Luna statuitur. Considera jam, quòd planetarum virtutes non ascendant, sed descendant, dedit hoc & ipsa experientia, quòd ex Venere non fit Mars, sed ex Marte fit Venus, utpotè una sphæra inferior, sic etiam Jupiter facile transmutatur in Mercurium, quia Jupiter secundus à Firmamento, & Mercurius secundus à terra, Saturnus primus à cœlo, Luna prima à terra, Sol miscet se omnibus, sed nunquam per inferiores melioratur. Non autem te lateat, magnam esse correspondentiam inter Saturnum & Lunam, quorum in medio Sol constitutus est, sicut inter Jovem & Mercurium, in quorum medio Sol etiam cōsistit. Eodem planè modo inter Martem & Venerem, qui duo Solem etiam habent intermedium.

V. 2

Nove-

Noverunt Chymistæ ferrum in cuprum seu Venerem sine Sole mutare : noverunt etiam è Jove facere Mercurium : sunt & aliqui, qui è Saturno conficiunt Lunam, sed si scirent his mutationibus solis administrare naturam, certè rem omnithesauris invenirent pretiosior. Propterea dico, non ignorandum esse, quæ metalla invicem sint conjungenda, & quorum natura naturæ correspondeat : propterea unum datur me allum, quod habet potentiam alia consumendi, est enim ferè ut aqua corû, & fe è mater : unicatantum res, humidum radicale, Solis videlicet & Lunę resistit ei, & melioratur per illud : sed ut detegam, Chalybs vocatur, si undec e coit aurum cum eo, emittit suum semen, & debilitatur ferè ad mortem usque, concipit Chalybs, & generat filium patre clariorem, postea cum semen jam nati imponitur in suam matricem, pur.

purgat illam & facit millesies aptiorem ad pariendum optimos fructus. Est & alius Chalybs, qui assimilatur huic, per se à naturâ creatus, qui scit ex radjs folis mirabili vi & virtute elicere illud, quod tot homines quæsierunt, & operis nostri principium est.

TRACTATUS DE- CIMUS.

De Generatione supernaturali filij Solis.

TRACTAVIMUS de rebus quas Natura creat, & quas DEUS creavit, ut scrutatores artis eò facilius possibilitatem naturæ intelligerent, sed ne diutiùs differam, modum ac artem conficiendi lapidis Philosophorum aggredior. Lapis Philosophorum seu tinctura, nil aliud est quàm Aurum in supremum digestum, nam Aurum

V 3.

vulgi.

vulgi est sicuti herba sine semine, quando maturefcit producit semē, sic aurum quando maturefcit, dat semen seu tincturam. Sed quæret aliquis, quare aurum vel aliud metallum non producat semen? ratio redditur talis, quia non potest esse maturū, propter aëris cruditatem, non habet sufficientem calorem, & contingit in quibusdam locis, ut reperiatur aurum purum, quod natura voluit perficere, sed impedita fuit ab aëre crudo. Exempli gratia, videmus, quod pomorum Arantiorum arbores, in Polonia quidem crescant instar aliarum arborum: In Italia & alibi, ubi est illarum solum nativum, dant & ferunt fructus, quia sufficientem habent calorem, in his verò frigidiorib9 locis minimè, ubi enim maturefcere deberent, desinunt, quia frigore opprimuntur, & sic nunquam à Natura hisce locis habentur earum fructus, licet aliquando juve-

juvetur natura suaviter & cum ingenio, tunc ars jam perficit, quod natura non potuisset. Idē planē in metallis accidit. Aurum potest dare fructum & semen, in quo se multiplicat industria sagacis artificis, qui scit naturam promoverē, sed si absque naturā, id velit tentare, errabit: Nam non solum in hac arte sed & in omni re, nihil possumus, quā Natura juvare, & hoc non alio medio, quā igne seu calore, sed cum hoc fieri non possit, siquidem in congelato corpore metallico non appareant spiritus, oportet ut prius solvatur corpus, & pori ejus aperiantur quō natura operari possit, qualis autem illa debeat esse solutio, hīc lectorem admonitum velim, duplicem esse solutionem, licet multæ sint alæ solutiones, at inutiles, una tantum est vera naturalis, secunda est violenta, sub quā alæ comprehenduntur omnes. Naturalis ejusmodi est, ut pori

corporis aperiantur in aqua ne strâ
 quo digestum emittatur semen,
 & matriçi suâ imponatur: Aqua
 verò, nostra aqua est: cœlestis,
 non madefaciens manus, non vul-
 gi, sed verè pluvialis: Corpus est
 aurum, quod semen dat: Luna
 nostra est, (non argentum vulg.)
 quæ recipit semen auri. Regitur
 postea igne nostro continuo, per
 menses septem, & interdum decem,
 donec aqua nostra consumat tres,
 & relinquat unum, & hoc in du-
 plo, postea nutritur lacte terræ, vel
 pinguedine ejus, quæ nascitur in
 ub.ribus terræ, & regitur vel con-
 servatur à putrefactione salis Na-
 turæ, & sic generatur ille infans
 secundæ generationis. Nunc à

Theorica ad paxin ac-
 cedamus.

TRA

TRACTATUS UN- DECIMUS.

De Praxi, & confectiōe la- pidis, seu tincturæ per artem.

PER tot capita sparsa est oratio,
de rebus per exempla, ut eo fa-
cilis intelligatur praxis, quæ fieri
debet naturam imitando in hunc
modum. R. Terræ nostræ per
XI. gradus XI. grana, auri nostri
& non vulgaris granum I Lunæ no-
stræ non vulgaris grana II sed hoc
admonitus sis; ne accipias aurum,
& argentum vulgi, nam hæc sunt
mortua, accipe nostra quæ sunt
viva, postea pone in ignem no-
strum, & fiet inde liquor ficcus,
primum resolvetur, terra in a-
quam, quæ Mercurius Philosopho-
rum dicitur, & illa aqua resolvit
illa corpora Solis & Lunæ, & con-
sumit ea, ut non remaneat nisi pars;

V. s.

deci-

decima cum una parte, & hoc erit humidum radicale metallicum: Postea recipe aquam salis nitri de terra nostrâ, in quâ est rivulus & unda viva, si ad genuam foderis foveam, accipe igitur ex illâ aquam, sed elaram accipe, huic impone illud humidum radicale, & impone igne putrefactionis & generationis, non tali, ut in prima operatione fecisti, rege omnia magno cum ingenio, donec colores appareant instar caudæ Pavonis, rege digerendo, nec te tædeat, donec cessent colores, & unus per totum appareat color viridis, & sic de cæteris, & quando videbis infuso cineres bruni coloris, & aquam ferè rubram, aperito vas, madefacito pennam, inunge ferrum aliquod, si tinget habeto in promptu aquam, de qua postea erit sermo, & infunde tantum ejus aquæ, quantum aëris intravit crudi, iterum coquito priori igne donec iterum tingit. Hucusque pervenit mea expe-

rientia, non plus possum, non plus
inveni: Aqua verò illa debet esse
menstruum mundi ex spæra Lunæ,
toties rectificatum, quòd possit cal-
cinare Solem: Hic tibi velui o-
mnia detegere, etsi sensum meum
interdum non syllabam intelliges,
cuncta revelavi, præsertim in opere
primo & secundo. De igne verò ad-
huc dicendum restat. Primus ignis
seu primæ operationis est ignis u-
nius gradus continuus, qui materiã
circundat; secundus est ignis natu-
ralis, qui materiã digerit & figit,
dico tibi veritatem, quod patefeci
ignis regimen, si naturam intel-
ligis: de vase adhuc restat loquen-
dum. Vas naturæ esse debet, & suffi-
ciunt duo; Primi operis vas rotun-
dum fieri debet: In secundo verò pau-
lò minus vitrum instar phiolæ vel
ovi, sed per omnia scito, natura i-
gnem esse unicũ, quicquid operatur
diversũ, locorum distantia efficit.
Vas item naturæ æneum, sed nos

propter abbreviationem binis utimur, materiâ unâ, sed ex duabus substantijs: si igitur animum intendis ad res creandas, considera primum res creatas: has utpotè obversantes oculis tuis, si non potes assequi, multò minùs res creandas, quas producere cupis, scito enim te nihil creare posse, quod solius Dei proprium est, sed res occultas in umbra larentes facere apparentes, & umbram ab illis tollere, hoc Philosopho intelligenti à Deo per naturam concessum est. Considera obsecro simplicem nubis aquam: Ecquis unquam crederet, illam in se cōtinere omnia, quæ mundus habet, lapides duros, salia, aërem, terram ignem, cum tamen simplex per se appareat aqua. Quid dicam de terra, quæ in se continet aquam, ignem, salia, aërem, & per se nuda terra videtur? O mirabilem naturam, quæ novit ex aqua in terra fructus producere mirabiles, & ex aëre
ill s

illis suppeditare vitam: hæc omnia
fiunt, & vulgariū hominū oculi
ista non vident, sed oculi intellectus
& imaginationis percipiunt, visu
verò, verissimo; oculi enim sapien-
tū naturam vident aliter, quàm o-
culi communes. Exempli gratia, o-
culi vulgi vident Solem esse cali-
dum, oculi verò Philosophorum è
contra vident Solem potius esse fri-
gidum, sed motus ejus calidos: A-
ctus enim & effectus ejus, per di-
stantiam locorum deprehenduntur.
Igni Naturę unus & idem cum ipso
est, sicuti n. Sol inter sphaeras Pla-
nearum centrum est, & ex hoc cen-
tro cœli deorsum calorem motu
suo spargit, sic in centro terræ Sol
terræ est, qui motu suo perpetuo ca-
lorem vel radios sursum ad terræ
superficiem pellit, is calor intrinse-
cus multò efficacior est hoc igne e-
lementali, sed temperatur terrenā
aquā quæ de die in diem poros ter-
ræ penetrat, illamque refrigerat: sic

Solem cœlestem, & ejus calorem tēperat aër, qui de die in diem circumvolat orbem, & nisi hoc effer, calore tali res omnes consumerētur, nec quicquam nasceretur. Sicuti autem ignis ille invisibilis, seu calor cētralī omnia consumeret, si non intercederet aqua, sic solis calor omnia destrueret, sine intermediente aëre, sed quomodo hæc Elementa inter se agant, brevibus dicam. In centro terræ est Sol cētralī, qui motu suo, vel sui firmamenti dat calorem magnum, qui extendit se usque ad terræ superficiem. Ille calor causatur aërem hunc in modum: Aëris matrix aqua est, quæ parit filios suæ naturæ, sed dissimiles, & multò subtiliores, nam ubi aquæ introitus est, denegatur aër, intrat, quādo postea ille calor cētralī, qui perpetuus est, agit, facit distillare aquam & calefacere, & sic illa aqua vi caloris vertitur in aërem, atq; hoc pacto erupit ad superficiem terræ quia se includi

non

non patitur, ubi postea refrigit, resolvatur in aquam in appositis locis: interdum etiā fit, ut non solum aër, verum etiā aqua exeat, sicuti apparet, dum nigrae nubes violētia in aërem attolluntur: cuius rei tibi sit hoc exemplum domesticū, facias in olla feruere aquā, videbis igne vehemētiore apparebunt nebulæ crassiores: eodem planè modo calor operatur centralis, subtilem aquam in aërem elevat, quod spissum est ex sale vel pinguedine distribuit terræ, unde res variæ nascuntur, residuum saxa & petræ fiunt. Posset aliquis obijcere, si ita se res haberet, tunc cōtinuò id fieri deberet, cum tamen sæpè nullus sentiatur ventus. Respondeo, si non violenter in vas destillatorium infunditur aqua, non fit vētus, nam parum aquæ, parvum excitar ventum; vides non semper fieri tonitrua, etiam si pluvia sit & ventus, sed tantum, quādo vi aëris aqua turbida fertur ad sphaerā ignis, nam
ignis

igni non paritur aquam. Habes ante oculos exemplum, dum in calidam fornacem effundis aquam frigidam, unde tonitrua excitantur: sed quare non uniformiter aqua non intret in illa loca, & cavitates, ratio est, quod multa sunt ejusmodi vasa & loca, pellit interdum una concavitas, ventos aquam, à se ad aliquot dies & menses, donec iterum fiat aquæ percussio, ut videmus in mari, cujus fluctus aliquando multa miliaria agitantur, antequam percussione, ut regrediantur offendant, sed ad nostram. Dico igitur vel calorem esse causam motus aëris, & vitam omnium rerum, & terra est horum omnium nutritrix, vel receptaculum, sed si non esset aqua, quæ refrigeraret terram & aërem nostrum, tunc terra exsiccaretur, propter has duas rationes, nimirum ob motus centralis & solis coelestis calorem, nihilominus contingit hoc in aliquibus locis, quando per terram obstruuntur,

untur, ut humilum penetrare non possit, tunc per correspondentiam solis cœlestis & centralis, quia vim habent inter se magneticam, accenditur terra à Sole, sic quæ etiam aliquando cadet graviss. orbita mundi. Fac igitur, ut operatio talis in terra nostra sit, ut calor centralis aquam possit mutare in aërem, ut in planitiem mundi egrediatur, & residuum, ut dixi, per poros terræ spargat, & tunc in opposito aër verteretur in aquam multo subtiliorem, quam fuit prima, & hoc sic fiet, si seni nostro aurum & argentum deglutire dabis, ut ipse consumat illa, & tandem ille etiam moriturus comburatur, cineres ejus spargantur in aquam, coquito ea donec satis est & habes medicinam curandi lepram. Hoc saltem animadvertite, ne frigidum pro calido, vel calidum pro frigido accipias, naturas naturis misce si aliquid est, quod contrarium naturæ (liqui-

(siquidem una tibi est necessaria) se-
para illud, ut natura naturæ similis
sit, hoc fac igne non manu, & scito,
si non sequeris naturam, vana esse o-
mnia, & hic tibi dixi per sanctum
Deum quod pater filio debet, qui
habet aures audiat, & qui habet sen-
sus animum advertat.

TRACIATUS DUODECIMUS.

De lapide & ejus viro- tute.

IN præcedentibus sufficienter di-
ctum fuit, de productione rerum
naturalium, de Elementis, & de ma-
teria secunda, de corporibus & se-
minibus, de usu & virtute eorum.
Conscripsi etiam praxin conficien-
d. lapidem Philosophorum : de e-
jus verò virtute tantum quantum
m. hi

mihi natura concessit, & experientia patefecit, nunc revelabo. Sed ut prius adhuc summam & brevibus verbis comprehendam omnium horum tractatum argumentum, ut Deum timens lector, mentem meam assequatur & sensum meum, ita se res habet.

De veritate artis, si quis dubitat, legat copiosa Philosophorum antiquissimorum ratione & Experientia verificata scripta, quibus ut fide dignis, in sua arte fides non deroganda est, qui verò illis fidem non adhibet, tunc contra principia negatam non esse disputandum novimus: Surdi enim & muti loqui non possunt: Quam enim prærogativam in hoc mundo res omnes haberent præ metallis? Cur hæc sola per denegationem seminis immerito à summi creatoris universali multiplicationis benedictione excludemus, quam sacræ litteræ affirmant, omnibus rebus creatis statim à condito mundo inditam

ditam & impertitam fuisse? si verò semen habet, quis tam fatuus est, qui non credat in suo semine illa posse multiplicari? In natura sua ars Chymix vera est, vera etiam natura, sed rarò verus artifex. Una natura, ars una, sed multi artifices. Quod autem natura creat res elementis, generat eas velle Dei, ex materia prima, quam solus Deus scit: natura creat res illasque multiplicat ex secunda materia, quam Philosophi sciunt. Nil fit in mundo sine velle Dei & naturæ. Elementum enim quodlibet in sua sphaera est, sed unum absque altero esse non potest, unum ex alio vivit, & tamen conjuncta non conveniunt, sed aqua est omnium elementorum è ignis, quia mater est omnium rerum, hanc supernat spiritus ignis, causante igne aqua fit materia prima, certatione videlicet ignis cum aqua, & sic generantur venti vel vapores apti, ut congelentur cum terra.

ra

ra per aërem crudum, qui ab initio
separatus fuit ab illo, & hoc fit sine
cessatione motu perpetuo, quia i-
gnis sive calor non excitatur aliter
nisi motu, quod facile videre est a-
pud fabrum ferrarium ferrom li-
mâ comminuentem, quod eatenus
motu vehementiori incalcescit, ac si
igne incanduisset. Motus ergo cau-
sat calorem, calor movet aquam,
aquæ motus causat aërem omnium
viventium vitam. Crescunt igitur
res hunc in modum, ut suprà dixi,
ex aqua videlicet, nam ex illius va-
pore subtiliori, res subtiles & leves
proveniunt; ex oleo verò ejusdem,
graves & majoris pretij, ex sale au-
tem res prioribus longè pulchrio-
res. Ideo si velis, ut natura meliore-
tur in actu, solve corpus quod vis, &
illud quod naturæ accessit hetero-
geneum, separa, purga, conjunge
pura puris, cocta coctis, cruda cru-
dis, secundum naturæ pondus non
materiæ. Nam scito, quod sal nitri
cen-

centrale non accipit plus de terra; nisi quantum opus habet, sive sit pura, sive impura. Aquæ verò pinguedo aliter se habet, nam nunquam habetur pura, ars purgat illam per duplicem calorem, & denuo conjungit illam.

EPILOGUS SEU
conclusio horum duodecim tractatum.

CONSCRIPSI, amice lector, præcedentes duodecim Tractatus, in gratiam filiorum artis, ut antequam manum adhiberent operi, naturæ operationem haberent cognitam, quomodo videlicet illa operando res producat, ne sine clavis portam ingrederentur, & cribro aquam haurirēt; frustra enim laborat ille, qui sine cognitione naturæ manus ad labores porrigit: in hac sancta & verissima scientia, in nocturnis versatur tenebris, cui sol non lucet.

lucet; in densa umbra est cui de nocte non apparet luna. Habet natura lumen propriū, quod nostris oculis nō est perviū, umbra naturæ, oculis nostris corpus est, sed si quem lumē naturę irradiat, illi confestim nebula de oculis tollitur, & sine impedimento potest conspiciere punctum magnetis nostri correspondētis utriusque centro radiorum, solis videlicet & terræ, eo usque enim naturę lumen penetrat & interna patefacit. cujus rei tale tibi sit exemplū. Induatur veste uniformi adolescēs duodecim annorum, & puella ejusdem ætatis, si juxta se locentur, nemo cognoscet quis masculus, quæ femella sit, oculi enim nostri penetrare non possunt, idē decipit nos noster visus, & falsa pro veris accipit, sed cum vestibus sublati denuuntantur, ut ita appareant, quales natura eos formavit, facile uterque in suo dignoscitur sexu. Simili plane modo noster intellectus facit umbrā

bræ naturæ umbram: Non corpus nudum in homine est seminis naturæ umbra, sicuti igitur vestimentis tegitur corpus humanum, sic etiam tegitur corpore natura humana, quam sibi Deus reservavit tegendam & detegendam. Possem hic prolixè & Philosophicè dissecere de hominis dignitate, creatiōe ejus, & generatione. Sed cū ejusmodi non sint hujus loci, silentio prætereunda sunt, de vita ejus solummodo paucis agam. Creatus homo de terra, ex aëre vivit, est enim in aëre occultus vitæ cibus, quem nos rorem de nocte, de die aquam vocamus, rarefactam, cujus Spiritus invisibilis cōgelatus melior est, quam terra universa. O sancta & admirabilis Natura, quæ filios doctrinæ errare non permittis, sicuti in vita humana indices demonstras. Porro in hisce duodecim Tractatibus tot rationes naturales in medium attuli, ut eò faciliùs cu, iens, & Deum timens

mens lector, intelligere possit ea omnia, quæ oculis meis Deo benedicente, vidi, manibus feci proprijs sine ulla sophisticationis fraude, sine lumine enim & cognitione nature impossibile est hanc assequi artem, nisi singulari revelatione divina aliqui contingat, vel per secretam amici demonstrationem. Res est valis & pretiosissima, quam aliquoties descriptam, nunc denuo repero. R. aëris partes X. Auri vivi vel lunæ vivæ partem I. hæc omnia impone vasi tuo, coq; aërem hunc in primis ut sit aqua, & postea non aqua, si hoc ignoras, & aërem coquere nescis omni dubio errabis, siquidem hæc est veterum Philosophorum materia, id enim accipere debes, quod est, sed non videtur, donec artifici placeat, est aqua roris nostri, ex qua extrahitur sal petraæ Philosophorum, quo omnes res crescunt, & nutriuntur. Matrix ejus est centrum solis vel lunæ tam coelestis quam terre-

X

stris:

stris: & ut apertius dicam, Magnes est noster, quem in præcedentibus chalybem esse dixi: Aër generat magnetem, magnes verò generat vel facit apparere aërem nostrum, sanctè tibi veritatē hīc manifestavi, roga Deum, ut cœpta tua secundet. Et sic hoc loco habebis verissimā explanationem Hermetis asseverantis, Patrem esse solem, matrem verò lunam, & quòd ventus portaverit illum in ventre suo: nimirum sal Alkali, quod Philosophi Sal Armoniacum & vegetabile nominarunt, occultatum in ventre magnesię. Operatio ejus talis est, ut solvas congelatum aërem, in quo solves auridecimam partem, hoc sigilla, & igne nostro labora, donec aër vertatur in pulveres, & apparebūt, habito mundi sale, colores varij. Descripsissem integrū processum in hisce Tractatibus, sed quia ille unā cum multiplicatione, in Lullij & aliorū verorum Philosophorum libris sufficien-

ficienter contineatur, propterea satis mihi fuit, tantum de materia prima & secunda tractare, quod candidè factum est, nec arbitreris ullum mortalium me, luculentius illud præstitisse, siquidem id non è multis libris, sed ex mearum manuum labore & propria experientia feci. Si igitur vel non intelligis, vel non credis veritati, noli meum librum, sed te ipsam accusare, & crede Deum tibi hoc secretum nolle revelare, hunc igitur precibus fatiga, & multoties reiteratis lectionib. hunc libellum evolue, præsertim horum 12. Tractatum Epilogum, considerando semper naturæ possibilitatem, & elementorum actiones, & quodnam sit in illis præcipuum, & præsertim in rarefactione aquæ vel aëris, ita enim creati sunt cœli, & totus mundus: hoc tibi sicut Pater filio significare volui. Ne mireris, quod tot Tractatus scripserim, non mea causa factum est,

cum libris non egeam, sed ut multos qui in vanis rebus laborant, mone-rem, ne frustra sumtus exponerent; potuissent quidem omnia paucissi-
mis comprehendere lineis, imò ver-
bis, sed per rationes & exempla vo-
lui te ad naturę cognitionem dedu-
cere, ut antè omnia scires, quid quę-
rere deberes, an primam vel secun-
dam materiam. Haberes etiam pa-
tefactam naturam, ejusque lumen,
& umbram: noli moveri, quod ali-
quando contradictoria in meis Tra-
ctatibus, more Philosophorum usi-
ta tibi occurrant, opus habes illis,
si intelligis, non reperitur rosa sine
spinis. Perpende diligenter quod su-
pra dixi, quomodo videlicet qua-
tuor elementa stillent in centrum
terrę humidum radicale, & quo-
modo sol terrenus centralis motu
suo producat, & sublimet illud ad
terrę superficiem. Dixi etiam solem
coelestem habere correspondēciam
cum sole centrali; nam sol coelestis
&

& luna peculiarem habent vim & virtutem stillandi per radios suos in terram: calor enim calori, sal fali facile jungitur. Et sicuti sol centralis habet suum mare, & aquam crudam perceptibilem, sic sol cœlestis habet etiam suum mare, & aquam subtilem & imperceptibilem: In superficie terræ, radij radijs junguntur, & producant flores, & omnia. Propterea quando pluvia fit, accipit ex æere illam vim vitæ, & conjungit illam cum sale nitro terræ (quia sal nitri terræ est instar calcinati Tartari, sua siccitate aërem ad se trahens, qui aër in eo resolvitur in aquam: Talem vim attrahendi habet ille sal nitri terræ, qui etiam aër fuit, & est conjunctus pinguedini terræ) & quo radij solares copiosius tunc feriunt, eò major salis nitri quantitas fit, & per consequens major frumenti copia crescit, & hoc de die in diem fit. Tanrùm de correspondentia rerum inter se & efficacia solis & lu-

ne, & stellarum innuere volui ignorantibus, nam scientes nō indigent hac instructione: Versatur subiectum nostrum toti mundo ob oculos & non cognoscitur. O cœlū nostrum. O aqua nostra. O Mercurius noster. O Sal nitri nostrum in mari mundi versans. O vegetabile nostrum. O sulphur nostrum fixum & volatile. O caput mortuum, seu fæces maris nostri. Aqua manus non madefaciens, sine qua nemo mortaliū vivere potest, & sine qua nil nascitur, & generatur in toto orbe. Et hæc sunt aviculæ Hermetis epitheta, quæ nunquam quiescit, vilissima est, nemo eā carere potest: & sic habes rem omni mundo pretiosiorē delectam, quam planè dico, nil aliud esse quàm aquam nostram pōticam, quæ in sole & luna congelatur, & extrahitur è sole & luna chalybe nostro, artificio Philosophico miris modis, per prudentem artis filium Consilium meum non erat pro-

propter rationes in præfatione commemoratas hunc librum publicare atamen vici me de liberalibus & Philosophicis ingenijs promerendi cupiditas, ut ijs qui me norunt, animum ostenderem bonum, simul illis, qui artem callent, manifesta, rem, me illis parem esse & socium eorumq; notitiam appetere. Non dubito, multos bonæ conscientiæ & voluntatis homines illud donum Dei clâculum possidere, hi meo admoniti exemplo, & meis periculis cautiore & providentiores facti, Harpocratis sibi commendatum, habeant silentium: quotiescunque enim me magnatibus detegere volui, semper aut in damnum, aut periculum mihi cessit. Hoc scripto me adeptis filijs Hermetis patefacto, & ignorantes ac errantes instruo, ac in viam veram reduco. Credant scientiæ hæredes, se nunquam habituros meliorem viâ, cui insistant, quàm quæ ipsis hîc demonstrata

strata est, omnia enim aperte dixi: Extractionem saltem nostri salis Armoniaci vel Mercurij Philosophici, & ex aqua nostra pontica, ejusque tantum usum non ita aperte revelavi, quia à magistro naturæ non habui ulteriorem loquendi licentiam, & hoc solus Deus revelare debet, qui novit hominum corda & animos, quem si diligenter oraveris, per reiteratam hujus libri lectionem, poterit tibi intellectum tuum aperire. Vas, ut supra dictum, unicum est à principio usque ad finem, vel ad summum duo sufficiunt vasa: ignis etiam continuus in utroque opere, quo nomine legant errantes Tractatum X. & XI. si in terra materia operatus fueris, nihil efficies: hanc tractant hi, qui extra hoc unicum sal nostrum, quod Mercurius est, laborant in herbis, animalibus, lapidibus, & mineris, excepto sole & luna nostra quæ obducta est sphaera Saturni. Et qui o-

ptatum:

ptatum defiderat finem, ſciat con-
verſionem elementorum, & levia
facere ponderoſa, & Spiritus face-
re non ſpiritus, tunc non laborabit
in re extranea: ignis eſt regimen,
quicquid fit, igne fit, ut ſufficienter
in præcedentibus & hîc concluſio-
nis loco ſatis dictum eſt. Vale lector
benevole, & hiſce per experientiam
meam verificatis laboribus, diu ad
nominis Divini gloriam, animæ
tuæ ſalutem, proximique com-
modum perfruere.

X 5

EILIS.

EJUSDEM AUTHO-
RIS ADFILIOS VE-
RITATIS,

Ænigma Philosophicum.

I Am vobis filij scientiæ, è scaturi-
gine universalis fontis detexi o-
mnia, ut nil sit amplius residuum.
Nam in præcedentibus meis Tracta-
tibus, naturam per exempla sufficien-
ter explicui: Theoricam & praxin,
quantum fas fuit manifestavi. Sed
ne quis de Laconismo conqueri pos-
sit, quòd aliquid omiserim, totã ar-
tem enigmaticè adhuc vobis descri-
bam, ut videaris, quousq; Dei ductu
pervenerim: Infiniti sunt libri de
hac arte tractantes, vix in ullo repe-
rietis veritatem eatenus vobis pate-
factam, quod hanc ob causam præ-
stare volui, quia cum multis, Philo-
sophorum scripta se benè intellige-
re putantibus, sermonem cõtuli, sed
deprehendi illos eadem scripta lon-
gè

gè subtiliùs explicare, quàm natura
quæ simplex est, requirebat, inò o-
mnia mea dicta veridica, ipsis sem-
per alta sapientib. videbantur ni-
mũ vilia & incredibilia: Aliquotes
accidit, ut quibusdã de verbo ad ver-
bum artem insinuarem, sed nequa-
quam assequi potuerunt, non cre-
dentes aquam in mari nostro esse,
& tamen Philosophi videri vole-
bant. Cum ergò verba mea ore te-
nus dicta non potuerunt intelligere
nò time (ut alijs Philosophi timue-
rũt) ut quis tam facilè concipere pos-
sit, Donum est, Dei dico. Verum
quidẽ est, si in studio Chymico re-
quireretur subtilis ingenij perspicu-
itas, & res ejusmodi esset, ut ab o-
culis vulgi posset conspici, satis apta
vidi illorum ingenia, ad indaganda
talìa; sed vobis dico, ut sitis simpli-
ces, & non nimium prudentes, do-
nec arcanum inveneritis, quo ha-
bito, necessariò aderit pruden-
tiu, tunc vobis non deerit libros

infinitos scribendi facilitas, quod longe facilius erit illi, qui in centro est, & rem videt, quàm huic, qui in circumferentia ambulat, & nil præter auditum habet. Omnium rerum materiam secundam lucidissimè descriptam habetis, sed hâc vobis cōmendo cautelam, quod si ad arcanum hoc pervenire volueritis, scitote, quod in primis Deus orandus, postea proximus amandus sit: denique nolite vobis res adeò subtiles imaginari, de quibus natura nil scit, sed manete, manete inquam in via naturæ simplici, quia in simplicitate rem citius palpare, quàm eandem in subtilitate videre poteritis: nolite in lectione meorum scriptorum semper inhaerere syllabis, sed regendo utique considerate naturam, & ejusdem possibilitatem. Antequam verò ad opus vos accingatis, imaginamini diligenter quid queratur, & quis sit intentionis vestræ scopus ac finis, nam multò melius est cerebro

bro & imaginatione prius disce-
re quam manu & sumptibus. Et
hoc vobis dico, quòd opus est rem
querere aliquam, quæ occulta est,
ex qua fit (miro modo) talis humi-
ditas, quæ aurum sine violentia seu
strepitu solvit, imò ita suaviter &
naturaliter, sicuti glacies aquæ cali-
dæ beneficio liquefcit, si hoc inve-
nitis, habetis rem, ex qua aurum à
natura productum est & quamvis o-
mnia metalla, & res omnes ex illa
ortum habeant, nil tamen ita ami-
catur ei, sicut aurum, nam alijs re-
bus adhæret impuritas, auro autem
nulla, propterea instar matris est i-
psi. Et sic finaliter concludo, si hisce
meis scriptis & admonitionibus cau-
ti esse non vultis, habetote me, bene
de vobis mereri cupientem, excu-
satum feci fideliter quantum licu-
it, sicuti bonæ conscientiae virum
deceat, si queritis quis sim, Cosmopo-
lita sum, si me nostis, & boni ac ho-
nesti viri esse desideratis, tacebitis, si

me non nostis, nolite de me inquire, nulli mortalium, quam diu vixero, plus à me revelabitur, quam hoc publico scripto factum est. Credite mihi, si non essem huiusmodi status ac conditionis homo, sicut sum, nil mihi solitariâ vitâ foret jucundius, vel cum Diogene sub dolio delitescere: video enim omnia quæ sunt, vanitatē esse, fraudem & avaritiâ invaluisse, ubi omnia venalia sunt, & iniquitatem virtutem superasse, futuræ vitæ meliora præ oculis video, hisce gaudeo. Jam non miror ut antea feci, cur Philosophi habitati medicina non curarint abbreviare dies suos, quia omni philosopho ita est præ oculis vita sequens, sicuti in speculo apparet tibi tua propria facies. Quod si tibi Deus dabit optatum finem, postea credes mihi, nec te revelabis mundo.

Sequi-

*Sequitur Parabola seu Eni-
gma, Philosophicum, Coronidis
& superadlittamenti loco
adjunctum.*

E Venit aliquando, cùm per tot
Annos vitæ meæ navigarem à
Polo Arctico ad Polum Antarcti-
cum, ut singulari Dei nutu eijcerer
ad littus magni cujusdam maris:
& licet maris illius mundi aditus
& proprietates optimè cognitas
& perspectas haberem; nihilomi-
nus inscius fui, an etiam in illis o-
ris generaretur pisciculus ille Eche-
neis, quem tot magnæ & parvæ
conditionis homines hætenus tam
sollicitè quæsierunt. Dum au-
tem in littore Melosgnas hinc inde
natantes cum nymphis conspicio,
fessus etiam à præcedentibus labo-
ribus, & cogitationibus varijs gra-
varus, ab aquarum murmure so-
mno corripior, & dum suaviter ob-
dormisco, occurrit mihi in somnis
visio

visio mirabilis: Video è mari nostro
veneranda canities Senem Neptu-
num cum tridente egredientem,
qui me post amicam salutationem,
in Insulam deducit amœnissimam.
Hæc Insula pulcherrima versus
Austrum sita erat, ac rebus omni-
bus ad hominis necessitatem, & ad
ejusdem delitias spectanter refer-
tissima: Virgilij Campus Elysus
vix cum illa potuisset comparari.
Totum Insulae litus, undiq; virenti-
bus myrtis, cupressis, ac Rose marino
cinctum erat. Prata virentia va-
rietatis floribus tecta, jucundissimo
aspectu, suavissimè redolebant;
Colles Vineis, Oleis, & Cedris mi-
ro modo decorati erant. Nemora
Arantiorum & Limoniorum arbo-
ribus referta: Vix publicæ laurorū
ac Granatorum arboribus singulari
artificio intertextis, utrinque confi-
tae, gratis simam peregrinantibus
præbebant umbram. Vt paucis di-
cam, quicquid in toto mundo est,
ibi

ibi videbatur: Inter ambulandum monstrabantur mihi à dicto Neptuno sub aliqua rupe latentes duæ illius Insulæ minerae, Auri & Chalybis. Non longè illinc deducor ad pratum, in quo peculiaris Hortus varijs & spectatu dignissimis arboribus plantatus erat: Inter complures Arbores autem ostendit mihi septem Arbores nominibus insignitas, ac inter has duas præcipuas, alijs eminentiores observavi, quarum una ferebat fructum instar Solis lucidissimi & fulgentissimi, & folia ejus erant instar Auri. Altera verò producebat albissimos Lilijs candidiores fructus, & folia ejus erant sicut argentum finum: Vocabantur autem hæ arbores, à Neptuno una Solaris Arbor, & altera Lunaris. Et quamvis in hac Insula omnia ad nutum essent, unicum tamen ipsi deerat, Aqua nō habebatur, nisi magnā cum difficultate: Erant quidem multi, qui partim tentabant illuc

Aquam

Aquam Fontis per canales deducere: partim etiam ex varijs rebus eliciebant: sed frustraneus erat attentatus labor, qui illic locorum nullo poterat haberi medio: & si habebatur, inutilis tamen fuit & vana, nisi è radjs solis vel lunæ, quod pauci præstare potuerunt, & qui in hoc perficiendo fortunam habuit propitiam, nunquam ultra decem partes potuit attrahere. Erat enim ejusmodi Aqua mirabilis, credo mihi, quòd oculis meis viderim, & palpaui. Aquæ illius niveum candorem, & dum illam aquam contemplerer, valdè miratus sum: Interim fatigatus illâ consideratione, evanuit coram oculis meis Neptunus, & apparet mihi vir magnus, cujus fronti, nomen Saturni erat inscriptum. Hic accepto vase hauriebat Aquæ partes decem, & statim de fructu Arboris Solaris accepit & imposuit, & vidi frustum Arboris consumi & resolvi instant

star glaciei in Aqua calida, quæsi-
ex illo, Domine, video rem mirabi-
lem, Aquam esse ferè ex nihilo,
video fructus Arboris in illa adeò
suavi calore consumi, ad quid ista?
At ille mihi gratiosè respondit:
Fili mi, verum est, quòd res hæc est
mirabilis, sed ne mireris, ita enim o-
portet esse. Nam hæc Aqua est Aqua
vitæ, habens potentiam fructus ar-
boris hujus ita meliorare, ut postea
non plantatione aut infitione,
sed solo suo odore faciat sibi cate-
ras sex arbores uniformes. Insu-
per hæc Aqua est, huic fructui in-
star foeminæ, in re nulla possunt ar-
boris hujus fructus putrescere, nisi in
hac Aqua: Et licèt fructus per se sit
mirabilis, & res pretiosa: attamen,
si in hac Aqua putrescit, gignit ex
hac putrefactone Salamandram
in igne perseverantem, cujus
sanguis omni Thesauro pretiosior
est, habens facultatem sex arbo-
res, quas hic vides, fertiles redde-
re,

re, illarumq; fructus melle dulciores proferre. At ege petij, Domine quomodo fit istud? Dixi tibi, inquit, Arboris Solis fructus esse vivos, dulces; at ubi nunc unus saltem ex illo saturatur, quando in hac aqua coquitur, possunt postea mille ex eo saturari. Quasi vi porro, Domine coqui urnè igne forti, & quamdiu? At ille; Aqua ista habet intrinsecum ignem, & si juvatur calore continuo, comburit tres partes corporis sui cum hoc corpore fructus, & non remanebit, nisi pars minutissima, quæ vix imaginari potest, sed in summa virtute coquitur sagaci ingenio Magistri, septem mensibus primò, postea decem: Sed interea apparent res variae, & semper in die quinquagesimo plus vel minus. Adhuc interrogavi: Domine, nonne potest etiam in alijs aquis coqui hic fructus, vel addi urnè illi aliquid? Respondit: non est nisi hæc una Aqua, quæ utilis est in hac regione.

vel

vel Insula : Nulla etiam alia Aqua potest penetrare poros hujus pomi, nisi hæc; & scito Arborem Solarem etiam ex hac Aqua ortam, quæ ex radijs Solis vel Lunæ vi magnetis extracta est. Propterea inter se magnâ habent concordantiam : sed si aliquid peregrini ipsi adderetur, non posset id præstare, quod facit per se. Relinquenda igitur per se, nihilque ei addatur, nisi hoc pomum: Post decoctionem enim est fructus immortalis vitam habens & sanguinem, quia sanguis omnes arbores steriles facit portare fructus ejusdem. Naturæ cum pomo. Rogavi, ulterius: Domine, Hauriturne Aqua hæc alio modo, vel habeturne ubique? Et ille, In omni loco est, & nemo sine ea vivere potest, hauritur miris modis, sed ista est optima, quæ extrahitur vi Chalybis nostri, qui invenitur in ventre Arietis. Dixi, ad quid utilis? Respondit, ante debitam coctionem est summum venenum; sed post

post coctionem convenientem summa est medicina, & dat vincti novem grana sanguinis; quodlibet autem granum octingentos sexaginta quatuor suppeditabit tibi fructus Arboris Solaris. Quæ sivi; nonne ulterius meliorari potest? Teste scriptura Philosophica, ait, primùm ad decem, postea ad centum, deinde ad mille, & decem millia, &c. potest exaltari. Instabam, Domine mi: noveruntne multi istam Aquam, & habentne nomen proprium? Ille clamabat palàm dicens: pauci noverunt, sed omnes videntur, & vident & amant. Habet nomina, sed multa & varia. At nomen proprium ejus est Aqua maris nostri. Aqua vitæ non mæd faciens manus. Perij adhuc. Utuntur ne eâ alij ad res alias? Utitur eâ, ait, omnis creatura, sed invisibiliter. Nascentur ne in eâ aliquid? Interrogavi. At ille: ex eâ fiunt res omnes in mundo, & in eâ vivunt: sed in eâ propriè nihil est,

est, sed est res, quæ se miscet omni rei, Quæ sivi, estne fine hoc Arboris fructu utilis? Ad hoc dixit, in hoc opere nequaquam, siquidem non nisi in solo hoc Arboris Solaris fructu melioratur. Incepi adhuc rogare, Domine, quæ so nomina mihi illam tam manifesto nomine, ut nulum possim amplius habere dubium. At ille sublatâ voce clamavit, ut me è somno excitaret, ideò non amplius poteram quærere, nec ille ulterius mihi respondere voluit, nec ego tibi plura dicere possum. Contentus esto hîsce, & crede, quod non est possibile lucidiùs loqui. Nam si hæc non percipis, nunquam aliorum Philosophorû libros assequeris. Post Saturni inseparatû ac subitaneum discessum, novæ me sopor invasit, & denuò mihi forma visibili apparet Neprunus: Præsentem in Hortis Hesperidum congratulatur felicitatem, monstrando mihi speculum, in quo totam

Natura.

Naturam detectā vidi: Post varios
ultra citroq; commutatos sermo-
nes, gratias ipsi pro exhibiti benefi-
cijs ago, quod suo videlicet ductu,
non solum hunc amœnissimum
Hortum ingressus fuerim: verum
etiam in optatissimum Saturni col-
loquium venerim. Sed quia propter
improvisum Saturni discessum dif-
ficultates aliquæ quærendæ & inve-
stigandæ adhuc restarent, rogavi e-
nixè, ut hæc exoptatâ occasione mi-
hi scrupulum eximerer. His autem
verbis illum compello: Domine, le-
gi libros Philosophorum affirman-
tium, generationem omnem fieri
per marem & foeminam, & tamen
solum fructum arboris solaris vidi
in somnijs, Saturnum Mercurio no-
stro imponere, credo etiam tibi ut
Domino Maris hujus, quòd ista be-
nè scias, responde quæstioni meæ,
quæso. At ille, verum est, fili: omnis
generatio fit in mare & foeminina,
sed propter distractionem trium
Natu-

Naturę regnorum, alio modo nascitur Animal quadrupes, alio modo vermis. Licet enim vermes habeant oculos, visum, auditum, & reliquos sensus, tamen per putrefactionem producantur, & eorum locus vel terra, in quâ putrescunt, fœmina est: Ita in opere Philosophico mater est hujusrei, repetita toties illa Aqua tua, & quicquid ex ea nascitur: more vermium, per putrefactionem nascitur: Ideo Philosophi Phœnicem Salamandram crearunt: Si enim è duorum corporum conceptione fieret, esset res morti obnoxia: at quia se tantum revivificat, destructo corpore priori, emicat aliud incorruptibile. Siquidem mors rerum nil aliud est, quàm separatio unius ab altero. Et in hac Phœnice ita fit, quod se vita à corpore corruptibili per se separat. Insuper quævis: Domine mi, suntne diversæ res rerum vel compositio in hoc opere? At ille, Unica res est, cui non misceatur ali-

Y

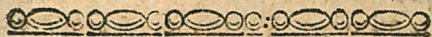
quid

quid aliud, præterquam Aqua Philosophica tibi in somno aliquoties manifestata, quæ in decuplo esse debet ad unam corporis partem: Et firmiter ac indubitatè credas, fili, quæ per somnia in hac insula promore regionis tibi à me & à Saturno fuerunt patefacta, nullo modo esse somnia, sed purissimam veritatem, quàm experientia unica rerum Magistra tibi Dei assistentiâ detegere poterit. Ulteriùs quærentem sine responso post valedictionem discedens, me à somno excitatum in desideratam Europæ regionem sistit. Et ita tibi etiam amice Lector, satis hætenus à me dictum sufficiat. Vale.

Soli Triumò Laus & Gloria.

LE-

LECTORIBENE-
VOLO.

Quilibet sit Tractatuli hujus auctor
 amice Lector, querere desine :
 quod autem eum conscripserit, hanc ha-
 beto causam. Ego quoque quis sim, quod
 scias, non opus. Scias autem certò
 certissimè Auctorem opusculi hujus,
LAPIDEM PHILOSOPHO-
RUM perfectissimè tenere fecisse, ha-
 bere. Cum autem mutuà & sincerà
 nos prosequamur benevolentia, petij, ut
 in amoris mei signum tria principia pri-
 ma discuteret, **MERCURIUM**
 nempe, **SULPHUR** & **SAL**, si in ijs
 communibus, aut alijs **LAPIS PHI-**
LOSOPHORUM queri debeat, in-
 dicaret, idq; verbis faceret simplicissimis,
 & stylo tenuissimo. Postquam autem hoc
 tractatulo raptim conscripto mihi an-
 nuisset, certò mihi persuasi, fore ut eo in-
 lucem edito et si minus gratum id Aucto-
 ri futurū creear, (omnis enim ambitio

ab illo procul est) optimè mihi velint vera Philosophia amatores, minus enim jactura, sumptuum, & damnorum ab impostoribus, temporis, bona fama & honoris, illo lecto & benè considerato, passuros non dubito. Quod si mundum probum (prophanum enim vulgus Alchymistarum odi & arceo) pro hoc meo benevolo animo gratum sensero, enitar, ut & reliqua duo principia, & alia plura ab eodem Auctore sequantur.

*Interim hoc fruiere &
vale.*

DIA-

DIALOGUS MER-
CURII,*Alchymistæ & Naturæ.*

IN illo tempore convenerunt Chymistæ, & consilium fecerunt, quomodo LAPIDEM PHILOSOPHORUM facere ac præparare deberent, & sic per vota quilibet suam opinionem, ut diceret, constituerunt. Et concursus ille fuit sub dio in prato quodam die serenâ quâdam. Et multi concordarunt Mercurium esse illius primam materiam, alij Sulphur, alij alia. Sed de Mercurio maxima illorum fuit opinio, præsertim ex dictis Philosophorum, quoniam illi pro vera materia prima habent, & etiam pro prima materia Metallo-
rum: clamant enim Philosophi
NOSTER MERCURIUS. Et cum ita inter se certarent laboribus varijs, (quilibet enim illorum

Y 3

expe-

expectabat cum desiderio & lætitia, conclusionem) surrexit interim tempestas maxima cum procellis, nimbis & vento inaudito, qui illam congregationem dispersit in varias provincias, quemlibet seorsim sine conclusione. Quilibet tamen illorum impressit sibi qualis debebat esse illius disputationis finis. Cœpit igitur quilibet labores suos sicut prius, unus in hac, alter in aliâ re quærentes **LAPIDEM PHILOSOPHORUM**, & hoc fit hucusque sine cessatione. Unus verò illorum memor disputationis, quòd necessario in Mercurio quærendus sit lapis Philosophorum, dixit ad se: Etiam si non est facta conclusio: tamen in Mercurio laborabo, faciamque ego conclusionem facto lapide benedicto, erat enim homo, qui semper secum solebat loqui, sicut solent Alchymistę. Cœpit igitur legere libros Philosophorum, & incidit in Librum

Alani

Alani, qui de Mercurio tractat, & sic factus est ille Alchymista Philosophus, sed sine conclusione. Et accepto Mercurio coepit laborare, posuit illum in vitrum & dedit ignem. Mercurius, sicut solet, evaporavit. Alchymista miser, nesciens naturam, uxorem suam verberavit, dicens: nemo huc venire potuit præter te, Tu mihi accepisti Mercurium ex vitro. Uxor flendo se excusat, dicitque tacite Marito: facies tu merdam ex his. Accepit Alchymista Mercurium denuò, & iterum imposuit vasi, & ne uxor acciperet, custodiebat illud. Sed Mercurius suo modo iterum evaporavit. Alchymista recordatus, quod materiam primam lapidis Philosophorū volatilē esse oporteat, gavisus est valdè, sibi omninò persuadēs non se jam posse falli, habitā hac materiā, coepit jam audacter Mercurium tractare, didicit postea illum sublimare, calcinare miris modis,

Y 4

dis, jam salibus, jam sulphure, jam metallis, jam mineris, jam sanguine, jam crinibus, jam aquis fortibus, jam herbis, vrinâ, aceto, sed nihil potuit invenire ad propositum suum, nihil in orbe intactum reliquit, cum quo non tractasset bonum Mercurium. Et cum omnino nihil proficere posset, incidit in hoc dictum, (quod in sterquilinio invenitur.) Coepit Mercurium cum stercorebus varijs tractare, simul & seorsim. Et cum ita fatigatus fuisset, & plenus cogitationum, obdormivit. Et in somnis apparuit illi visio: venit ad illum vir senex, qui salutavit illum & dixit: Amice quid contristaris? respondit, libenter vellem facere Lapidem Philosophorum. Tunc ille: Amice ex quibus vis facere Lapidem Philosophorum? *Alchym.* Ex Mercurio Domine. *Senex.* Ex quali autem Mercurio? *Alchym.* Non est nisi unus Mercurius. *Senex.* Verum est

est, unum esse Mercurium, sed variatum varijs locis: una pars purior alterâ. *Alchym.* O Domine, Ego illum scio purgare optimè, aceto & sale, nitro & vitriolo. *Senex.* Dico tibi, hæc purgatio non est vera, nec Mercurius sic verus est: alium enim Mercurium habent Viri sapientes, aliamq; ejus purgationem, & sic evanuit. Excitatus è somno Alchymista, cogitabat qualis esset illa visio, cogitabat qualis esse deberet ille Mercurius Philosophorum: nihil potuit excogitare aliud, quàm hunc suum Mercurium vulgi. Sed tamen desiderabat, ut cum illo senes longiùs loqui potuisset, laboravit tamen assiduè, jam & in stercorebus animantium, & puerorum, postea & in suo proprio stercore laborare cœpit. Et quolibet die in locum ubi visionem vidit, ibat, ut senem illum iterum alloqui posset, interdum simulabat somnum, clausis oculis jacebat,

Y 5

expe-

expectando senem. Sed cum venire nollet, putabat illum timere, neque credere quod dormiret, jurabat ergo dicens: Mi Domine Senex, noli timere, certè, ego dormio, respice oculos si non credis. Et miser ille Alchymista, post tot labores & consumptionem bonorum suorum, jam & in delirium cadebat, semper de illo sene cogitando. Et ex illâ fortissimâ imaginatione, apparuit illi phantasma personnum, in forma illius senis, & dixit illi: Noli desperare amice: Mercurius tuus bonus est & materia tua, sed si tibi non vult obedire, conjures illum, ne sit volatilis. Tamen & serpentes solent conjurari, quare & non Mercurius? & sic discedere voluit senex. At Alchymista ab illo petijt dicens: Domine expecta; & præ clamore excitatus est miser, tamen non sine magnâ consolatione. Accepit postea vas plenum Mercurio, & coepit

pit illum miris modis conjurare sicut illum docuit somnium. Et recordatus est verborum Senis, quod dixerit: Serpentes conjurantur, & Mercurius pingitur cum serpentibus, cogitavit, certè sic debet conjurari sicut serpens. Et accepto vase cum Mercurio capit dicere: U X U X, O S T A S &c. Et ubi debuit esse nomen serpentis, Mercurij posuit, dicens. Et tu Mercuri nequissima bestia, &c. Ad quæ verba Mercurius cepit ridere, & loqui ad Alchymistam dicens: quid vis quod me turbas mi Domine Alchymista? *Alchym.* Oho, jam me vocas Dominum, quando tibi vivum tango, jam tibi inveni frænum, expecta parum, mox meam cantilenam canes, & capit ad illum strenuè loqui, quasi cum irâ, Tunc es ille Mercurius Philosophorum? *Merc.* quasi timeret respondit, ego sum, mi Domine, Mercurius.

Y 6

Alch.

Alchym. quare ergo mihi obedire noluisti? nec te fixare potui? *Merc.* O magnifice Domine, rogo, parce mihi misero; nescivi enim, quòd sis tantus Philosophus. *Alchym.* Nonnè hoc sentiebas ex meis laboribus, cùm ita philosophicè tecum procedebam? *Merc.* Ita est mi Domine magnifice, at tamen occultare me volui sed video miser, quod me occultare non possum coram Domino meo magnifico. *Alchym.* Jam ergò nosti Philosophum. *Merc.* maximè mi Domine; video dominationem vestram magnificam Philosophum esse excellentissimum. *Alchym.* Lætus in corde suo dicit: certè ego jam inveni, quod quæsi. Iterum ad Mercurium dicit voce terribili: Nunc Eia, jam ergo esto obediens, aliàs non benè recum erit. *Merc.* Libenter mi Domine, sitantum possim: nam jam debilis valdè sum. *Alchym.* Quid jam te ex-

te excusas? *Merc.* Non mi Domine, sed languesco. *Alchym.* Quid tibi nocet? *Merc.* Alchymista mihi nocet. *Alchym.* Quid tu adhuc me rides? *Merc.* O Domine non, de Alchymistâ loquor, tu autem Philosophus es. *Alchym.* O benè, benè, ita est. Sed quid fecit tibi Alchymista? *Merc.* O mi Domine, multa mala fecit mihi, nam commiscuit me miserum rebus mihi contrarijs, unde nō possum pervenire ad vires meas, & sum fere mortuus: cruciatus enim sum usque ad mortem ferè. *Alchym.* O dignus es istis, quia es inobediens. *Merc.* Nunquam inobediens fui alicui Philosopho, sed ex naturâ mihi est ridere stultos. *Alchym.* Et de me quid sentis? *Merc.* O Domine, tu es Vir magus, Philosophus maximus tuâ magnitudine excellis Hermetem. *Alchym.* Certè, ita est, ego sum vir doctus, sed me nolo laudare ipse, sed & Uxor mea dixit mihi, quod e-

go sum valdè doctus Philosophus, illa hoc cognovit in me. *Merc.* Credo facilè: nam tales oportet esse Philosophos, qui præ nimia prudentiâ & labore infaniant. *Alchym.* Age dicas mihi ergo quid faciam tecum? quomodo ex te faciam Lapidem Philosophorum? *Merc.* Omni Domine Philosophæ ego nescio. Tu es Philosophus, ego Servus Philosophorum, quod illi ex me facere volunt, faciunt, ego illis in quantum possum, obedio. *Alchym.* Tu mihi dicere debes, quomodo tecum procedere debeo, & si ex te facere possum Lapidem Philosophicū. *Merc.* Si scis facies, si verò nescis, nihil facies: à me nihil addisces, si prius nescis mi Domine Philosophæ. *Alchym.* Tu mecum ita loqueris, sicuti cum aliquo simplici homine, fortasse ignoras, quòd ego apud magnos Principes laboravi, & apud illos philosophi fui. *Merc.* Facilè credo mi Domine, nam

nam ista optime scio, adhuc sordeo
ex hujus laboris mixturâ. *Alchym.*
Dic ergo mihi, si Tu es Mercurius
Philosophorû? *Merc.* Ego sum Mer-
curius, si autem sum Philosopho-
rum, te scire oportet. *Alchym.* Dic
mihi solûmodo, si tu es verus Mer-
curio, vel si est alius? *Merc.* Ego sum
Mercurius, sed est & alius, & sic eva-
nuit. Alchymista clamat, & loqui-
tur, sed nemo respondit illi. Et co-
gitans inter se dicit: Verè ego sum
vir optimus, meû locutus est Mer-
curio, certè me amat, & incoepit ite-
rum laborare diligēter, coepit Mer-
curium sublimare, destillare, calci-
nare, turbisare, præcipitare, solvere
miris modis & aquis varijs, sed ut
prius, frustrâ conatus est, inaniter
consumit sumptus & tempus. Qua-
propter tandem incipit maledicere
Mercurio, & Naturam blasphemare,
quod creaverit illum. Natura
verò cûm audivit ista, vocavit
Merc

Mercurium ad se, & dixit illi: Quid tu fecisti huic? quid mihi maledicit propter te? & blasphemat me? cur non præstas quod debes? Sed Mercurius modestè se excusat, at Natura jubet ut sit obediens filius doctrinæ quærentibus se. Mercurius promisit se id præstiturum, aitque: Mater Natura, sed stultis quis satisfaciet? Natura subridens discessit. Mercurius verò iratus Alchymistæ, etiam ad suum locum vadit.

Post aliquot dies, incidit in mentem Alchymistæ, quod in laboribus suis aliquid omiserit, iterum ad Mercurium recurrit, & illum cum stercore porcino commiscere constituit. Sed Mercurius iratus, quod illum sinistrè coram Natura matre accusaverat, ad Alchymistam ait: Quid tu stulte ex me habere vis? cur me accusasti? *Alchym.* Tunè es ille, quem ego desideravi videre? *Merc.* Ego sum, sed nemo me cæcus videre

re

re potest. *Alchym.* Ergo non sum cœcus. *Merc.* Maximè cœtus es, nam te ipsum non vides, quomodo ergo me videre debes? *Alchym.* O jam superbus es, ego tecum modestè loquor, & tu ita me contemnis: nescis fortassè, quòd ego apud multos Principes laboraverim, & apud illos Philosophus fuerim: *Merc.* Ad Principum aulas stulti concurrunt, illic enim honorantur, & præ cæteris benè habèt, fuisti tu etiam apud aulam? *Alchym.* O tu es diabolus, & non bonus Mercurius, si tu ita vis loqui cum Philosophis: nam & priùs ita me seduxisti. *Merc.* Nostinè tu Philosophos? *Alchym.* Ego ipse sum Philosophus. *Merc.* Ecce nobis Philosophus, subridens dicit, & cœpit cum illo ulterius loqui, dicens: Mi Philosophè, dic ergo mihi, quid quæris, & quid vis habere? facere quid cupis? *Alchym.* Lapidem Philosophorum. *Merc.* Ex quâ igitur mate-

materiâ vis illum facere? *Alchym.*
Ex mercurio nostro. *Merc.* O mi
Philosophe, tunc ego discedam qui-
a non sum vester. *Alchym.* O tu es nō
nisi Diabolus, & vis me seducere.
Merc. Certè mi Philosophe, tu mi-
hi es diabolus, non ego tibi: nam tu
pessimè me tractasti, more diaboli-
co. *Alchym.* O quid aud o Certè hic
est diabolus; nam ego omnia secun-
dum Philosophorum scripta facio,
& scio optimè laborare. *Merc.* O-
ptimè scis, nam & magis facis quàm
scis & legis: Philosophi enim dixe-
runt, naturam naturis miscendam,
& extra naturam nihil jubent; tu
verò jam me cum omnibus ferè re-
bus sordidissimis, & stercorebus mi-
sces. *Alchym.* Ego nihil facio extra
naturam: sed semino semen in ter-
ram suam, sicut Philosophi dixe-
runt. *Merc.* Seminas me in sterco
& tempore messis ego evanesco,
tu verò sterco metere soles.
Alchym.

Alchym. Tamen sic Philosophi scripserunt, quod in sterquilinio materia illorum quæri debeat. *Merc.* Verum est quod illi scripserunt, & tu ad Syllabam intelligis, & non eorum sensum & mentem. *Alchym.* Nunc video quod tu es Mercurius fortassis; sed non vis obedire mihi. Et cœpit illum iterum conjurare, dicens: V X V X. sed Mercurius ridens respondit: nihil proficies, mi Amice. *Alchym.* Non frustra de te dicunt, quod mirabilis es, & inconstans ac volatilis. *Merc.* Tu me dicis esse inconstantem, hoc tibi sic solvo. Constans ego sum, constanti artifice; fixus fixo animo: sed tu, & tui similes inconstantes sunt vagantes ex una re in aliam, ex una materia in alteram. *Alchym.* Dic ergo mihi, si tu es ille Mercurius de quo Philosophi scripserunt, quem cum sulphure & sale, omnium rerum principium dixe-

dixerunt, an verò alius quærendus?

Merc. Certè fructus ab arbore non procul cadit, sed ego meam gloriã non quæro: sum idem qui fui, sed anni mei diversi sunt. Ab initio juvenis fui tam diu, quàm diu fui solus.

Sed jam senior sum, sed idem qui fui ante. *Alchym.* Jam mihi places, quòd mihi dicas, quòd jam senior sis: ego enim semper talem, quæsi vi, qui sit maturior & fixior,

ut eò faciliùs cum illo convenire possim. *Merc.* Frustrà me visitas senem,

qui me non nosti in juventute. *Alchym.* Nonnè ego te novi, qui te semper miris modis tractavi ut tu

ipse dixisti, & adhuc non desinam, donec perficiam Lapidem Philosophorum.

Merc. O me miserum, quid sim facturus? qui fortasse iterum cum stercorebus miscebor, jam crucior denuo.

O me miserum; rogo te ò Domine Philosophe, noli me tantum porcino stercore miscere, nam

alias

alias jam peribo , foetore enim hoc,
cogor meam mutare formam. Et
quid vis ut amplius faciam? nōne
satis crucior à te? nōne obedio ti-
bi? nōne misceo me rebus quibus
tu vis? nōne sum sublimis?
nōne præcipitatus: nōne Thur-
bit? nōne Amalgama? nōne ma-
sca? quid jam magis à me cupis? me-
um corpus jam ita flagellatum est,
jam sputatum ut & lapis mei possit
misereri: ex me habes lac, ex me
carnem, ex me sanguinem, ex me
butyrum, ex me oleum, ex me a-
quam, & quod unquam metallorū
aut mineralium id præstare possit,
quod ego solus? & non est miseri-
cordia mecum. O me miserum. *Al-*
chym. Oho, non nocet tibi, tu es ne-
quam, licet te quovis modo inver-
tas, tu non mutas te, nisi formam
tibi fingis, iterum semper redis in
primam speciem tuam. *Merc.* Ego
facio

facio sicut tu vis, si vis ut sim corpus, corpus sum; si vis ut sim pulvis, pulvis sum. Nescio quomodo me magis humiliare debeam, quàm cum pulvis & umbra fio. *Alchym.* Dic ergo mihi, quis tu es in centro tuo? & non te plus cruciabo. *Merc.* Jam cogor tecum ex fundamento loqui. Si vis potes me intelligere, formam meam vides, de hoc tibi non est opus. Sed quod de centro meo interrogas, centrum meum est cor omnium fixissimum, immortale, & penetrans, in illo est requies Domini mei, ego verò ipse sum via, & cursor, peregrinus, & domesticus, fidelissimus sum meis socijs, non relinquo comitantes me, cum illis maneo, cum illis pereor. Sum corpus immortale, morior quidem cum occidor, sed ad iudicium coram sagace iudice resurgo. *Alchym.* Ergo tu es lapis Philosophorum? *Merc.* Mater mea talis est,

est, ex illa nascitur artificialiter. unum aliquid, frater verò meus qui in arce habitat, in velle suo habet, quod Philosophus vult. *Alchym.* Es ne tu senex? *Merc.* Mater mea genuit me, sed ego senior sum matre. *Alchym.* Quis diaboluste potest intelligere? cum mihi ad propositum non respondeas? semper parabolas dicis. Dic mihi, si tu es fontina, de qua Bernardus Comes Trevisanus scripsit? *Merc.* Fontina non sum, sed aqua sum, fontina me circumdedit. *Alchym.* Solviturnè aurum in te cum aqua sis? *Merc.* Quicquid mecum est amo, sicut amicum, & quicquid mecum nascitur, huic nutrimentum do; & quicquid nudum est, alis meis tegeo. *Alchym.* Video ego, quòd tecum nō est loqui, ego alia quæro, tu alia dicis. si non vis benè respondere, certè jam tecum eo ad labores. *Merc.* O Domine, rogo te esto mihi misericors, jam libenter dicam, quod scio.

scio. *Alchym.* Dic ergo mihi, si tuti-
mes ignem? *Merc.* Ego ipse ignis
sum. *Alchym.* Et quare igitur ab igne
fugis? *Merc.* Spiritus meus cum spi-
ritu ignis amant se, & quo potest
comitatur unus alterum. *Alchym.* Et
quorsum soles ire, quādo cum igne
ascendis? *Merc.* Scito, omnis pere-
grinus semper in patriam suam ten-
dit, & quando illuc unde egressus
est, venit, requiescit, & semper re-
dit sapientior, quā exit. *Alchym.*
Reverterisné iterum aliquando?
Merc. Revertor, sed in aliā formā.
Alchim. Non intelligo quid hoc est,
neque de igne quidquam. *Merc.* Si
quis ignem cordis mei novit, vidit
ignem (calorem debitum) cibum
meum esse: & quo diutius ignem
spiritus cordis mei comedit, pingui-
or erit, cujus mors postea vita o-
mnium rerum est, quæcunq; in hoc
regno sunt, ubi ego sum. *Alchym.*
Esné tu magnus? *Merc.* Habes me in
exem-

exemplum, ex mille guttulis unus
ero ex uno multa millia guttarum
do, & sicut corpus meum est in ocu-
listuis. Si mecum ludere scis, pones
me dividere in tantum in quantum
vis, iterum unus ero: quid igitur
spiritus (cor meum) intrinsecè, qui
semper ex minutissima parte multa
millia profert? *Alchym.* Et quo mo-
do igitur tecum facere oportet, ut
ita sis? *Merc.* Ignis sum intus, ignis
est mihi cibo, vita verò ignis aër est,
sine aëre ignis extinguitur: Ignis
prævalet aëri, propterea non quie-
sko, nec me crudus potest constrin-
gere aër, adde aërem aëri, ut sint
ambo unum, & teneant pondus,
cum igne calido conjunge, tempo-
ribus da ad custodiendum. *Alchym.*
Quid postea erit? *Merc.* Subtrahetur
superfluum, residuum combu-
res igne, in aquam pones, coques
postea, coctum ægrotis in medici-
nam dabis. *Alchym.* Nihil mihi di-
cis

cis ad meas quæstiones. Video ego quòd tu me tantum parabolis vis eludere. Uxor, affer stercus porcinum, ego istum Mercurium novis modis tractabo, donec mihi dicat, quomodo lapis Philosophicus sit faciendus ex illo. Mercurius auditis hisce, incipit lamentari super Alchymistam, vaditque ad Matrem Naturam, accusat ingratum laborantem. Natura filio Mercurio credit, qui verax est, irâ commota, ad Alchymistam venit, & illum vocat, heus tu, ubi es? *Alchym.* Quis est qui me vocat? *NATURA.* Quid tu stulte cum filio meo agis? cur illi facis tantam injuriam? cur illum crucias, qui tibi omne bonum facere vult; si tantum intelligere velles? *Alchym.* Quis diabolus me increpat, tantum Virum & Philosophum? *Natur.* O stulte, plenum superbiâ stercus Philosophorum, novi ego Philosophos, & omnes Sapientes,

quor

quos amo, nam & illi me amant, & omnia mihi faciunt ad placitum: & quo ego non possum, illi me juvant. Vos autem Alchymistæ, ex quorum ordine tu quoq; unus es, absq; meo scitu & consensu, imò omnia contraria mihi facitis, propterea vobis etiam contrarium evenit. Putatis, quòd benè filios meos tractetis, sed nihil perficitis: & si rectè considerare velitis, non vos illos tractatis, sed illi vos tractant: nam vos nihil ex illis facere potestis neque scitis, illi verò ex vobis, quando volunt, faciunt stultos, *Alchym.* Non est verum, ego etiam sum Philosophus, & scio laborare benè, fui ego apud Principem non unum, & fui apud illos Philosophus, quod & uxor mea scit, etiam jam nunc habeo librum manuscriptum, qui erat aliquot cētum annis in muro quodam occultus, jam certò sciam facere Lapidem Philosophorum, & etiam hisce

Z 2

dieb;

diebꝫ revelatum est mihi est per somnium. O ego soleo vera somnia habere: Uxor tu scis. *Nat.* Facies sicut fecerunt alij tui collegæ, qui in principio omnia sciunt, & scire se putant, in fine verò nihil. *Alchym.* Tamen alij ex te (si tu es vera Natura) solēt facere. *Nat.* Verum est, sed solummodò hi, qui me noverunt, qui pauci sunt. Qui me verò movit, non cruciat filios meos, neq; me impedit sed mihi facit ad placitum, & augmentat bona mea, & filiorum meorum corpora sanat. *Alchym.* Tamen & ego sic facio. *Natur.* Tu mihi contraria omnia facis, & contra meam voluntatem cum filiis meis procedis: ubi deberes revificare, tu occidis: ubi figere, tu sublimas: ubi calcinare, tu distillas; præsertim hunc mihi obedientissimum filium Mercurium, quem tot corrosivis aquis, tot venenosis rebus crucias. *Alchym.* Tunc ego sic procedam cum

cum illo suaviter per digestionem solummodo. *Natur.* Benè est si scis, si minus non illi, sed tibi nocebis ipse, & sumptibus tuis: nam idem est illi, ita cum stercore se misce sicuti cum auro, gemma semper bona est, & sterco illud non minuit, etiam si in illud projicietur, quando lavatur eadem est gemma, quæ fuit antea. *Alchym.* Sed ego libenter scirem facere Lapidem Philosophicum. *Natur.* Ergo non sic filium meum tractato: scito enim, quod ego multos filios & filias habeam, & adsum præstò quærentibus me, si sunt digni. *Alchym.* Dic ergo mihi quis est iste Mercurius? *Natura.* Scito, quod est mihi unus tantum talis filius, unus ex septem est & primus est, ipse quoque omnia est; qui unus tantum erat nihil est, & numerus ejus integer est. In illo sunt quatuor Elementa, qui tamen non est Elementum. Spiritus est, qui ta-

men corpus est: Vir est, & tamen vi-
ces foeminae agit: puer est, & viri ar-
ma gerit: animal est, & tamen alas
avis habet. Venenum est, & tamen
lepram curat: vita est, & tamen om-
nia occidit: Rex est, alter tamen
possidet ejus regnum: fugit cum i-
gne, & tamen ex illo paratur ignis,
aqua est & non madefacit: terra est,
& tamen seminarur: aer est, & vi-
vit aqua. *Alchym.* Jam video ego.
quod nihil scio, sed non audeo di-
cere: nam perderem bonam existi-
mationem, & vicinus meus non im-
penderet amplius in me, si sciret,
quod ego nihil sciam: ego tamen
dicam, quod scio cerre, alias nemo
vel panem mihi daret: multi enim
illorum sperant à me multa bona. *Natur.*
Etsi in longum pertrahes, quid
postea erit? interim & vicini quili-
bet, repetet suos sumptus à te. *Alch.*
Alam spe omnes quosque potero.
Natur. Et tandem quid ultimo *Alch.*
Tentabo. tacite varios labores, si
suce-

succedet, solvam: sin minus, ibo in
 aliam provinciam & hoc idem alā.
Nat. Et postea quid erit? *Alchym.* Ha,
 ha, ha, sunt multæ provinciæ, multi
 quoque avari, quibus magnam co-
 piam promittam auri. idq; brevissi-
 mo tempore, & sic dies diem seque-
 tur, interim aut Rex, aut asinus mo-
 rietur, aut Ego. *Nat.* Laqueus (meri-
 to) tales Philosophos manet: apage
 te, & finem tibi, & tali tuæ philoso-
 phiæ, malâ cruce, quàm occissimè
 impone; hoc enim unico consilio,
 nec mihi, nec proximo, nec
 tibi ipsi fraudi-
 eris.

E I N I S.

INDEX

INDEX CAPITUM

LIBRI PRIMI.

TYROCINII CHYMICI, JOH. PEGVINI.

D E definitione Chymia cap. 1. p. 159.	
De solutione in genere c. 2. p. 188.	
De Calcinatione cap. 3.	pag. 195.
De Extractione cap. 4.	pag. 199.
De coagulatione cap. 5.	pag. 215.
De Lutatione cap. 6.	pag. 210.

LIBRI SECUNDI.

C anones ad destillationis doctrinam necessarij cap. 1.	pag. 220
De Aquis ex floribus, herbis, radicibus, corticibus, seminibus, lignis cap. 2.	pag. 226.
De Aquis fortibus cap. 3.	pag. 233.
De Spiritibus cap. 4.	pag. 234.
De Aceto cap. 4.	pag. 247.
De Oleis cap. 6.	pag. 249.

De

CAPITUM.

De Tincturis liquidis cap. 7.	pag. 263.
De Balsamis cap. 8.	pag. 265.
De Extractis cap. 9.	pag. 267.
De Tincturis mollibus cap. 10.	pag. 276.
De Calcinatione Salis &c c. 11.	pag. 280.
De Calcinatione Antimonij c. 12.	p. 286.
De Calcinatione & preparatione Mercurij cap. 13.	pag. 294.
De Calcinatione Saturni & Jovis c. 14.	p. 307.
De Calcinatione Martis & Veneris c. 15.	pag. 312.
De Calcinatione Lune & Solis c. 16.	p. 316.
De Salibus cap. 17.	pag. 323.
De Floribus cap. 18.	pag. 332.
De Magisterijs cap. 19.	pag. 337.
De Tincturis solidiusculis & Panacæis cap. 20.	pag. 341.

LIBRI TERTII.

D E essentia quinta sanguinis humani cap. 1.	pag. 350.
De Quinta V. ni essentia cap. 2.	pag. 358.
De Quinta Corallorum essentia cap. 3.	pag. 363.

I N D E X.

TRACTATUM
NOVI LUMINIS
CHYMICI.

- I. D**E Natura, Quidnam ea sit, &
quales ejus debeant esse scri-
ptatores. 377.
- II.** De operatione Natura in nostro
proposito & spermate. 384.
- III.** De vera prima Metallorum mate-
ria. 390.
- IV.** De Metallorum in terra visceribus
generatione. 393.
- V.** De generatione lapidum omnis ge-
neris. 398.
- VI.** De secunda materia & putrefa-
ctione rerum. 402.
- VII.** De virtute secunda materia. 410.
- VIII.** De arte, & quomodo per artem
operetur natura in semine. 414.
- X.** De

I N D E X.

- IX.** De Commixtione Metallorum vel
eliciendo semine Metallico. 416.
- X.** De Generatione supernaturali filij
Solis. 419.
- XI.** De praxi & confectiōe lapidis seu
Tinctura per artem. 423.
- XII.** De Lapide & ejus virtute. 432.
- Ænigma Philosophicum.* 453.
- Dialogus Mercurij, Alchymistæ & Na-
tura.* 467.

N.B. Cujus magna & miriter rupta: quod si oculo
affundatur viridi oculis tunc extrahit spiritum essentiam
et graduatur magis, ut in ulceribus externis atque alijs
mira efficiat.

ad pag. 53. Go. Præparatur sic. Una pars vini
purgetur in duas partes. Oli crudi liq. fusi sup. Am
et anan partem Oamm. scissim p. paratū et guttatim
mittatur, subinde ulnendo et miscendo cum baculo
donec nixit amplius appareat de Go. Pa. cum ad consi-
stentiam spissam Ol. p. necit in mortario unci fiat in
stunda in pa et pa. tm. botia bi. letata vitrea imple-
tu alent. Tranda in arena Δ. p. h. p. m. sic cum se-
ly itonem miscendo et ~~trando~~ aut q. melig. est au-
rudo Ol. et O. quinquies, potius p. se. reuelat
iterum et erit ~~laty~~ eximig. Potest tamen et
alijs nobis fieri: si sumas Δ. factan ex duabus
partibus Ol. et una Oi. et in ejus partibus duabz
solvas unam partem & ducere in. In totaliter vng. p.
postea huc ipm. solutioni admisceas bi. Ol. crudi et tm. O.
qm. fuerat & vini, tunc cla. Vm. arena. donec h. e. l. e. n. i. s.
totum, q. itonem erit eria simili negh. pa. arg. ~~tranda~~
de p. m. et ascendit Graty crystallis p. h. m. s. que
me docuit Epling: Doctor Hartmanspeler Gr. abm
crystallinum ad summā serenitatem p. ducere si ~~trabo~~
stomac. in. Ris. or. pa. colit ac ~~trabo~~.

ad pag. 54. in Commerc. O. spengium p. reddio
sumatur linatiza O. pari et stan. tuat. Gr. abm
et. terantur simul ponantur in crucibulo et suppo-
natur crucibulum aliud inversum et luteatur junctura
pa. colloca in Δ. arculari carlinea, et attingant. q.
crucibulum, et ita cemententur oia. donec exales Gr.
totaliter, quod sic p. p. n. t. u. r. quando nec f. h. i. d. g. odor nec
flamme arcularior circa crucibulum amplius apparent
tunc signum est q. per poros crucibuli transpirasse, pa. resipe-
rabo, hanc caute aperigo superig crucibulum in. h. e. n. i. s.
m. i. d. a. t. in O. quod erit egregie calidum in p. m. d. o. h. e. n. i. s.
Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm Gr. abm

НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

Si pillum Hermoni papirū tr. quālibet par. &
 cillum phidus sup̄e cum fœp̄e ignita compūritur
 circumpositis carbonibz summitate colli v3 p̄ framē
 v3 p̄ phidus producat. ut carbonis diti circum
 p̄nt. p̄a ubi v̄itum sup̄e incipit candescere & n̄bitū
 accipere tunc p̄tūm cum p̄cipue diti compūsi o
 p̄tū faciēda est. et carbones s̄cūm eximendi. &
 s̄cūm p̄a p̄a subito respiciant. alia v̄itū desili
 ret. In secunda p̄f̄idus sumitū p̄. H. p̄a p̄a
 v̄itū lufamento molitur. quod s̄p̄s t̄an̄ie non
 sit de quo p̄a lufat. N3 alumbiū acūm
 p̄a p̄a b̄i d̄itandū est. ut p̄i in cinerū
 v̄itūm v̄itū calcinationū farina et clon

WALLENRODIA DUM MAGNIS MAIORIBUS
 ORTA HUNC RELIQUIS. IUNXIT BIBLIOTHECA
 LIBRIS UTERE CONCESSO. LECTOR TIBE
 MUNERE RITE. CUNCTAQVE PATRONIS.
 FAUSTA PRECARE MEIS.

